

**SINIF ÖĞRETMENLERİNİN ALTERNATİF ÖLÇME
DEĞERLENDİRME ARAÇLARINI KULLANMALARINA
YÖNELİK WEB TABANLI MODÜL TASARIMI VE
DEĞERLENDİRİLMESİ**

Mehmet DEMİRKOL

Doktora Tezi

Temel Eğitim Ana Bilim Dalı

Prof. Dr. Durmuş KILIÇ

2018

(Her hakkı saklıdır.)

T.C.
ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
TEMEL EĞİTİM ANA BİLİM DALI
SINIF EĞİTİMİ BİLİM DALI

**SINIF ÖĞRETMENLERİNİN ALTERNATİF ÖLÇME DEĞERLENDİRME
ARAÇLARINI KULLANMALARINA YÖNELİK WEB TABANLI MODÜL
TASARIMI VE DEĞERLENDİRİLMESİ**

(Web Based Module Design and Evaluation for the Classroom Teachers to Use Alternative
Assessment and Evaluation Tools)

DOKTORA TEZİ

Mehmet DEMİRKOL

Danışman: Prof. Dr. Durmuş KILIÇ

Erzurum

Temmuz, 2018

KABUL VE ONAY TUTANAĞI

Mehmet DEMİRKOL tarafından hazırlanan “Sınıf Öğretmenlerinin Alternatif Ölçme Değerlendirme Araçlarını Kullanmalarına Yönelik Web Tabanlı Modül Tasarımı ve Değerlendirilmesi” başlıklı çalışması 06 / 07/ 2018 tarihinde yapılan tez savunma sınavı sonucunda başarılı bulunarak jürimiz tarafından Temel Eğitim Ana Bilim Dalı, Sınıf Eğitimi Bilim Dalında doktora tezi olarak kabul edilmiştir.

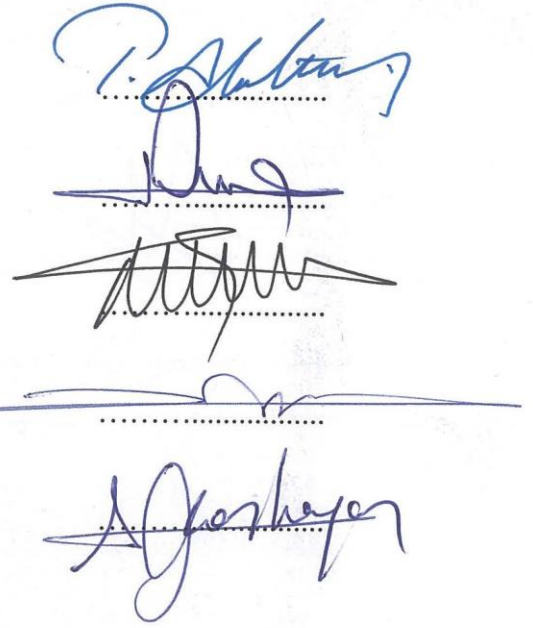
Jüri Başkanı: Doç. Dr. Taner ALTUN
Trabzon Üniversitesi

Danışman: Prof. Dr. Durmuş KILIÇ
Atatürk Üniversitesi

Jüri Üyesi: Prof. Dr. Mustafa SÖZBİLİR
Atatürk Üniversitesi

Jüri Üyesi: Prof. Dr. Mücahit DİLEKMEN
Atatürk Üniversitesi

Jüri Üyesi: Dr. Öğr. Üyesi Alper KAŞKAYA
Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi

Bu tezin Atatürk Üniversitesi Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Yönetmeliği'nin ilgili maddelerinde belirtilen şartları yerine getirdiğini onaylarım.

02 Ağustos 2018

Prof. Dr. Mustafa SÖZBİLİR
Enstitü Müdürü

ETİK VE BİLDİRİM SAYFASI

Doktora Tezi olarak sunduğum “Sınıf Öğretmenlerinin Alternatif Ölçme Değerlendirme Araçlarını Kullanmalarına Yönelik Web Tabanlı Modül Tasarımı ve Değerlendirilmesi” başlıklı çalışmanın tarafımdan bilimsel etik ilkelere uyularak yazıldığını ve yararlandığım eserleri kaynakçada gösterdiğimi beyan ederim.

06 / 07 / 2018

Mehmet DEMİRKOL

☐ Tezle ilgili patent başvurusu yapılması / patent alma sürecinin devam etmesi sebebiyle Enstitü Yönetim Kurulunun/.../.... tarih ve sayılı kararı ile teze erişim 2 (iki) süreyle engellenmiştir.

☐ Enstitü Yönetim Kurulunun/.../.... tarih ve sayılı kararı ile teze erişim 6 (altı) süreyle engellenmiştir.

TEŞEKKÜR

Araştırmanın her aşamasında yardım ve desteklerini esirgemeyen, bilgi ve tecrübeleriyle yol gösteren ve gerek akademik duruşu gerekse kişiliğiyle örnek teşkil eden danışman hocam Sayın Prof. Dr. Durmuş KILIÇ'a sonsuz teşekkürü bir borç bilirim.

Araştırmamın başından beri çalışmanın her anında bilgi ve tecrübeleriyle beni yönlendiren tez izleme komitesi üyeleri değerli hocalarım Sayın Prof. Dr. Mustafa SÖZBİLİR ve Sayın Prof. Dr. Mücahit DİLEKMEN'e teşekkürlerimi sunarım.

Tüm süreç boyunca gösterdikleri ilgi ve destekten dolayı Prof. Dr. Mehmet DOĞRU'ya, Doç. Dr. Cemal AKÜZÜM'e, Öğr. Gör. Mehmet BİRGİN'e, Arş Gör. M. Özgür KELEŞ'e, Arş Gör. Özcan EKİCİ'ye, Araştırma Görevlisi Abdusselam ERTEKİN'e, Arş. Gör. Sedef SÜER'e, Arş. Gör. Dr. Ş.Şükrü YİĞİTLER'e, Arş. Gör. Dr. Mustafa YİĞİTOĞLU'na Arş. Gör. İsmet KAYA'ya, Arş. Gör. Ülkü ÜLKER'e, Arş. Gör. Hanifi ŞEKERCİ'ye içtenlikle teşekkür ederim. Ayrıca çalışmamın uygulama sürecine gönüllü olarak katılan öğretmenlere teşekkür ederim.

Bu araştırma, Atatürk Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri Koordinasyon Birimi tarafından SDK-2017-6033 kodlu proje kapsamında desteklenmiştir. Bu nedenle sağladığı katkıdan dolayı Atatürk Üniversitesi BAP Koordinasyon Birimi'ne teşekkür ederim.

Mehmet DEMİRKOL

ÖZ

DOKTORA TEZİ

SINIF ÖĞRETMENLERİNİN ALTERNATİF ÖLÇME DEĞERLENDİRME ARAÇLARINI KULLANMALARINA YÖNELİK WEB TABANLI MODÜL TASARIMI VE DEĞERLENDİRİLMESİ

Mehmet DEMİRKOL

Temmuz 2018, 225

Amaç: Bu çalışmada sınıf öğretmenlerinin eğitim öğretim sürecinde alternatif ölçme ve değerlendirme araçlarını etkin kullanabilmelerini sağlayacak web tabanlı bir ölçme değerlendirme sistemi tasarlayıp bu sistemin kullanılabilirliğini incelemek amaçlanmıştır.

Yöntem: Bu çalışma, tasarım tabanlı araştırma (TTA) yaklaşımı ile şekillenmiştir. Çalışma üç aşamadan oluşmaktadır. Birinci aşamada sınıf öğretmenlerinin alternatif ölçme değerlendirme araçlarına yönelik algıları ve bu araçları kullanım durumları Diyarbakır ilinde görev yapmakta olan 1158 sınıf öğretmenin görüşleri alınarak incelenmiştir. İkinci aşamada ise birinci aşamada tespit edilen durumlar dikkate alınarak, öğretmenlerin alternatif ölçme değerlendirme araçlarını etkin kullanmalarını sağlamak amacıyla web tabanlı ölçme değerlendirme sistemi tasarlanarak 6 sınıf öğretmeni ile uygulanmıştır. Son aşamada ise uygulanan web tabanlı ölçme değerlendirme sisteminin uygulanabilirliği değerlendirilip, sistemin son şekli verilmiştir.

Bulgular: Durum tespiti sürecinde öğretmenlerin en çok geleneksel ölçme değerlendirme araçlarını kullandığı bulgusuna ulaşılmıştır. Ayrıca hizmet süresi, seminer alma durumu, öğrenim şekli, okulun bulunduğu bölge, sınıf mevcudu, cinsiyet, mezun olunan fakülte kadro tipi değişkenlerine göre öğretmenlerin alternatif ölçme değerlendirme araçlarını kullanma durumları ve yeterlik-gereklik algıları arasında anlamlı farklılık bulunmuştur.

Sonuç: Araştırma sonucunda öğretmenlerin alternatif ölçme değerlendirme araçlarını kullanmaya yönelten ya da bu araçları kullanmaktan kaçınmalarına sebep olan ve bu araçlara ilişkin yeterlik algılarını etkileyen değişkenlerin var olduğu belirlenmiştir. Tüm bu değişkenler ve alan yazın çalışmaları dikkate alınarak, web tabanlı ölçme değerlendirme sistemi geliştirilmiş ve uygulanmaya konulmuştur. Uygulama sonucunda web tabanlı ölçme değerlendirme sisteminin öğretmenleri zamana ve mekâna olan bağlılıktan kurtardığı, öğretmenlere öğrenci dosyalarını çevrim içi ortamda saklama ve değerlendirme fırsatı verdiği görülmüştür. Ayrıca ölçme değerlendirme formlarının sınıfın gelişim ve başarı düzeyi dikkate alınarak öğretmen tarafından hazırlanabilmesine, kullanılmasına, paylaşılmasına, saklanmasına fırsat verdiği görülmüştür. Öte yandan öğrenciyi değerlendirme sürecine kattığı ve velilere geribildirim verdiği görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: sınıf öğretmeni, alternatif ölçme değerlendirme, tasarım tabanlı araştırma, web tabanlı ölçme değerlendirme sistemi

ABSTRACT

DOCTORAL DISSERTATION

WEB BASED MODULE DESIGN AND EVALUATION FOR THE CLASSROOM TEACHERS TO USE ALTERNATIVE ASSESSMENT AND EVALUATION TOOLS

July 2018, 225 pages

Purpose: This study aims to design a web-based assessment and evaluation system, which would enable classroom teachers to use alternative assessment and evaluation tools in education process and determine its usability.

Method: This study was shaped by the design-based research (DBR) approach. The study consists of three phases. In the first step, perceptions of classroom teachers about alternative assessment tools and their usages were examined by taking the opinions of 1158 class teachers working in Diyarbakır province. In the second phase, a web-based assessment and evaluation system was designed and implemented with 6 classroom teachers in order to enable the teachers to use alternative assessment and evaluation tools effectively, taking into consideration the situations determined in the first stage. In the last stage, the applicability of the applied web-based assessment system was evaluated and the final form of the system was established.

Findings: The teachers have been determined to use the most traditional assessment tools in the process of case analysis. In addition, teachers' use of alternative assessment tools and their proficiency-need perceptions related to these tools were determined to significantly differ in terms of such independent variables as the teacher's duration of experience in teaching profession, seminar attendance, gender and type of faculty that teachers have graduated from as well as school's duration type, location and classroom size.

Result: The results of the study shows that there are some variables encouraging or discouraging classroom teachers in terms of their use of alternative assessment and evaluation tools, and affecting their competence perceptions with regard to these tools. Taking into consideration all these variables and the related literature, a web-based assessment and evaluation system was developed and applied. The results of the application uncovered that web-based assessment and evaluation system helped classroom teachers be independent from time and space factors, and enable teachers to evaluate and save online records of students' files. Besides, it is seen that it supports teachers in preparing, sharing and keeping assessment and evaluation forms through considering development and success levels of the students. It is also seen that it involved students into the evaluation process and provided feedback for parents.

Keywords: classroom teacher, alternative assessment and evaluation, design based research, web-based assessment and evaluation system

İÇİNDEKİLER

KABUL VE ONAY TUTANAĞI.....	ii
ETİK VE BİLDİRİM SAYFASI.....	iii
TEŞEKKÜR	iv
ÖZ.....	v
ABSTRACT	vi
TABLolar DİZİNİ.....	x
ŞEKİLLER DİZİNİ	xii
KISALTMALAR VE SİMGELER DİZİNİ	xiv
BİRİNCİ BÖLÜM	1
Giriş	1
Araştırmanın Amacı ve Problemi	3
Araştırmanın Önemi ve Gerekçesi	4
Araştırmanın Sınırlılıkları	6
Varsayımlar	7
İKİNCİ BÖLÜM	8
Kuramsal Çerçeve ve İlgili Araştırmalar	8
Ölçme ve Değerlendirme.....	8
Ölçme.....	9
Değerlendirme.....	10
Alternatif Ölçme Değerlendirme	12
Alternatif ölçme değerlendirme araçları.	14
Web Destekli Alternatif Ölçme Değerlendirme	29
Geleneksel Ölçme Değerlendirme.....	31
Çoktan seçmeli testler.	31
Doğru yanlış testleri.	32
Eşleştirme testleri.	33
Kısa cevaplı testler.	33
Sözlü sınavlar.	34
Yazılı yoklamalar.	35
İlgili Araştırmalar	36
Öğretmen ve okul yöneticilerine yönelik çalışmalar.	37

Öğrencilere yönelik yapılan çalışmalar.....	49
Alternatif ölçme değerlendirme araçlarının kullanımını arttırmaya yönelik yapılan çalışmalar.	53
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM.....	57
Yöntem	57
Araştırma Modeli.....	57
Evren-Örneklem	60
Veri Toplama Araçları.....	64
Durum tespitine yönelik kullanılan veri toplama araçları.....	65
Tasarımı değerlendirmeye yönelik kullanılan veri toplama aracı.....	78
Verilerin Analizi	78
Araştırmacı Rolü	80
Araştırmanın Tasarım Süreci.....	81
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM.....	82
Bulgular ve Yorum	82
Durum Tespitine Yönelik Bulgular ve Yorum.....	82
Ölçme değerlendirme araçlarının kullanım sıklığı ve yeterlik algıları arasındaki ilişkiye dair elde edilen bulgular ve yorum.	83
Alternatif ölçme değerlendirme araçlarına ilişkin kullanım durumu, yeterlik, gerekli algılarının çeşitli değişkenlere göre karşılaştırılması sonucu elde edilen bulgular ve yorumlar.	87
Tasarlanan Web Tabanlı Ölçme Değerlendirme Sistemi	108
Kullanıcı girişi.....	109
Öğretmen modülü.....	110
Öğrenci modülü.....	123
Veli modülü.....	124
Yönetici modülü.....	124
Tasarımın Uygulanması.....	126
Tasarımın Uygulanabilirliğine Yönelik Öğretmen Görüşleri.....	131
BEŞİNCİ BÖLÜM.....	140
Sonuç, Tartışma ve Öneriler.....	140
Sonuç ve Tartışma	140

Durum tespitine yönelik sonuç ve tartışma.	140
Uygulama sürecinde elde edilen sonuçlar ve tartışma.	142
Öğretmen görüşlerinden elde edilen sonuçlar ve tartışma.	144
Öneriler.....	146
KAYNAKÇA.....	149
EKLER	173
EK 1. Sınıf Öğretmenlerinin Alternatif Ölçme Değerlendirme Araçlarını Kullanma Düzeylerini Belirlemeye Yönelik Veri Toplama Aracı	173
EK 2.Öğretmen Görüşme Forumu	177
EK 3.Web Tabanlı Ölçme Değerlendirme Sistemi Kullanım Kılavuzu	178
EK 4.Veritoplama Aracında Kullanılan Değişkenlere Yönelik Veri Dağılım Grafiği	192
EK 5.Araştırma İzin belgesi	202
EK 6. Alternatif Ölçme Değerlendirmeye Yönelik Öğretmen ve Okul Yöneticilerinin Görüşlerini Temel Alan Çalışmalar	204
EK 7. Alternatif Ölçme Değerlendirmeye Yönelik Öğrenci Görüşlerini Temel Alan Çalışmalar.....	211
EK 8.Web Tabanlı Ölçme Değerlendirme Sistemine Yüklenen Portfolyo Örnekleri ..	214
EK 9.Web Tabanlı Ölçme Değerlendirme Sisteminde Geliştirilip Kullanılan Ölçme Değerlendirme Form Örnekleri	215
ÖZ GEÇMİŞ	218

TABLÖLAR DİZİNİ

Tablo 1. Alternatif Ölçme Değerlendirmeyi Kullanmayı Arttırmaya Yönelik Yapılan Çalışmalar.....	55
Tablo 2. İlçe Bazında Görev Yapmakta Olan Öğretmen Sayıları ve Evren Temsil Oranları ..	61
Tablo 3. Araştırmanın Örneklemine Oluşturan Öğretmenlerin Demografik Özellikleri	62
Tablo 4. Katılımcı Grubuna Ait Demografik Bilgiler	64
Tablo 5. Veri Toplama Aracında Yer Alan Maddelerin Uygunluk Oranları	66
Tablo 6.Uyum İndeks Değerleri	67
Tablo 7. Sınıf Öğretmenlerinin AÖD Araçlarını Kullanım Durum Ölçeğinin Faktör Analizi Sonuçları.....	69
Tablo 8. Sınıf Öğretmenlerinin AÖD Değerlendirme Araçlarının Kullanımına İlişkin Yeterlik Algı Ölçeği Ölçeğinin Faktör Analizi Sonuçları	73
Tablo 9. Sınıf Öğretmenlerinin AÖD Araçlarının Kullanımına İlişkin Gereklik Algı Ölçeğinin Faktör Analizi Sonuçları.....	76
Tablo 10. Veri Toplama Aracında Kullanılan Seçeneklerin Ağırlığı ve Sınırı	79
Tablo 11.Sınıf Öğretmenlerinin Alternatif Ölçme Değerlendirme Araçlarını Kullanım Sıklığı İle Yeterlik Algı Düzeyleri Arasındaki İlişki Sonucu.....	84
Tablo 12. Cinsiyet Değişkenine Göre Sınıf Öğretmenlerinin AÖD Araçlarını Kullanım Durumu ve Yeterlik-Gereklik Algıları	88
Tablo 13. Öğrenim Şekli Değişkenine Göre Sınıf Öğretmenlerinin AÖD Araçlarını Kullanım Durumu ve Yeterlik-Gereklik Algıları	89
Tablo 14. Okutulan Sınıf Değişkenine Göre Sınıf Öğretmenlerinin AÖD Araçlarını Kullanım Durumu ve Yeterlik-Gereklik Algıları	91
Tablo 15. Sınıf Mevcudu Değişkenine Göre Sınıf Öğretmenlerinin AÖD Araçlarını Kullanım Durumu ve Yeterlik-Gereklik Algıları	93
Tablo 16. Okulun Bulunduğu Yer Değişkenine Göre Sınıf Öğretmenlerinin AÖD Araçlarını Kullanım Durumu ve Yeterlik-Gereklik Algıları	95
Tablo 17. Seminer Alma Durumu Değişkenine Göre Sınıf Öğretmenlerinin AÖD Araçlarını Kullanım Durumu ve Yeterlik-Gereklik Algıları	97
Tablo 18. Mezun Olunan Fakülte Değişkenine Göre Sınıf Öğretmenlerinin AÖD Araçlarını Kullanım Durumu ve Yeterlik-Gereklik Algıları	99
Tablo 19. Öğrenim Durumu Değişkenine Göre Sınıf Öğretmenlerinin AÖD Araçlarını Kullanım Durumu ve Yeterlik-Gereklik Algıları	101

Tablo 20. Hizmet Süresi Değişkenine Göre Sınıf Öğretmenlerinin AÖD Araçlarını	
Kullanım Durumu ve Yeterlik-Gereklik Algıları	104
Tablo 21. Kadro Tipi Değişkenine Göre Sınıf Öğretmenlerinin AÖD Araçlarını Kullanım	
Durumu ve Yeterlik-Gereklik Algıları	107
Tablo 22.Uygulama Sürecinde Katılımcılar Tarafından Kullanılan Ölçme Değerlendirme	
Araçlarının Listesi	129

ŞEKİLLER DİZİNİ

Şekil 1. Ölçme türleri.	10
Şekil 2. Değerlendirme türleri.	11
Şekil 3. Öz değerlendirme döngüsü.....	20
Şekil 4. Yapılandırılmış grid tekniğinin temel yapısı.....	25
Şekil 5. Tanılayıcı dallanış ağaç diyagramı yapı örneği.....	26
Şekil 6. Sözlü sınavların değerlendirilmesi	34
Şekil 7. Araştırmada kullanılan TTA uygulama basamakları.	59
Şekil 8. Sınıf öğretmenlerinin AÖD araçlarını kullanım durumu ölçeğindeki maddelere ilişkin yığılma grafiği.....	68
Şekil 9. Sınıf öğretmenlerinin AÖD araçlarını kullanım durum ölçeğinin doğrulayıcı faktör analizi diyagramı.....	71
Şekil 10. Sınıf öğretmenlerinin AÖD değerlendirme araçlarının kullanımına ilişkin yeterlik algı ölçeğindeki maddelere ilişkin yığılma grafiği	72
Şekil 11. Sınıf öğretmenlerinin AÖD araçlarının kullanımına ilişkin yeterlik algı ölçeğinin doğrulayıcı faktör analizi diyagramı.	74
Şekil 12. Sınıf öğretmenlerinin AÖD araçlarının kullanımına ilişkin gereklilik algı ölçeğindeki maddelere ilişkin yığılma grafiği.	75
Şekil 13. Sınıf öğretmenlerinin AÖD araçlarının kullanımına ilişkin gereklilik algı ölçeğinin doğrulayıcı faktör analizi diyagramı	77
Şekil 14. Web tabanlı ölçme değerlendirme sistemine ait kullanıcı giriş sayfası.	109
Şekil 15. Öğretmen modülü ana sayfa ekran görüntüsü.	110
Şekil 16. Öğretmen modülüne ait incele bölümü ekran görüntüsü.	111
Şekil 17. Öğretmen modülünde yer alan öğrenci dosyalama bölümü ekran görüntüsü	111
Şekil 18. Ölçme değerlendirme formu sekmesine ait alt sekmeler.	112
Şekil 19. Ölçme değerlendirme form başlıkları ekran görüntüsü.....	113
Şekil 20. Yeni form başlıkları ekleme bölümüne ait ekran görüntüsü.	113
Şekil 21. Ölçme Değerlendirme Formlarına Ait Ölçütlerin Yer Aldığı Ekran Görüntüsü	114
Şekil 22. Ölçüt ekleme alanına ait ekran görüntüsü	114
Şekil 23. Kullanılan ölçme değerlendirme formlarının yer aldığı bölüme ait ekran görüntüsü.....	115
Şekil 24. Ölçme değerlendirme formu örneğine ait ekran görüntüsü.....	116
Şekil 25. Öğrenci günlük devamsızlığını ekleme alanına ait ekran görüntüsü.	118
Şekil 26. Öğrenci ürün dosyalarının eklendiği ve saklandığı sekmeye ait ekran görüntüsü ..	119

Şekil 27. Öğrenci ürün dosyası ekleme alanına ait ekran görüntüsü.....	119
Şekil 28.Kullanıcılara ait bilgilerin yer aldığı ve düzenlendiği sekmeye ait ekran görüntüsü.....	120
Şekil 29.Yeni kullanıcı ekleme alanına ait ekran görüntüsü.	120
Şekil 30.Kullanıcılara ait bilgilerin eklendiği ve güncellenebildiği sekmeye ait ekran görüntüsü.....	121
Şekil 31.Öğrenci bilgilerine yönelik işlem düzenleme alanı.	121
Şekil 32.Velilere ait bilgilerin yer aldığı ve güncellendiği sayfaya ait ekran görüntüsü.....	122
Şekil 33.Veli bilgilerine ait işlem düzenleme alanı.	122
Şekil 34.Öğrenci modülüne ait ekran görüntüsü.	123
Şekil 35. Veli modülüne ait ekran görüntüsü.	124
Şekil 36.Kullanıcı işlemleri sekmesi.	125
Şekil 37.Kullanıcı ayarları sekmesi.	125
Şekil 38.Yönetici yetki işlemleri sayfası.	126
Şekil 39.Sistemde kullanılan ölçme değerlendirme araçlarının miktarını gösteren grafik....	127
Şekil 40.Web tabanlı ölçme değerlendirme sisteminin özellikleri.	138

KISALTMALAR VE SİMGELER DİZİNİ

AÖD	: Alternatif Ölçme Değerlendirme
BÖTE	: Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi
MEB	: Milli Eğitim Bakanlığı
MERNİS	: Merkezi Nüfus İdaresi Sistemi
TTA	: Tasarım Tabanlı Araştırma

BİRİNCİ BÖLÜM

Giriş

Toplum, varlığını sürdürebilmesi ve gelişebilmesi için çağın getirmiş olduğu yeniliklere ihtiyaç duyar. Toplumun bu yenilikleri kendi içinde barındırabilmesi ve daha ileri seviyeye ulaşabilmesi, toplumu oluşturan bireylerin çağdaş eğitim anlayışıyla eğitilmesiyle mümkündür. Orbeyi ve Güven (2008) çağdaş eğitim anlayışına göre bireyi, sahip olduğu bilgiyi yeni bilgiler elde etmek için kullanan, olayları derinlemesine anlayan, sorgulayabilen, eleştirel düşünen, zihinsel becerileri kullanan (eleştirel düşünme, problem çözme vb.) ve geliştiren kişi olarak tanımlar. Toplumun istenen düzeye gelebilmesi ve istenen nitelikte bireylerin yetiştirilmesi ancak eğitim sistemiyle gerçekleşir. Eğitim sisteminin istenen yükümlülüğü yerine getirebilmesi için hazırlanan eğitim programlarının toplumun gereksinimlerini karşılayabilecek nitelikte olması ve toplumun iç dinamiklerini dikkate alarak hazırlanmasıyla mümkündür (Gömleksiz & Kan, 2007). Hazırlanan eğitim programlarının amacı, ülkenin gelişip kalkınmasını sağlayacak nitelikli insan gücü yetiştirmek, toplumsal ve kültürel değerlere bağlı kalıp korunmasını ve geliştirilmesini desteklemek, hem ulusal hem de uluslararası düzeye sahip kaliteli bir eğitim sistemi kurmaktır (Özdemir, 2009). Ülkemizde bu durum dikkate alınıp yeniliğe gidilmiş ve daha önce yürürlükte olan ilköğretim programı yerine yapılandırmacı anlayışın hâkim olduğu ilköğretim programı uygulamaya konulmuştur. Yapılandırmacılık bireyin içinde bulunduğu çevreyi ve bireyin kendi yaşantılarını bireysel olarak yorumlayıp adlandırması durumudur (Duman, 2007). Bu yaklaşıma göre bilgi, bireyin yaşantıları ve inanışları ile şekillenerek öğrenen bireyin zihninde oluşur (Bodner, 1986). Bu yeni anlayışın eğitim sistemine girmesi, öğretim programları içerisinde birçok değişikliğe sebep olmuştur. Yapılandırmacı kuramın benimsenmesiyle, eğitim programları öğrencilerde üst düzey düşünme becerileri geliştirebilecek; kullanılan öğretim yöntem ve tekniklerini öğreneni merkeze alarak gerçekleştirebilecek; ölçme değerlendirme yaklaşımları ise bilginin öğrenilme miktarını belirlemeye yönelik değil, bilginin nasıl öğrenilip kullanılabildiğini ölçebilecek bir yapıya bürünmüştür (Kutlu, Karakaya & Doğan, 2008). Bu durum, öğretim yöntem ve tekniklerinin olabildiğince farklı çeşitlerden kullanılmasını sağlamakla beraber ölçme ve değerlendirme sürecinde öğrencilerin bilgi, beceri ve tutumlarını sergileyebilecekleri çoklu değerlendirme fırsatlarının sunulmasını gerekli kılar (MEB, 2010). Öğretmenin öğrenci gelişim ve öğrenme düzeylerini öğretim sürecinde izleyerek, öğrencide

olması hedeflenen kazanımların tam olarak gerçekleşebilmesi için öğrenme etkinliklerini öğrencilerin gereksinimlerine göre uyarlayabilmesi ölçme değerlendirme temeldir amacıdır (MEB, 2015). Çünkü eğitimde uygulanan programın uygulanabilirliğini anlama, öğretimde kullanılan yöntemlerin etkililik derecesini belirleme, öğrencileri başarılı sağlayacakları düşünülen alanlara yönlendirebilme, öğrencilerin öğrenme güçlüklerini belirleme, öğrencilerin başarılarını belirleme ile ölçme ve değerlendirme ögesinin başarılı gerçekleşip gerçekleşmediğini görmek için yapılan değerlendirmelerin tümü ölçme ve değerlendirme sonucu elde edilen verilere dayanır (Baykul, 2000).

Öğretim programında meydana gelen değişiklikler, daha önce kullanılan ölçme ve değerlendirme yöntemlerinin değişimine sebep olmaktadır (Çoklar, Vural & Şahin, 2009; Gelbal & Kelecioğlu, 2007; Tay, Tokcan & Oruç, 2009; Yayla, 2011). Bunun nedeni, yeni programda var olan kazanımların ölçülüp değerlendirilmesinde geleneksel ölçme ve değerlendirme yaklaşımlarının etkisizliğidir (Sağlam, 2013). Yeni programın barındırdığı kazanımların etkin biçimde ölçülüp değerlendirilmesi için, sürece dayalı, daha fazla ve farklı türde ölçme araçlarının ve yöntemlerinin geleneksel ölçme değerlendirme yöntemleri yerine kullanılması gerekli hale gelmiştir (Duban & Küçükıymaz, 2008; Gömleksiz & Kan, 2010; Nazlıççek & Akarsu, 2008; Sağlam-Arslan, Devcioğlu-Kaymakçı & Arslan, 2008; Tay, Tokcan & Oruç, 2009). Bundan dolayı değerlendirmenin test maddelerinin dayandığı sonuçlardan daha kapsamlı bir anlam barındıran ve değerlendirmenin çeşitli boyutlarda ele alınması gerektiği düşüncesiyle ortaya çıkan alternatif değerlendirme yöntemleri (Maeroff, 1991) yeni öğretim programında yer almaya başlamıştır.

Alternatif ölçme ve değerlendirme (AÖD) öğrencinin neyi, nasıl, ne kadar öğrendiğini ve ne kadar anladığını öğretmen, öğrenci değerlendirmesi ile ortaya çıkarmaya çalışan bir değerlendirme yaklaşımıdır (Tatar & Şaşmaz Ören, 2009). Alternatif ölçme değerlendirme; gözlem, geri bildirim ve sınıf içi etkileşimin yanında öğrencileri kendi edindikleri bilgi ve becerileri kullanma konusunda cesaretlendiren bir yaklaşımdır (Wikström, 2007). Alternatif ölçme ve değerlendirme, sadece bir doğru cevabı barındıran çoktan seçmeli testlerin de içinde bulunduğu geleneksel değerlendirme dışında kalan tüm değerlendirmeleri kapsar (Bahar, Nartgün, Durmuş & Bıçak, 2014). Bu kapsamda portfolyo, kavram haritaları, yapılandırılmış grid, tanılayıcı dallanmış ağaç, kelime ilişkilendirme, proje, drama, görüşme, gösteri, posterler, grup ve akran değerlendirmesi ve öz değerlendirme en sık kullanılan alternatif ölçme ve değerlendirme teknikleri olarak sıralanabilir.

Yenilenen programla öğretmenlerin de rolü değişmektedir. Bu yeni program ile öğretmen, öğretenden çok ortamı düzenleyen ve öğrenciyi yönlendiren olması yanında ölçme

ve değerlendirme bağlamında sadece öğrenmeyi değerlendiren değil aynı zamanda öğrenme sürecinin de değerlendirilmesini yapandır (Bal, 2009; Gelbal & Kelecioğlu, 2007). Ancak yapılan çalışmalara bakıldığında, öğretmenlerin alternatif ölçme ve değerlendirme yöntem ve teknikleri konusunda yeterli bilgiye sahip olmadıkları (Gömlüksiz & Kan, 2010), bu yöntem ve tekniklere ilişkin inanç düzeylerinin düşük olduğu (şahin & Karaman, 2013) ve alternatif ölçme değerlendirmeye yönelik ortak bir algıya sahip olmadıkları (Özenç, 2013) görölmektedir. Bunun yanında öğretmenlerin alternatif ölçme ve değerlendirme yerine geleneksel yöntemleri tercih ettiği (Okur, 2008; Kanatlı, 2008) ortaya çıkan başka bir sonuçtur. Öğretmenlerin alternatif ölçme ve değerlendirme yöntemlerini kullanma konusunda yetersiz olması ve ortak bir algıya sahip olmaması, onların bu yöntemlere karşı inançlarını düşürmekte ve değerlendirme sürecinde bu yöntemleri kullanmalarını engellemektedir. Oysa öğrenme sürecinin tüm basamaklarının değerlendirildiği yapılandırmacı öğrenme yaklaşımını benimseyen öğretim programında alternatif ölçme ve değerlendirme tekniklerinin kullanılması gerek öğrenenlerin objektif değerlendirilmesi gerekse öğrenme sürecinin etkin ilerlemesi için önemlidir. Bu nedenle öğretmenlerin alternatif ölçme ve değerlendirme tekniklerini kullanabilmesi için onlara yardımcı olacak ve yol gösterecek bir modele ihtiyaç duyulmaktadır. Bu araştırmada öğretmenlerin ölçme ve değerlendirme sürecinde alternatif ölçme ve değerlendirme yöntemlerini yapıcı ve etkin kullanmalarını sağlayacak ve öğretmenlere rehber olacak bir model önerisi hazırlamak amaçlanmaktadır.

Araştırmanın Amacı ve Problemi

Bu araştırmanın temel amacı, web tabanlı bir program ile sınıf öğretmenlerinin alternatif ölçme değerlendirme araçlarını kullanımını etkin hale getirmektir. Bu program ile sınıf öğretmenlerinin alternatif ölçme değerlendirme araçlarının hazırlaması, kullanması, arşivlemesi, diğer öğretmenler ile paylaşması hedeflenmektedir. Ayrıca bu program ile öğrencinin değerlendirme sürecine aktif katılımının sağlanması, öğrenciye geribildirim yapılması yanında velilere öğrencilerin öğrenim süreci hakkında bilgilendirmeler yapılabilmesi de hedeflenmektedir. Araştırma sürecinde istenen temel amaca ulaşabilmek için web tabanlı ölçme değerlendirme programı ile;

- Öğretmenlere, alternatif ölçme değerlendirme araçlarına yönelik değerlendirme formlarını geliştirebilme ve uygulayabilme becerisi kazandırmak,
- Öğrenci ürün dosyalarının her öğrenci için ayrı ayrı öğretmenler tarafından arşivlenip değerlendirmeye alınması ve ürün dosyalarına yönelik açıklama, anekdot vb. bilgilerin öğretmenler tarafından sisteme kaydedilebilmesi,

- Öğretmenler tarafından hazırlanan ya da düzenlenen ölçme değerlendirme formlarının sistemde arşivlenmesi ve öğretmenler tarafından paylaşımına sunulması,
- Öğrencilerin öz, akran, grup değerlendirmeler yaparak ile ölçme değerlendirme sürecine katılması,
- Değerlendirme sonrası öğrenci ve velilere değerlendirme süreç ve sonucu hakkında bilgilendirmeler yapılması,
- Ölçme değerlendirme sürecinde öğrencilerin bireysel farklılıklarının dikkate alınması amaçlanmaktadır.

Bu araştırma ile sınıf öğretmenlerinin alternatif ölçme değerlendirme araçlarını etkin kullanmalarını sağlayacak web tabanlı ölçme değerlendirme sisteminin tasarlanıp uygulanması ve alanyazına katkı sağlaması amaçlanmıştır. Bu durumdan yola çıkarak öncelikle alternatif ölçme değerlendirme araçlarının kullanımına yönelik durum tespiti yapılmıştır. Durum tespiti süreci iki alt amaç altında toplanmıştır. Birinci alt amaç sınıf öğretmenlerinin alternatif ölçme değerlendirme araçlarını kullanım sıklıkları ile bu araçlara ilişkin yeterlik algıları arasındaki ilişkiyi belirlemektir. İkinci alt amaçta ise sınıf öğretmenlerinin alternatif ölçme değerlendirme araçlarının kullanım durumları ve yeterlik-gereklik algılarının belirlenen değişkenlere (cinsiyet, hizmet süresi, okutulan sınıf, okulun bulunduğu bölge, kadro tipi, mezun olunan fakülte, okutulan sınıf mevcudu, seminer alma durumu, öğrenim durumu, öğrenim şekli) göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek amaçlanmıştır. Durum tespitinin belirlenmesi sürecinden sonra web tabanlı ölçme değerlendirme sistemi tasarlanıp uygulanmıştır.

Araştırmanın Önemi ve Gerekçesi

Dünyadaki kuramsal ve uygulamalı eğitim yaklaşımına bağlı olarak ülkemizde 2004-2005 yılları arasında kapsamlı bir eğitim reformu başlanmış ve eğitim programlarında değişikliğe gidilmiştir (Akınoğlu, 2005). Bu değişim sürecinde MEB (2006) yapılandırmacı yaklaşımı benimsemiştir. Bu yaklaşımda asıl olan öğrenen bireyin, yaşantıları ve sahip olduğu düşünceler ile bilgiyi işleyip anlam çıkarmasıdır (Özenç & Doğan, 2007). Her bireyin birbirinden farklı özellikte olması ve farklı yaşantılar barındırıyor olması bilgi anlamlandırma sürecinin de farklılaşmasına neden olmaktadır. Bu farklılaşma, öğrenme sonrası yapılan değerlendirme sürecini de etkilemektedir. Çünkü bireysel anlamlandırma ile gerçekleşen öğrenme süreci yine bireysel farklılıkları göz önüne alan değerlendirme türlerine ihtiyaç duyar. Okur ve Azar (2011), yapılacak bir ölçme değerlendirme etkinliğinde öğrencilerin bireysel ihtiyaçlarının, ilgilerinin, gelişim özelliklerinin, öğrenme farklılıklarının, öğrenme stillerinin, öğrenme güçlüklerinin hatta dilleri ve kültürlerinin dikkate alınması gerektiğinden

bahseder. Bu da geleneksel ölçme değerlendirme yanında alternatif ölçme değerlendirmenin de kullanılmasını gerekli kılmaktadır. Çünkü geleneksel ölçme değerlendirme ile öğrencilerin belli özelliklere sahip olma düzeyleri belirlenirken, alternatif ölçme değerlendirme ile öğrencinin öğrenim sürecinin hangi basamağında olduğu tespit edilebilmektedir (Çoruhlu, Nas & Çepni, 2009).

Öğretim programlarında var olan ölçme değerlendirme yaklaşımlarının uygulanması ve etkililiği öğretmene bağlıdır. Çünkü ölçme değerlendirme sürecini planlama, bu süreç içerisinde elde edilen verileri kullanma ve öğrenci katılımını sağlama yükümlülüğü öğretmene aittir (Özenç, 2013, s.4). Yeni öğretim programları üzerine yapılan çalışmalara bakıldığında öğretmenlerin en fazla ölçme değerlendirme konusunda tedirgin olduğu görülmektedir (Bal, 2013; Bayrakdar Çiftçi, Akgün & Deniz, 2013; Benzer & Eldem, 2013; Çiftçi, Sünbül & Köksal, 2013). Bu durum benimsenen yeni yaklaşımla ön plana çıkan alternatif ölçme değerlendirme araçlarının öğretmenler tarafından kullanılmaya başlanmasıyla ilişkilendirilebilir. Bu duruma gerekçe olarak öğretmenlerin hala geleneksel ölçme değerlendirme yaklaşımlarının etkisinde kalması (Çakır & Çimer, 2007; Çalık, 2007; Erdal, 2007), alternatif ölçme değerlendirme hakkında yeterli bilgiye sahip olmaması (Adanalı, 2008; Çoruhlu, Nas & Çepni, 2009; Okur & Azar, 2011; Sağlam-Arslan, Kaymakçı-Devecioğlu & Arslan, 2009; Yayla, 2011) gösterilebilir. Ayrıca öğretmenlerin alternatif ölçme değerlendirme araçlarını kullanımını zaman alıcı bulmaları da (Okur, 2008; Sağlam, 2013; Bayram, 2012; Özeren, 2013) gerekçeler arasındadır.

Alternatif ölçme değerlendirme araçlarının öğretmenler tarafından kullanımını arttırmaya yönelik çalışmaların olduğu görülmektedir. Örneğin Şenel (2008) tarafından yapılan çalışmada fen bilgisi öğretmenlerine hizmet içi eğitim verilmiştir. Hizmet içi eğitim ile öğretmenlerin bilgi ve becerilerinde iyileşme olmasına rağmen anlamlı farklılık gerçekleşmemiştir. MEB tarafından verilen hizmet içi eğitim programlarının da benzer sonuçlar doğurduğu söylenebilir. Öğretmenler bu durumu hizmet içi eğitimin yetersizliğine bağlamaktadır (Anıl & Acar, 2008; Acar & Anıl, 2009; Bal, 2009; Güneş vd. , 2010).

Alternatif ölçme değerlendirme araçlarının kullanımı arttırmaya yönelik bir diğer çalışma ise web tabanlı ölçme değerlendirme programlarının geliştirilmesi üzerinedir. Uluslararası alanyazın çalışmalarına bakıldığında e-portfolyo, akran değerlendirme, rubrik geliştirme vb. alternatif ölçme değerlendirme araçlarına yönelik web tabanlı programların geliştirildiği görülmektedir (Bartlett, 2002; Dornisch & McLoughlin, 2006; Lin, Liu & Yuan, 2001). Ülkemizde de benzer araştırmalar (Bacanak, 2008; Çelik, 2006; Çepni vd. , 2012; Çırak, 2015; Şimşek, 2013) alan yazında yer almaktadır. Örneğin Bacanak (2008) tarafından

yapılan çalışmada fen bilgisi öğretmenlerinin performans değerlendirme formlarını hazırlamak için web tabanlı performans değerlendirme programının tasarlandığı ve bu programın alternatif ölçme değerlendirmeyi kullanım sürecinde yaşanan sorunları kaldırabilecek yapıda olduğu görülmektedir. Ancak yapılan çalışmalar sonucunda tasarlanan web tabanlı programlarının belirli ölçme araçlarıyla sınırlandırıldığı görülmektedir. Diğer taraftan sınıf öğretmenlerine yönelik web tabanlı bir ölçme sisteminin hazırlanmadığı görülmektedir. Oysa ülkemizde zorunlu eğitimin ilk aşaması olan ilkokuldan itibaren web tabanlı ölçme değerlendirme sisteminin kullanılmasını gerekli kılar. Web tabanlı ölçme değerlendirme sisteminin öğrenim sürecinin ilk basamağından itibaren kullanılması öğrenci hakkında bilgilerin somut halde toplanmasına, öğretmenlerin öğrenciler hakkında daha nesnel kararlar alınmasına ve değerlendirilmesine olanak sağlayabilir. Ayrıca öğretmen öğrenci hakkında var olan bilgileri ve bu bilgiler ile ortaya çıkan bireysel farklılıkları dikkate alarak öğrenciye yönelik öğrenme sürecini tasarlayabilir. Öğrenim süresince öğrenciler hakkında bilgilerin bütüncül halde bulunması, sınıf öğretmenleri, branş öğretmenleri ve rehber öğretmenleri tarafından öğrencilere yönelik hazırlanacak olan rehberlik hizmetlerinin de daha sağlıklı ilerlemesine fırsat verebilir. Tüm bu gelişmelerin yaşanabilmesi sınıf öğretmenlerinin kullanımına yönelik web tabanlı ölçme değerlendirme sisteminin uygulamaya açılmasıyla gerçekleşebilir. Öğrencilerin daha sağlıklı ve etkin bir öğrenim sürecinden geçirebilmesi ve sınıf öğretmenlerinin öğrenme sürecini daha etkin hale getirebilmesi için web tabanlı bir ölçme değerlendirme sisteminin ilkokullarda uygulamaya açılması önem arz eden bir yeniliktir.

Araştırmanın Sınırlılıkları

Araştırma sürecinde tasarlanan web tabanlı ölçme ve değerlendirme sistemi, 2016-2017 eğitim-öğretim yılında Diyarbakır ilinde görev yapmakta olan sınıf öğretmenlerinin görüşleri ve araştırmacı tarafından ulaşılan alanyazın çalışmaları ile şekillenmiştir. Ayrıca tasarlanan web tabanlı ölçme değerlendirme sisteminin uygulama süreci gönüllü 6 sınıf öğretmeni ile 2017-2018 eğitim öğretim yılı güz ve bahar dönemlerinde gerçekleştirilmiştir. Araştırma sonucunda elde edilen sonuçlar aşağıda belirtilen sınırlılıklar çerçevesinde ortaya konulmuştur.

- Bu araştırma projelendirilerek Atatürk Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri Koordinasyon Birimi tarafından SDK-2017-6033 kodlu proje ile desteklenmiştir. Araştırma süresince tasarımın şekillenme durumu araştırma için sağlanan bütçe kapsamında gerçekleşmiştir.

- Evreni temsil etmek için tabakalı örnekleme yöntemi ve basit seçkisiz örnekleme yöntemi ile örneklem seçimi yapılmıştır. Bu durum dikkate alınarak Diyarbakır'da var olan birleştirilmiş sınıf barındıran okul sayısına ulaşılmış fakat birleştirilmiş sınıflarda görev yapmakta olan sınıf öğretmenlerinin tam sayısına ulaşılammıştır.

Varsayımlar

Bu araştırmada web tabanlı ölçme değerlendirme sistemini kullanan öğretmenlerin, geliştirip sistemde uygulamaya soktuğu ölçme değerlendirme formlarının değerlendirme sürecinde uygulanabilir düzeyde geçerlik ve güvenirliğe sahip olduğu varsayılmıştır. Web tabanlı ölçme değerlendirme sisteminde aktif olarak yer alan her kullanıcıya özel kullanıcı adı ve şifresi verilmiştir. Kullanıcıya verilen kullanıcı adı ve şifre ile yapılan işlemlerin kullanıcının kendisi tarafından yapıldığı bir başkasına yaptırılmadığı bu araştırmanın bir diğer varsayımdır.

İKİNCİ BÖLÜM

Kuramsal Çerçeve ve İlgili Araştırmalar

Bu bölümde ölçme ve değerlendirmeye yönelik genel bilgiler verildikten sonra ölçme değerlendirmenin bileşenleri olan *ölçme* ve *değerlendirme* kavramları üzerinde ayrı ayrı durulmuştur. Son olarak araştırmanın amacı ve problem durumu bağlamında ilgili araştırmalar incelenmiştir.

Ölçme ve Değerlendirme

Her topluluk çağın getirdiği yeniliklerle ortaya çıkan değişimlerden etkilenir. Kimi zaman teknolojik kimi zamanda sosyal açıdan etki altında kalan toplumlar, duruma adapte olabilmek ve bekasını devam ettirebilmek için kendisini oluşturan her ferdi eğitmeye mecbur hale gelir. Bu da ülkelerin eğitim sistemlerini güncellemelerine ya da yeniden oluşturmalarına neden olur. Ülkemizin eğitim tarihine bakıldığında benzer süreçlerden geçildiği görülmektedir. Türkiye'nin 1924, 1926, 1936, 1948, 1962, 1968 ve 1998 yıllarında öğretim programlarında değişikliğe gitmesi (Çelenk, Tertemiz & Kalaycı, 2000), ardından 2005-2006 yılında yapılandırmacılığın benimsendiği öğretim programının ülke genelinde uygulanması (Gömleksiz & Bulut, 2007) ve 2012-2013 yılında 4+4+4 eğitim sisteminin yürürlüğe girmesi yaşanan bu tür değişimlere örnek gösterilebilir.

Eğitim sistemlerinin değişmesi ya da güncellenmesi gerektiği görüşü, o sistemin her parçasının ölçülüp değerlendirilmesi sonrası toplanan bilgiler ışığında olur. Sistemin değerlendirilen parçası bazen öğrenci, öğretmen ya da öğrenme süreci iken bazen de sistemin kendisidir. Bu durum, eğitim sistemlerinin her basamağında yer alan bu unsurların işlevselliğini sorgulayan ve eğitim sisteminin denetleyicisi olan ölçme değerlendirmenin önemini ortaya koyar. Tezci (2016) eğitim öğretim sürecinde bu denli etkili olan ölçme değerlendirmenin işlevlerini şöyle sıralar:

- Öğrenci hakkında verilecek kararlar ve bunlara ilişkin kanıtlar toplamak için kullanılabilir.
- Öğretmen, öğrenme süreci sonunda öğrencinin gelişim durumunu değerlendirerek elde edeceği veriler ile öz değerlendirme yapabilir.
- Programın değerlendirilmesi yapılabilir.
- Öğrenciyi yüksek not almaya ittiği ya da öğrencinin aldığı yüksek notla başarı duygusu hissettirebildiği için öğrenciyi motive edebilir.

- Öğrenci ile yakından ilgisi olanlara (aile, okul yönetimi, öğretmenler vb.) öğrenci hakkında bilgi sağlar.
- Eğitim sisteminin denetlenmesi sağlar.
- Öğrenme öğretme sürecinin durumuna ilişkin verilecek kararlar da etkilidir. Öğrenme sürecinin gidişatı, öğrenmenin eksik ya da hatalı olduğu durumlar ölçme değerlendirme ile toplanan bilgiler sayesinde anlaşılır (ss. 1-3).

Diğer öğretim etkinliklerinde olduğu gibi ölçme değerlendirmenin de asıl görevi, öğrenmeyi geliştirmek ve öğretim etkililiğini arttırmaktır (Karaca, 2016,s. 2). Bu durumdan ötürü ölçme ve değerlendirme kavramlarının ayrı ayrı incelenmesinde fayda vardır.

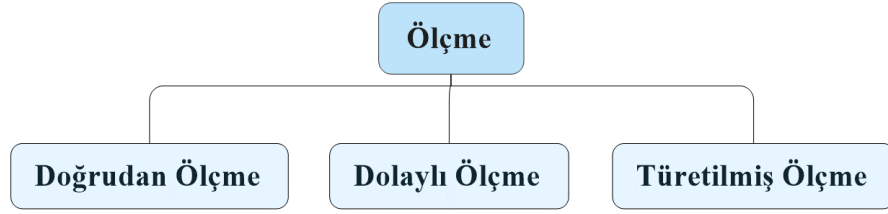
Ölçme.

Ölçme geniş anlamıyla, herhangi bir özelliği gözlemlemek ve bu gözlem sonucunda elde edilen verileri sayı ve sıfatlarla ifade etmektir (Turgut & Baykul, 2010, s. 3). Ölçme işlemiyle amaç, bireyde ölçülmesi hedeflenen niteliğin sahip olma derecesini sayısal ifadelerle dönüştürmek (Nitko, 2004, s. 13) ya da uygun bir birim cinsinden dengini bulmaktır.

Ölçme sürecinde amaç, gözlemleme, algılama, anlama ve kavramlaştırma işidir (Uysal, Öztürk & Döş, 2015, s. 2). Bu yolla ölçülmesi hedeflenen niteliğin karşılaştırılabilir, değerlendirilebilir, sınıflandırılabilir hale gelmesi sağlanır. Ölçme sürecinin etkin uygulanabilmesi için belli başlı ilkelerin dikkate alınması gerekir Linn ve Grounland (1995, s. 6) bu ilkeleri şöyle sıralar:

- Ölçme sürecinin ilk basamağı neyin ölçüleceğini belirlemektir.
- Ölçülecek olan özelliğin ya da performansın yapısına uygun ölçme yöntemi belirlenmelidir.
- Ölçülmesi hedeflenen niteliğin özelliğine göre çeşitli yöntemlerin gerekebileceğinin farkında olunmalıdır.
- Ölçme sürecinde kullanılacak olan yöntemlerin sınırlılıklarının farkında olunmalıdır.
- Bir ölçme sonucu, hiçbir zaman ölçülecek niteliğe ilişkin son söz değildir.

Alan yazına bakıldığında ölçme türünün olduğu ve bu türlerin; dolaylı ölçme, doğrudan ölçme ve türetilmiş ölçme olmak üzere üçe ayrıldığı görülmektedir.

Şekil 1. Ölçme türleri.

Doğrudan Ölçme: Ölçülmesi hedeflenen niteliğin olduğu gibi uygun bir birimle kıyaslanarak ölçülmesi durumudur (Coştu, 2012, s. 5). Bu ölçme işleminde ölçülmek istenen niteliğin gözlenebilir olması gerekir (Kemertaş, 2003; Tüysüz, 2014, s. 5). Sınıftaki öğrenci sayısı, öğrenci boyunun santimetre cinsinden ölçülmesi doğrudan ölçülmeye örnek gösterilebilir.

Dolaylı Ölçme: Ölçülmek istenen özelliğin doğrudan gözlenemediği ve doğrudan ölçülemediği durumlardır (Kilmen, 2017, s. 28). Ölçülmesi hedeflenen özelliğin, herhangi bir ölçme aracı ile doğrudan ölçülebilme imkânı olmadığı durumlarda geçerli bir varsayımdan hareket edilir (Uysal, Öztürk & Döş, 2015, s. 3). Kişilik testleri, başarı testleri, tutum ölçekleri ile yapılan ölçümler, dolaylı ölçmeye örnek gösterilebilir.

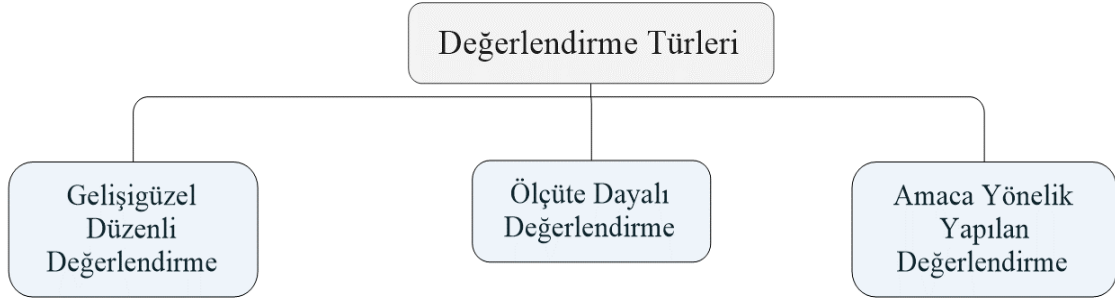
Türetilmiş Ölçme: Bir varlığın ya da bir olayın birden fazla özelliğinin ölçülmesi ile elde edilen sonuçlara işlem yapılarak yeni bir ölçme yapılması durumudur (Tekindal, 2016, s. 25). Bu tür ölçme değerlendirme durumlarında ölçülen durumların birbiriyle ilişkilendirilmesi söz konusudur. Sınıftaki öğrencilerin başarı ortalaması ya da bir maddenin yoğunluğunun ölçülmesi türetilmiş ölçmeye örnek gösterilebilir.

Değerlendirme.

Değerlendirme, ölçme sonuçlarından anlam çıkarmak amacıyla, bir ölçüt yardımıyla yargıya varma ve karar verme sürecidir (Atılgan, 2017, s. 316; Semerci, 2012, s. 3). Eğitimde değerlendirmeler yapılarak, eğitim sürecinin etkinliği, öğrencilerden beklenen davranışın kazanılıp kazanılmadığı belirlenir (Atılgan, 2017, s. 318), ölçme aşamasına kadar yapılmış çalışmaların yorumlanması sağlanır ve ölçme işlemi yapıldıktan sonra yapılacak sonraki çalışmalara yön verilir (Cemiloğlu, 2001, s. 85). Ayrıca eğitim sisteminin birer parçası olan öğrencilere, öğretmenlere, yöneticilere, programlara, okullara vb. yönelik alınacak kararların doğru ve isabetli olabilmesi açısından değerlendirme işleminin önemi büyüktür (Bahar vd. , 2014, s. 3).

Değerlendirmeye yönelik tanımlamalara bakıldığında üç öge üzerinde durulduğu görülmektedir. Bu öğelerden biri değerlendirme sürecinde kıstas olarak alınan ölçüt, diğeri ölçülen özelliğin sayı ya da semboller ile somutlaştırılması işlemi olan ölçme sonuçları ve son

öge olan ve yargı basamağı olan karar aşamasıdır (Kilmen, 2017, s. 38). Öte yandan değerlendirme, eğitimin hemen hemen her basamağında kullanılabilen ve birden fazla amaca hizmet etme durumu ve birden fazla kullanım yöntemi olduğundan dolayı çeşitli sınıflamalara da uğramıştır. Ertürk (1993, s. 112) değerlendirmeyi üç başlık altında tasnif eder. Bu tasnife göre ayrılan değerlendirme türleri Şekil 2’de verilmiştir.

Şekil 2. Değerlendirme türleri.

Gelişigüzel ve Düzenli Değerlendirme: Bu değerlendirme türlerinden gelişigüzel değerlendirme, fark edilmedik ölçütlerin tutarsız şekilde uygulandığı ve öznel yargıların baskın olduğu durumlar da görülürken düzenli değerlendirmenin ise ölçütlerin belirli olduğu, kontrollü karşılaştırmaların yapıldığı, gözlemin planlı ve düzenli yapıldığı standartlaştırılmış değerlendirme durumları olduğu söylenebilir (Yaşar, 2014, s. 33).

Ölçüte Dayalı Değerlendirme: Değerlendirmenin amacına göre kullanılan ölçütler dikkate alınarak sınıflandırılan değerlendirme türleridir. İşlem yapılmadan önce değerlendirilecek birey ya da grup için belirlenen kesin ve standart ölçüt olan mutlak ölçütün (Atılğan, 2017,s. 317) kullanıldığı değerlendirme türlerine mutlak değerlendirme nedir. Ölçmeye konu olan grubun nitelikleri dikkate alınarak belirlenen bağıl ölçütün (Tüysüz, 2014, s. 13) kullanıldığı değerlendirme türleri ise bağıl değerlendirme olarak tanımlanır. Eğitim fakültesinde okuyan bir öğrencinin aldığı derse ait dönem sonu ortalamasının 60 ve üzeri olmasının başarılı sayılması mutlak değerlendirmeye örnek gösterilebilir. Bir maraton yarışında koşan sporcunun ilk üçe giremeyip madalya alma hakkını kaybetmesi de bağıl değerlendirmeye örnek gösterilebilir.

Amaca Yönelik Yapılan Değerlendirme: Bu tür değerlendirme türleri daha çok öğrencilerin başarısını değerlendirmeye yöneliktir (Karaca, 2016,s. 23). Bu amaç altında yapılan değerlendirmelerin *tanıma ve yerleştirmeye yönelik değerlendirme*, *biçimlendirme ve yetiştirmeye yönelik değerlendirme* ve *düzey belirlemeye yönelik* olmak üzere üç tür altında toplandığı görülmektedir (Senemoğlu, 1997; Bilen, 2002).

- Tanıma-Yerleştirmeye yönelik değerlendirme, öğrenciye verilecek eğitimin nitelik ve niceliğinin belirlenmesi için yapılan sınavlardır (Tezci, 2016,s. 18).
- Biçimlendirme ve yetiştirmeye yönelik değerlendirme, eğitimin aksayan taraflarını tespit etmek ya da öğrencilerin öğrenme eksiklerini belirlemek için öğrenme sürecinde geręekleřtirilen değerlendirme türlerdir (Kilmen, 2017, s. 41)
- Düzey belirlemeye yönelik değerlendirme, süreç sorununda öğretim programlarının hedef ya da kazanımları dikkate alınarak öğrencilerin öğrenme düzeylerini belirlemek için yapılan değerlendirmelerdir (Coştu, 2012, s. 14).

Tüm bu değerlendirme türleri dışında eğitim programlarının değerlendirilmesi, öğretim yöntemlerinin değerlendirilmesi vb. farklı değerlendirme türleri de bulunmaktadır (Güler, 2015, s. 14).

Alternatif Ölçme Değerlendirme

Yapılandırmacı yaklaşımın öğretim programımızı şekillendirmesiyle, öğrenciye kazandırılması istenen hedeflerin değerlendirilmesinde kullanılan yöntem ve tekniklerde çeşitliliğe gidilmiştir. Bundan dolayı daha çok öğrencinin bilgi düzeylerini belirlemeye yönelik olan çoktan seçmeli testler, kısa cevaplı sorular, eşleştirme tipi sorular, doğru-yanlış tipi sorular, açık uçlu sorular, uzun cevaplı sorular gibi eğitim ortamında yıllarca kullanılan geleneksel ölçme ve değerlendirme teknikleri (Bahar vd. s. 25) yerine alternatif ölçme ve değerlendirme teknikleri önem kazanmaya başlamıştır. Alternatif ölçme ve değerlendirme, geleneksel ölçme değerlendirme stratejilerinden farklı olarak, öğrencinin öğrenme sürecinde geręekleřen gelişim durumlarına yönelik öğretmen ve öğrencinin karar vermesine olanak sağlayan bir süreçtir (Hancock, 1994, s. 3). Alternatif ölçme ve değerlendirmenin genel amacı, öğrencilerin istenilen bir öğrenme alanındaki bilgi ve becerilerine yönelik görevlendirmeler ile ölçüm yapmak ve bu görevlerin etki düzeylerini, geçerli ve güvenilir ölçme araçlarıyla tespit etmektir (Çepni & Ayvacı, 2007). Alternatif ölçme ve değerlendirme araçlarının ürünün yanında ürünün ortaya çıkma sürecini de değerlendirmesi, geleneksel ölçme değerlendirme araçlarına kıyasla daha somut ve öğrenci merkezli bir ölçme ve değerlendirmenin geręekleřmesini sağlamaktadır (Yıldız & Uyanık, 2004).

Millî Eğitim Bakanlığı İlköğretim Kurumları Yönetmeliği'nin 32. maddesinde öğrenci başarısının değerlendirilmesinde bilişsel, duyuşsal, sosyal ve psikomotor özelliklerin bir bütün olarak ele alınması istenmiştir (MEB, 2014). Alternatif ölçme ve değerlendirme teknikleri, öğrencilerin dersteki başarı durumları yanında özel ilgi ve yeteneklerini ortaya çıkarmaya, öğrencileri en iyi şekilde yönlendirmeye ve yetenekleri doğrultusunda

alışmalarına imkân tanır (Aydoğdu & Kesercioğlu, 2005, s. 265). Ayrıca alternatif ölçme değeriendirme, öğrencinin kendi yaşamışlıkları ile gerçek yaşam arasında bağ kurması ve kendisine verilen görevlerin çözümüne yönelik farklı stratejiler yaratmasını (Korkmaz, 2004), öğrencilerin öğrenme sürecinde öğrendikleri ile övünebilmesini ve öğrenmeye yönelik sorumluluk almasını sağlar (MEB, 2005).

Genel olarak kullanılan ve bilinen alternatif ölçme ve değeriendirme teknikleri şöyle sıralanabilir:

- Akran değeriendirme
- Görüşme
- Gözlem
- Kavram haritası
- Öz değeriendirme
- Performans değeriendirme
- Portfolyo (Öğrenci ürün dosyası)
- Proje çalışması
- Tanılayıcı dallanmış ağaç
- Yapılandırılmış grid

Yukarıda sıralanan alternatif ölçme değeriendirme araçları eğitim öğretim sürecinde giderek daha fazla yer edinmeye başlamıştır. Bu durum Milli eğitim temel kanununda yer alan maddeler ile ilişkilidir. Örneğın 1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanunun 23. maddesine göre ilköğretimin amacı, her Türk çocuğuna iyi bir vatandaş olmak için gerekli temel bilgi, beceri, davranış ve alışkanlıkları kazandırmanın yanında, çocukları milli ahlak anlayışına uygun, ilgi, istidat ve yetenekleri doğrultusunda yetiştirerek hayata ve üst öğrenime hazırlamaktır. Yine aynı Kanunun 6. maddesinde ise başarının ölçülmesinde objektif ölçme ve değeriendirme yöntemlerinden faydalanılması gerektiğinden bahsedilmiştir (MEB, 1997). Bu durumdan dolayı öğretim programında öğrenciye kazandırılması istenen hedeflerin objektif olması ve bilişsel kazanımların yanında duyuşsal ve devinişsel kazanımların ölçülmesi, istenen öğrenmelerin istenen düzeyde gerçekleşebilmesi için çağa uygun ölçme ve değeriendirme tekniklerinin kullanılması her öğretim programı için önemli bir ihtiyaçtır.

Alternatif ölçme değerlendirme araçları.

Portfolyo (Öğrenci gelişim dosyası).

Öğrencilerin belirli bir süreçte bir amaca hizmet etmek için gösterdikleri performans, gelişim ve çalışmaların birlikte yer aldığı gelişim dosyalarıdır (Güler, 2015,s. 94). Oluşturmacı-yapılandırmacı eğitim anlayışına göre ortaya çıkan bu değerlendirme yöntemi, öğretim etkinliklerinden bağımsız değil, değerlendirmenin öğretim ve öğrenme etkinliklerinin bir parçası olması gerektiği esasına dayanır (Tezci, 2016,s. 135). Portfolyo, öğrencilerin hem sınıf içerisindeki öğrenme durumlarını hem de müfredatta yer alan kazanımları elde edip etmediklerini belirlemek açısından önemli bir fırsat sunar (Mcconnell & Doolittle, 2012,s. 24). Çünkü portfolyo, öğrencilerin karmaşık düşünme becerilerini ve üst düzey bilişsel etkinliklerini yansıtır ve öğretmenlere öğrencilerin neyi öğrendiklerini anlamaları açısından fırsat sunar (Alıcı, 2014, s. 140).

Portfolyo hazırlanırken ders türleri ve okul öncesi eğitim, ilköğretim, lise, üniversite seviyeleri göz önüne alınarak içerik oluşturulur (Tekindal, 2016,s. 184). Bahar vd. (2014) portfolyo içinde olabilecek malzemeleri şöyle sıralar:

- Yazılı ödevler (henüz bitmemiş veya tamamlanmamış bölümleri)
- Ders notları, çizimler, modeller
- Konferans veya seminer notları
- Bir kitap incelemesi
- Grup ödevleri veya grup çalışmaları
- Bir otobiyografi
- Diyagramlar,fotoğraflar,resimler
- Problem çözme,tartışma ve grup proje raporları
- Mülakat ve gözlem kayıtları
- Portfolyo içeriği ile ilgili veli veya öğretmene yazılan öğrenci mektupları
- İşbirlikli hazırlanmış gelişim not ve değerlendirmeleri
- Gazete ve magazin yazıları
- Öz değerlendirmeler
- Öğrencinin kendi seçtiği herhangi bir derleme
- Gelecek ile ilgili planlanan hedefler
- Öğrencilerin zorlukla tekrar yapmak istedikleri ödevler
- Öğretmen kontrol ve değerlendirme listeleri
- Kavram yanlışlarının düzeltildiğini gösteren bir makale

- Video teyp,konuşma kasetleri,okuma,soru sorma teknikleri,şarkı söyleme
- Laboratuar deney raporları

Kan (2007) süreç içerisinde her öğrencinin farklı ilgi, yetenek, öz geçmiş ve deneyime sahip olmasının, öğrencilerin aynı koşullar altında değerlendirilmesini güçleştirdiğinden; öğrencinin diğer öğrenciler ile karşılaştırılması yerine kendi potansiyeli doğrultusunda üst düzey gelişmesini amaçlayan portfolyonun gerekliliğinden bahseder. Portfolyonun bilişsel beceri gelişimini değerlendiriyor olması yanında öğrenciyi grup çalışmasına yönlendirebilir ve yardımlaşmaya teşvik edebiliyor olması ile öğrencilerin sosyal ve devinışsel becerilerinin gelişimini sağlıyor olması (Karadağ & Öney, 2006, s. 244), portfolyo düzenlenirken belli bir amaç ve ölçüt dikkate alınmasını gerektirir. Çünkü portfolyo, sadece öğrenci tarafından yapılmış çalışmaları ya da öğrencinin rastgele izlenilmiş performanslarının dosyalanması değildir (Birgin & Küçük, 2012, s. 169). Portfolyo faaliyetleri bir değerlendirme yaklaşımından ziyade bir durum belirleme sürecidir (Kutlu, Doğan & Karakaya, 2008). Bu nedenle portfolyonun etkili olması için öğrenci etkinliklerini seçmek ve öğrenci etkinliklerini değerlendirecek birer ölçüt barındırması ve öğrenci katılımını sağlayacak şekilde tasarlanması gerekmektedir (Paulson, Paulson & Meyer,1991).

Akran değerlendirmesi.

Akran değerlendirme, birey tarafından yapılan çalışmanın arkadaşları tarafından belirlenen ölçütler ve arkadaşlarının bakış açılarına göre değerlendirilmesidir (Topping,1998). Öğrencilerin içinde bulunduğu bir grup projesinde ya da bir tartışma grubunda ortaya koyduğu performanslarının, grup çalışmalarındaki sunumlarının, dönem ödevlerinin akranları tarafından değerlendirildiği görülmektedir (Smith, Cooper & Lancaster, 2002). Bunun yanında Kaya (2013) akran değerlendirmesinin, bir grup çalışmasında öğrencinin hem akran grubunun hem kendisinin performansını veya çalışmaya katkısını ölçmek için ele alınan bir süreç olarak tanımlanması gerektiğinden bahseder. Becerilerin geliştiği bu öğrenme sürecinde, akran değerlendirme sadece not verme amacıyla uygulanan bir izlek değildir (Özeren, 2013). Aynı zamanda bireyin, hem kendi hem de akranlarının çalışmaları hakkında bağımsız karar verebilme becerilerini geliştirmekte (Gömleksiz & Koç, 2011), kendi öğrenmeleri için sorumluluk almasını sağlamaktadır (Llado vd. , 2013). Ayrıca birey, grup içerisindeki yerini, pozisyonunu görme ve kendini sorgulama şansı elde eder (Çepni, 2012). Temizkan (2009) ise öğretmenlerin sınıf içerisindeki akran değerlendirme uygulama amaçlarını şöyle sıralar;

- Öğrencilerin öğrendiklerine dair öz değerlendirme yapabilmesine ve bu konular hakkında eleştirel düşünebilmesine destek olmak,

- Öğrencilerin çalışmalarını ya da grup çalışmalarını değerlendirirken kullanacakları ölçütler konusunda yardımcı olmak,
- Öğrencilerin akran çalışmalarını değerlendirirken belirlenen ölçütleri, objektif olarak kullanmasını sağlamak,
- Öğrencilerin eleştirel bir bakış açısıyla değerlendirme yapmaları için kubaşık çalışmalarını sağlamak,
- Öğrencilerin akranlarına dönüt vermelerini sağlamaktır.

Akran değerlendirmesi çoğunlukla hem ürünün hem de sürecin değerlendirildiği ve grup çalışmalarının yer aldığı durumlarda gerçekleştirilmektedir (Alıcı, 2014). Böyle durumlarda akran değerlendirmesinin kullanılması hem öğrenciyi daha etkin kılacak hem de öğretimi rahatlatarak öğretmen üzerindeki yükü azaltacaktır (MEB, 2006). Bu nedenle öğrencilerin öğretmenler aracılığıyla benzerlik ve farklılıkları değerlendirmesi, öğrencilerin özerkliğini sağlayabilmesi ve öğrenci çalışma becerilerinin geliştirilmesi açısından öğrencinin akran değerlendirme yapması teşvik edilmelidir (Vickerman, 2009).

Dereceli puanlama anahtarı (Rubrikler).

Proje veya performans görevi gibi bir çalışmaya ait öğrenci performansını önceden belirlenmiş ölçütlere göre olumludan olumsuzla doğru bir dereceleme ile değerlendiren puanlama anahtarıdır (Başol, 2015). Dereceli puanlama anahtarı, belli bir öğrenci ya da gruba uygulanan etkinlik sonrası istenen beceri, bilgi ve tutumun belirlenen ölçütler ile ne derece kazandırıldığını belirlemek için hazırlanır (Yıldız, 2015). Belirlenen ölçütler, öğrenciyi sınırlandırmayacak, öğrencide aşırı kontrol altında olma durumunu hissettirmeyecek, öğrencinin yaratıcılığını kullanmasına engellemeyecek ve not alma, değerlendirilme endişesine kapılarak baskı altında olduğu duygusuna kapılmayacak şekilde hazırlanmalıdır (MEB,2006). Dereceli puanlama anahtarının oluşturulması ile puanlama sorununun üstesinden gelinmesi amaçlanır (Alias & Osman,2014). Bu uygulama, puanlamanın öznel olduğu performansın ölçülmesinde yer alan görev ya da maddelerin daha nesnel değerlendirilmesini sağlar (Güler, 2015). Ayrıca Bahar vd. (2014) puanlama anahtarının, öğrencilerin öğrenim gördüğü alanlar ile ilgili geri bildirim verme hatta iyileştirme amaçlı öğretimi planlama sürecinde kullanılabildiğinden bahsetmektedir.

Popham (2006) iyi oluşturulmuş bir dereceli puanlama anahtarının, bir öğrencinin yanıtının kalitesini değerlendirirken kullanılacak değerlendirme ölçütleri, her ölçütte alınan yanıtta farklı kalite seviyelerini ortaya çıkaracak kalite ayrımlarına ve alınan yanıtın toplu değerlendirme ya da belirleyici kritere göre değerlendirme yapıp yapmayacağını sağlayacak uygulama stratejisi barındırması gerektiğinden bahseder. Bunun yanında Sütçü (2013)

dereceli puanlama anahtarının açıkça belirlenmiş kriterler ve standartlar üzerine oturtularak temel göstergelerin açıkça tanımlanması gerektiğinden bahseder. Kutlu, Doğan ve Karakaya (2014) puanlama anahtarını oluşturan temel elemanları şöyle sıralar;

- Öğrencinin belli bir görev ya da çalışmaya bağlı olarak gösterdiği başarı hakkındaki durumu belirlemek için kullanılacak bir ya da birden fazla ölçütler,
- Her bir ölçütün ne anlama geldiğini açıklayan betimsel anlatımlar; tanımlar, örnekler
- Her bir ölçüt düzeyinde öğrencinin başarısını gösterecek dereceler
- Olanaklı ise her bir düzeyin ne anlama geldiğini tanımlayan betimsel açıklamalar.

Kullanılan ölçme aracıyla elde edilen sonuçlar, araca en uygun puanlama sisteminden yararlanılarak puanlanmalıdır (Göçer, 2014). Bu nedenle bir öğrencinin performansı hakkında genel yargıya ulaşılmasında bütüncül (Holistik), performansın ayrıntılı incelenmesinde ise analitik derecelendirme ölçeği kullanılır (Küçük & Geçit, 2012).

Gözlem.

Gözlem, insan davranışlarının incelenmesini temel amaç edinen ve doğal ortamlarda kullanılan bir veri toplama aracıdır (Ekiz, 2009, s. 56). Bu araç, bireysel ya da grup halinde yapılan etkinliklerde tamamlayıcı ölçme ve değerlendirme etkinliklerinin uygulandığı ortamlarda öğrencinin gözlenebilir her çeşit performansını değerlendirmek amacıyla kullanılabilir (Bahar vd. , 2014).

Öğretmen, öğrenme sürecinde öğrenciler ile sürekli bir arada olduğundan ilk elden gözlem yapabilmektedir. Gözlem sürecinde, bireyin yüz ifadesi, vücut dili ve ses tonu gibi özellikler bireyin düşüncelerini yansıttığından ve birey hakkında çok sayıda bilgi verdiğinden öğretmenler beden dilini okumayı bilmelidir (Başol, 2015). Ancak öğretmenin, öğrencilerin öğrenme ve gelişimlerini izleyebilmesi için öncelikle gözlemlemek istediği özelliği belirlemesi ve daha sonra bu özelliğin var olma durumunu tespit edebilecek davranışsal belirtileri tanımlaması gerekir (Alicı, 2014). Maxwell (2001) öğretmenlerin iki tür gözlem yapabildiğinden bahseder. Bunlardan biri tesadüfi gözlem diğeri ise planlı gözlemdir.

Tesadüfi Gözlem: Öğretmenin öğrencilerini, yapılan etkinlikler sürecinde planlamadan gözlemlene durumudur. Tesadüfi gözlemler planlı gözlemler için temel olarak kullanılabilir.

Planlı Gözlem: Öğretmenin, öğrenme çıktılarını kasıtlı olarak gözlemlene işidir. Planlı gözlem, bağımsız sınıflarda pratik veya performansa dayalı yapılan etkinlikleri değerlendirme fırsatı sunar.

Bireylerin algısından çok, davranışına ilgi duyulduğundan ya da deneklerin etkileşim hakkında nesnel bilgi sunamayacak kadar etkileşimin içerisinde yer aldığı durumlarda,

gözlem gerekli bilgilerin toplanması için en iyi yaklaşımdır (Atak, 2011, s.149). Çünkü gözlem yaparak öğretmen, öğrencinin sözel olmayan davranışlarını doğal çevresi içerisinde uzun bir süre gözlemlemesini sağlar (Adanalı, 2008, s. 129). Tüm bunlar dikkate alınarak eğitim öğretim sürecinde gözlem birçok amaç için kullanılabilir bir teknik olduğu söylenebilir. Balcı (2011) gözlemin, belli bir ortam ya da kurumda oluşan davranışların ayrıntılı olarak araştırılmak istendiğinde tercih edilmesi gereken bir teknik olduğundan bahseder. Tekindal (2016) okullarda gözlem yapmanın amaçlarını şöyle sıralar;

- Eğitim amaçlarının gerçekleşip gerçekleşmediği,
- Öğretim yöntemlerinden ve ders araç gereçlerinden nasıl yararlanıldığı veya niçin yararlanılmadığı,
- Öğrencilere kazandırılacak veya kazandırıldığı düşünülen davranışlar,
- Öğrencilerin sorulara verdikleri cevapları,
- Tarihsel olaylar, kişiler, hareketler vb. konularda öğrencilerin sınıf içi tartışmalara katılımları,
- Öğrencilerin grup içi etkinliklere katılımları,
- Psikolojik danışma ve rehberlik,
- Öğretimde karşılaşılan diğer güçlükler belirlemek amacıyla kullanılabilir (s.236).

Gözlemler, yapılandırılmamış biçimde gerçekleşeceği gibi gözlenecek ölçütlerin belirlendiği yapılandırılmış gözlem formları kullanılarak da yapılabilir (Sütçü, 2013). Gözlem formlarında davranışların hangi koşullarda gözleneceği, gözlem süresi, gözlem tarihi, gözlemcinin kimliği, gözlenecek davranışın kategorileri gibi bölümler yer alır (Yalçiner, 2006). Gözlemcinin amacına göre gözlem formu ile elde edilen veriler sayısallaştırılabilir (Karasar, 2014). Gözlem ile elde edilen verileri kaydederek çocuğun öğrenme sürecinde, eğitim sürecinin ne denli verimli olduğu ve öğrencinin öğrenmesi için ne tür ihtiyaçları olduğu belirlenebilir (Aktürk, 2012, s. 48; NCCA, 2007).

Grup değerlendirme.

Grup değerlendirme, öğrenme sürecinde grup ile çalışmalarının yapıldığı durumlarda, gruba ait üyelerin hem kendini hem de grubun diğer üyelerini değerlendirmesidir (Alıcı, 2014). Değerlendirme sürecinde grup içerisindeki her birey kendi işinden ve grubun bütününden sorumludur (Bahar, Nartgün, Durmuş, Bıçak, 2014). Grup değerlendirmesi ile öğrenciler grup içerisindeki arkadaşlarının yaptığı araştırmaları, projeleri, raporları, ödevleri vs. değerlendirirler (Okur, 2008).

Bireylerin kendini ifade etme biçimleri, grup içi etkileşimler ve grup atmosferi gibi durumlar, grup üyelerini ve grubun meydana gelişini karşılıklı olarak etkiler (Abacıoğlu, Akalın, Atabey, Dicle, Miral, Musal & Sarioğlu, 2002,s. 61). Ayrıca hem öğrenciler hem de öğretmen tarafından gerçekleştirilen grup değerlendirmesi, öğrenci etkileşimini zenginleştirir, birbirilerinden öğrenmeyi sağlar ve birlikte çalışma alışkanlığı kazandırır (Orhan, 2007). Öğretmenler, bu durumu dikkate alarak sınıf içi etkinliklerin değerlendirilmesi sürecinde kullandığı değerlendirme türüne yönelik hazırlık yapmış olmalı ve öğretmenlerin önceden belirlendikleri ölçütlerle bireysel ve grup değerlendirmesi yapmalıdırlar (Saban, 2005, s. 203).

Öz değerlendirme.

Öz değerlendirme, öğrencinin kendi performansındaki güçlü ve zayıf yönlerini belirleyip, öğrenmesini geliştirmek amacıyla (McMillian, 2007), önceden belirlenen ölçütler çerçevesinde kendi kendini değerlendirme işidir (Tezci, 2016). Öz değerlendirmenin uygulanması ile öğrenci öğretmenden bağımsız olmayı öğrenir (Pierce, 2003). Bununla beraber öğrencilerin daha aktif olmasını sağlar (Harris, 1997). Ayrıca düzenli yapılan öz değerlendirmeler ile öğrenciler, öğrendiklerini, düşüncelerini dışa yansıtma şansı bulurken, öğretmenler de öğrenci beklenti ve ihtiyaçlarına yönelik bilgi sahibi olabilmektedir (Uysal, 2008).

Öz değerlendirme, farklı formatlardan oluşabilmektedir ancak var olan her formatın ortak noktası; öğrencinin neler öğrendiği, hangi alanlarda problemlerinin olduğunun belirlemesi ve bu durumu gözden geçirmesi, gelişimlerinin farkında olarak sorumluluk taşıması amacı taşır (Nartgün vd. 2014). Ortak amaca sahip olsa da farklı formatlarda öz değerlendirme yapılabiliyor olması, öğretmene ayrı iş yükü getirmektedir. Earl ve Katz (2006) öğrencilerin öz değerlendirme yapabilmesi için öğretmenlerin aşağıdaki uygulamaları yapmalarını önermektedir;

- Öz değerlendirme becerilerinin öğretimi ve modellenmesi,
- Öğrencilere hedefleri belirleme ve izleme yönünde rehberlik edilmesi,
- Program çıktıları ve modelleme ile ilgili iyi örnekler sunulması,
- İyi uygulama kriterlerini belirlemek için öğrenciler ile birlikte çalışmak,
- Öğrencilerin kendi düşüncelerini doğrulamak ve sorgulamak için geri bildirim ve öz denetleme mekanizmalarını geliştirmeye yönlendirme ve yeni öğrenme sürecinde yaşanacak belirsizlikler için öğrenciyi rahat hissettirmek,
- Öğrencilerin kendine güvenerek öz değerlendirme yapabilmeleri için pratik ve zorlu uygulamalara yer verilmesi gerekir.

McMillian ve Harris (2008), öz değerlendirmenin öğrencilerin çoktan seçmeli bir testte yer alan cevaplarını değerlendirmenin ötesinde bir anlam taşıdığından ve çevrimsel bir süreç olduğundan bahseder.

Şekil 3. Öz değerlendirme döngüsü (McMillian & Harris, 2008).

Yukarıdaki döngüde öz-yargı bölümünde öğrencinin öğrenim hedeflerine doğru ilerlemenin farkında olması, öğrenme hedefleri ve eğitici düzeltmeler bölümünde performansı arttırmak için uygun stratejiler belirlemesi ve son döngü parçası olan kendini izleme bölümünde ise öğrencinin düşünce ve eylemlerine ilişkin farkındalığa sahip olması gerektiğinden bahseder.

Performans görevi.

Eğitim öğretim sürecinin etkinliği ya da eksikliği ve bireye kazandırdıklarını belirleme işi eğitim programlarının son basamağı olan ölçme değerlendirme ile belirlenir. Ölçme değerlendirme ile öğrencilere öğrenme ortamında destek vererek, sahip oldukları yeteneklerin yazılı, sözlü olarak eyleme dönüşmesi amaçlanır (Çepni, 2012). Öğrencilerin öğrenim sürecinde göstermiş oldukları performansları değerlendirmek, istenen davranışın bireyde ortaya çıkma miktarını belirleyebilme açısından kullanılan etkin yöntemlerden biridir. Öğrencilere doğru zamanda, gerekli sayıda hazırlanmış ve iyi oluşturulmuş performans görevlerinin verilmesiyle öğrencinin performansının belirlenmesi mümkündür (Aydoğdu, 2010). Performans görevi, programda öngörülen eleştirel düşünme, problem çözme, okuduğunu anlama, yaratıcılığını kullanma, araştırma yapma gibi öğrencinin bilişsel, duyuşsal ve devinişsel alandaki becerilerini kullanmasını, geliştirmesini ve bir ürün ortaya koymasını gerektiren çalışmaları kapsayan ve öğretmen rehberliğinde yaptırılan görevlerdir (Resmi Gazete, 2007). Daha önceleri performans ödevi olarak tanımlanmış ancak 26619 sayılı Resmi Gazete ile performans görevi olarak değiştirilmiştir. Proje hazırlama, deney yapma, problem çözme, , sunum yapma, model oluşturma, bilimsel yazı veya kompozisyon yazma ve bir müzik aleti çalma gibi etkinlikler performans görevleri olarak verilebilir (Benli, 2010).

Performans görevleri ile öğrencilerin bir konuda araştırma yapmaları, araştırmaları istenen şekilde hazırlamaları, verilenleri analiz etmeleri, yeni ürün ortaya koymaları veya birtakım bulguları yorumlamalarıyla öğrencilerin öğrenmelerini faaliyete dönüştürmek esastır (Başol, 2015). Ancak bunu yaparken hazırlanan performans görevlerinin dersin ilgi ve kazanımları ile mümkün olabildiği kadar ilişkili ve uygulamanın sağlıklı olmasını sağlar (Kutlu, Doğan & Karakaya, 2014). Bundan dolayı performans görevleri hazırlanırken önceden belirlenen bir yol izlenmelidir. Bir performans görevinin uygulanabilir olması için hazırlama sürecinde belli aşamalardan geçmesi gerekir. Alıcı (2014) bu aşamaları şöyle sıralar;

- Performans görevinin hangi düzeye yönelik olduğunu belirlemek,
- Performans göreviyle ilişkilendirilen dersi belirlemek,
- Performans göreviyle ilgili olan konuyu belirlemek,
- Performans görevinin hangi kazanımlara yönelik hazırlandığını belirlemek,
- Performans göreviyle ilgili problem durumunu ortaya koymak,
- Öğrencinin performans görevini gerçekleştirme sürecinde izleyeceği yönergeyi düzenlemek,
- Performans görevinin nasıl değerlendirmeye alınacağını açıklamak şeklindedir.

Performans görevinin belirlenmesinden sonra öğrenciye yol göstermesi açısından hangi ölçütlerle değerlendirileceğini gösteren dereceli puanlama anahtarı öğrenciye önceden verilmelidir (Erdal, 2007).

Hazırlanan performans görevlerinin; öğrencilerin düzeylerine, yaşadıkları toplumun sosyal ve ekonomik koşullara, yerel olanaklara, programda yer alan kazanımlara uygun olması ve öğrenciler tarafından uygulanabilir olması gerekir (Küçük & Geçit, 2012). Bununla beraber performans görevi uygulama sürecinde öğrencilerin okul yaşamının ve ödevlerinin takip edilmesi, gerektiğinde yardım elinin uzatılması ve ihtiyaçlarının karşılanması açısından velilere sorumluluk düşmektedir (Şeker, 2009).

Kavram haritası.

Kavram haritası, insanların nesneleri, fikirleri ya da insanlar arasındaki ilişkiyi nasıl anladıklarını gösteren (Sezen & Çimer, 2009), kavramlar arasında köprü kuran (Sarı, 2014) ve bu kavramlar arasındaki ilişkilerin hiyerarşik bir biçimde görsel olarak sunulmasını sağlayan bir tekniktir (Gülbüz, 2006, 134). Kavram haritaları yoluyla şematik bir ifadede birey; kavramları nasıl gruplandırması gerektiğini, öncelik ve sonralık ilişkilerini, neden sonuç bağlarını bulur. Kavram haritaları sayesinde öğrenmeler gelişigüzelikten çıkar ve öğrenci öğrenmelerini düzene koymayı öğrenir (Başol, 2015; 80). Kavram haritalarının

özünde kavramlar arası ilişkileri belirlemek ve kavramları görselleştirip somut hale getirmek yer almaktadır. Kavram haritaları bu özelliği sayesinde birçok amaca hizmet edebilecek şekilde tasarlanabilir. Akış Çizgesi, Dönen Diyagramlar, Örümcek Ağı Kavram Haritası, Hiyerarşik Kavram Haritası, Zincir Kavram Haritası, Balık Kılçığı Kavram Haritası en sık kullanılan kavram haritalarıdır.

Novak ve arkadaşları tarafından ortaya atılan ve Ausebel'in anlamlı öğrenme teorisine dayanan kavram haritası (Kurada, 2006), genellikle öğretim tekniği olarak kullanılsa da öğrencinin sahip olduğu düşünülen herhangi bir bilgiye ilişkin yapı ve organizasyonu ölçebilmek için kullanılabilen tamamlayıcı bir değerlendirme tekniğidir (Bahar vd. , 2014, s.127). Bu yolla, sahip olunan kavramların ne kadar doğru anlaşıldığı ya da kavramlar arasındaki ilişkilerin ne düzeyde bilindiği ortaya konabilir (Novak & Gowin, 2006, s.32) ancak kavram haritalarının değerlendirilebilmesi için belli ölçütler dikkate alınmalıdır. Oyanık (2012) kavram haritalarını değerlendirmek için kullanılan ölçütleri şöyle sıralar;

- Kavram haritalarının uygun bir şekilde düzenlenmesi (Kavramların en fazla üç kelime ile temsil edilmesi ve yerleşimi genelden özele doğru hiyerarşik biçimde sıralanmalı),
- Bağlama kelimelerinin uygun biçimde düzenlenmesi (Haritada kavramlar arasındaki ayırım belirgin olmalı, bağlantılar anlamlı olmalı ve ilişkiler doğru biçimde temsil edilmelidir),
- Kavramların çapraz bağlanması (Kavramlar arasındaki çapraz bağlantıları yeterli düzeyde gösteren haritalar en iyi haritalardır. Çapraz bağlantılar öğrencilerin sahip olduğu düşünce miktarını ve yaratıcılık durumunu ortaya çıkarır) kavram haritalarının değerlendirme sürecinde kullanılan ölçütlerdir.

Kavram haritaları değerlendirme sürecinde oldukça faydalıdır. Hazırlanmasının kolay olması ve yaşam boyu kullanılabilecek olması (Bahar vd. ,s.129), üst düzey düşünme becerilerini ölçebilmesi (Ruiz-Primo & Slavelson, 1996), kavram yanlışlarının belirlenmesi ve giderilmesi (Hay, 2007, s. 45) ve yanlış anlamaları ortaya çıkarması (Dinçer, 2015) kavram haritasının değerlendirme sürecinde sağladığı faydalardan bazılarıdır. Bu nedenle kavram haritaları öğrencilerin anlamlı öğrenmesini geliştirmede ve anlamlı öğrenmenin gerçekleşip gerçekleşmediğini tespit etmede kullanılabilir (Oluk, 2016, s. 41).

Poster.

Poster, öğrencilerin anlamakta zorlandığı kavramlar ya da konuları kolay ve anlamlı öğrenmelerine olanak veren, öğrenciye bilgiyi bulma, kullanma, özetleme, yazma, sunma imkânı sağlayan ve öğrencilerin iletişim becerilerini geliştiren öğrenci merkezli bir öğretim

aracıdır (Köseoglu, 2011,s. 25). Posterler bir yandan öğrencilerin araştırmalara olan ilgi ve becerisini geliştirirken bir yandan da bilginin somutlaştırılmasına olanak sağlar (Duran, 2017, s. 30).

Posterlerin etkin bir şekilde uygulanabilmesi için uygulayıcının dikkat etmesi gereken birçok husus vardır. Poster öğrenme sürecinde uygulanırken derse, dersin konusuna, sunumun yapılacağı sınıf düzeyine olan uygunluğuna ve posterde yer alan başlık ile bilgilerin doğru kullanımına dikkat edilmelidir (Buldur, 2009, s. 53). Ayrıca tasarlanan poster eğitim, psikoloji alanlarında yazılan araştırma metinleri kurallarına metinlerinin kısa ve öz uygun yazılması gerekir.

Drama.

Drama, bir yaşantıyı, olayı, sözcüğü, kavramı, tümceyi ya da düşünceyi rol oynama gibi tiyatro etkinliklerinden yararlanarak canlandırmaktır (Özyürek, 2016, s. 4). Drama, görsel sanatların teknik ve yaklaşımları ile öğrenme ve öğretme ilkelerini bütünlük halde kullanan ve gereksinim duyulduğunda metin, sahne, ışık gibi malzemelere ihtiyaç duyan, katılımcıların her aşamada etkin olmalarını gerektirecek bir yapıdadır (Akar Vural & Somers, 2012,s. 4). Bozdoğan (2003) bu yapıyı, kendini gerçekleştirme yolundaki çağdaş insana hayatı çok yönlü ve daha sahici bir şekilde algılayarak ihtiyaçlarını karşılama ve gizil güçlerini gerçekleştirme yönünde büyük destek veren etkili bir kişisel-sosyal gelişim yöntemi olarak görür (s.27).

Dramanın amacı, öğrenme süreci içerisinde çocukları etkin kılmak ve süreç boyunca keyifli vakit geçirmelerini sağlayarak edindikleri kazanımların kalıcılığını sağlamaktır (Selimhocaoglu, 2004, s. 5). Bu amaç doğrultusunda drama ile bireye estetik bir bakış açısı, eleştirel düşünce ve ifade, olaylara çok yönlü bakma özelliği kazandırılır (İşyar, 2017, s. 16).

Drama yöntemi ile yapılan etkinliklerde öğrencinin süreç içerisinde aktif role bürünmesi sağlanabilir ve süreç içerisinde öğrencilerin duygu, davranış, bilişsel ve devinışsel gelişimleri izlenip değerlendirilebilir. Ayrıca öğrencilerin öğrenme süreci içerisindeki gelişimi drama yöntemi kullanılarak rahatlıkla izlenebilir ve kayıt altına alınabilir (Erdoğan & Çayır, 2016, s. 132). Dramanın yönteminin bu özelliği ile öğrenme sürecinde öğrencilerin izlenmesi ve değerlendirilmesi sağlanabilir. Çağdaş değerlendirme yaklaşımının benimsendiği eğitim sisteminde becerilerin bilgi kazanımdan daha önemli olması (Çalışkan & Üstündağ, 2010), drama gibi süreç barındıran ve becerileri ön plana alan yöntemlerin kullanımına olanak vermektedir.

Proje.

Projeler, öğretmen rehberliğinde gerçekleşen ve öğrencilerin isteği ya da öğretmenin yönlendirilmesi ile belirlenen bir konu hakkında öğrencilerin araştırma, inceleme, gördüklerini yorumlama, özgün düşünme, görüş geliştirme ya da çıkarımda bulunmalarını sağlayan çalışmalardır (Acar, 2014,s. 231). Performans ödevlerine göre daha kapsamlı ve üst düzey beceri gerektiren proje konuları her ne kadar öğretmenlerin kendisi ya da zümre öğretmenleri tarafından belirlensede öğrencinin uygulama sürecinde aktif rol almasına olanak tanır (Birgin & Küçük, 2012, s. 188). Bu da öğrencilere, bilişsel veya maddi ürünleri oluşturabilme aşamasında önemli bir fırsat sağlar (Tekindal, 2016, s. 191). Ayrıca öğrencilerin bilimsel araştırma yapabilme becerisi kazanması (Erdal, 2007, s. 23) yanında öğrencilerde sosyal sorumluluk duyarlılığının artmasına ve analiz, sentez, değerlendirme gibi bilişsel becerilerin ve yaratıcı düşünme becerileri kazanmasına olanak verir (Özeren, 2013, s. 32). Bu nedenle özgün olan bu öğrenmenin verimli ve kaliteli şekilde gerçekleşebilmesi için, projelerin tasarlama, araştırma, uygulama süreçlerinde öğretmen, çocuğun kişiliğine ve yaratıcılığına katkı sağlayacak ortamlar oluşturmalıdır (Kavacık, 2012,s. 10).

MEB (2018) tarafından yenilenen ilköğretim programlarında var olan inisiyatif alma ve girişimcilik yetkinliklerinden biri, bireyin proje yönetme yetkinliğidir. Bu da bireylerin ihtiyaç duyduğu özgün bilgi ve beceri oluşumunda ve düşüncelerin eyleme dönüşümü açısından proje uygulamalarının önemini ortaya koyar. Tüm bu durum dikkate alınarak uygulanacak olan projenin başarılı bir şekilde ilerlemesi, tamamlanması ve istenen sonucu verebilmesi için proje aşamalarının eksiksiz bir şekilde uygulanması gerekir (Bayrakçı, 2007,s. 49). Bundan dolayı projelerin uygulanması için puanlama standartlarına ve ayrıntılı yönergeler ihtiyacı duyulmaktadır (Uysal, Öztürk & Döş, 2015, s. 105).

Öğrenme sürecinde öğrenci, bir konuyu anladıktan sonra uygulayabilirse eğer edindiği bilgiyi geliştirebilir ve ileride tekrar hatırlayabilir (Acar, 2014, s. 233). Bu yolla öğrenci de üst düzey bilişsel ve devinışsel gelişim sağlanabilir. Öğrenci bu süreci proje uygulamaları ile gerçekleştirebilir. Bu tür uygulamalar değerlendirme sürecinde üst düzey becerileri ölçebilecek ölçme araçlarındandır. Bu tür ölçme araçlarının önemli avantajlara sahip olmasına objektif olarak değerlendirilmesinin gücüdür. Bu nedenle bu tür ölçme araçlarını değerlendirmek için kontrol listeleri, derecelendirme ölçekleri, puanlama yönergeleri oluşturulması önerilir (Kan, 2017, s. 277) .

Yapılandırılmış grid.

Yapılandırılmış grid, öğrenci yaşı dikkate alınarak hazırlanan dokuz-on iki kutucuklara, belirlenmiş olan bir konu ile ilgili kavramların, resimlerin, sayıların, eşitlikler, formüllerin öğrenci tarafından yerleştirilmesi yöntemi ile öğrencinin değerlendirilmesini sağlayan bir tekniktir (Özçelik,2011,s. 24). Bu teknik ile öğrencilerin sahip olduğu kavramların kökenine inilebilir, öğrencilerin kavramlara yönelik sınıflama yeteneği test edilebilir ve öğrenciye ait fikirler belirlenebilir (Karahana, 2007; Talbi, 2003). Ayrıca yapılandırılmış grid ile yapılan değerlendirme sürecinde öğrencinin öğretici rol alması ve öğrencinin objektif olarak ölçülüp değerlendirilmesi sağlanır (Çakmaklı, 2008). Yapılandırılmış gridin değerlendirme sürecinde etkili bir araç olarak kullanılabilmesi için uygulama öncesi dikkatle hazırlanmalıdır. Başol (2015) yapılandırılmış grid'in hazırlanması sürecini aşamalı olarak şöyle sıralar:

- Soruların uygulama öncesi hazır olması gerekir.
- Çizilen tablodaki boş kutucuklara sorunun cevabı ya da cevapları rastgele dağıtılır ve bu işlem tüm kutucuklar dolana kadar devam eder.
- Kutucukların dolum işlemi bittikten sonra uygulama yönergesi hazırlanır. Bu yönergede bu uygulamanın amacı, öğrencilerin soruları nasıl cevaplayacakları ve cevapları nereye yazacaklarına dair açıklamalar yer alır.
- Öğrenci için doğru ve yanlış haneler düzenlenir. Her yaptığı doğru, doğru hanesine; yaptığı yanlış da yanlış hanesine yazılır ve doğru, yanlış cevap yüzdeleri oluşturulur. Ardından iki değer arasındaki fark belirlenir ve belirlenen cevap öğrencinin doğru yüzdesi olur.

1	2	3
4	5	6
7	8	9
10	11	12

Şekil 4. Yapılandırılmış grid tekniğinin temel yapısı.

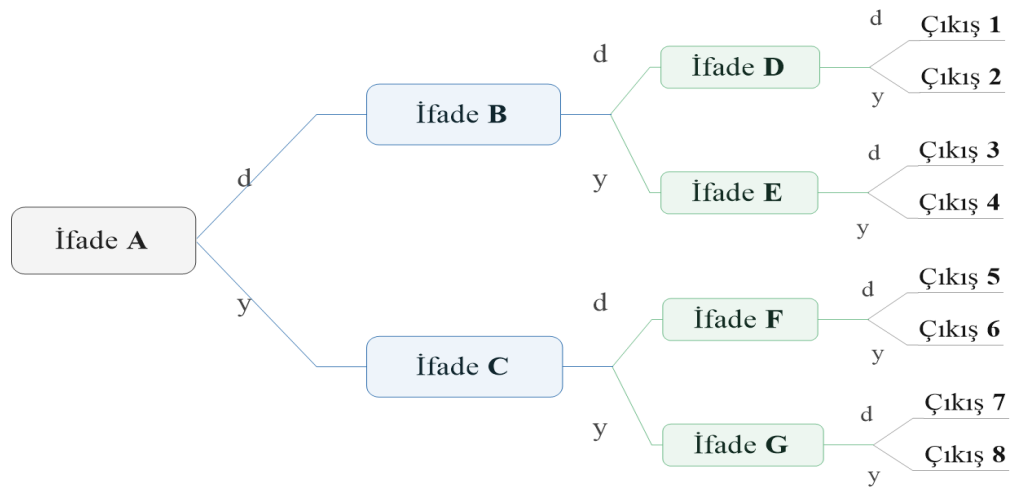
Yapılandırılmış grid tekniğinin uygulama sonrası şu formül kullanılır: Öğrenci Puanı= (Seçilen Doğru Kutucuk Sayısı/Toplum Doğru Kutucuk Sayısı) - (Seçilen Yanlış Kutucuk Sayısı/ Toplam Yanlış Kutucuk Sayısı). Uygulanan formül sonucunda öğrencinin ortalamasının +1,0 ve -1 arasında değişmesi beklenir. Var olan sonucun 10 üzerinden

değerlendirilebilmesi için +1 ile toplanıp ardından 5 ile çarpılması gerekir (Bahar vd. 2014; Çelikkaya, 2014; Şimşek, 2009)

Tanılayıcı dallanmış ağaç tekniği.

Tanılayıcı dallanmış ağaç tekniği, öğrencilerin bir konuda öğrendiklerinin kontrol edilmesi amacıyla uygulanan bir değerlendirme aracıdır. (Çelikkaya, 2014, s.177). Tanılayıcı dallanmış ağaç tekniğinin öğrencinin ön bilgileri ile öğrencide var olan kavram yanlışlarını belirleme sürecinde kullanılması yanında önermeler sunularak öğrencinin öğrenmeyi gerçekleştirmesi sağlanır (Turan, 2010, s. 33). Ayrıca bu teknikle öğrencide oluşan doğru ya da yanlış öğrenmeleri tespit etmek (Başol, 2015, s.81) ve öğrencinin bilgi ağında var olan eksik bağlantıların ortaya çıkarılması da mümkündür (Birgin ve Küçük, 2012, s. 199).

Tanılayıcı dallanmış ağaç tekniğini kullanmak için öncelikle bu tekniğin hangi konu ya da hangi ünite ile ilgili olduğuna ve cevaplamanın nasıl yapılması gerektiğine dair bir yönerge hazırlanmalıdır. Ardından tanılayıcı dallanmış ağaç diyagramı çizilmeli ve sorular hazırlandıktan sonra cevap anahtarı oluşturulmalıdır (Çelikkaya, 2014, s. 177). Şekil 5'te tanılayıcı dallanmış ağaç tekniğine dair diyagram örneği verilmiştir.

Şekil 5. Tanılayıcı dallanmış ağaç diyagramı yapı örneği.

Tanılayıcı dallanmış ağaç tekniği, yedi veya on beş doğru-yanlış sorusu içerir. Öğrencinin öğrenme durumunu kontrol etmek için kullanılacak olan bu sorular genelden özele doğru olacak şekilde dizilir. Ardından öğrencilerden doğru-yanlış sorularına cevap vermesi istenir. Öğrenci A ifadesinin yanlış seçeneğini seçerse C ifadesine geçer. C ifadesini doğru cevaplarsa F ifadesine geçer. Yapılan bu işlemlerde öğrencinin seçimleri, öğrencinin çizilmiş olan diyagramın hangi dalına geçeceği ve uygulama sürecinin hangi dalda sonlanacağı, doğru-

yanlış sorularına vereceği cevaplar ile şekillenir. (Bahar, 2001, s. 51; Başol, 2015, s. 81; elikkaya, 2014, s. 177; Karahan, 2007, s. 16).

Kontrol listesi.

Kontrol listeleri, öğrenme sürecinde öğrenciler tarafından gösterilen performans ya da çalışma sonucunda çıkan ürünlerin yeterlik düzeylerinin kaydını tutmaya yarayan araçlardır (Ger, 2014, s. 132). Bu araçlar, herhangi bir konu ya da beceriye ilişkin performansı oluşturan her bir parçanın ne derece ğrenci tarafından uygulandığını belirlemede etkindir (Kan, 2017, s.242). Kontrol listesinin uygulama adımlarının her biri, öğrencinin performansı gerçekleştirdiği süre içerisinde gözlemlenmesiyle ilgidir (Birgin & Küçük, 2012, s. 180). Uygulama için hazırlanacak olan kontrol listesinin etkili olabilmesi için şu adımları takip etmek gerekir;

- Görev ve dev gibi kontrol edilecek olan durumun tanımlanması,
- Kontrol edilecek olan durumun gerçekleştirilebilmesi için var olan durumun hangi adımlardan oluştuğunu belirlemek,
- Kontrol edilecek durumlar için belirlenen adımların öncelik sırasına göre dizilmesi,
- Kontrol listesi her ğrenci için format olarak düzenlenmelidir. Öğrencinin bilgileri, gözlemin yapıldığı tarih, varsa öğrencinin aynı görevlendirme ile ilgili daha önceden edindiği değerlendirme sonucu kontrol listesi formunda yer almalıdır (Tezci, 2016,ss. 158-159).

En genel anlamda bir dizi performans ltnn yazılı olduğu listeyi ifade eden kontrol listeleri (Gültekin, 2017, s. 235), “evet-hayır; var-yok; gözlendi-gözlenmedi ya da 1 ve 0 gibi basit kodlamalarla karmaşık performans görevlerinde etkili olarak kullanılmaktadır (Tezci, 2016, s. 158).

Tutum lği.

Tutum, bireylere, mekânlara, fikir ya da olaylara yönelik olumlu-olumsuz tepki verme eğilimidir (Simpson vd, 1994, s. 212). Bu eğilim öğrenme süreci sonunda yaşantı ve deneyimlerle örgütlenir (Tavşancıl, 2006, s. 65). Bu da davranışların belirlenmesi ya da incelenmesini sağlayan tutumun araştırılmasının gerekliliğini ortaya koyar (stner, 2006). Çünkü ğrenme sürecinde tutumların llmesi, belirlenen bir zaman diliminde öğrenenin gelecekteki davranışları hakkında tahminde bulunmak, tutumları değiştirmek ya da tutumlara ilişkin tercihleri öğrenme açısından gereklidir (Nuhoğlu, 2008). Tutum, bireyin karşılaştığı herhangi bir uyarıcıya yönelik bakış açısı, yaklaşımı, eğilimi ya da düşünce biçimidir

(Tavşancıl, 2006, s. 72). Sakallı (2001) ve Kağıtçıbaşı (1999), bireyin belirli bir süre içerisinde var olan duyuşsal durumlarını ortaya koyan tutumun özelliklerini şöyle sıralar:

- Tutumlar değişken olmak zorunda değildir.
- Tutum içsel bir nesneye ilişkindir.
- Tutumlar, bireyin içinde bulunduğu durumlara karşılık vermeyi barındırır.
- Tutumlar motivasyon oluşturma özelliğine sahiptir.
- Tutumlar doğrudan ölçülmez, bireyin dolaylı gözlemlenen davranışlarının sonucunda bireye isnat edilen psikolojik eğilimlerdir.
- Tutumlar değerlendirme barındırır.

Tutumun tüm bu özelliklere sahip olması, eğitim öğretim sürecinde öğrencilerin sürece dayalı duygu değişimlerini ölçme işleminde kullanılmasını sağlar. Çünkü bireylerin bir konuya yönelik tutum ya da var olan tutumlarının ne düzeyde olduğunun belirlenmesi eğitim açısından istenen bir durumdur (Nartgün, 2016, s. 185). Eğitim öğretim sürecinde yaşanan bir duruma, bir olaya ya da bilgi ve nesneye yönelik tutumların belirlenmesi tutum ölçekleri ile yapılır. Çünkü MEB (2008) ölçme ve değerlendirme konusu olan ilgi, tutum, değer ve başarı gibi zamanla değişebilen bireysel özellikleri tek bir zamanda ölçmek yerine süreç içindeki değişimlerin esas alınmasını gerekli kılar.

Görüşme (Mülakat).

Görüşme, yüz yüze ya da teknoloji yardımıyla sözlü yapılan etkileşimli iletişim sürecidir. Bu süreçte, bireylerin bir konu hakkındaki düşünceleri, sebepleri ile ortaya çıkarılabilir (Birgin & Küçük, 2012, s. 193) veya insanların gözlemlenemeyen duygu, davranış ya da dünyayı algılayışlarını nasıl ifade ettikleri belirlenebilir (Merriam, 2013, s. 86). Bu da görüşmelerin belli amaçlar için kullanılmasına fırsat verir. Karasar (2004) görüşmenin iş birliği sağlamak ya da iş birliğini sürdürmek, sağaltım ve araştırma verisi toplamak olmak üzere üç temel amaca sahip olduğundan bahseder. Görüşmenin bu amaçları öğrenme öğretme sürecinde de istenen amaçlar olduğundan görüşme eğitimde sık kullanılmaktadır.

Görüşme, öğrencide olması hedeflenen duyuşsal kazanımların nitelik bakımından ölçülmesini sağlayan bir tekniktir (Nartgün, 2016, s. 168). Öğrenciler ile yapılan görüşmeler, öğrencilerin çalışmaları ve konuları nasıl anladıkları hakkında bilgi verirken, anlama düzeyleri hakkında daha iyi değerlendirme yapılmasına yardımcı olur (Uysal, Öztürk & Döş, 2015, s. 104). Nitelikli bir görüşme yapılabilmesi için görüşme sürecinde bazı özelliklere dikkat etmek gerekir. Ersoy (2014), bu özellikleri şöyle sıralar;

- Görüşme sürecinde soruyu soran ile yanıtlayan arasında olumlu etkileşim sağlanmalı,

- Görüşme sürecinde görüşülen bireylerin deneyimleri, düşünceleri, duygu ve hisleri, fikirleri ve tutumları gibi gözlenemeyen duyuşsal becerilerini ortaya çıkarmak hedeflenmeli,
- Görüşme sürecinde bireyler arası hoşgörü, saygı ve disiplin sağlanmalı,
- Soru ve cevaplar önceden belirlenen konu ya da amaca yönelik olmalı,
- Görüşme sürecinde bireylerin sorulara doğru ve güvenilir cevap verebilmesi için görüşme ortamı rahat olmalı,
- Görüşmeye yapılacak kişiye, görüşmenin soruları ve görüşme türüyle ilgili önceden bilgi verilmelidir.

Alanyazında yapılandırılmış, yapılandırılmamış ve yarı yapılandırılmış olmak üzere üç tür görüşme tekniği bulunmaktadır.

Yapılandırılmamış Görüşme: Bu tip görüşmeler doğal akış içerisinde herhangi bir protokol olmaksızın kendiliğinden ortaya çıkan bir iletişim tarzıdır (Gall, Borg & Call, 1996, s. 310). Yapılandırılmamış görüşme, genellikle araştırmanın başında var olan soruna ilişkin değişkenleri belirlemek ya da var olan yargıların kaynağına ulaşmak için kullanılır.

Yarı Yapılandırılmış Görüşme: Açık uçlu soruların önceden hazırlandığı ve hazırlanan sorular ile katılımcının görüşleri, duygu ve düşüncelerini ortaya koymak için kullanılan bir görüşme türüdür (Başol, 2015, s. 91).

Yapılandırılmış Görüşme: Önceden hazırlanan soruların katılımcıya sorulduğu, sorulan soruların katılımcı tarafından düzenlenmesine ya da tartışmasına olanak vermeyen ve esnek olmayan bir görüşme türüdür (Ekiz, 2009, s. 62).

Web Destekli Alternatif Ölçme Değerlendirme

Teknolojinin ilerlemesi hayatın hemen hemen her alanında değişikliğe neden olmuştur. Bu durum toplumsal temellerin yeniden yapılandırılmasını gerekli kılmıştır. Bu nedenle yeniden yapılanma sürecinde bilgiye ulaşan, bilgiyi uyarlayan ve yeni bilgiler üretebilen insan gücüne ihtiyaç duyulmaktadır. Çünkü günümüzde bilginin hızlı bir şekilde elde edilip kullanılması, içinde yaşadığımız toplumun yapısının ve ekonomisinin olumlu yönde gelişmesine neden olmaktadır.

Bireylerin ve toplumların bilgiye hızlı erişebilmesinin hayati önem taşıması (Çetin, Çakıroğlu, Bayılmış & Ekiz, 2004), eğitim alanında yeniliklerin ortaya çıkmasına sebep olmuştur. Bu nedenle ülkeler, çağın getirmiş olduğu yeniliklere ayak uydurmak için eğitim öğretim programlarını yeniden yapılandırma yoluna gitmektedir. Çünkü eğitim, bireye belli

bir fayda sağlamanın ötesinde toplumun tüm ilişkilerini ve kurumların geleceğini etkilemektedir (Uça Güneş, 2016). Eğitim programlarının yapılanma sürecinde özellikle teknolojinin eğitim ortamına sunduğu bilgisayar ve internetten yararlanılmaktadır. Bu her iki yapının birlikte kullanılması, okul, sınıf vb. mekânlara bağımlı olan eğitime alternatif olacak yeni eğitim yaklaşımlarının anlam kazanmasına yol açmaktadır (Taşpınar & Tuncer, 2008). Web destekli öğretim geleneksel eğitim anlayışına alternatif olarak ortaya çıkan öğrenme yaklaşımlarından biridir. Bu yaklaşımla öğrenen, öğrenme sürecini interaktif bir şekilde ve buluş yoluyla gerçekleştirmektedir (Yiğit, Alev, Özmen, Altun & Akyıldız, 2007). Web destekli öğrenme ortamı öğretmen ve öğrenciye öğretim sürecinde birçok yarar sağlamaktadır. Horton (2000) bu yararları şöyle sıralar:

- Öğrencinin zaman ve mekâna bağlı olmadan öğretmene, bilgi kaynağına ya da diğer öğrencilere ulaşmasını sağlar
- Web destekli öğrenme ortamında yer alana materyaller anında güncellenebilir.
- Kaynaklara erişim maliyeti düşüktür.
- Sosyal iletişim ve işbirliğini artırır.
- Öğrencilere etkin öğrenme ortamı sağlar.
- Sınıfta gerçekleşen öğrenmelerin pekiştirilmesine imkân tanır.
- Farklı öğrenme stiline sahip öğrencilere esnek öğrenme ortamı sağlar.
- Asıl bilgi kaynağına ulaşma ve bilgi kaynaklarını ayırt etme becerisini kazandırır.

Web ortamının sağladığı teknolojik olanaklar eğitimciyi, eğitimin içeriğini, eğitim sürecindeki etkileşimleri ve öğrenci deneyimlerini etkileyebilecek yapıdadır (Weller, 2002).

Web ortamının eğitim öğretim sürecine olan etkisi, ölçme ve değerlendirme aşamasında da görülebilmektedir. Geleneksel eğitim anlayışında yer alan yazılı sınav, çoktan seçmeli test vb. geleneksel ölçme araçları çağdaş öğrenme yaklaşımları ile etkililiğini yitirmeye başlamış ve bireysel farklılıkları ve öğrenme sürecini dikkate alan alternatif ölçme araçlarının kullanımı ön plana çıkmıştır. Çünkü alternatif ölçme değerlendirme araçlarının kullanıldığı ortamda zaman, ekonomi, gelişim, süreç, ürün ve etkileşim öğrenme sürecinde daha etkindir (Çepni vd. , 2012). Buna rağmen alternatif ölçme değerlendirme araçlarının öğretmenler tarafından yeteri kadar kullanılmadığı ve daha çok geleneksel ölçme araçlarının tercih edildiği görülmektedir (Arseven, 2013; Bayram, 2012; Birgin & Gürbüz, 2008; Çermik, 2011; Güneş vd. , 2010; Gömlüksiz vd. , 2011; Letina, 2014; Nazlıçipek & Akarsu, 2008; Okur, 2008; Öztürk, 2014; Şenel Çoruhlu vd. , 2009; Torçuk, 2008; Yazıcı, 2012). Alanyazın çalışmalarında alternatif ölçme değerlendirme araçlarının daha az kullanılması durumunun, öğretmenlerin bu araçlara yönelik bilgi yetersizliği (Çalışkan, 2009; Gelbal & Kelecioğlu,

2007; Gök & Şahin, 2009), var olan araç-gereç eksikliği ve kalabalık sınıf ortamlarından dolayı oluşan alt yapı yetersizliği (Korkmaz, 2006) gibi nedenlerle açıklandığı görülmektedir. Ayrıca öğretmenlerin bu tür alternatif ölçme değerlendirme araçlarının kullanımını zaman alıcı bulması (Acat & Demir, 2007; Gömleksiz & Bulut, 2007) da öğretmenlerin öğrenme sürecinde bu araçları kullanmasına engeldir.

Alternatif ölçme değerlendirme araçlarının ölçme değerlendirme sürecinde etkin kullanılabilmesi için çeşitli yollara başvurulmuştur. İnternetin sağladığı yararların alternatif ölçme değerlendirme sürecinde kullanılması bu yollardan biridir. Alanyazın çalışmaları incelendiğinde web tabanlı ölçme değerlendirme sürecinin etkililiğini değerlendiren araştırmaların olduğu görülmektedir (Bacanak, 2008; Çelik, 2006; Çepni vd. , 2012; Çırak, 2015; Liang, & Creasy, 2004; Semerci & Bektaş, 2005; Wellman, 2005). Yapılan araştırmalara bakıldığında öğretmenlerin alternatif ölçme değerlendirme araçlarını kullanmalarını arttıracak web tabanlı ölçme değerlendirme sistemlerinin geliştirildiği görülmektedir. Geliştirilen web tabanlı ölçme değerlendirme sistemlerinin özelliklerine bakıldığında öğretmenlerin alternatif ölçme değerlendirme araçlarını geliştirip kullanmalarını (Bacanak, 2008; Çepni vd. , 2012) ya da e-portfolyo kullanımı sağlayan nitelikte olduğu görülmektedir (Aktay, 2011; Arap, 2008; Demirli, 2007; Döşlü, 2009; Özgür & Kaya, 2011). Web tabanlı geliştirilen bu sistemler, ayrıca öğrencilere öz değerlendirme (Bayrak, 2014; Eyal, 2012; Wang & Chen, 2013) ya da velilere öğrenciler hakkında bilgilendirme yapabilme özelliklerini de barındırmaktadır.

Geleneksel Ölçme Değerlendirme

Çoktan seçmeli testler.

Çok seçmeli testler, öğrencilerin sorulan soruya ilişkin cevabı birden çok seçenek arasından seçip işaretleyebildiği sınavlardır (Başol, 2015, s. 42). Bu tür testlerin başlıca özelliği, öğrenciden kendisine verilen ve sorunun yanıtını da içeren seçeneklerden doğru olanı belirtmesinin istenmesidir. (Özçelik, 2016, ss. 137-138). Çoktan seçmeli testlerin uygulandığı süreçte öğrenciden kendisine yöneltilen soruyu okuması, düşünüp cevaba ulaşması ve ulaştığı cevabı sunulan seçenekler arasından seçerek işaretlemesidir (Baştürk, 2014, s. 122)

Çoktan seçmeli testlerin psikometrik özelliklerinin önceden kestirilebilmesi, yüksek geçerlik-güvenirliliğe sahip olması gerekir (Özdemir, 2003). Ayrıca objektif değerlendirme yapabilmesi, öğrencinin başarısının ve öğretim sürecinin değerlendirilebilmesi açısından diğer yöntemlere oranla daha avantajlı olması, bu ölçme aracının yüksek öneme sahip olan ulusal ölçekteki merkezi sınavlarda kullanılma sebebidir (Şahin, 2018). Merkezi sınavlarda

kullanılan bu ölçme aracında yer alan soruların barındırdığı maddelerin objektif ve nitelikli olması gerekmektedir ayrıca çoktan seçmeli nitelikli maddelerin, kavrama ve biliş üstü bilişsel becerileri yoklayabilecek, yanlış seçeneklerin bilmeyen öğrenciyi çekebilecek, bilen öğrenciyi ise çeldirebilecek şekilde ifadeler barındırması gerekir (Gültekin, 2017, s. 166).

Doğru yanlış testleri.

Doğru yanlış testleri, bilişsel alanda sınıflama gerektiren en çok tanınan test türüdür (Kutlu & Korkmaz, 2014, s. 101). Bu testler, bireylerin doğru-yanlış, evet-hayır gibi olası cevabı olan ve belli bir ölçütü dikkate alarak testte verilen önermeleri yanıtladığı ölçme değerlendirme araçlardır (Atılğan, 2017, s. 182). Klasik doğru yanlış testleri, yanlış önerme ifadesinin işaretlendiği testler, önermelerin yanlışlarını düzelttiren maddeleri barındıran testler, ortak soru kökü olan maddelerden oluşan testler doğru yanlış test türlerinden bazılarıdır (Doğan, 2009, s. 166).

Bir konu hakkındaki genellemelerini, bir sürecin basamaklarını, konuların karşılaştırılması, olayların sonuçlarının tahmin edilmesini, olaylar ve olgular arasındaki ilişki ya da olayların nedensel ilişkilerini test etmek için doğru yanlış testleri kullanılabilir (Bahar vd., 2014, s. 35). Doğru yanlış testlerinin bu amaçlara hizmet edebilmesi için amaca uygun şekilde düzenlenmesi gerekir. Tekindal (2016) doğru yanlış testlerinin hazırlanması sürecinde dikkat edilmesi gereken hususları şöyle sıralar:

- Öğrencilerin testte yer alan maddelere vereceği cevapları nerede ve nasıl yapacağını belirtecek yönerge olmalıdır.
- Maddeler, *doğru* veya *bilmiyorum* gibi ek sınıflamaya ihtiyaç duyulmayacak şekilde ve mümkün olduğunca kısa düzenlenmelidir.
- Doğru ve yanlış cümleleri eşit uzunlukta olmalı ve doğru yanlış sayısı eşit olmalıdır.
- Olumlu maddeler yerine –ma, -me vb. ekleri kullanılarak olumsuz madde yazma yoluna gidilmemelidir.
- Maddeler cevabı bulmaya yarayacak ipuçları barındırmamalı ya da karmaşık yapıda verilmemelidir.
- Herkes tarafından *doğru* ya da *yanlış* diye iki kategoriye ayrılması mümkün olmayan ifadelerden kaçınılmalıdır.
- Kesinlik gösteren terimler ya da derece gösteren sıfatların kullanılmasından kaçınılmalıdır.
- Doğru yanlış maddeleri test içinde sistematik olarak verilmemelidir, rastgele dağıtılmalıdır.

- Öğrencilerin kullandığı ders kitabı ya da benzeri materyallerde yer alan ifadeler maddeler haline getirilmemelidir. Bu öğrenciyi ezbere yöneltir.
- Her maddenin sadece bir ana fikri olmalı ve her madde doğru olup olmadığı bilinmesi gereken bilgilere dayanmalıdır.

Eşleştirme testleri.

Eşleştirme soruları, aynı kapsama yönelik hazırlanan maddelerin iki ayrı grup halinde verilerek, birbirileriyle ilgili bilgi öğelerinin belli bir yönergeye göre eşleştirilerek birleştirilmesini amaçlayan değerlendirme aracıdır (Berberoğlu, 2006; Tekin, 2011; Tezci, 2016). Eşleştirme maddeleri, eşleştirme yönergesi, ifadeler listesi ve cevaplar listesinden oluşur (Bahar vd. , 2014, s. 44). Ayrıca eşleştirme maddeleri oluşturulurken, uyarıcılar listesi ile cevaplar listesi benzeşik olmalı, yapılan eşleştirmeler doğası gereği açık olmalı, eşleştirmeler aynı sayfada yapılmalı, uyarıcılar listesi ile cevaplar listesinde dil bilgisi hatası bulunmamalı, uyarıcılar uzun, cevap seçenekleri kısa olmalı ve cevap sütunu karışık olmalıdır (Çetin, 2016, ss. 134-135; Tekindal, 2016,s. 137).

Birbirinin tamamlayıcısı ya da cevabı olan verilerin eşleştirilmesini gerektiren bu testlerde öğrenme seviyelerinin bütününe ölçmek olası değildir (Geçit, 2012, s. 148). Eşleştirme maddeleri daha çok yazarlar ve eserleri, ülkeler ve başkentleri, ülkeler ve ürettikleri tarım ürünleri gibi gruplamaya olanak sağlayan konuları ölçmeye uygundur (Çakan, 2014, s. 113).

Kısa cevaplı testler.

Kısa cevaplı testler; cevabı bir kelime, bir rakam, bir şekil ya da en fazla bir cümle olabilecek şekilde tasarlanmış soruyu cevaplayanlar tarafından düşünülüp doğru olarak yanıtlanması şeklinde uygulanan testlerdir (Geçit, 2012, s. 143; Bahar vd. , 2014, s. 31). Kısa cevaplı testler, tanımayı ve tanımlamayı ölçebilmesi, kolay hazırlanabilir olması, şansa dayalı başarının düşük olması, objektif puanlama yapılabilmesi, geniş bir içeriği kısa bir sürede ölçebilmesi ve 5N (Ne, Ne Zaman, Nerede, Neden, Nasıl) 1K (Kim) sorularını etkin kullanılabilmesi açısından uygun ölçme araçlarıdır (Çetin, 2016, ss. 92-93). Bu tür testler, soru şeklinde olan maddeler ya da eksik cümle şeklinde olan maddeler (boşluk doldurma maddeleri) gibi farklı şekillerde hazırlanabilir (Güler, 2015, ss. 85-86). Bununla beraber çok sayıda soru sorulabildiği için kapsam geçerliği yüksek olan kısa cevaplı testler ile kavrama ve uygulama düzeyindeki bilişsel beceriler ölçülebilse de cevap uzunluğunun sınırlı olmasından dolayı değerlendirme ve sentez gibi üst düzey bilişsel beceriler ölçülememektedir (Çakan, 2014,s. 115).

Sözlü sınavlar.

Sözlü sınavlar, öğrenciye sözlü olarak ve konuşma dilinde soruların sorulduğu ve öğrencilerin bu sorulara ilişkin cevabı bulmaları, buldukları cevabı sözlü olarak ifade etmeleri istenen sınavlardır (Özçelik, 2016, s.121). Bu tür sınavlar, okuma yazması iyi olmayan veya okuma yazma bilmeyen kişilerde kullanılır (Başol, 2015, s. 60). Ayrıca okul öncesi dönemde ve ilköğretimin ilk yıllarında, öğrencilerin ana dillerini doğru konuşma durumu, konuşma becerileri, sözlü anlatım ile yabancı dil konuşma becerilerinin belirlenmesi için kullanılır (Yılmaz, 2012, s. 161). Sözlü sınavlar, dersin başında öğrencilerin düzeylerinin belirlenebilmesi, öğrencilerin öğrenme eksikliklerini ve yaptığı yanlışları izlemek için de kullanılabilir (Çetin, 2016, s. 83; Tezci, 2016, s. 103).

Öğrenciler arasındaki etkileşimin fazlalığı, öğretmen kanılarının sonucu etkilemesi, yanıtlayıcının düşünmek için yeterli zamanın olmaması, yanıtların kaydedilmemesi nedeniyle (Yiğit, 2014, s. 63) sözlü sınavların geçerlik güvenirliği düşüktür (Çetin, 2016, s. 88). Aşağıdaki şekilde sözlü sınavların değerlendirme sürecinin aşamaları verilmiştir.

Şekil 6. Sözlü sınavların değerlendirilmesi (Yiğit,2014,s. 63).

Sözlü sınavlar, uygulama sürecinde uygulayıcı ile uygulananın yüz yüze olmasını sağladığından, sınavı yapacak kişinin öğrencinin bazı kişisel özelliklerini gözlemlemesine fırsat verir. Bu durum öğrencilerin kişisel nitelikleri ile ölçülmesi hedeflenen davranışların karışmasına sebep olabildiğinden puan geçerliğini düşürür (Turgut & Baykul, 2010, s. 254). Dolayısıyla değerlendirme yapılırken; ölçülecek davranışlar ve konular önceden hazırlanmalı, cevabı uzun olmayan sorular sorulmalı, sorular ile cevaplar beraber hazırlanmalı, her öğrenciye eşit düzeyde zaman verilmeli, öğrenciye sorulacak yan sorular öğrenci cevabı bittikten sonra sorulmalıdır (Tezci, 2016, s. 104).

Yazılı yoklamalar.

Yazılı yoklamalar, öğrencilere soruların yazdırılıp ya da yazılı verilip, belirli bir süre içerisinde verilen sorulara cevap verilmesi istenen ve açık uçlu sınav diye de anılan sınavlardır (Tekindal, 2016, s. 145). Bu tür sınavlarda öğrenciden, soruların cevaplarını düşünmesi, tasarlaması, düzenlemesi, yazması ve gerekirse yazdıklarını kontrol etmesi istenir (Turgut & Baykul, 2010,s. 144).

Yazılı yoklamalar, öğrencilerin analiz, sentez ve değerlendirme gibi üst düzey bilişsel davranışlarının ölçülmesi gereken durumlarda kullanılacak en uygun ölçme aracıdır (Güler, 2015,s. 184). Çünkü yazılı yoklama soruları ile bilgileri yeni bir duruma uyarlamak, iki görüşü karşılaştırmak, bir görüşü desteklemek-reddetmek, yeni fikirler üretmek, bilimsel bazı olguları açıklamak, matematiksel bir ispat yapmak, çeviri yapmak, bir durumu ya da kavramı analiz etmek, değerlendirmek ve problem çözmek vb. beceriler ölçülebilir (Çetin, 2016, s. 71).

Geçit (2012, s. 124) yazılı yoklamaların öğrenci sayısının az olduğu, sınav hazırlama süresinin kısıtlı olduğu, öğrenciyi değerlendirmek için süre kısıtlamasına gidilmediği, öğrencinin dil ve yazma becerilerinin geliştirmek ve değerlendirmek istendiği zamanlarda kullanılmasını önerir. Bu durumlarda kullanıldığı takdirde iyi bir değerlendirme aracı olan yazılı yoklamaların etkin olabilmesi için uygulayıcının dikkat etmesi gereken birçok husus vardır. Bunlar aşağıda maddeler halinde sıralanmıştır:

- Bir soru mutlaka istenilen görevi açıkça ifade etmelidir.
- Öğrencilerin bilgilerini organize edebilme, bir bütün içinde görme ve uygulama becerilerini ölçmelidir.
- Beklenen cevabın kapsamının sınırları ve ne yönde olacağı açıkça belirtilmelidir
- Doğru cevabı olan sorular kullanılmalıdır.
- Düşünme ve yazma için yeterli zaman verilmelidir.
- Çok uzun cevaplı az soru sormak yerine daha kısa cevaplı çok soru kullanılabilir ya da öğrencilerin seçebilecekleri ek sorular konulabilir.
- Test uygulanmadan önce ayrıntılı bir cevap anahtarı geliştirilmelidir.
- Sorulara verilecek cevaplar birbirinden bağımsız olmalıdır.
- Her soru tek bir davranışı ölçmelidir.
- Her soru önceden hazırlanmalı, sorular ders kaynağından birebir alınmamalıdır.
- Yazılı kâğıtlarının objektif değerlendirilebilmesi için, yazılı kâğıdın hangi öğrenciye ait olduğu bilinmemelidir.

- Değerlendirme işleminin kompozisyon becerisini ölçmek olmadığı durumlarda, yazının güzelliği, öğrencinin kompozisyon becerisi vb. değerlendirmeyi etkilemeyecek şekilde puanlama yapılmalıdır.
- Yazılı yoklama kâğıtlarına puanlama yapılırken en iyi ve en kötü kâğıtların okunmasından sonra okunacak kâğıtların üzerinde etkinin olmaması için kâğıtlar önce sınıflandırılmalı sonra puanlamaya gidilmelidir.
- Mümkün olduğu takdirde yazılı kâğıtları birden fazla uzman tarafından puanlanmalıdır.
- Puanlama yapılırken puanı verecek kişinin yorgunluk, açlık gibi olumsuz etkiler altında olmamasına dikkat edilmesi puanlamanın güvenilirliğini artırır (Güler, 2015; Tezci, 2016; Turgut, 1990).

İlgili Araştırmalar

Alanyazın incelemesi sonucunda alternatif ölçme değerlendirme üzerine birçok çalışmanın olduğu görülmektedir. Alternatif ölçme değerlendirme üzerine alan yazında yer alan yurt içi ve yurt dışı çalışmalara bu bölümde yer verilmiştir.

Alternatif ölçme değerlendirme üzerine yapılan alan çalışmalarına bakıldığında, bu çalışmaların ağırlıklı olarak öğretmen ve öğretmen adaylarının araçlar hakkındaki yeterlik algıları, bilgi düzeyleri, bu araçları kullanım sıklıkları ve uygulama sürecinde yaşadıkları sorunları belirlemeye yönelik olduğu görülmektedir. Ayrıca alanyazında, öğrencilerin alternatif ölçme değerlendirme kullanımına ilişkin görüşleri ile öğretmenlerin alternatif ölçme değerlendirme kullanımına ilişkin görüş ve inançlarını belirlemeyi ve alternatif ölçme değerlendirmenin kullanılabilirliğini ortaya koymayı amaçlayan çalışmalar da mevcuttur. Alternatif ölçme değerlendirme üzerine yapılan tüm bu çalışmalar incelendikten sonra amaçları dikkate alınarak ilgili araştırmalar kategorize edilmiştir. Ayrıca ilgili araştırmalara ait araştırmanın türü, araştırmanın amacı, çalışma grubu/örneklem, araştırma yöntemi, veri toplama araçları, verilerin analiz yöntemleri ve sonuçlar hakkında detaylı bilgiler tablolar halinde sunulmuştur.

Yapılan araştırmalar öğretmen, öğretmen adayları ve okul yöneticilerine yönelik çalışmalar, öğrenci görüşlerine ve süreç değerlendirme üzerine yapılan çalışmalar, alternatif ölçme değerlendirme kullanılabilirliğini arttırmaya yönelik yapılan çalışmalar olmak üzere üç kategori altında toplanmıştır. Ayrıca öğretmen, öğrenci ya da öğretmen adaylarının birlikte olduğu çalışmalar, öğretmen ve okul yöneticilerine yönelik çalışmalar altında verilmiştir.

Öğretmen ve okul yöneticilerine yönelik çalışmalar.

Bu bölümde öğretmenlerin ve okul yöneticilerinin alternatif ölçme değerlendirmeye yönelik algılarını, görüşlerini ya da alternatif ölçme değerlendirme araçlarını/yöntemlerini, kullanım durumlarını belirmeye yönelik çalışma özetlerine yer verilmiştir.

Duran (2017) yaptığı çalışmada, sınıf öğretmenlerinin alternatif ölçme değerlendirme araçlarını kullanma durumlarına ilişkin öz yeterlik algıları ile kullanma sıklıklarının belirli değişkenlere göre karşılaştırmayı amaçlamıştır. Bu amaç doğrultusunda yapılan araştırma sonucunda, öğretmenlerin alternatif ölçme değerlendirme araçlarından görüşme ve gözlem tekniklerinin en sık kullanılan, yapılandırılmış grid ,Vee diyagramı ve tanılayıcı dallanmış ağaç yöntemlerinin ise en az kullanılan değerlendirme yöntemleri olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Öğretmenlerin alternatif ölçme değerlendirme yöntemlerini kullanım durumlarının, bu yöntemler ile ilgili bilgi durumları ile ilişkili olması da bu çalışmada ortaya çıkan bir başka sonuçtur. Ayrıca öğretmenlerin alternatif ölçme değerlendirme yöntemlerine ilişkin öz yeterlik algılarının değişkenlere göre karşılaştırılması sonucunda sadece hizmet yılı değişkenine göre farklılık gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır.

Özkoparan (2016) yaptığı çalışma ile beden eğitimi öğretmenlerinin alternatif ölçme değerlendirme yöntemlerini kullanma durumlarını ve bu yöntemlere yönelik görüşlerini öğretmenlerin demografik özelliklerini dikkate alarak ortaya çıkarmak istemiştir. Araştırma sonucunda beden eğitimi öğretmenlerinin alternatif ölçme değerlendirme yöntemlerinden gösteriyi, performans değerlendirmeyi, gözlemi, kontrol listesini en sık; yapılandırılmış grid, tanılayıcı dallanmış ağaç ve Vee diyagramını en az kullandıkları görülmektedir. Ayrıca öğretmenlerin alternatif ölçme değerlendirme yöntemlerini kullanma durumlarının cinsiyet değişkenine göre karşılaştırılması sonucunda erkek öğretmenlerin lehine anlamlı farklılık olduğu görülmektedir.

Ruqeshi ve Humaidi (2016) tarafından hazırlanan çalışmada İngilizce öğretmenlerinin alternatif ölçme değerlendirme araçlarına yönelik algılarını belirlemek amaçlanmıştır. Araştırma sonucunda Umman'ın belirli bölgelerinde mesleğini yürüten öğretmenlerin alternatif ölçme değerlendirme araçlarına yönelik algılarına bakılmış ve öğretmenlerin kendilerini bu araçların uygulanması sürecinde orta düzeyde yeterli hissettikleri bulgusuna ulaşılmıştır. Ayrıca öğretmenler üzerinde var olan idari ve öğretimsel yük fazlalığının olması, öğretmenlerin bu değerlendirme araçlarını kullanırken zaman sıkıntısı yaşamalarına neden olmaktadır.

Yıldız (2015) tarafından yapılan araştırma ortaokullarda görev yapmakta olan din kültürü ve ahlak bilgisi öğretmenlerinin alternatif ölçme değerlendirme tekniklerini kullanma

düzeylerini, uygulama esnasında karşılaştıkları sorunları ve bu sorunlara yönelik çözüm önerilerini belirlemeye yöneliktir. Araştırma sonucunda öğretmenlerin alternatif ölçme değerlendirme tekniklerini en sık ibadet öğrenme alanında en az ise Kuran-ı Kerim ve yorumu sürecinde kullandıkları görülmektedir. Ayrıca din kültürü ve ahlak bilgisi öğretmenleri arasında alternatif ölçme değerlendirme tekniklerini kullanan sayısının yüksek olduğu görülmektedir. Son olarak zaman yetersizliği, değerlendirme yöntemlerine ilişkin bilgi yetersizliği, bu araçların kullanılmasının zorunlu olmaması ve bu değerlendirme yöntemleri ile ortaya çıkan sonuçların öğretmenler tarafından objektif görülmemesi alternatif ölçme ve değerlendirme tekniklerinin uygulama sürecinde sorun olarak görülmektedir.

Belet ve Sağlam (2015) tarafından hazırlanıp yayımlanan makalede ilköğretim 1-5. sınıf Türkçe derslerinde kullanılan ölçme değerlendirme yöntem ve teknikleri sınıf öğretmenlerinin görüşlerine dayalı değerlendirilmiştir. Nicel araştırma yöntemlerinden tarama modelinin kullanıldığı araştırmada *Türkçe Dersinde Kullanılan Ölçme-Değerlendirme Yöntem ve Tekniklerinin Değerlendirilmesi Anketi* ile 2009-2010 eğitim-öğretim yılı bahar dönemi Burdur ilköğretim okullarında görev yapan 377 sınıf öğretmenin görüşü alınmıştır. Araştırma sonuçlarına göre sınıf öğretmenlerinin, en temel düzeyde olan kazanımların gerçekleşme düzeyini belirlemek için ölçme değerlendirme yöntem ve tekniklerini kullandıkları belirlenmiştir. Bunun yanında öğretmenler süreç temelli değerlendirmenin fazla zaman almasını, yöntem ve tekniklerinin çok çeşitli olmasını ve bunların amaca tam olarak hizmet etmemesini sorun olarak görmüşlerdir. Bu sorunlara ek olarak; proje ve performans görevlerinin uygulayıcılar tarafından hazır ödevler ile yapılması ya da velilere yaptırılması, öğrencilerin öz değerlendirme ve akran değerlendirme sürecinde yanlış davranışları sorun olarak görülmektedir. Ölçüt belirleme sürecinde yaşanan güçlükler, öğrenci ürün dosyalarının arşivlenme sorunun olması da araştırma ile ortaya çıkan bir başka sonuçtur.

Altınışik (2014) tarafından yapılan çalışmada fen ve teknoloji öğretmenlerinin alternatif ölçme ve değerlendirme etkinliklerine yönelik görüşleri farklı değişkenler ile incelenmiş ve öğretmenlerin etkinlikleri kullanmaları konusundaki yeterlikleri tespit edilmeye çalışılmıştır. Kırıkkale’de gerçekleşen araştırma sonucunda öğretmenlerin alternatif ölçme ve değerlendirme teknikleri arasında proje, öğrenci ürün dosyası ve performans değerlendirmeyi sıklıkla kullandığı; tanılayıcı dallanmış ağaç ve görüşme tekniklerini ise en az kullandığı sonucu ortaya çıkmıştır. Araştırma sonucunda elde edilen bulgulara dayanarak öğretmenlere alternatif ölçme ve değerlendirme teknikleri ile ilgili yapılandırılmış hizmet içi eğitim verilmesi, okullarda ölçme birimlerinin oluşturulması ve sınıf mevcutlarının azaltılması önerilmektedir.

Öztürk (2014) tarafından hazırlanan çalışmada beşinci sınıf matematik dersinde uygulanan alternatif ölçme değerlendirme yöntemlerinin öğrenci başarısı, öğrenme kalıcılığı ve öğrenci tutumlarına etkisini belirlemek ve öğretmenlerin bu yöntemlere yönelik tutumlarını belirlenen değişkenlere göre karşılaştırmak amaçlanmıştır. Sonuçların öğretmen ve öğrenci açısından farklı ele alındığı bu araştırmada, öğretmenlerin alternatif ölçme değerlendirme yöntemlerine yönelik olumlu tutuma sahip olduğu, var olan bu olumlu tutumun cinsiyet, kıdem vb. değişkenlere göre farklılaşmadığı görülmektedir. Öğrenci açısından elde edilen sonuçlara bakıldığında ise alternatif ölçme değerlendirme yöntemlerinin öğrencilerin matematiğe yönelik öz yeterlik düzeylerini, öğrenme kalıcılığını ve tutumlarını olumlu yönde artırdığı sonucuna ulaşılmıştır.

Letina (2014) yaptığı araştırmada, fen bilimleri ve sosyal bilimler dersinde uygulanan geleneksel ölçme değerlendirme araçları ile alternatif ölçme değerlendirme araçlarını karşılaştırmıştır. Zagreb’de görev yapmakta olan sınıf öğretmenlerinin görüşleri alınarak yapılan araştırmada öğretmenlerin, geleneksel ölçme değerlendirme araçlarının sınırlıkları ve alternatif ölçme değerlendirme araçlarının yararlarının farkında olmasına rağmen alternatif ölçme değerlendirme araçlarını kısmen kullandıkları araştırma sonucunda anlaşılmaktadır.

Özenç (2013) tarafından yürütülen çalışmada sınıf öğretmenlerinin alternatif ölçme ve değerlendirme yeterlikleri ile ölçme ve değerlendirmeye dair görüşleri belirlenmeye çalışılmıştır. Tarama modeli ile tasarlanan araştırma sonucunda sınıf öğretmenlerinin alternatif ölçme ve değerlendirmeye yönelik yeterli bilgiye ve öğretmenlerin bu kavramlar ile ilgili ortak bir algıya sahip olmadıkları sonucu ortaya çıkmıştır. Bunun yanında öğretmenlerin genelinde geleneksel ölçme ve değerlendirme tekniklerini kullandığı ve bu teknikler içinde özellikle yazılı sınav, çoktan seçmeli testleri kullandıkları görülmüştür. Öğretmenlerin alternatif ölçme ve değerlendirme tekniklerinden ise portfolyo, proje, öz değerlendirmeyi sıklıkla kullandığı ancak alternatif ölçme ve değerlendirmeyi kullanma yeterlik düzeylerinin düşük olduğu sonucuna varılmıştır.

Yiğit (2013) tarafından yapılan çalışmada Türkçe öğretmenlerinin 6-8. sınıf Türkçe öğretim programında yer alan alternatif ölçme değerlendirme yöntemlerine ilişkin görüşlerini ve bu yöntemleri kullanma durumlarını belirlemek amaçlanmıştır. Türkçe öğretmenlerinin alternatif ölçme değerlendirme yöntemlerini kullanırken karşılaştıkları sorunları incelemek araştırmada belirlenmesi istenen başka bir amaçtır. Araştırma sonucunda öğretmenlerin proje ve performans görevlerini en çok; tutum ölçeği, akran ve öz değerlendirmeyi ise en az kullandıkları toplanan verilerden anlaşılmaktadır. Ayrıca öğretmenlerin alternatif ölçme değerlendirme yöntemlerini kullanışlı bulmalarına rağmen, bu ölçme değerlendirme

araçlarından olan akran değerlendirmeyi, değerlendirme sürecinde objektif bir araç olarak görmedikleri ve akran değerlendirmeyi benimsemedikleri tespit edilmiştir. Son olarak öğretmenlerin alternatif ölçme değerlendirme yöntemlerini kullanırken sınıf yönetiminde zorlandıkları, ölçekleri karmaşık buldukları, uygulama sürecinde zaman sorunu yaşadıkları görülmektedir. Bununla beraber sınıfların kalabalık olmasının ve fiziki yapılarının elverişsiz olmasının da bu yöntemleri kullanma sürecinde güçlük yarattığına dair öğretmen görüşleri hâkimdir.

Aksu (2013) tarafından yapılan çalışmada, biyoloji öğretmenlerinin kullandığı alternatif ölçme değerlendirme teknikleri öğretmen ve öğrencilerin görüşlerine başvurularak değerlendirilmiştir. Yapılan araştırmanın sonuçlarına göre öğretmenlerin geleneksel ölçme değerlendirme tekniklerini, alternatif ölçme ve değerlendirme tekniklerinden daha sık kullandıkları görülmüştür. Ayrıca alternatif ölçme değerlendirme tekniklerinden performans görevi, projeler ve yapılandırılmış gridin kullanıldığı anlaşılmaktadır. Son olarak öğretmenlerin ölçme ve değerlendirme tekniklerini kullanmada kendilerini yeterli gördükleri buna rağmen zaman yetersizliğinden ve YGS soru tarzının farklı olmasından dolayı güçlük yaşadıkları elde edilen görüşlerden anlaşılmaktadır.

Duran (2013) çalışmasını sınıf öğretmenlerinin sosyal bilgiler dersinde kullandıkları alternatif ölçme değerlendirme araçlarına yönelik tasarlamıştır. Bu çalışmada sınıf öğretmenlerinin alternatif ölçme değerlendirme tekniklerine ilişkin bilgi düzeylerinin yanı sıra bu teknikleri kullanım sıklıkları ile bu teknikleri kullanırken yaşadıkları sorunları araştırmıştır. Araştırma sonucunda öğretmenlerin alternatif ölçme ve değerlendirme teknikleri hakkında yeterli bilgiye sahibi olmadığı ve bundan dolayı sorunlar yaşadığı ortaya çıkmıştır. Öğretmenlerin bu sorunlardan dolayı geleneksel ölçme ve değerlendirme tekniklerini daha sık kullandığı belirlenmiştir. Ayrıca sınıf öğretmenlerinin alternatif ölçme ve değerlendirme tekniklerinden performans değerlendirme, öğrenci ürün dosyası ve kavram haritalarını en çok; tanılayıcı dallanmış ağaç ile yapılandırılmış gridi ise en az sıklıkta kullandıkları belirlenmiştir. Araştırmacı, performans değerlendirme ve ürün dosyası tekniklerinin öğretmenler tarafından sıklıkla kullanılmasının, bu tekniklerin e-okul sisteminde yer almasından kaynaklanabileceğini belirtmiştir.

Sütçü (2013) tarafından yapılan çalışmada, ortaokulda görev yapmakta olan matematik öğretmenlerinin alternatif ölçme değerlendirme tekniklerini kullanma düzeylerine yönelik yeterlik algılarını belirlemek amaçlanmıştır. Araştırma sonuçlarına bakıldığında, matematik öğretmenlerinin alternatif ölçme değerlendirme teknikleri hakkında yeterli bilgiye sahip olduğu, bu yöntemleri bazen kullandıkları sonucuna ulaşılmıştır. Bununla beraber

öğretmenlerin alternatif ölçme değerlendirme araçlarına ilişkin yeterlik algılarının kullandıkları araca göre değiştiği de görülmektedir.

Sağlam (2013) tarafından yapılan çalışmada, ilköğretim matematik öğretmenlerinin alternatif ölçme değerlendirme araçlarından gelişim dosyası, performans değerlendirme, dereceli puanlama anahtarı, kontrol listesi, gözlem formu, öz-akran değerlendirmelerini kullanabilme yeterlikleri belirlenmeye çalışılmıştır. Ayrıca bu araçların uygulanması sürecinde karşılaşılan sorunlar ve bunlara yönelik çözüm önerileri sunmak amaçlanmıştır. Araştırma sonucunda, öğretmenlerin alternatif ölçme değerlendirmeye yönelik yeterli bilgiye sahip olduğu görülmektedir. Buna rağmen gelişim dosyalarının hazırlanması ve değerlendirmesi sürecinde ders saatlerinin yetersiz olması, sınıf mevcutlarının kalabalık olması ve ürün dosyalarının saklanabilmesi için uygun yerlerin olmaması sorun olarak görülmektedir.

Pastor, Kirk, Catalan, Macphail ve Macdonald (2013) tarafından beden eğitimiinde ölçme değerlendirme üzerine yapılmış olan çalışmalar incelenmiştir. İncelemede 1988-2011 yılları arasında uluslararası alanda yapılmış çalışmalar ele alınmıştır. Alan yazın incelemesi sonucunda alternatif ölçme değerlendirme yöntemlerinin düzenli, sistemle bütünleşmiş halde ve eğitimsel açıdan üretken olduğu görülmüştür. Araştırmacılar alternatif değerlendirme yöntemlerinin kullanımı sürecinde beden eğitimi öğretmenlerinin kararsız kalmamaları gerektiğini ve bu yöntemlerin okulda verilen müfredattan ayrı düşünülmemeyeceği görüşünü savunmaktadırlar.

Dandis (2013) yaptığı çalışmada, ikinci kademe matematik öğretmenlerinin ölçme değerlendirme yöntemlerini kullanım durumlarını belirlemeye çalışmıştır. Durum çalışması deseni ile şekillenen araştırmada öğretmenler ile birebir görüşülmüş ve görüşmeler kayıt altına alınmıştır. Araştırma sonucunda öğretmenlerin ağırlıklı olarak geleneksel ölçme değerlendirme araçlarını kullandıkları ve bu araçları kullanırken 10'luk sisteme göre not verdikleri görülmektedir. Öğretmenler, bu yöntemlerin öğrencilerin başarısına etkisi olmadığı için yöntemleri kullanmaktan memnun olmadıklarını ifade etmiştir. Öğretmenlerin bu yüzden alternatif değerlendirmeye yöneldikleri ancak alternatif ölçme değerlendirme araçlarını düzensiz kullandıkları sonucuna ulaşılmıştır.

Yıldırım ve Orsdemir (2013) yaptıkları araştırmada dil eğitiminde performans görevlerinin alternatif değerlendirme aracı olarak kullanım durumunu incelenmiştir. Araştırma sonucunda, performans değerlendirmenin dil öğrenme sürecinde orta düzey etkiye sahip olduğu görülmüştür. Ayrıca uygulama sürecinde bireysel farklılıklar ve öğrenci çıkarları gözetilmeksizin performans görevlendirmenin her öğrenciye aynı anda verildiği

görülmektedir. Buna rağmen performans görevlerinin öğrencilerin kelime kullanımında ilerleme, öz güven ve motivasyonlarında artış sağladığı görülmektedir.

Özeren (2013) hazırlamış olduğu yüksek lisans tezinde 2004-2011 yılları arasında eğitimde ölçme ve değerlendirme alanında yapılan çalışmaları genel bir bakış açısıyla değerlendirmiştir. Meta analiz yöntemiyle hazırlanan bu çalışma sonucunda alternatif ölçme ve değerlendirme araçlarının ilk kullanıldığı yıllarda olumlu sonuçlar verdiği ancak ilerleyen yıllarda bu etkinin düştüğü sonucu ortaya çıkmıştır. Bunun yanında öğretmenlerin alternatif ölçme ve değerlendirme tekniklerine, bu tekniklerin uygulanmasının ve hazırlanmasının zor ve beceri isteyen bir iş olması, zaman alması, sınıf mevcutlarının fazlalığı, bu konu ile ilgili hizmet içi eğitimlerin yetersiz olması nedenlerinden dolayı olumsuz baktığı görülmektedir. Bunun yanında öğrencilerin bireysel farklılıklarını ön plana çıkardığı, onları ezberden uzaklaştırdığı, sıkmadığı ve alternatif ölçme değerlendirme tekniklerinin kullanımının eğlenceli olmasından dolayı da olumlu baktığı sonucuna ulaşılmıştır.

Bayram (2012) tarafından yapılan çalışmada, sosyal bilgiler dersi veren öğretmenlerin alternatif ölçme teknikleri hakkındaki görüşleri ve bu teknikleri kullanma sıklıklarını belirlemek amaçlanmıştır. Bu araştırma sonuçlarına bakıldığında öğretmenlerin geleneksel ölçme değerlendirme tekniklerini sık tercih ettiği, alternatif ölçme değerlendirme tekniklerini ise sık kullanmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Öğretmenler yetersiz zaman ve kalabalık sınıf mevcutlarını alternatif ölçme değerlendirme tekniklerinin kullanılmama nedeni olarak belirtmişlerdir.

Yayla (2012) yaptığı araştırma ile fen ve teknoloji öğretmenlerinin alternatif ölçme değerlendirme yöntem ve tekniklerine yönelik görüşlerini ortaya çıkarmayı amaçlamıştır. Yapılan anket ve görüşmeler sonucunda öğretmenlerin ölçme değerlendirme yöntemlerinden en çok kavram öğretimi, süreç değerlendirme ve görsel yetenek belirleme amacı taşıyan yöntemleri kullandığı, en az ise sözel yetenekleri belirlemeye yönelik yöntemleri kullandığı sonucuna ulaşılmıştır. Öğretmenlerin sözel yetenek belirlemede kullanılan değerlendirme yöntemlerini gereksiz bulması ve bu yöntemlere yönelik yeterli bilgiye sahip olmaması az kullanım durumuna gerekçe olarak sunulmuştur.

Yazıcı (2012) tarafından hazırlanan çalışmanın amacı 6-8. sınıf öğretmenlerinin ölçme değerlendirme yöntemlerine ilişkin bakış açılarını, yeterli düzeylerini belirlemek, karşılaşılan sorunları ortaya koymak ve bu sorunlara yönelik çözüm önerileri üretmektir. Yapılan araştırma sonucunda, öğretmenlerin ölçme değerlendirme yöntemlerinden geleneksel ölçme değerlendirme yöntemlerini kullandıkları elde edilen bulgulardan anlaşılmaktadır. Öğretmenler geleneksel ölçme değerlendirme yöntemleri hakkında yeterli bilgiye sahip

olduklarına inanmaları bu yöntemleri kullanmalarına gerekçe olarak gösterilmiştir. Bunun yanında öğrenci seviyesi, idareci ve veli görüşlerinin ölçme değerlendirme yöntemlerinin seçiminde etkili olduğu anlaşılmaktadır.

Karamustafaoğlu, Çağlak ve Meşeci (2012) yayımlamış oldukları çalışmada sınıf öğretmenlerinin alternatif ölçme değerlendirme araçlarına ilişkin öz yeterlik düzeylerini farklı değişkenler dikkate alınarak incelenmiştir. Araştırma sonucunda öğretmenlerin öz yeterlik durumlarının kullanılan alternatif ölçme ve değerlendirme araçlarına göre farklılık gösterdiği görülmektedir. Ayrıca araştırmada alternatif ölçme ve değerlendirme araçlarının geliştirilmesi ve kullanımı hakkındaki öğretmen görüşlerinin mezun olunan okul ve hizmet yılı değişkenlerine göre farklılık göstermediği ancak cinsiyet değişkenine göre farklılık bulunduğu ve bu farkın kadın öğretmenlerin lehine olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Demirbaş (2012) tarafından hazırlanan yüksek lisans tezinde, ilköğretim 4. ve 5. sınıf öğrencilerinin yansıtıcı düşünme beceri düzeyleri ile öğretmenlerinin alternatif ölçme ve değerlendirme tekniklerini bilme ve tercih etme sıklıkları arasındaki ilişkiyi ortaya koymak amaçlanmıştır. İlişkisel tarama modeli ile tasarlanan araştırma sonuçlarına bakıldığında, 4. ve 5. sınıf öğrencilerinin yansıtıcı düşünme beceri düzeylerinin yüksek olduğu ve cinsiyet değişkenine göre kız öğrencilerin lehine anlamlı farklılık taşıdığı görülmektedir. Öğretmenlere yönelik elde edilen sonuçlara bakıldığında ise öğretmenlerin bu teknikler hakkında yüksek düzeyde bilgi sahibi oldukları ancak bu teknikleri tercih etme sıklıklarının yüksek olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Bunun yanında sınıf öğrencilerin yansıtıcı düşünme beceri düzeylerinin öğretmenlerinin alternatif ölçme-değerlendirme tekniklerini tercih etme sıklıklarını ve bilgi düzeyini yordamadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Tan (2012), Singapur ilkokullarında yürüttüğü çalışmasında öğretmenlerin alternatif ölçme ve değerlendirme kavramlarına yönelik görüşlerini belirlemeyi amaçlamıştır. Araştırma sonucunda öğretmen görüşlerinden yola çıkılarak alternatif ölçme değerlendirmeye ilişkin öğrenmeyi geliştirme, değerlendirmeyi anlama ile alternatif ölçme değerlendirmenin kullanım sürecindeki potansiyeli üzerine durulduğu görülmüştür.

Alkan (2012) yaptığı araştırma ile alternatif ölçme değerlendirme yaklaşımlarının uygulanabilirliğini ve karşılaşılan güçlükleri okul yöneticilerinin görüşlerini alarak belirlemeye çalışmıştır. Araştırmada okul yöneticilerinin alternatif ölçme değerlendirme araçlarını geleneksel ölçme değerlendirme araçlarına göre daha işlevsel gördükleri sonucuna ulaşılmıştır.

Çermik (2011) yaptığı çalışmada, sınıf öğretmenlerinin alternatif ölçme değerlendirmeye yönelik görüşlerini, bilgi düzeyleri ile kullanım sıklıklarını belirlemeyi ve

bunları belirli değişkenlere göre karşılaştırmayı amaçlamıştır. Araştırma sonucunda öğretmenlerin alternatif ölçme değerlendirmeye yönelik olumlu görüş bildirmelerine ve bu yönetime yönelik bilgilerini yeterli görmelerine rağmen geleneksel ölçme değerlendirme araçlarını daha fazla tercih ettikleri görülmektedir. Alternatif ölçme değerlendirme yöntemlerinden performans değerlendirme ve proje tekniklerini en çok, yapılandırılmış grid ve tanılayıcı dallanmış ağacı ise en az sıklıkta kullandıkları görülmektedir. Öğretmenlerin alternatif ölçme değerlendirme yöntemlerini kullanım sıklıklarının okutulan sınıf değişkenine göre farklılaşması ve 5. sınıf okutan öğretmenlerin 1. sınıf okutan öğretmenlere göre bu yöntemleri daha fazla kullanması bu araştırmada dikkat çeken başka bir sonuçtur.

Bağcı (2011) tarafından hazırlanan çalışmada sınıf öğretmenlerinin alternatif ölçme ve değerlendirme tekniklerini etkin kullanabilme yeterlikleri belirli değişkenler dikkate alınarak incelenmiştir. Araştırma sonucuna göre sınıf öğretmenlerinin alternatif ölçme değerlendirme tekniklerini etkin kullanabilme yeterliklerinin özel okulda çalışan ya da hizmet içi eğitim alanların lehine farklılık oluştuğu görülmektedir. Öğretmenlerin alternatif ölçme ve değerlendirme tekniklerini etkin kullanabilme durumlarının mesleki kıdem, okutulan sınıf, lisansüstü eğitim alma durumu ve eğitim fakültesinden mezun olup olmama değişkenlerine göre ise anlamlı farklılık oluşturmadığı araştırmada elde edilen başka bir sonuçtur.

Nasri, Roslan, Sekuan, Bakar ve Puteh (2010) tarafından yapılan araştırmada, ortaokulda görev yapmakta olan öğretmenlerin alternatif ölçme değerlendirme yöntemlerine yönelik algılarını belirlemek amaçlanmıştır. Araştırma sonucunda, öğretmenlerin alternatif ölçme değerlendirme yöntemlerinin kullanımıyla öğrenme sürecinde aktif öğrenme ortamının sağlanacağı görüşünde olduğu bulgusuna ulaşılmıştır. Ayrıca kullanılan bu değerlendirme yöntemlerinin, öğrencilerin öz güvenlerini ve düşünme becerilerini geliştirdiğine ve bu yöntemlerin kullanılmasının öğretim sürecinde bir aksaklığa sebep vermeyeceğine dair öğretmen görüşü hâkimdir.

Güneş, Dilek, Hoplan, Çelikoğlu ve Demir (2010) tarafından hazırlanan araştırmada, öğretmenlerin ölçme değerlendirme tekniklerini kullanmaya yönelik öz yeterlik algıları belirlenmeye çalışılmış ve bu tekniklere yönelik yapılan uygulamalar hakkında öğretmenlerin görüşleri alınmıştır. Klinik mülakatlar ve uygulanan anketler ile fen bilgisi öğretmenleri ve sınıf öğretmenlerinin görüşleri araştırmanın sonucunu belirlemiştir. Araştırma sonucunda öğretmenlerin geleneksel ölçme değerlendirme yöntemlerini alternatif ölçme değerlendirme yöntemlerine göre daha sık kullandıkları ve alternatif ölçme değerlendirme yöntemlerine yönelik yeterli bilgiye sahip olmadıkları sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca fen bilgisi öğretmenlerinin alternatif ölçme değerlendirme yöntemlerini, özellikle özel okullarda görev

yapan sınıf öğretmenlerinin ise geleneksel ölçme değerlendirme yöntemlerini tercih ettikleri görülmektedir.

Ceylandağ (2009) tarafından yapılan çalışma, öğretmenlerin ölçme değerlendirme uygulamalarına yönelik öğretmen öz yeterlikleri ve geleneksel ölçme değerlendirme ile alternatif ölçme değerlendirme araçlarının kullanım sıklıkları arasındaki ilişkiyi belirlemeye yöneliktir. Araştırma sonucunda öğretmen öz yeterliği ile kullanım sıklığı arasında olumlu bir ilişkinin olduğu görülmektedir. Ayrıca geleneksel ölçme değerlendirme araçları ile alternatif ölçme değerlendirme araçlarının kullanım sıklıkları arasında anlamlı farklılık bulunmamıştır.

Bal (2009) tarafından yapılan araştırmada ilköğretim 5. sınıf matematik öğretim programında yer alan alternatif ölçme değerlendirmeye yönelik öğretmen ve öğrenci görüşlerini belirlemek, sınıf içi uygulamalarında karşılaşılan sorunları öğretmen ve öğrenci açısından incelemek amaçlanmıştır. Araştırma sonucunda öğretmen ve öğrencilerin alternatif ölçme ve değerlendirme etkinliklerine ilişkin olumlu görüş bildirdikleri ve bu etkinlikleri sınıf içinde uygulayabildikleri görülmektedir. Ayrıca alternatif ölçme ve değerlendirme etkinliklerinin kullanımının, öğrencilerin matematik dersi konularını günlük hayata aktarma, akıl yürütme, problem çözme ve araştırma yapma becerilerini geliştirdiği sonucuna ulaşılmıştır. Alternatif ölçme değerlendirmenin uygulama sürecinde, sınıfların kalabalık olması, ders saatlerinin bu değerlendirme türünü uygulamak için yetersiz olması ve öğretmenlerin ölçme değerlendirmeye yönelik yetersiz bilgiye sahip olması öğretmenler açısından karşılaşılan sorunlar olarak görülmektedir. Alternatif ölçme değerlendirmenin uygulama sürecinde öğrencilerin bilgiye hazır ulaşmaları, değerlendirme formlarının çok fazla ölçüt barındırması ve öğrencilerin bu formları objektif olarak dolduramamaları, velilerin ödev yapma sürecinde olması gerektiğinden fazla aktif rol alması öğrencilerin sınıf içi uygulamalarında karşılaştıkları sorunlar olarak ortaya çıkmaktadır.

Kanatlı (2008) tarafından yapılan araştırmada, ilköğretim 4. ve 5. sınıf öğretmenlerinin alternatif ölçme ve değerlendirme teknikleri hakkındaki görüşleri ile bu teknikleri kullanırken yaşadıkları zorlukları tespit etmek ve bu zorluklara çözüm önerileri sunmak amaçlanmıştır. Yapılan görüşmeler ile sınıf öğretmenlerinin büyük bir çoğunluğunun geleneksel ölçme değerlendirme tekniklerini kullandığı ve en sık kullanılan tekniğin çoktan seçmeli testler olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Alternatif ölçme değerlendirme tekniklerinden ise öğrenci ürün dosyalarını, performans ödevleri ve proje çalışmalarını kullandığı görülmektedir. Araştırmacı, öğretmenlerin bu teknikleri daha fazla tercih etmesini, bu tekniklerle ilgili yeterli bilgiye sahip olmalarına ya da Milli Eğitim Bakanlığının bu tekniklerin kullanımını zorunlu tutmasından kaynaklandığını iddia etmektedir. Ayrıca öğretmen görüşlerinin cinsiyet ve mezun olunan

fakülte türü değişkenlerine göre anlamlı farklılık taşıdığı, ortaya çıkan anlamlı farklılığın erkek öğretmenler ve eğitim fakültesi dışında başka bir fakülte mezunu olan öğretmenler lehine olduğu görülmektedir.

Okur (2008) tarafından hazırlanan çalışmada, fen ve teknoloji dersini okutan sınıf öğretmenlerinin alternatif ölçme ve değerlendirme teknikleri hakkındaki görüşlerini tespit etmek ve bu tekniklere yönelik bilgi düzeylerini belirlemek amaçlanmıştır. Nitel ve nicel araştırma yöntemlerinin bir arada kullanıldığı araştırma sonucunda; öğretmenlerin alternatif ölçme ve değerlendirme tekniklerini kullanma konusundaki görüşlerinin kadın öğretmenlerin ve kıdemli öğretmenlerin lehine anlamlı farklılık gösterdiği, eğitim durumlarına göre ise farklılık göstermediği sonucuna varılmıştır. Ayrıca öğretmenlerin en çok klasik ölçme ve değerlendirme tekniklerini tercih ettiği, alternatif ölçme değerlendirme tekniklerinden ise proje, performans değerlendirmeyi, portfolyoyu, kavram haritası ve posterini sıklıkla kullandıkları elde edilen sonuçlardan anlaşılmaktadır. Zaman yetersizliğinin ve sınıf mevcudunun fazlalığının alternatif ölçme ve değerlendirme tekniklerinin kullanımı sırasında karşılaşılan en büyük sorunlar olduğu sonucu araştırmada dikkat çeken başka bir bulgudur.

Adanalı (2008), sınıf öğretmenlerinin sosyal bilgiler dersinde alternatif ölçme değerlendirme etkinliklerini kullanım durumlarını, kullanılan değerlendirme etkinliklerinin yarattığı etkiyi, uygulama sürecinde yaşanan sorunları ve başvurulacak çözüm önerilerini belirlemek amacıyla öğretmen ve öğrenci görüşlerini incelemiştir. Araştırma sonucunda öğretmenlerin alternatif ölçme değerlendirme ile geleneksel ölçme değerlendirmeyi birlikte uygulamalarına rağmen geleneksel ölçme değerlendirmeye daha çok yöneldikleri görülmektedir. Araştırmacı bu durumu, öğretmenlerin alternatif ölçme değerlendirmeye yönelik yeterli bilgiye sahip olmalarına bağlamaktadır. Ayrıca öğretmenler, alternatif ölçme değerlendirme etkinliklerini kullanırken zaman yetersizliğini, kaynak yetersizliğini, ailelerin ilgisizliğini ve kendilerinin yeterli bilgiye sahip olamamalarını sorun olarak görmektedir. Öğretmenlerin, öğrencilere araştırma ödevleri, konu tekrarı gibi uygulamalar yaptırarak, teneffüsleri öğrencilerle birlikte geçirip onlara ek zaman ayırarak ve gerekli malzemeleri okul idaresine bildirerek bu sorunları çözmeye çalıştıkları araştırma sonuçlarından anlaşılmaktadır.

Torçuk (2008) yaptığı çalışmada, ortaokulda görev yapmakta olan matematik öğretmenlerinin alternatif ölçme değerlendirme tekniklerine yönelik görüşlerini belirlemek ve öğretmenlerin hem geleneksel hem de alternatif ölçme değerlendirme tekniklerini kullanım sıklıklarını tespit etmek amaçlanmıştır. Araştırma sonuçlarına bakıldığında, öğretmenlerin alternatif ölçme tekniklerinden proje ve performans ödevlerini, gözlem tekniğini kullandıkları geri kalan teknikleri kısmen kullandıkları ya da hiç kullanmadıkları, geleneksel ölçme

değerlendirme tekniklerinden ise yazılı yoklamaları sıklıkla kullandıkları elde edilen verilerden anlaşılmaktadır. Ayrıca öğretmenlerin ölçme değerlendirme tekniklerini uygularken yeterli bilgiye sahip olmaması, sınıf mevcutlarının kalabalık olması ve uygulama için gereken zamanın yetersizliği öğretmenlerin uygulama sürecinde güçlüklerle karşılaşmasına neden olduğu sonucu araştırma sonunda dikkat çeken başka bulgulardır.

Orhan (2007) tarafından hazırlanan ve üç ayrı amaç barındıran çalışmada, ilk amaç alternatif ölçme değerlendirme yöntemlerinin öğretmen adaylarının akademik başarısına ve kaygısına olan etkiyi ortaya koymak belirlenmiştir. İkinci amaç, öğretmenlerin alternatif ölçme değerlendirme yöntemlerine ilişkin bakış açılarını, üçüncü ve son amaç ise 6. sınıf fen ve teknoloji dersinde kullanılan alternatif ölçme değerlendirme yöntemlerine yönelik öğrenci tutumlarını belirlemektir. Karma araştırma yönteminin kullanıldığı bu araştırma sonucunda alternatif ölçme değerlendirme yöntemlerinin, öğretmen adaylarının akademik başarısında artış sağladığı, kaygılarında ise azalmayı sağladığı yarı deneysel desen ile belirlenmiştir. Ayrıca fen ve teknoloji öğretmenleri ile 6. sınıf öğrencilerinin alternatif ölçme değerlendirme yöntemlerini olumlu karşıladıkları sonucuna ulaşılmıştır.

Özetlenen bu çalışmalara ait araştırma türü, araştırmanın amacı, çalışma grubu/örneklem, araştırma yöntemi veri toplama araçları, verilerin analizi ve sonuçları hakkındaki bilgilere EK 6’da yer verilmiştir.

Alternatif ölçme değerlendirme üzerine yapılan ve öğretmen görüşlerinin alındığı çalışmalara bakıldığında, çalışmaların ağırlıklı olarak sınıf öğretmenleri ile yapıldığı görülmektedir. Sınıf öğretmenleri ile yapılan çalışmalarda, öğretmenlerin alternatif ölçme değerlendirmeye yönelik görüşlerinin (Bal, 2009; Belet & Sağlam, 2015; Çermik, 2011; Duran, 2013; Okur, 2008; Özenç, 2013; Kanatlı, 2008; Tan, 2011), öz yeterlik durumlarının (Bağcı, 2011; Duran, 2013; Duran, 2017; Karamustafaoğlu, Çağlar & Meşeci, 2012; Öztürk, 2014) belirlemeye yönelik olduğu görülmektedir. Bunun yanında sınıf öğretmenlerinin alternatif ölçme değerlendirme araçlarını kullanma sıklıklarını belirlemeye (Duran, 2013; Duran, 2017; Çermik, 2011; Demirbaş, 2012) ve sınıf öğretmenlerinin kullanım sürecinde yaşadıkları sorunları ortaya çıkarmaya ve çözüm önerileri sunmaya çalışan araştırmaların da olduğu görülmektedir (Adanalı, 2008; Bal, 2009; Duran, 2013; Kanatlı, 2008). Benzer çalışmaların sınıf öğretmenliği dışında başka branş öğretmenleri ile yapıldığı da görülmektedir. Fen ve teknoloji öğretmenleri (Altınışik, 2014; Güneş vd. , 2010; Orhan, 2007; Şenel, 2008; Yayla, 2012), ilköğretim matematik öğretmenleri (Dandis, 2013; Sağlam, 2013; Sütçü, 2013; Torçuk, 2008), Türkçe öğretmenleri (Yiğit, 2013), İngilizce öğretmenleri (Ruqeishi & Humaidi, 2016; Yıldırım & Orsdemir, 2013), beden eğitimi öğretmenleri

(López-Pastor vd. , 2013; Özkoparan, 2016;), biyoloji öğretmenleri (Aksu, 2013) ve din kültürü ve ahlak bilgisi öğretmenleri (Yıldız, 2015) ile yapılan çalışmalar bu duruma örnek gösterilebilir. Ayrıca birden fazla öğretmenin araştırma içinde yer aldığı ve eğitim öğretim sürecinin belli kademesi ile sınırlanan çalışmalar (Bayram, 2012; Ceylandağ, 2009; Nasri vd. ,2010; Yazıcı, 2012) ile birden fazla tezin meta analiz yöntemiyle incelendiği (Özeren, 2013) araştırmalar da alanyazında mevcuttur.

Alternatif ölçme değerlendirme araçlarına yönelik öğretmen görüşlerinin alındığı çalışmaların ağırlıklı olarak betimsel amaçla yapıldığı görülmektedir. Bu araştırmalarda nicel, nitel ve hem nitel hem nicel yöntemlerin birlikte kullanıldığı karma yöntemin kullanıldığı görülmektedir. Örneğin Aksu (2013) yaptığı araştırmada karma yöntemi kullanarak biyoloji öğretmenlerinin kullandığı alternatif ölçme değerlendirme tekniklerini öğretmen-öğrenci görüşlerine başvurarak değerlendirmeye çalışmıştır. Sütçü (2013) tarafından yapılan çalışmada, nicel yöntemlerden tarama modeli kullanılarak ortaokulda görev yapmakta olan matematik öğretmenlerinin alternatif ölçme değerlendirme tekniklerine yönelik yeterlik algılarını belirlemek amaçlanmıştır. Nitel yöntemin kullanıldığı araştırmalara ise Dandis (2013) tarafından yapılan ve durum çalışması ile desenlenen çalışma örnek gösterilebilir. Ayrıca öğretmenlerin alternatif ölçme değerlendirmeye yönelik görüşlerini, öz yeterlik durumlarını ya da kullanım sıklığı ile karşılaşılan sorunları belirlemek için anket, ölçek, görüşme formu ve benzeri veri toplama araçlarından yararlanıldığı görülmektedir.

Öğretmenler ile yapılan çalışma sonuçlarına bakıldığında, öğretmenlerin alternatif ölçme değerlendirmeye yönelik olumlu görüşe sahip (Bal, 2009; Çermik, 2011; Güneş vd. , 2010; Öztürk, 2014) olmasına rağmen geleneksel ölçme değerlendirme araçlarını daha çok tercih ettikleri görülmektedir (Adanalı, 2008; Bayram, 2012; Çermik, 2011; Okur, 2008; Öztürk, 2014; Letina, 2014; Torçuk, 2008; Yazıcı, 2012;). Öğretmenlerin alternatif ölçme değerlendirme araçlarını daha az kullanmaları, kullanım sürecinde yaşanan sorunlardan kaynaklanabilmektedir. Öğretmenlerin alternatif ölçme değerlendirme araçlarını kullanırken sınıf mevcudunun kalabalık olması, uygulama için yeterli zamana sahip olunmaması, öğretmenlerin yeterli bilgiye sahip olmaması (Bayram, 2012; Okur, 2008; Özeren, 2013; Sağlam, 2013) öğrenci seviyelerinin farklı olması (Duran, 2013), öğretmenlerin bu araçların kullanımına yönelik tecrübesiz olması (Güneş vd. , 2010), dosyalama sorununun olması (Sağlam, 2013) bu duruma gerekçe olarak gösterilmektedir. Buna rağmen öğretmenlerin alternatif ölçme değerlendirme araçlarına ilişkin yeterli olduğu sonucunu ortaya koyan çalışmalar da yer almaktadır. Sütçü ve Bulut (2015) öğretmenlerin alternatif ölçme değerlendirme araçlarına ilişkin öz yeterliğe sahip olduklarını ama alternatif ölçme

değerlendirme araçlarını bazen kullandıkları sonucuna ulaşmıştır. Ayrıca öğretmenlerin alternatif ölçme değerlendirme araçlarına ilişkin yeterlik algılarının, kullandıkları araca göre değiştiği de görülmektedir.

Öğrencilere yönelik yapılan çalışmalar.

Bu bölümde eğitim fakültelerinde okuyan öğretmen adayları ve MEB kurumlarının farklı kademelerinde öğrenim görmekte olan öğrenciler ile alternatif ölçme değerlendirme üzerine yapılmış çalışma özetlerine yer verilmiştir.

Yenice, Özden ve Tunç (2017) yaptıkları çalışmada öğretmen adaylarının alternatif ölçme değerlendirme yaklaşımlarına yönelik öz yeterliklerini incelenmiştir. Betimsel olarak şekillenen çalışmada Sınıf Öğretmenliği, Okul Öncesi Öğretmenliği ve Fen Bilgisi Öğretmenliği Anabilim Dalları'nda öğrenim gören öğretmen adaylarının görüşleri alınmıştır. Araştırma sonucuna göre öğretmen adaylarının alternatif ölçme değerlendirme yaklaşımlarını kullanma öz yeterliklerinin iyiye yakın olduğu görülmektedir. Ayrıca öğretmen adaylarının öz yeterliklerinin cinsiyet değişkenine göre karşılaştırılması sonucunda kadın öğretmen adayları lehine anlamlı farklılık olduğu görülmektedir.

İzci, Göktaş ve Şad (2014) tarafından yapılan çalışmada öğretmen adaylarının alternatif ölçme değerlendirmeye yönelik görüşleri araştırmacılar tarafından belirlenen değişkenler açısından incelenmiştir. Araştırmada İlköğretim Matematik, Fen Bilgisi, Sosyal Bilgiler, Sınıf Öğretmenliği Bölümü okuyan son sınıf öğretmenlerinin görüşleri alınmıştır. Araştırma sonucunda öğretmenlerin alternatif ölçme değerlendirmeyi bazı sınırlılıklarının olmasına rağmen olumlu karşıladıkları görülmektedir. Bunun yanında öğretmen adaylarının alternatif ölçme değerlendirme araç ve yöntemlerine yönelik öz yeterlik algılarının ise yeterli ile kısmen yeterli olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Yenice, Özden ve Tunç (2014) tarafından yapılan bir başka çalışmada ise alternatif ölçme değerlendirme yaklaşımlarını kullanmaya yönelik fen bilgisi öğretmen adaylarının öz yeterlik algıları incelenmiştir. Araştırma sonucunda öğretmen adaylarının alternatif ölçme değerlendirme yaklaşımlarını kullanma öz yeterliklerinin iyiye yakın olduğu görülmektedir. Ayrıca öz yeterlik görüş ortalamalarının cinsiyet değişkenine göre karşılaştırılması sonucunda anlamlı farklılık olduğu tespit edilmektedir. Ortaya çıkan anlamlı farklılık kadın öğretmen adayları lehine ve zorluklar ile başa çıkma, uygulamaya yönelik öz yeterlik boyutlarındadır.

Orhan (2012) tarafından hazırlanan çalışma ile alternatif ölçme ve değerlendirme tekniklerinin fen ve teknoloji dersinde kullanımının 6.sınıf öğrencilerinin akademik başarısına, öğrenme kalıcılığına ve görüşlerine olan etkisi incelenmek amaçlanmıştır.

Deneysel olarak gerçekleşen ve Yaşamımızdaki Elektrik Ünitesi üzerinde gerçekleşen araştırmada, deney grubuna alternatif ölçme değerlendirme teknikleri uygulanmış ve öğrenme süreci sonunda bu teknikleri kullanmanın etkisi incelenmiştir. Araştırma sonucunda alternatif ölçme değerlendirme tekniklerini kullanımının öğrencilerin derse yönelik olumlu görüşe sahip olmasına ve öğrencilerinin akademik başarılarının artmasına, öğrenme kalıcılığına sebep olduğu görülmektedir.

Carper (2012) yaptığı çalışmada öğrenci davranışlarının ölçme değerlendirme türlerinden etkilenme durumlarını belirlemeyi amaçlamıştır. Lise 2 ve lise son sınıf öğrencileri ile yapılan çalışma sonucunda alternatif ölçme değerlendirme araçlarının öğrencilerin kaygılarını azalttığı görülmektedir. Bu olumlu davranış değişikliğine rağmen alternatif ölçme değerlendirme araçlarının kullanım sürecinde zorlukların yaşandığı görülmektedir.

Ören, Ormancı ve Evrekli (2011) araştırmalarında alternatif ölçme değerlendirme yaklaşımlarına yönelik fen ve teknoloji öğretmen adaylarının görüşleri ve öz yeterlik düzeylerini belirlemeyi amaçlamıştır. Araştırma sonucunda öğretmen adaylarının alternatif ölçme değerlendirme yaklaşımlarına yönelik yüksek düzeyde öz yeterliğe sahip olduğu ancak öğretmenlik mesleğini yerine getirecekleri vakit bu yaklaşımın uygulanması sürecinde güçlükler ile karşılaşabilecekleri inancının hakim olduğu görülmüştür.

Gömleksiz ve Kan (2010) tarafından yapılan makalenin amacı, sınıf öğretmeni adaylarının yeni ilköğretim programlarında yer alan ölçme ve değerlendirme yaklaşımlarını tanıma düzeylerini belirlemektir. Tarama modelinin uygulandığı araştırmada öğretmen adaylarının alternatif ölçme ve değerlendirme teknikleri hakkındaki bilgilerinin yeterli düzeyde olmadıkları belirlenmiştir.

Köklükaya (2010) tarafından hazırlanan çalışmada, fen bilgisi öğretmen adaylarının alternatif ölçme değerlendirmeye yönelik yeterlik düzeyleri belirlenmeye çalışılmıştır. Araştırma sonunda öğretmen adaylarının alternatif ölçme değerlendirme tekniklerini hazırlamaya ilişkin yeterlik inancına sahip oldukları ancak yapılan uygulama neticesinde az yeterliğe sahip oldukları görülmektedir.

Stears ve Gopal (2010) yaptıkları çalışmada, fen sınıflarında alternatif ölçme değerlendirme stratejilerinin öğrencilerinin başarısına etkisini incelemiştir. Bu araştırmacılar fen sınıflarında edinilen bilgilerin geleneksel ölçme değerlendirme yöntemleri ile her zaman ölçülemeyeceği, farklı ölçme değerlendirme araçların kullanılması gerektiğinden bahsetmektedir. Bu görüşün doğruluğunu kanıtlamak için yapılan araştırma sonucunda

alternatif ölçme değerlendirme yöntemlerinin öğrencilerin başarısını arttırdığı ve daha iyi öğrenmelerini sağladığı tespit edilmiştir.

Müjdecı (2009) yaptığı çalışmada kavram haritasının matematik eğitiminde bir ölçme değerlendirme aracı olarak kullanılabilirliğini belirlemeye çalışmıştır. Araştırmada kavram haritasının değerlendirme aracı olarak uygulanabilirliğini belirlemek için kümeler, üçgenler ve sıvı ölçüleri konularında uygulama yapılmıştır. Uygulama sonunda kavram haritaları ile güvenilir bir ölçme değerlendirme yapılabileceği sonucuna ulaşılmıştır.

Peng (2009) tarafından hazırlanan çalışmada kolej öğrencilerinin dil öğretim sürecinde akran değerlendirmesine ilişkin davranışlarını belirlemek amaçlanmıştır. Araştırmacılar uygulama öncesi öğrencilere akran değerlendirmesi hakkında eğitim vermiş ve öğrencilere tartışma imkânı vererek akran değerlendirmeye yönelik ölçütler ile ilgili bilgi edinme fırsatı sunmuştur. Ardından araştırma uygulamaya sokulmuştur. Karma yöntem ile şekillenen ve birden fazla veri toplama aracı ile öğrencilerin görüşlerinin alındığı çalışmada bütün öğrencilerin bu değerlendirme türüne olumlu yaklaştığı sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca ortalaması düşük olan öğrencilerin değerlendirilmesinin puanlamalarının öğretmenlerin puanlaması ile uyumlu olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bununla beraber öğretmenlerin ileriki grup çalışmalarında akran değerlendirmeyi kullanmayı istedikleri sonucu da ortaya çıkan dikkat çekici başka bir bulgudur.

Buldur (2009) tarafından hazırlanan çalışmada, alternatif ölçme değerlendirme yaklaşımlarına yönelik fen bilgisi öğretmen adaylarının yeterlik algıları ve okuryazarlık düzeyleri incelenmiştir. Deneysel model ile şekillenen çalışmada öğretmen adaylarının alternatif ölçme değerlendirmeye yönelik öz yeterlik ve okuryazarlık düzeyleri geliştirilmeye çalışılmıştır.

Mert (2008) tarafından hazırlanan çalışmada alternatif ölçme değerlendirme araçlarından yapılandırılmış grid ve tanılayıcı dallanmış ağaç ile geleneksel ölçme değerlendirme araçlarından çoktan seçmeli testi karşılaştırmak amaçlanmıştır. Karşılaştırılması hedeflenen değerlendirme araçları enerji konusu için uygulanmıştır. Uygulama sonucunda alternatif ölçme değerlendirme araçları ile geleneksel ölçme değerlendirme araçları arasında anlamlı farklılık görülmemektedir. Ayrıca öğrenme sürecinde farklı ölçme değerlendirme araçlarının kullanımının, öğrencilerin düşünme becerilerini geliştirdiği ve motivasyonunu arttırdığı sonucuna ulaşılmıştır.

Kirman (2008) tarafından yapılan çalışma ile alternatif ölçme değerlendirme araçlarından proje ve performans değerlendirme ile geleneksel ölçme değerlendirme araçlarından başarı testleri fen bilgisi dersinde karşılaştırılmıştır. Araştırma sonucunda 6-8.

sınıf öğrencilerin geleneksel ölçme değerlendirme araçlarında daha başarılı oldukları görülmüştür. Ayrıca öğretmenlerin alternatif ölçme değerlendirmeyi hala algılayamadıkları, MEB talimatlarına rağmen uygulamadıkları sonucuna ulaşılmıştır.

Uysal (2008) yaptığı araştırmada, dil eğitimi hazırlık sınıfında akran değerlendirme ile öz değerlendirmenin uygulanabilirliğini belirlemeyi amaçlamıştır. Bu amaç doğrultusunda, nedensel karşılaştırmalı model ile öğretmenlerin görüşüne başvurulmuştur. Araştırma sonucunda öğrencilerin akran değerlendirme ve öz değerlendirmeye karşı olumlu tutuma sahip oldukları ve bu durumun öğrencilerin motivasyonunu arttırdığı görülmüştür. Ayrıca öğrencilere yönelik gerekli eğitim ve uygulama çalışmaları yapıldığı takdirde öğrencilerin akran değerlendirmeyi olması gerektiği gibi uygulayabilecekleri sonucuna ulaşılmıştır.

Özetlenen bu çalışmalara ait araştırma türü, araştırmanın amacı, çalışma grubu/örneklem, araştırma yöntemi veri toplama araçları, verilerin analizi ve sonuçları hakkındaki bilgilere EK 7’de yer verilmiştir

Alternatif ölçme değerlendirmeye yönelik çalışmaların çoğunluğunun öğretmen adaylarının görüşlerini (İzci, Göktaş & Şad, 2014; Ören, Ormancı & Evrekli,2011), öz yeterliklerini (Buldur, 2009; İzci, Göktaş ve Şad, 2014; Köklükaya, 2010; Ören, Ormancı & Evrekli, 2011; Yenice, Özden & Tunç, 2014; Yenice, Özden & Tunç, 2017), davranışlarını (Peng, 2009) ya da bilgi düzeylerini (Gömlüksiz & Kan, 2010) belirlemeye yönelik olduğu görülmektedir. Öğretmen adaylarına yönelik çalışmaların betimsel amaçla yapıldığı görülmektedir. Yapılan bu çalışmalarda ağırlıklı olarak Fen Bilgisi Eğitimi Anabilim Dalı’nda öğrenim gören öğretmen adaylarının görüşlerine (Buldur, 2009; Köklükaya, 2010; Ören, Ormancı & Evrekli, 2011; Yenice, Özden & Tunç, 2014; Yenice, Özden & Tunç, 2017) başvurulduğu görülmektedir. Ayrıca birden fazla anabilim dalında öğrenim gören öğretmen adaylarının görüşlerinin birlikte alındığı araştırmaların (İzci, Göktaş & Şad,2014; Yenice, Özden & Tunç, 2017) olduğu da görülmektedir. Öğretmen adaylarına yönelik yapılan araştırmaların sonuçlarına bakıldığında, öğretmen adaylarının alternatif ölçme değerlendirmeye yönelik olumlu algılarının olduğu (İzci, Göktaş & Şad, 2014), öz yeterliklerinin yeterli düzeyde (İzci, Göktaş & Şad, 2014; Yenice, Özden & Tunç, 2014; Yenice, Özden & Tunç, 2017;) olduğu görülmektedir. Bunun yanında öğretmen adaylarının alternatif ölçme değerlendirme yaklaşımları hakkında yeterli bilgiye sahip olmadığı (Gömlüksiz & Kan,2010) ya da eksik bilgiye sahip olduğu (Köklükaya, 2010) sonucuna ulaşan çalışmalar da tabloda yer almaktadır.

Alternatif ölçme değerlendirme kullanımının eğitim öğretim sürecinin farklı kademelerinde ve farklı derslerde etkisini belirlemeye yönelik çalışmaları da mevcuttur.

Örneğin matematik eğitiminde (Müjdecı, 2009; Yıldırım, 2011), fen eğitiminde (Orhan, 2012; Stears & Gopal, 2009), fizik eğitiminde (Mert, 2008) alternatif ölçme değerlendirme araçlarının kullanılabilirliğine ilişkin çalışmalar yapıldığı görülmektedir. Bu amaca yönelik çalışmaların sonuçlarına bakıldığında alternatif ölçme değerlendirme araçlarının öğrenci başarılarını ve algılarını olumlu etkilediği (Orhan, 2012; Stears & Gopal, 2009; Yıldırım, 2011), öğrenci kaygılarını azalttığı (Carper, 2012) saptanmıştır.

Alternatif ölçme değerlendirme araçlarının kullanımını arttırmaya yönelik yapılan çalışmalar.

Bu bölümde alternatif ölçme değerlendirme araçlarının kullanımını arttırmaya yönelik yapılan çalışmalar özetlenmiştir.

Yıldırım (2011) tarafından hazırlanan çalışmada, teknoloji destekli matematik eğitimi ve alternatif ölçme değerlendirme araçları kullanılmıştır. Araştırmanın uygulama kısmı, teknolojik donanımların yardımıyla onuncu sınıflar matematik dersi trigonometri öğrenme alanları üzerinedir. Öğrenme sürecinde hem teknoloji destekli öğretimin hem de alternatif ölçme değerlendirme araçlarının uygulanabilirliği incelenmiştir. Araştırmacı tarafından yapılan uygulama sonucunda öğrencilerin derse olan katılımlarının, ilgilerinin ve derse ilişkin başarı algılarının olumlu yönde arttığı sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca öğrencilerin alternatif ölçme değerlendirme araçlarını geleneksel ölçme araçlarına tercih ettikleri görülmüştür. Öğrenciler, alternatif ölçme değerlendirme araçlarının öğrenme sürecindeki başarıları daha iyi yansıtacağına inandıkları için tercih etmişlerdir.

Yapalak (2009) tarafından hazırlanan çalışmada fen bilgisi öğretmen adaylarının alternatif ölçme değerlendirme teknikleri hakkındaki bilgilerini belirlemek ve bu tekniklere yönelik var olan bilgi eksikliklerini gidermek amaçlanmıştır. Eylem araştırması ile şekillenen çalışmada son sınıf öğretmen adaylarının ilk olarak alternatif ölçme değerlendirme teknikleri hakkında yeterli bilgiye sahip olmadıkları görülmektedir. Bu durum dikkate alınarak öğrenme süreci tasarlanmış ve öğretmen adaylarına bu değerlendirme tekniklerine yönelik dersler verilmiş ve etkinlikler yapılmıştır. Araştırma sonunda öğretmen adaylarının alternatif ölçme değerlendirme tekniklerine yönelik yeterli bilgiye sahip olduğu ve öğretmenlik uygulaması dersi için gittikleri okullarda öğrendiklerini etkili bir şekilde uyguladıkları görülmektedir.

Şenel (2008) tarafından hazırlanan çalışmada, fen ve teknoloji öğretmenlerine yönelik alternatif ölçme değerlendirme teknikleri ile ilgi hizmet içi eğitim kursu programı hazırlanmış ve bu programın etkililiği araştırılmıştır. Yapılan hizmet içi eğitim programıyla öğretmenlerin alternatif ölçme değerlendirmeye yönelik bilgi ve becerilerinde artış ve tutumlarında olumlu

yönde değişim olduğu görülmektedir. Bununla beraber öğretmenlerin bildiği teknikleri kullanmada direnç gösterdikleri ancak yazılı sınav gibi geleneksel değerlendirme tekniklerinde farklı soru türleri kullanarak yeni programa adapte olmaya çalıştıkları görülmektedir. Son olarak öğretmenlerin hizmet içi eğitimde verilen alternatif ölçme tekniklerinden yük ve sorumluluk gerektirmeyen tekniklere yöneldikleri araştırma sonucunda dikkat çeken başka bir bulgudur.

Bacanak (2008) tarafından hazırlanan çalışmada web tabanlı performans değerlendirme programı geliştirilmiştir. Geliştirilen program altıncı sınıf fen ve teknoloji öğretmenlerine uygulanmış ve etkinliği belirlenmeye çalışılmıştır. Tasarlanan web programı ile değerlendirme sürecinde zaman yetersizliği, maddi yükümlülük, değerlendirme tekniklerine yetersiz bilgi vb. olumsuzlukların ortadan kaldırılması amaçlanmaktadır. Tasarlanan web programı iki ay süreyle araştırmacılar tarafından belirlenen altıncı sınıflarda uygulanmış ve etkinliği incelenmiştir. Uygulama sonunda öğretmen öğrenci ve velilerin etkin bir biçimde değerlendirme sürecinde yer almasını sağlayan program ile değerlendirme formlarının hazırlanmasına, uygulanmasına, saklanmasına ve hem veli hem de öğrenciye dönüt vermesine olanak sağlandığı görülmektedir.

Çepni vd. (2012) tarafından yapılan çalışmada fen ve teknoloji öğretmenlerine alternatif ölçme değerlendirme yaklaşımına yönelik hizmet içi eğitim kursları ile web tabanlı bir program tasarlanıp öğretmen, öğrenci ve veli açısından değerlendirilmiştir. Yarı deneysel yöntem ile şekillenen araştırmada tasarlanan web tabanlı programın uygulaması yapılmış ve öğretmen, veli, öğrenci görüşlerine başvurulmuştur. Araştırma sonucunda web tabanlı programın öğretmen, öğrenci ve velilerin alternatif ölçme değerlendirmeye karşı olumlu tutumlarında artış olduğu görülmektedir. Ayrıca alternatif ölçme değerlendirme sürecindeki rollerini kavramlarına ve ölçme değerlendirme formlarını daha etkin kullanmalarına vesile oldukları sonucuna ulaşılmıştır.

Alternatif ölçme değerlendirme araçlarının kullanımını arttırmaya yönelik yapılan araştırmalarda kullanılan yöntem, veri toplama aracı, verilerin analizi, uygulamanın yapıldığı grup hakkında bilgi ve araştırma sonuçlarına Tablo 1’de yer verilmiştir.

Tablo 1. *Alternatif Ölçme Değerlendirmeyi Kullanmayı Arttırmaya Yönelik Yapılan Çalışmalar*

Tür	Çalışma	Amaç	Yöntem	Çalışma grubu	Veri toplama aracı	Verilerin analizi	Sonuç
Doktora tezi	Bacanak (2008)	Performans değerlendirme formlarını hazırlamak için tasarlanan web tabanlı performans değerlendirme programının etkililiğini araştırmaktır.	Özel durum yöntemi	Fen ve teknoloji öğretmeni	Yarı yapılandırılmış görüşme, anket	İçerik analizi	Geliştirilen web sitesi ve web tabanlı programı, AÖD araçlarının kullanım sürecinde yaşanan sorunları kaldırabilecek yapıdadır.
Doktora tezi	Yapalak (2009)	Öğretmen adaylarının ölçme ve değerlendirme kavramlarıyla, AÖD teknikleri hakkındaki bilgilerini belirlemek ve olası eksiklerini gidermektir	Nitel (eylem araştırması)	Fen bilgisi öğretmen adayları	Görüşme, etkinlik yaprakları, video kayıtları	Betimsel-içerik analizi,	Araştırma öncesi AÖD hakkında yetersiz bilgiye sahip öğretmen adayları uygulama sonrası yeterli bilgiye sahip olup, öğrendiklerini ilköğretim okullarında başarı ile uyguladıkları görülmüştür.
Yüksek lisans Tezi	Şenel (2008)	Fen ve teknoloji öğretmenlerine yönelik AÖD hizmet içi eğitim kurs programını hazırlamak ve bu programın etkililiğini araştırmaktır.	Özel durum yöntemi	Fen ve teknoloji öğretmeni	Anket, mülakat, gözlem, başarı testi, doküman analizi ve araştırmacı günlükleri	betimsel istatistikler, Wilcoxon İşaretili Sıralar tekniği, Pearson Korelasyon testi, betimsel-içerik analizi	Hazırlanan hizmet içi eğitim kursu öğretmenlerin bilgi ve becerilerinin gelişimine olumlu katkıda bulunmuş ancak anlamlı farklılık yaratmamıştır.
Yüksek lisans tezi	Yıldırım (2011)	Teknoloji destekli matematik öğretimi çerçevesinde alternatif ölçme araçlarının kullanımının incelenmesi amaçlanmaktadır.	Özel durum yöntemi	10.sınıf öğrencileri	Video kaydı, doküman, görüşme	Betimsel analiz	Tasarlanan teknoloji destekli öğretim ile AÖD araçları verimli kullanılabilmekte ve öğrenci ilgi, başarı ve algılarını olumlu yönde etkilemektedir.
TÜBİTAK proje	Çepni vd. (2012)	Fen ve teknoloji öğretmenlerine yönelik AÖD hizmet içi eğitim ve web tabanlı program tasarlamak amaçlanmaktadır.	Yarı deneysel yöntem	Fen ve teknoloji öğretmenleri, veli ve öğrenciler	Anket, mülakat, gözlem	Betimsel-içerik analizi, yüzde, frekans	Web tabanlı programı ile öğretmenlerin AÖD'yi daha iyi anladıkları ve ölçme değerlendirme formlarını daha etkin kullanmalarına olanak sağladıkları sonucuna ulaşılmıştır.

Alternatif ölçme değerlendirme araçlarının kullanılabilirliğini arttırmaya yönelik yapılan çalışmalara bakıldığında, yapılan araştırmaların fen ve teknoloji öğretmenleri (Bacanak, 2008; Çepni vd. , 2012; Şenel, 2008), fen ve teknoloji öğretmen adayları (Yapalak, 2009) ve onuncu sınıf öğrencileri (Yıldırım, 2011) ile yapıldığı görülmektedir. Ayrıca yapılan çalışmaların özel durum yöntemi (Bacanak, 2008; Şenel, 2008; Yıldırım, 2011) ve eylem araştırması (Yapalak, 2009) ve yarı deneysel yöntem (Çepni vd. , 2012) ile şekillendiği ve alternatif ölçme değerlendirme araçlarının etkin kullanılması için uygulamalar yapıldığı görülmektedir. Yapılan uygulamaların hizmet içi eğitim (Şenel, 2008), web programı tasarımı (Bacanak, 2008; Çepni vd. ,2012), teknoloji destekli öğretim (Yıldırım, 2011) ya da ders anlatımı ve etkinlik uygulamaları (Yapalak, 2009) ile gerçekleştiği görülmektedir.

Bu bölümde özetlenen çalışmaların farklı şekillerde ya da farklı bireylere uygulandığı buna rağmen aynı amaca hizmet ettiği görülmektedir. Özeti verilen araştırmaların alternatif ölçme değerlendirme araçlarının kullanımını sağlamayı ve verimliliğini arttırmayı amaçladığı ve araştırma sonunda bu amacı gerçekleştirdiği görülmektedir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Yöntem

Bu bölümde araştırmanın yöntemi/ deseni/ modeli, araştırmanın evren ve örnekleme/ araştırma grubu, veri toplamada kullanılan araçlar ve toplanan verilerin nasıl analiz edildiği açıklanmıştır.

Araştırma Modeli

Araştırmada tasarım tabanlı araştırma (TTA) yöntemin kullanılması uygun görülmüştür. TTA, kuram ve uygulama etkileşimlerinin bir üst düzeye taşınmasını sağlayan (Kuzu, Çankaya & Mısırlı,2011) ve gerçek uygulama ortamında analiz, tasarım, geliştirme ve uygulamanın döngüsel olarak uygulayıcı-araştırmacı işbirliği ile yapıldığı, eğitim uygulamalarını iyileştirmek amacıyla ortaya çıkan esnek bir araştırma yöntemidir (Wang & Hannafin, 2005). Bunun yanında Barab ve Squire (2004) TTA'yı, doğal öğrenme ortamında yeni olgular, uygulamalar ve kuramlar üretmeyi hedefleyen aşamalar dizini olarak tanımlar. TTA bir problemin tespiti ve tanımlanmasıyla başlayıp, ilgili alan yazın taramasıyla ortaya konulan bir tasarımın sahada geliştirilmesidir (Elçiçek, 2016, s. 64). TTA hem uygulamanın hem de teorinin belirgin olduğu çalışmalarda tercih edilmektedir (Arpacık, 2014, s. 45). Bunun sebebi bu araştırma yönteminin, tasarlama süreci ve tasarlanan yeniliklerin incelenmesi üzerine odaklanmasındandır (Kuzu, Çankaya & Mısırlı, 2011). TTA'nın özelliklerine bakıldığında fayda sağlayan sonuçlar çıkarması, kuramsal bir temele dayanmış olması, etkileşimli güncellenebilir ve esnek olması, farklı araştırma yöntem ve teknikleri bir arada kullanılabiliyor olması, sonuçların uygulanabilirliği durumunun açık ve anlaşılır olması olarak görülmektedir (Wang & Hannafin,2005; Van den Akker, Gravemeijer, McKenney & Nieveen, 2006).

TTA yöntemi ile şekillenen araştırmalara bakıldığında öğretim tasarlama, geliştirme ve değerlendirme süreçlerinin uygulanması ile bilgi üretimini amaçladığı (Richey, Klein & Nelson, 2004) ve öğrenme ve öğretme hakkında teorilerin somutlaştırılmasına, eğitsel teori ve pratik arasındaki ilişkinin anlaşılmasına yardımcı olduğu (Brown, 1992; Collins, 1992) görülmektedir. Araştırmacının yeni bir ürün ortaya çıkarabilmesi ya da teori ile pratik arasındaki ilişkiyi sağlayabilmesi için TTA uygulama sürecini önceden tasarlanmış olması gerekmektedir. Kuzu, Çankaya ve Mısırlı (2011) TTA sürecinde olması muhtemel uygulamaların, aşağıdaki dizin dikkate alınarak sıralanması gerektiğinden bahseder:

- Problemin tanımlanması

- Tanımlanan problemin kuramsal olarak incelenmesi
- Tasarım uygun kuramsal altyapıyı oluşturma, var olan tasarım prensipleri ve kuramlar doğrultusunda tasarım yapılması
- Uygulamaya geçirilecek ilk sürümün ortaya çıkartılması
- Döngüsel uygulamalarla tasarım; sağlam, hataları giderilmiş ve verimli bir hale dönüştürülmesi

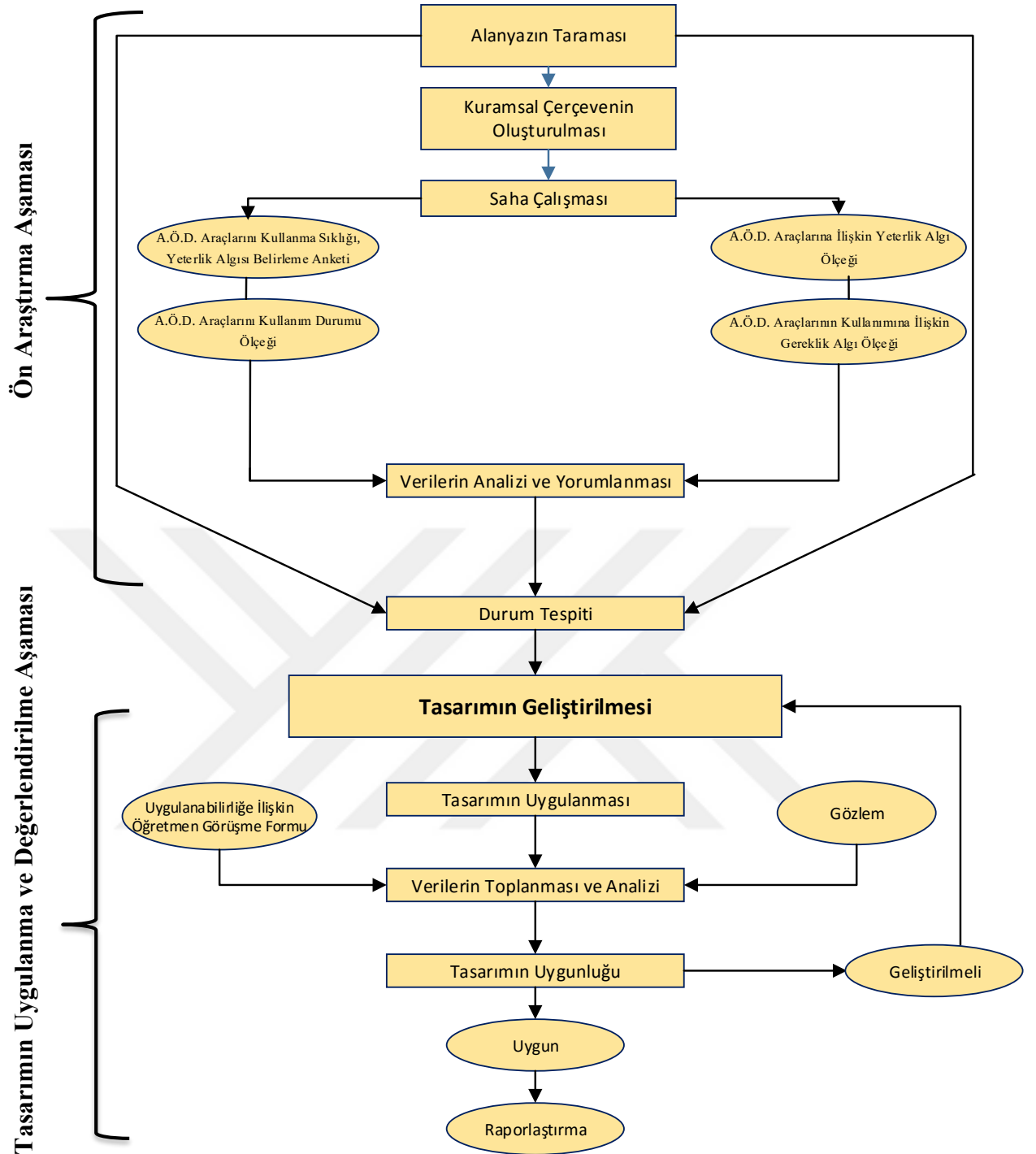
Plomp (2010) daha önceden yapılmış TTA sürecinin üç ana hattan oluştuğundan bahsetmektedir. Bu aşamalar şöyle sıralanmaktadır:

Ön Araştırma Aşaması: Bu aşamada alanyazın taraması, ihtiyaç analizi, durum tespiti ile tasarımın ilk basamağı oluşturulur.

Tasarımın Uygulama Aşaması: Hazırlanan tasarımın uygulandığı ve uygulama sürecinde gerekli görüldüğü vakit tasarımın geliştirilip yeniden şekillendirilebildiği evredir.

Değerlendirme Aşaması: Uygulanan tasarımın değerlendirildiği ve son şeklinin verildiği evredir.

TTA, bir ürünün ortaya çıkarılması için izlenen yol, değerlendirmeler ve bu değerlendirmeler sonucunda ürün iyileştirme sürecini kapsar (Çakır, 2013). Bu araştırmada da sınıf öğretmenlerinin alternatif ölçme ve değerlendirme araçlarını etkin kullanabilmelerini sağlamak için tasarlanmak istenen modelin uygulanması için belirlenen TTA yönteminin kullanılması uygun bulunmuştur. Araştırma için uygulanacak olan TTA basamakları aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Şekil 7. Araştırmada kullanılan TTA uygulama basamakları.

Ön Araştırma Aşaması: Uygulanacak olan TTA'nın ilk aşaması olarak alternatif ölçme değerlendirme araçlarının kullanımına ilişkin alan yazında yer alan çalışmalar (ulusal-uluslararası tez, makale, bildiri vb.) incelenmiştir. Ardından araştırmada yer alacak olan kuramsal çerçeve oluşturulmuştur. Tasarım öncesi alternatif ölçme değerlendirme araçlarının kullanımına ilişkin var olan durumu belirlemek ve alanyazın sonuçları yanında için nicel araştırma yöntemlerinden yararlanılarak saha çalışması yapılmıştır.

Tasarımın Geliştirilmesi: Alan yazın ve saha çalışmasından elde edilen sonuçlar dikkate alınarak sınıf öğretmenlerinin alternatif ölçme araçlarını kullanabilecekleri ve yeni alternatif ölçme değerlendirme araçlarını geliştirebilecekleri ortamı sağlayan web tabanlı program tasarlanmıştır. Bu program, öğretmenlerin değerlendirme sürecini etkin ve teorik bilgiye uygun olarak uygulayabilmesini sağlayacak ve öğrenci değerlendirme sürecinde öğretmen-öğrenci-veli etkinliğini arttıracak bir altyapıya sahiptir.

Tasarımın Uygulanması ve Güncellenmesi: Hazırlanacak olan web tabanlı program tasarımının uygulanabilirliğini belirlemek için iki eğitim öğretim dönemi boyunca 6 sınıf öğretmeni ile tasarımın uygulaması yapılmıştır. Tasarımın uygulama süreci boyunca araştırmacı gözlemci olarak değerlendirme sürecine katılmıştır. Uygulama sürecinde ortaya çıkan sorunlar ya da yenilenmesi gereken bölümler güncellenerek kayıt altına alınmıştır. Bu durum, tasarımın istenen amaca hizmet edebilecek duruma gelene kadar döngüsel olarak devam etmiştir.

Tasarımın Değerlendirilmesi: Uygulama sonunda web tabanlı programın uygulanabilirliğini belirlemek için uygulamayı yapan öğretmenler ile görüşme yapılmış ve kayıt altına alınan veriler analiz edilmiştir.

Raporlaştırma: Araştırma süreci boyunca izlenen tüm aşamalar ve tasarımın uygulama-güncelleme-değerlendirme sürecinde elde edilen tüm veriler dikkate alınarak tasarım durum tespit raporu hazırlanmıştır.

Araştırma için uygulanan TTA yaklaşımı içerisinde nicel ve nitel yöntemler kullanılmıştır. Çünkü TTA yaklaşımı; kuram ile uygulama arasındaki karşılıklı ilişkiyi, tasarımın etkili olmak için gösterdiği gelişimi, sistemin parçaları arasındaki etkileşimi anlamayı, farklı bakış açılarından süreci değerlendirmeyi ve veri analizinde nitel ve nicel yöntemlerin karışık olarak kullanılmasını kapsamaktadır (Haşlaman, 2011, s. 51).

Evren-Örneklem

Araştırmanın evrenini, 2016-2017 eğitim öğretim yılında Diyarbakır ilinde görev yapmakta olan 5230 sınıf öğretmeni oluşturmaktadır. Araştırma evrenini oluşturan sınıf öğretmenlerini temsil etmek üzere örneklem büyüklüğü ve örneklemin evren içindeki çeşitliliği dikkate alınarak tabakalı örnekleme yöntemi ile basit seçkisiz örnekleme yöntemi kullanılarak örneklem seçilmiştir. Bu çalışmada evreni temsil edebilecek örneklem sayısının belirlenmesi örneklem büyüklüğünü belirlemek önemlidir. Çünkü yeterli sayıda bir örneklem, güvenilir sonuçlar elde edebilecek kadar birey sayısı barındıran örneklemdir (Young, 1968).

Araştırmada uygulamanın yapıldığı örneklemin, evreni temsil edecek durumda olup olmadığını ortaya çıkarmak için örneklem büyüklüğü hesaplanmıştır. Örneklem büyüklüğünü hesaplamak için aşağıdaki formül kullanılmıştır (Şahin, 2009).

$$n = (N \cdot t^2 \cdot p \cdot q) / (d^2 \cdot (N-1) + (t^2) \cdot (p \cdot q))$$

n=Örnekleme alınacak birey sayısı

N=Evrendeki birey sayısı

$$t^2 = (1.96)^2$$

p= İncelenen olayın görülüş sıklığı % 20 olarak alınmıştır.

q= İncelenen olayın görülmeyiş sıklığı (1-q) =1-%80=%20

$$d^2 = (0.03)^2$$

Yukarıda verilen formüle göre örneklem olarak alınan öğretmenlerin örneklem büyüklüğünü hesaplama yöntemi aşağıdaki gibidir.

$$n = (N \cdot t^2 \cdot p \cdot q) / (d^2 \cdot (N-1) + (t^2) \cdot (p \cdot q))$$

$$n = (5230 \cdot (1.96)^2 \cdot 0.8 \cdot 0.2) / ((0.03)^2 (5229) + (1.96)^2 \cdot 0.8 \cdot 0.2)$$

$$n = (5230 \cdot 3.84 \cdot 0.16) / ((0.0009 \cdot 5229) + (3.84 \cdot 0.16))$$

$$n = 3213.31 / 5.32$$

$$n = 603.9 \approx 604$$

Örneklem büyüklüğü formülüne göre evreni temsil etmek için örneklem olarak alınacak öğretmen sayısının 604'ten fazla olması gerekmektedir.

Araştırmanın yapıldığı ilin büyükşehir olması ve var olan ilçelerin farklı sosyo-ekonomik yapıya sahip olması, görev yapmakta olan sınıf öğretmenlerinin sayısının farklılık göstermesi nedeniyle tabakalı rastgele örnekleme yöntemi ile örneklem seçimine gidilmiştir. Tabakalı rastgele örnekleme yöntemi, evrende yer alan farklı grupların dikkate alınarak yapıldığı ve bu grupların temsiline olanak sağlayan karmaşık bir yöntemdir (Akarsu, 2015). Aşağıdaki tabloda Diyarbakır ilçelerinde görev yapmakta olan sınıf öğretmenlerinin sayısı ve ilçe bazında örneklem olarak evreni temsil eden yüzdeleri yer almaktadır.

Tablo 2. İlçe Bazında Görev Yapmakta Olan Öğretmen Sayıları ve Evren Temsil Oranları

	İlçeler	Mevcut Öğretmen Sayısı	Evreni Temsil Yüzdesi	Alınan Örneklem Sayısı
DİYARBAKIR	Bağlar	1045	19,97	232
	Bismil	412	7,88	90
	Çermik	191	3,65	44
	Çınar	321	6,14	70
	Çüngüş	54	1,03	12
	Dicle	129	2,47	29
	Eğil	89	1,70	20
	Ergani	467	8,93	102
	Hani	118	2,26	26
	Hazro	66	1,26	16
	Kayapınar	763	14,59	168
	Kocaköy	62	1,19	15
	Kulp	117	2,24	26
	Lice	85	1,63	20
	Silvan	315	6,02	70
	Sur	329	6,29	72
	Yenişehir	667	12,75	146
	Toplam	5230	100	1158

Tablo 2’de Diyarbakır iline bağlı ilçelerde görev yapmakta olan sınıf öğretmenlerinin sayısı ve dağılım oranlarına yer verilmektedir. Diyarbakır ilinde görev yapmakta olan sınıf öğretmenlerinin ilçe bazında dağılım oranlarına bakıldığında, en kalabalık ilçenin Bağlar (%19,98), en tenha ilçenin ise Çüngüş (%1,03) olduğu anlaşılmaktadır. Evren içinde örneklem seçimi sürecinde tabakalı örnekleme yöntemi ile belirlenen oranlama Tablo 2 dikkate alınarak belirlenmiştir. Ayrıca her ilçenin evren içindeki dağılım oranı belirlendikten sonra, ilçe içinde görev yapmakta olan öğretmen seçimi basit seçkisiz örnekleme yöntemi ile yapılmıştır. Basit seçkisiz örnekleme yöntemi, oluşturulan evrendeki her elemanın eşit ve bağımsız seçilme şansına sahip (Atak, 2011) olduğu örneklem seçim yöntemidir.

Tablo 3. *Araştırmanın Örneklemini Oluşturan Öğretmenlerin Demografik Özellikleri*

Değişkenler	Gruplar	Öğretmen Sayısı	Yüzde (%)
Cinsiyet	Erkek	624	53.9
	Kadın	534	46.1
Hizmet Süresi	0-5 yıl	288	24.9
	6-10 yıl	299	25.8
	11-15 yıl	192	16.6
	16-20 yıl	197	17.0
	21 yıl ve üzeri	182	15.7
Öğrenim Durumu	Ön Lisans	56	4.8
	Lisans	1053	90.9
	Yüksek Lisans	49	4.2
Mezun Olunan Fakülte	Eğitim Fakültesi	988	85.3
	Diğer Fakülteler	170	14.7
Kadro Tipi	Kadrolu	1027	88.7
	Sözleşmeli	39	3.4
	Ücretli	92	7.9
Okulun Bulunduğu Bölge	Köy	215	18.6
	İlçe	430	37.1
	Şehir Merkezi	513	44.3
Öğrenim Şekli	Birleştirilmiş Sınıf	72	6.2
	Bağımsız Sınıf	1086	93.8
Okutulan Sınıf Düzeyi	1.sınıf	313	27.0
	2.sınıf	311	26.9
	3.sınıf	278	24.0
	4.sınıf	256	22.1
Sınıf mevcudu	20 ve aşağısı	227	19.6
	21-40	813	70.2
	41 ve üzeri	118	10.2
Seminer alma	Evet	371	32.0
	Hayır	580	50.1
	Hatırlamıyorum	207	17.9
Toplam		1158	100

Tablo 3’e göre öğretmenlerin cinsiyet değişkenine göre dağılımlarına bakıldığında kadın öğretmenler grubun %46.1’ini oluştururken erkek öğretmenler grubun %53.9’unu

temsil etmektedir. Öğretmenlerin hizmet süresi değişkenine göre dağılım durumlarına bakıldığında, grubun %24.9'unu 0-5 yıl, %25.8'ini 6-10 yıl, %16.6'sını 11-15 yıl, %17'sini 16-20 yıl ve %15.7'sini 21 yıl ve üzeri hizmet süresine sahip öğretmenlerin oluşturduğu görülmektedir. Öğretmenlerin öğrenim durumu değişkenine göre dağılım durumlarına bakıldığında ise örneklem grubunun %4.8'ini ön lisans, %90.9'unu lisans ve % 4.2'sini yüksek lisans öğretmenleri oluşturmaktadır. Ayrıca öğretmenlerin %85.3'ünün eğitim fakültesi mezunu, %14.7'sinin diğer fakültelerden mezun olduğu görülmektedir. Öğretmenlerin görev aldıkları kadro tipi değişkenine göre örneklem grubu içindeki dağılım durumlarına bakıldığında, öğretmenlerin %88.7'sinin kadrolu, %3.4'ünün sözleşmeli ve % 7.9'unun ücretli öğretmen olarak görev yaptığı yukarıdaki tablodan anlaşılmaktadır. Örneklem grubunda yer alan öğretmenlerin seminer alma durumlarına göre grup içindeki dağılımı, % 32 seminer alan, %50.1 seminer almayan ve % 17.9 seminer aldığını hatırlamayan öğretmenler şeklindedir.

Bu bölümde öğretmenlerin öğrenim verdikleri sınıflara ait demografik özelliklere de yer verilmiştir. Öğrenim şekli değişkenine göre dağılımlarına bakıldığında, öğretmenlerin %6.2'sinin birleştirilmiş sınıf, %93.8'inin ise bağımsız sınıflarda öğrenim verdikleri anlaşılmaktadır. Okutulan sınıf düzeyi değişkenine göre dağılım durumlarına bakıldığında ise öğretmenlerin %27'sinin 1.sınıf, %26.9'unun 2.sınıf, %24'ünün 3.sınıf ve %22.1'inin 4.sınıf düzeyinde sınıflarda görev aldıkları görülmektedir. Son değişken olan sınıf mevcudu değişkenine bakıldığında, öğretmenlerin %19.6'sının 20 ve aşağısı sınıf mevcutlarında, %70.2'sinin 21-40 arası sınıf mevcutlarında, %10.2'sinin ise 41 ve üzeri sınıf mevcutlarında görev yaptıkları anlaşılmaktadır.

Araştırma sürecinde tasarlanan web tabanlı ölçme değerlendirme sisteminin uygulanabilirliğini belirlemek için 2017-2018 eğitim öğretim yılında iki dönem boyunca uygulama yapılmıştır. Uygulama süreci, web tabanlı ölçme değerlendirme sistemini uygulamaya gönüllü olan 6 sınıf öğretmeni ile yürütülmüştür. Uygulamayı yapan öğretmenlerin farklı yapıdaki sınıflarda görev yapıyor olmalarına ve durum tespiti sürecinde belirlenen örneklem içinden seçilmelerine dikkat edilmiştir. Uygulamayı yapan katılımcı öğretmen grubu ve uygulamanın yapıldığı sınıfa yönelik bilgilere aşağıdaki tabloda yer verilmiştir.

Tablo 4. Katılımcı Grubuna Ait Demografik Bilgiler

Öğretmen Bilgileri				Okutulan Sınıf Bilgileri		
Kod	Cinsiyet	Kıdem	Sınıf Mevcudu	Öğrenim Şekli	Okutulan Sınıf	Okulun Bulunduğu Bölge
M	Kadın	9 yıl	22	Normal	1.Sınıf	Köy
D	Kadın	3 yıl	30	Normal	2.Sınıf	Belde
Ö	Erkek	11 yıl	27	Normal	3.Sınıf	İlçe Merkez
R	Erkek	10 yıl	47	Normal	1.Sınıf	Şehir Merkezi
E	Erkek	14 yıl	12	Normal	4.Sınıf	Köy
Y	Kadın	9 yıl	15	Birleştirilmiş Sınıf	1-2.Sınıf	Mezra

Tablo 4'e bakıldığında 3'ü kadın, 3'ü erkek olmak üzere 6 sınıf öğretmeni ile uygulamanın yapıldığı görülmektedir. Katılımcı grubunda yer alan öğretmenlerin en az 3 yıl en fazla 14 yıl kıdeme sahip öğretmenlerden oluştuğu yukarıdaki tablodan anlaşılmaktadır. Katılımcı grubunun uygulamayı gerçekleştirdiği sınıflara yönelik bilgilere bakıldığında; uygulama sınıflarında en az 12, en çok 47 sürekli devamlı öğrencinin yer aldığı 5'i normal, 1'inin birleştirilmiş sınıf olduğu görülmektedir. Uygulamayı yapan öğretmenlerin okuttukları sınıfların düzeyine göre dağılım durumlarına bakıldığında; 1.sınıf düzeyinde 2 sınıf, 2.sınıf, 3.sınıf ve 4.sınıf düzeylerinde 1'er sınıf, 1.sınıf ve 2.sınıfın birlikte okutulduğu 1 adet birleştirilmiş sınıfın olduğu görülmektedir. Ayrıca sınıfların yer aldığı okulların bulunduğu bölgelere bakıldığında bu okulların şehir merkezi (1), ilçe merkezi (1), belde (1), köy (2) ve mezralarda (1) olduğu anlaşılmaktadır. Ayrıca uygulamayı gerçekleştiren öğretmenler ile yapılan görüşmeler sürecinde hangi öğretmenin ne söylediğine dair karmaşayı ortadan kaldırmak ve katılımcıların kişisel bilgilerini saklı tutmak için uygulamayı gerçekleştiren her öğretmene birer kod harfi verilmiştir.

Uygulamayı gerçekleştiren 6 öğretmeninde şahsına ait ve internete bağlanabilen bilgisayar ile akıllı telefonu olmasına dikkat edilmiştir. Bu yolla uygulayıcı öğretmenlerin web tabanlı ölçme değerlendirme sistemine girerken materyal sıkıntı çekmediklerine emin olunmuştur.

Veri Toplama Araçları

Bu araştırma yönteminin yapısına uygun olarak nicel ve nitel veri toplama araçları kullanılmıştır. Nicel veri toplama araçları, araştırmanın ön uygulaması olan durum tespiti aşamasında, nitel veri toplama araçları ise araştırma sonunda tasarlanan web tabanlı ölçme değerlendirme sisteminin uygulanabilirliğini belirleme sürecinde kullanılmıştır.

Durum tespiline yönelik kullanılan veri toplama araçları.

Sınıf öğretmenlerinin alternatif ölçme ve değerlendirme araçlarını kullanım durumlarını, bu araçlara yönelik yeterlik-gereklik algılarını belirlemek için araştırmacı tarafından geliştirilen *Sınıf Öğretmenlerinin Alternatif Ölçme Değerlendirme Araçlarını Kullanma Düzeyleri* veri toplama aracı beş bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde evreni temsil etmek üzere örneklem olarak sınıf öğretmenlerinin demografik niteliklerine ilişkin 11 ifade yer alırken ikinci bölümde sınıf öğretmenlerinin kullanabilecekleri ölçme değerlendirme araçları sıralanmış ve her ölçme değerlendirme aracı için kullanım sıklığı, yeterlik düzey algıları olmak üzere iki parça halinde sorulmuştur. Üçüncü bölümde sınıf öğretmenlerinin alternatif ölçme değerlendirme araçlarını kullanma-kullanmama nedenlerine ilişkin ifadeler barındıran 19 maddelik Sınıf Öğretmenlerinin Alternatif Ölçme Değerlendirme Araçlarını Kullanım Durumu Ölçeği yer almaktadır. Dördüncü bölümde 12 maddeden oluşan Sınıf Öğretmenlerinin Alternatif Ölçme Değerlendirme Araçlarına İlişkin Yeterlik Algı Ölçeği 'ne yer verilmiştir. Beşinci bölümde ise 22 maddeden oluşan Sınıf Öğretmenlerinin Alternatif Ölçme Değerlendirme Araçlarının Gerekliliği Algı Ölçeği yer almaktadır. Veri toplama araçlarından kullanım durum ölçeği ile yeterlik algı ölçeğine uygulama sürecinde aynı tabloda verilmiştir. Veri toplama araçlarında yer alan maddeler, alanyazın taraması ve alanyazında alternatif ölçme değerlendirme araçları ile ilgili yapılmış olan çalışmalarda kullanılan veri toplama araçlarından (Adanalı, 2008; Aksu, 2013; Alkan, 2012; Altınışik, 2014; Ceylandağ, 2009; Duran, 2013; Kanatlı, 2008; Karaaslan, 2015; Köklükaya, 2010; Okur, 2008; Orhan, 2007; Özenç, 2013; Yazıcı, 2012) yararlanılarak soru havuzu oluşturulmuştur. Uygulanacak olan veri toplama araçlarında yer alan maddelerin ihtiyaç duyulan verileri kapsamada, ne derece yeterli olduğunu belirlemek ve veri toplama araçlarının kapsam geçerliğini ortaya çıkarmak için uzman görüşüne başvurulmuştur. Kapsam geçerliğini belirlemek için Büyüköztürk, Çakmak, Akgün, Karadeniz ve Demirel (2016) tarafından oluşturulan uzman değerlendirme formundan yararlanılmıştır. Hazırlanan uzman formu ile 2 Doçent Doktor, 8 Yardımcı Doçent Doktor, doktora yapmış (1) ya da yapmakta olan 8 Araştırma Görevlisi olmak üzere 18 uzman görüşüne başvurulmuştur.

Tablo 5. *Veri Toplama Aracında Yer Alan Maddelerin Uygunluk Oranları*

Kullanım Sıklığı Yeterlik Algı Anketi			Kullanma Durumu Ölçeği		Yeterlik Algı Ölçeği		Gerekliklik Algı Ölçeği	
Uzman sayısı	Madde	Uygunluk %	Madde	Uygunluk %	Madde	Uygunluk %	Madde	Uygunluk %
18	m1	100	m1	100	m23	67	m1	100
18	m2	94	m2	94	m24	100	m2	94
18	m3	100	m3	83	m25	89	m3	94
18	m4	100	m4	100	m26	89	m4	94
18	m5	100	m5	83	m27	94	m5	100
18	m6	100	m6	100	m28	100	m6	89
18	m7	100	m7	78	m29	100	m7	94
18	m8	94	m8	100	m30	100	m8	100
18	m9	100	m9	100	m31	89	m9	94
18	m10	100	m10	94	m32	100	m10	83
18	m11	100	m11	67	m33	100	m11	89
18	m12	100	m12	89	m34	94	m12	94
18	m13	94	m13	61	m35	94	m13	83
18	m14	100	m14	94	m36	56	m14	89
18	m15	94	m15	94			m15	94
18	m16	94	m16	100			m16	100
18	m17	100	m17	94			m17	94
18	m18	94	m18	100			m18	100
18	m19	100	m19	61			m19	83
18	m20	100	m20	89			m20	89
18	m21	89	m21	94			m21	89
18	m22	100	m22	89			m22	94

Araştırmada kullanılacak olan veri toplama aracında yer alan maddelerin geçerlik durumları, görüşü alınan uzmanların sorulara verdiği cevapların uyuşma düzeyine göre belirlenir. Büyüköztürk vd. (2016) her bir soru için geçerlik durumu belirlenirken, uzmanların uyuşma düzeylerinin %90-100 arası olması gerektiği; %70-80 olduğunda ise maddelerin eleştiriler dikkate alınarak düzeltilmesi ve ölçekte tutulması gerektiğinden bahseder. Bu durum dikkate alınarak uygulanacak olan veri toplama aracının kapsam geçerliğini belirlemek için alınan uzman görüşü sonrası öğretmenlerin kullanım durum ölçeğinde yer alan maddelerden 3'ü (m.11, m.13, m.19); yeterlik algı ölçeğinde yer alan maddelerin 2'si (m.23, m.36) çıkartılmış geri kalan maddeler uzman görüşleri doğrultusunda düzeltilerek ön uygulamaya konmuştur.

Ön uygulama.

Araştırma için hazırlanan veri toplama araçlarının uygulama öncesi güvenilirliğini belirlemek sınıf öğretmeninden görüş alınarak ön uygulama yapılmıştır. Ön uygulama ile veriler toplandıktan sonra veri toplama aracında yer alan ölçeklerin yapı geçerliğini tespit

etmek amacıyla Açımlayıcı Faktör Analizi yapılmıştır. Açımlayıcı faktör analizi yapmak için 178 sınıf öğretmeninden görüş alınmıştır. Faktör analizi ile veri toplama aracının geliştirme sürecinde değişken sayısını azaltmak ve değişkenler arası ilişkiyi ortaya çıkarmak diğer bir deyişle değişkenleri sınıflandırmak amaçlanmaktadır (Kalaycı, 2010). Bu amaç doğrultusunda Bartlett Sphericity ve Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) testleri yapılmış, ardından düzenlenmiş faktör yükleme matrisinin satır veya sütunları sadeleştirilmiş basit bir yapıya sokmak için varimax döndürme tekniği (Ayvaz, 1995, s. 51) kullanılmıştır. Açımlayıcı faktör analizinde, her 3 ölçekte yer alacak maddeleri belirleme sürecinde maddelerin öz değerlerinin 1, maddelerin yük değerinin en az .30, iki faktörde yer alan faktörler arasında farkın en az .10 olmasına dikkat edilmiştir (Büyüköztürk, 2012). Ayrıca Açımlayıcı faktör analizinin uygulanması sürecinde KMO değerinin .6'dan büyük olması ve Barlett küresellik test sonucunun anlamlı ($p < 0,05$) çıkması önerisi (Büyüköztürk, 2012; İslamoğlu & Alınacak, 2013) uygulama sürecinde dikkate alınan başka bir husustur.

Açımlayıcı faktör analizi yapıldıktan sonra her bir ölçek için doğrulayıcı faktör analizi yapılmıştır. Doğrulayıcı faktör analizi yapmak için 370 sınıf öğretmeninden görüş alınmıştır. Doğrulayıcı faktör analizi ile önceden belirlenmiş bir yapının doğrulanmasını test etmek amaçlanmıştır (Bayram, 2013; Şimşek, 2006). Bu amaçla yapılan doğrulayıcı faktör analizi sonucunda oluşturulan modelin kabul edilebilir değerlerde ve istenilen düzeyde olduğunu belirlemek için RMSEA (Root Mean Square Error of Approximation), GFI (Goodness of Fit Index), AGFI (Adjusted Goodness of Fit Index), NFI (Normal Fit Index), SRMR (Standardized Root Mean Square Residual), CFI (Comparative Fit Index) ve Ki-Kare Uyum Testi (Chi-Square Goodness: χ^2/df), sonuçlarına bakılmıştır. Elde edilen sonuçların istenilen düzeyde olduğunu belirlemek için elde edilen veriler Schermelleh-Engel & Moosbrugger (2003) tarafından belirlenen uyum indekslerinin kabul edilebilir sınır değerleri ile karşılaştırılmıştır. Elde edilen veriler ile karşılaştırma yapılacak uyum indekslerine ilişkin kabul edilebilir sınır değerlerine Tablo 6'da yer verilmiştir.

Tablo 6. *Uyum İndeks Değerleri*

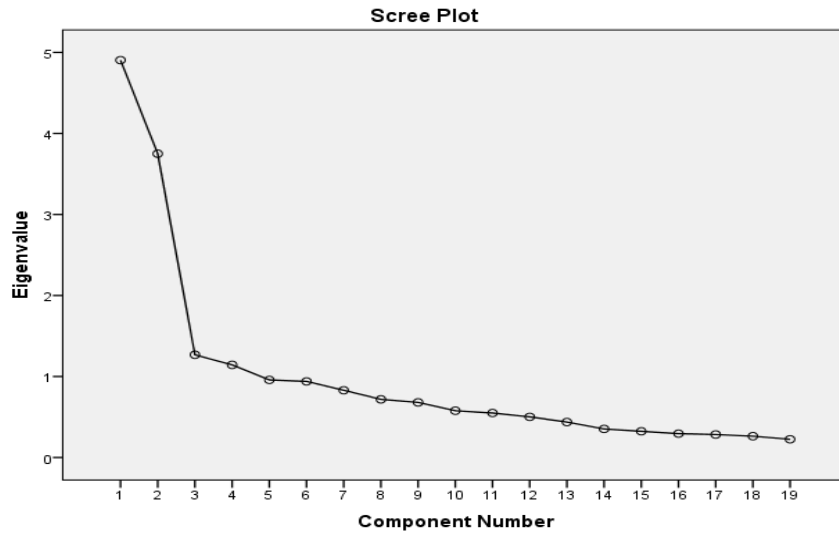
Uyum Ölçüleri	İyi Uyum Değerleri	Kabul Edilebilir Uyum Değerleri
RMSEA	.00- RMSEA- .05	.05- RMSEA- .10
SRMR	.00- SRMR- .05	.05- SRMR- .10
GFI	.95- GFI- 1.00	.90- GFI- .95
AGFI	.90- AGFI- 1.00	.85- AGFI- .90
NFI	.95- NFI- 1.00	.90- NFI- .95
CFI	.95- CFI- 1.00	.90- CFI- .95

Veri toplama aracı içerisinde yer alan ölçekler için yapılan açımlayıcı ve doğrulayıcı faktör analizi sonucunda yer alan bulgulara her ölçek için ayrı ayrı yer aşağıda verilmiştir. Araştırma için uygulanacak olan Açımlayıcı Faktör Analizi ve Doğrulayıcı Faktör Analizi ilgili istatistik paket programları kullanılarak yapılmıştır.

Sınıf öğretmenlerinin AÖD araçlarını kullanım durumu ölçeği.

Ölçekte, sınıf öğretmenlerinin alternatif ölçme değerlendirme araçlarını kullanma-kullanmama nedenlerine ilişkin ifadeler barındıran 19 madde yer almaktadır. Hazırlanan ölçek beşli likert tipidir. Beşli Likert tipinde kullanılan ifadeler şöyledir; Her Zaman (5), Çoğunlukla (4), Ara Sıra (3), Çok Nadiren (2), Hiçbir Zaman (1). Ön uygulama sonrası Alternatif Ölçme Değerlendirme Araçlarının Kullanım Durum Ölçeği'nde yer alan maddelerin iki boyut altında toplandığı Şekil 8'de yer alan yığılma grafiğinde verilmektedir.

Ölçekteki maddelerin yığılma grafiğine aşağıda yer verilmiştir.

Şekil 8. Sınıf öğretmenlerinin AÖD araçlarını kullanım durumu ölçeğindeki maddelere ilişkin yığılma grafiği

Faktör yükleri, güvenirlik katsayısı ve maddelerin hangi boyutlar altında toplandığına ilişkin verilere Tablo 7'de yer verilmiştir.

Tablo 7. Sınıf Öğretmenlerinin AÖD Araçlarını Kullanım Durum Ölçeğinin Faktör Analizi Sonuçları

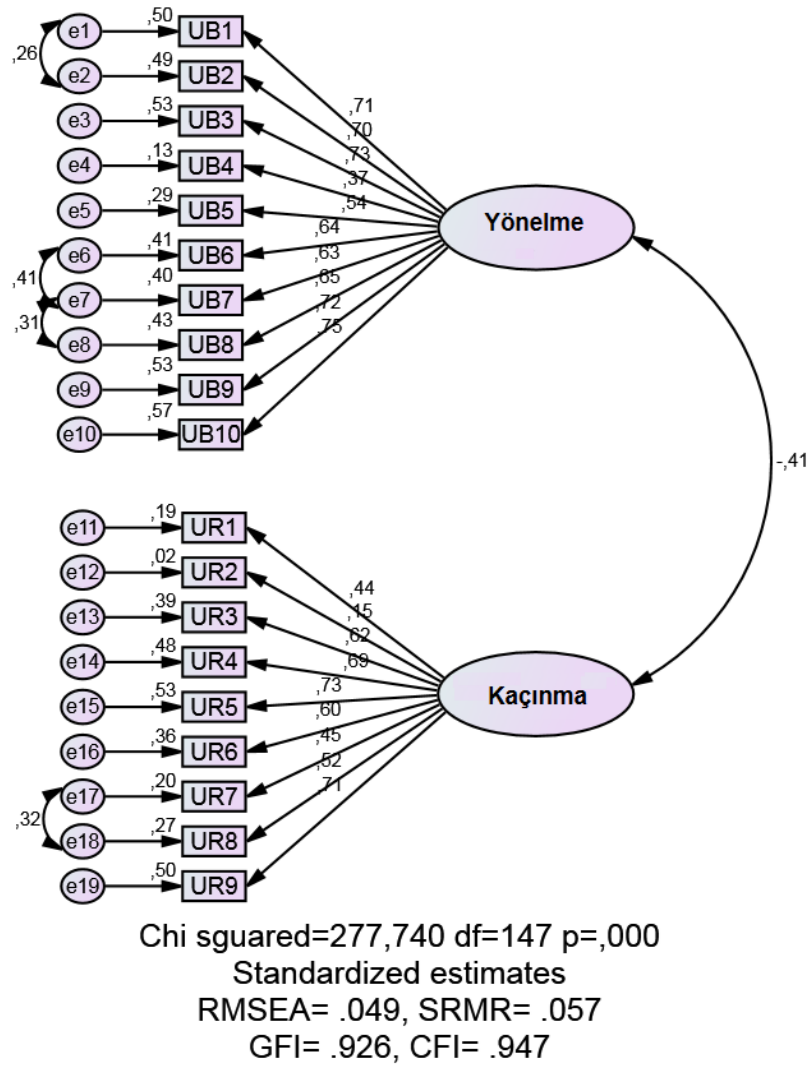
	Maddeler	Faktör Yüğü	Faktörlerin Açıklayıcılığı	Güvenirlik Katsayısı
YÖNELME	Alternatif ölçme değerlendirme araçlarını kullanırım.	.78		
	Alternatif ölçme değerlendirme araçlarından elde ettiğim verileri kayıt altına alırım.	.70		
	Öğrenci karne notlarını alternatif ölçme değerlendirme araçları ile elde ettiğim bulgulara göre veririm.	.72		
	Alternatif ölçme değerlendirme araçlarından (rubrik, proje, portfolyo vb.) çok geleneksel ölçme değerlendirme araçlarını (yazılı, test vb.) kullanırım.	.55		
	Öğretmen kılavuz kitaplarında yer alan alternatif ölçme değerlendirme araçlarını kullanırım.	.59		
	Alternatif ölçme değerlendirme araçlarından elde ettiğim sonuçları öğrencilerim ile paylaşıyorum.	.68	24.83	.87
	Alternatif ölçme değerlendirme araçlarından elde ettiğim sonuçları veliler ile paylaşıyorum.	.65		
	Bütün dersler için alternatif ölçme değerlendirme araçlarını kullanırım.	.70		
	Öğrencilerime not verirken alternatif ölçme değerlendirme araçlarından elde edilen bulgulardan yararlanırım.	.68		
	Öğrenciyi birden fazla yolla değerlendirme imkanı sunduğu için alternatif ölçme ve değerlendirme araçlarını kullanırım.	.70		
KAÇINMA	Sınıf mevcudum fazla olduğundan alternatif ölçme değerlendirme araçlarını kullanamıyorum.	.62		
	Alternatif ölçme değerlendirme araçlarını denetim görebileceğim için kullanırım.	.40		
	Öğrencilerimi değerlendirirken alternatif ölçme değerlendirme araçlarını uygun bulmadığımdan kullanmam.	.51		
	Öğrencilerimi tanıdığımdan herhangi bir ölçme değerlendirme aracına ihtiyaç duymam.	.64		
	Alternatif ölçme ve değerlendirme araçları çok fazla veri toplanmasını ve veri saklanması gerektirdiği için kullanmam.	.77	20.72	.82
	Bulduğum okul alternatif ölçme ve değerlendirme araçlarını kullanabilmek için yeterli donanıma sahip olmadığı için kullanmam.	.73		
	Merkezi ortak sınavların (TEOG, PYBS vb.) varlığı alternatif ölçme değerlendirme araçlarını kullanmamı engelliyor.	.64		
	Ailelerin tutumları alternatif ölçme değerlendirme araçlarını kullanmamı engelliyor.	.69		
	Alternatif ölçme değerlendirme araçları iş yükümü arttıracığı için kullanmam.	.78		
	Açıklanan Toplam Varyans	45.55		
	Kaiser Meyer Olkin (KMO)	.81		
	Barlett Sphericity Testi Ki Kare	1336.483		
	sd	171		
	p	.00		
	Toplam Cronbach's Alpha	.78		

Yukarıdaki tabloya bakıldığında sınıf öğretmenlerinin alternatif ölçme değerlendirme araçlarını kullanım durumlarına ilişkin görüşlerden ortaya çıkan ve ilk faktör olan Yönelme Boyutu'nda 10 maddenin yer aldığı ve faktör yüklerinin .55 ile .78 arasında olduğu görülmektedir. Ölçeğin ikinci faktörü olarak ortaya çıkan Kaçınma Boyutu'nda ise 9 maddenin yer aldığı ve faktör yüklerinin .40 ile .78 arasında olduğu elde edilen verilerden

anlaşılmaktadır. Araştırmada ölçeğin KMO değerinin .81; Barlett testi sonucunun ise χ^2 değerinin 1336.483 olması ve anlamlı ($p < .05$) çıkması verilerin faktör analizi için uygun nitelikler barındırdığını göstermektedir. Bunun yanında ölçeğin güvenirliğini belirlemek için Croanbach-Alpha katsayıları boyutlara göre hesaplanmış ve uygulama boyutunda Cronbach-Alpha değeri .87 ve Uygulamayı Ret Boyutu'nda ise Cronbach-Alpha değeri .82 olarak bulunmuştur. Ölçeğin genel Cronbach-Alpha değeri ise .78 olarak elde edilmiştir.

Tablo 7 ve Şekil 8'de elde edilen verilere bakıldığında sınıf öğretmenlerinin Alternatif Ölçme Değerlendirme Araçlarını Kullanım Durumu Ölçeği'nin iki faktör altında toplandığı görülmektedir. Ölçekte yer alan iki faktörün açıklanan toplam varyans değerinin %45.55 olduğu görülmektedir. Faktör bazında varyans miktarlarına bakıldığında Yönelme boyutunun %24.83, ikinci faktör olan Kaçınma boyutunun varyans miktarının ise %20.72 olduğu elde edilen sonuçlardan anlaşılmaktadır. Tavşancıl (2010) sosyal bilimlerde yüksek miktarda varyans oranlarına ulaşmanın mümkün olmadığını ve % 40 ile % 60 arasında değişen varyans oranlarının sosyal bilimler için yeterli olduğunu belirtir. Bu duruma göre ölçeğin varyans oranlarının uygulama için yeterli düzeyde olduğu söylenebilir.

Ölçeğin belirlenen yapısını doğrulamak için doğrulayıcı faktör analizi yapılmıştır. Ölçeğin doğrulayıcı faktör analizi diyagramı Şekil 9'da gösterilmiştir.

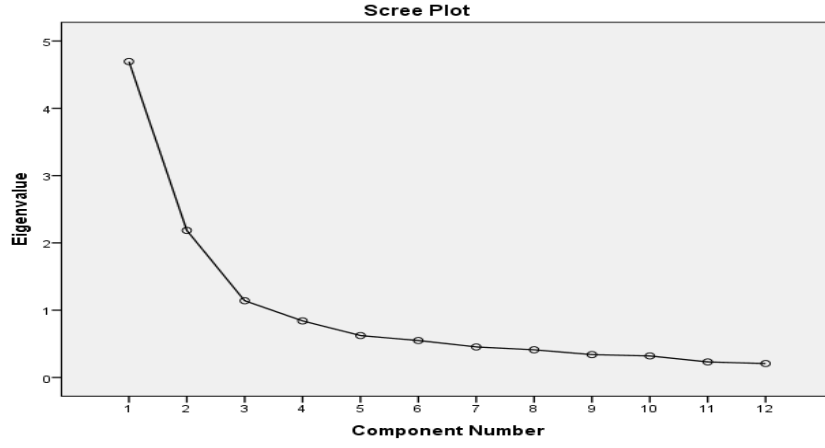
Şekil 9. Sınıf öğretmenlerinin AÖD araçlarını kullanım durum ölçeğinin doğrulayıcı faktör analizi diyagramı.

19 maddeden oluşan Sınıf Öğretmenlerinin Alternatif Ölçme Değerlendirme Araçlarını Kullanım Durum Ölçeği'nin doğrulayıcı faktör analizi sonuçlarına bakıldığında uyum değerlerinin RMSEA=.049; SRMR=.057; χ^2/df (CMIN/DF)=1.74; GFI=.926; CFI=.947; AGFI=.91 ve NFI=.87 şeklinde ortaya çıktığı diyagramda görülmektedir. Bu sonuç ile ortaya çıkan uyum değerlerinin kabul edilebilir ve istenilen düzeyde olduğu söylenebilir.

Sınıf öğretmenlerinin AÖD araçlarını kullanımına ilişkin yeterlik algı ölçeği.

Sınıf Öğretmenlerinin Alternatif Ölçme Değerlendirme Araçlarının Kullanımına İlişkin Yeterlik Algı Ölçeğinde 12 madde yer almaktadır. Beşli likert tipi olarak hazırlanan ölçekte kullanılan ifadeler şöyledir: Her Zaman (5), Çoğunlukla (4), Ara Sıra (3), Çok Nadiren (2), Hiçbir Zaman (1).

Sınıf öğretmenlerinin AÖD Araçlarının Kullanımına İlişkin Yeterlik Algı Ölçeği'nde maddelerin yığılma grafiğine Şekil 10'da yer verilmiştir.

Şekil 10. Sınıf öğretmenlerinin AÖD değerlendirme araçlarının kullanımına ilişkin yeterlik algı ölçeğindeki maddelere ilişkin yığılma grafiği

Yukarıda verilen yığılma grafiği ve Tablo 8'deki verilere bakıldığında Sınıf Öğretmenlerinin Alternatif Ölçme Değerlendirme Araçlarının Kullanımına İlişkin Yeterlik Algı Ölçeği'nde yer alan faktörlerin iki boyut altında toplandığı ve ölçeğin toplam varyans değerinin %57.34 olduğu görülmektedir. Ölçeğin varyans oranlarının uygulama için yeterli düzeyde olduğu söylenebilir. Bunun yanında Yeterlik olarak ortaya çıkan ilk faktörün varyans değerinin %36.81; ikinci faktör olan Güçlük boyutunun varyans değerinin % 20.53 olduğu ortaya çıkan başka bir bulgudur.

Ön uygulama sonrası Sınıf Öğretmenlerinin Alternatif Ölçme Değerlendirme Araçlarının Kullanımına İlişkin Yeterlik Algı Ölçeği'nde yer alan maddelerin faktör yükleri, güvenirlik katsayısı ve maddelerin hangi boyutlar altında toplandığına ilişkin verilere ve yer aldıkları faktörlerin açıklayıcılık yüzdelere Tablo 8'de yer verilmiştir.

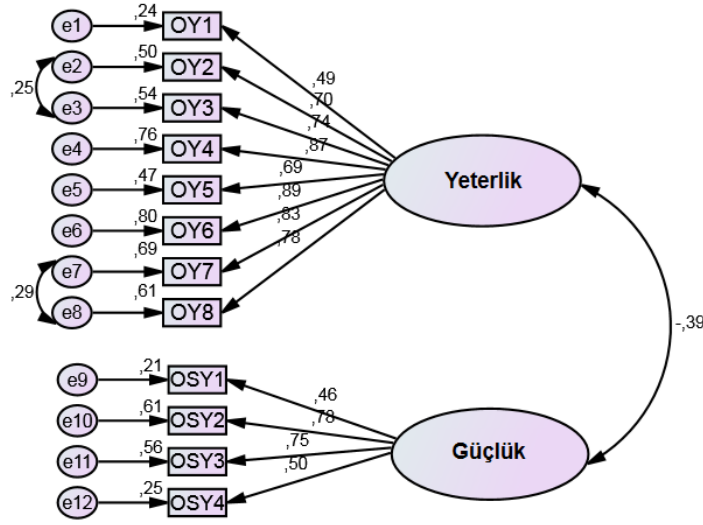
Tablo 8. Sınıf Öğretmenlerinin AÖD Değerlendirme Araçlarının Kullanımına İlişkin Yeterlik Algı Ölçeği Ölçeğinin Faktör Analizi Sonuçları

	Maddeler	Faktör Yüğü	Faktörlerin Açıklayıcılığı	Güvenirlik Katsayısı
Yeterlik	Hangi etkinlikte hangi alternatif ölçme değerlendirme aracını kullanacağımı biliyorum	.44		
	Alternatif ölçme değerlendirme araçlarını öğrenci düzeyine göre şekillendirebiliyorum.	.64		
	Alternatif ölçme değerlendirme araçlarından çıkan sonuçları değerlendirmeyi biliyorum.	.76		
	Alternatif ölçme ve değerlendirme araçlarını kullanarak etkin bir öğrenme ortamı sağlayabilirim.	.83		
	Alternatif ölçme ve değerlendirme araçlarını kullanarak özel gereksinimli öğrencileri de değerlendirebilirim.	.71	36.81	.86
	Alternatif ölçme ve değerlendirme araçlarını kullanarak öğrenme süreci içerisinde öğrenciye daha rahat dönüt verebilirim.	.83		
	Alternatif ölçme ve değerlendirme araçlarını kullanarak öğrencilerin derse katılımını sağlayabilirim.	.81		
	Alternatif ölçme ve değerlendirme araçlarını kullanarak öğrencinin neyi ne kadar öğrendiğini belirleyebilirim.	.77		
Güçlük	Alternatif ölçme değerlendirme araçlarını uygularken destek alma ihtiyacı duyuyorum.	.74		
	Alternatif ölçme değerlendirme araçlarını kullanırken kendimi yetersiz hissediyorum.	.81		
	Alternatif ölçme değerlendirme araçlarını hazırlamayı bilmiyorum.	.78	2.,53	.70
	Alternatif ölçme ve değerlendirme araçlarını kullanırken sınıf yönetiminde zorlanırım.	.69		
	Açıklanan Toplam Varyans	57.34		
	Kaiser Meyer Olkin (KMO)	.84		
	Barlett Sphericity Testi Ki Kare	983.868		
	sd	66		
	p	.00		
	Toplam Cronbach's Alpha	.79		

Ön uygulama sonrası Sınıf Öğretmenlerinin Alternatif Ölçme Değerlendirme Araçlarının Kullanımına İlişkin Yeterlik Algılarına ilişkin elde edilen görüşlerin iki faktör altında toplandığı yukarıdaki tabloda anlaşılmaktadır. İlk faktör olarak ortaya çıkan Yeterlik boyutunda 8 maddenin yer aldığı ve bu maddelerin faktör yüklerinin .44 ile .83 arasında olduğu görülmektedir. İkinci faktör olarak ortaya çıkan ve 4 maddeden oluşan Güçlük boyutunda yer alan maddelerin faktör yüklerinin ise .69 ile .81 arasında yer aldığı görülmektedir. Bu boyutta yer alan her 4 madde olumsuz anlam barındırmaktadır.

Yukarıdaki tabloya bakıldığında öğretmenlerin yeterlik algılarını belirlemek için hazırlanan ölçeğin KMO değerinin .84, Barlett testi sonucunun ise χ^2 değerinin 983.686 olması ve anlamlı ($p < .05$) çıkması verilerin faktör analizi için uygun değerler taşıdığını göstermektedir. Ölçeğin güvenirliğini belirlemek için hesaplanan Croanbach-Alpha katsayılarına göre Yeterlik boyutunda Cronbach-Alpha değerinin .86 ve Güçlük boyutunda Cronbach-Alpha değerinin 0,70 olduğu anlaşılmaktadır. Ölçeğin genel Cronbach-Alpha değeri ise .79 olarak bulunmuştur.

Ölçeğin yapısının doğruluğunu belirlemek için doğrulayıcı faktör analizi yapılmıştır. Ölçeğin doğrulayıcı faktör analizi diyagramı Şekil 11’de gösterilmiştir.

Chi squared=73,106 df=51 p=,023
Standardized estimates
RMSEA= .034, SRMR= .046
GFI= .969, CFI= .990

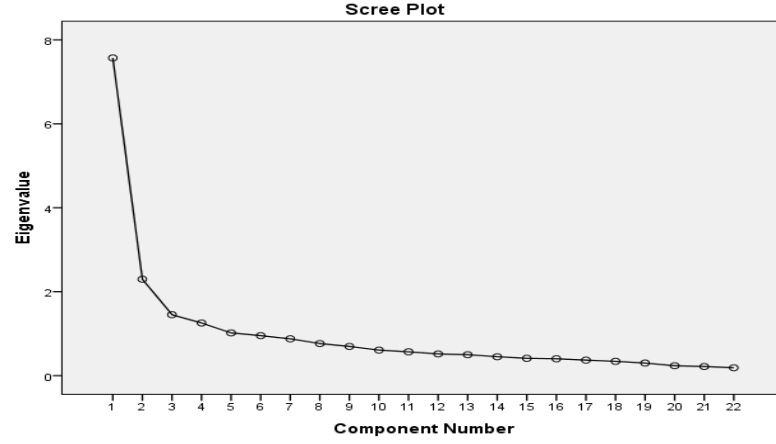
Şekil 11. Sınıf öğretmenlerinin AÖD araçlarının kullanımına ilişkin yeterlik algı ölçeğinin doğrulayıcı faktör analizi diyagramı.

Sınıf Öğretmenlerinin Alternatif Ölçme Değerlendirme Araçlarının Kullanımına İlişkin Yeterlik Algı Ölçeğinin doğrulayıcı faktör analizi sonuçlarına bakıldığında uyum değerlerinin RMSEA=.034; SRMR=.046; χ^2/df (CMIN/DF)=1.43; GFI=.969; CFI=.990; AGFI=.88 ve NFI=.89 şeklinde ortaya çıktığı diyagramda görülmektedir. Bu sonuç ile ortaya çıkan uyum değerlerinin kabul edilebilir ve istenilen düzeyde olduğu söylenebilir.

Sınıf öğretmenlerinin AÖD araçlarının kullanımına ilişkin gereklik algı ölçeği.

Sınıf Öğretmenlerinin Alternatif Ölçme Değerlendirme Araçlarının Kullanımına İlişkin Gereklik Algı Ölçeği’nde 22 madde yer almaktadır. Beşli likert tipi olarak hazırlanan ölçekteki maddelerin yer aldığı ifadeler ise Tamamen Katılıyorum (5), Katılıyorum (4), Kararsızım (3), Katılmıyorum (2), Hiç Katılmıyorum şeklindedir. Likert tipinin kullanıldığı her bölümde ifadeler sırasıyla 5’ten 1’e kodlanmıştır.

Sınıf Öğretmenlerinin AÖD Araçlarının Kullanımına İlişkin Gereklik Algı Ölçeğinde yer alan maddelerin yığılma grafiğine aşağıda yer verilmiştir.

Şekil 12. Sınıf öğretmenlerinin AÖD araçlarının kullanımına ilişkin gereklik algı ölçeğindeki maddelere ilişkin yığılma grafiği.

Sınıf Öğretmenlerinin Alternatif Ölçme Değerlendirme Araçlarının Kullanımına İlişkin Gereklik Algı Ölçeği'ndeki maddelerin 3 boyut altında toplandığı yukarıdaki yığılma grafiğinden ve Tablo 9'dan elde edilen verilerden anlaşılmaktadır. Ölçekte yer alan ilk faktörün varyans değeri % 21.58, ikinci faktörün varyans değeri % 20.06 ve üçüncü faktörün varyans değeri ise % 9.82 olarak elde edilmiştir. Ölçeğin toplam varyans değerine bakıldığında bu oranın %51.46 olduğu ve uygulama için yeterli düzeyde bulunduğu söylenebilir.

Ön uygulama sonrası Sınıf Öğretmenlerinin Alternatif Ölçme Değerlendirme Araçlarının Kullanımına İlişkin Gereklik Algı Ölçeği'nde ortaya çıkan faktörler ve bu faktörlerin yük değerleri Tablo 9'da görülmektedir. Ön uygulama sonrası ölçekte yer alan maddeler 3 faktör altında toplanmıştır. Ortaya çıkan ilk faktör olan Uygulanabilirlik boyutunda 9 maddenin yer aldığı ve bu maddelerin faktör yük değerlerinin .43 ile .81 arasında toplandığı görülmektedir. İkinci faktör olan Yeterlik boyutunda ise 8 madde yer almakta ve faktör yük değerleri .47 ile .75 arasında değişmektedir. Son faktör olan ve 5 madde barındıran Dezavantaj boyutunda yer alan maddelerin yük değerlerinin ise .59 ile .65 arasında olduğu elde edilen bulgulardan anlaşılmaktadır.

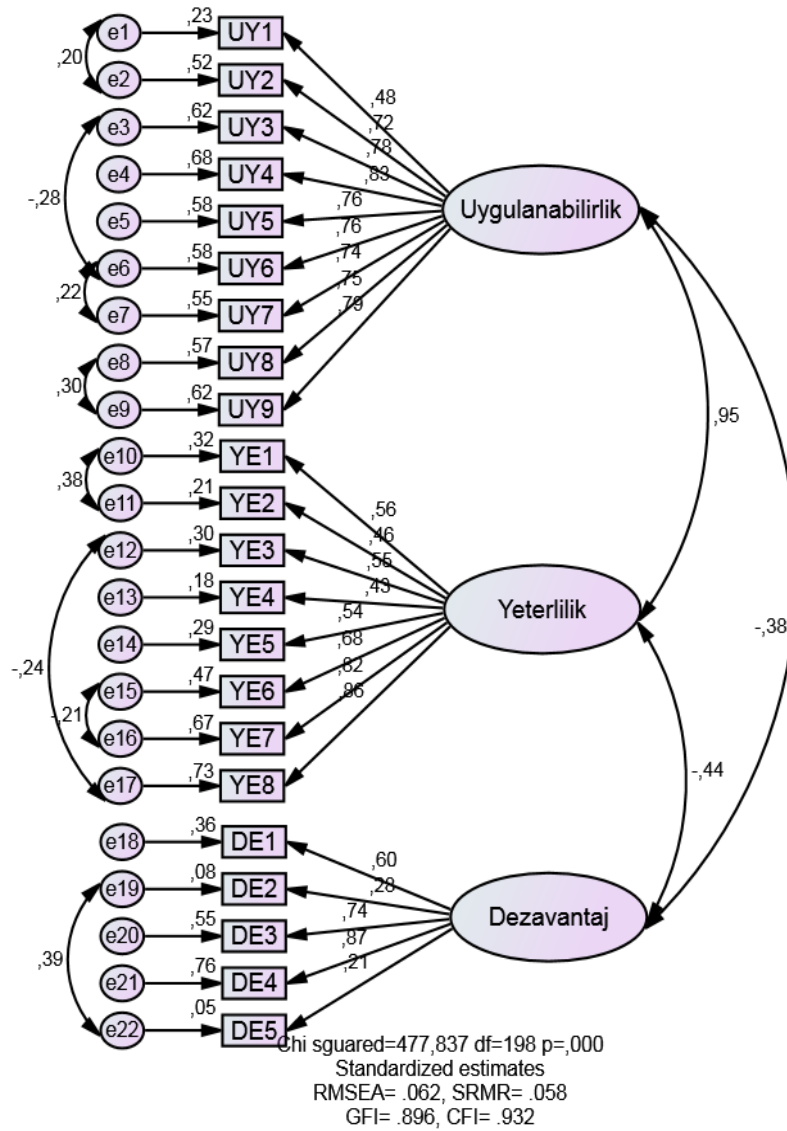
Tablo 9. Sınıf Öğretmenlerinin AÖD Araçlarının Kullanımına İlişkin Gereklik Algı Ölçeğinin Faktör Analizi Sonuçları

	Maddeler	Faktör Yüğü	Faktörlerin Açıklayıcılığı	Güvenirlik Katsayısı
Uygulanabilirlik	Alternatif ölçme değerlendirme araçları, öğrencilerde not kaygısının oluşumunu engelleyebilecek yapıdadır.	.43		
	Alternatif ölçme ve değerlendirme araçları bireysel farklılıkları dikkate alarak değerlendirme yapılmasını sağlar.	.56		
	Alternatif ölçme ve değerlendirme araçları, öğrenciyi değerlendirmede çevresel faktörlerin dikkate alınmasında geleneksel ölçme araçlarına göre daha etkindir.	.61		
	Alternatif ölçme değerlendirme araçları hem grup hem de bireysel değerlendirme yapabilme olanağı sağlar.	.55		
	Alternatif ölçme değerlendirme araçları, öğrencilerin üst düzey becerilerini ölçmek için uygundur.	.80	21.58	.88
	Alternatif ölçme ve değerlendirme araçları ile öğrencilerin bireysel yetenekleri ortaya çıkarılabilir.	.74		
	Alternatif ölçme değerlendirme araçları öğrencilerin öğrenme düzeyini tam olarak anlamamı sağlar.	.81		
	Alternatif ölçme değerlendirme araçları öğrencilerin gelişim düzeyini (bilişsel, duyuşsal, devinişsel) belirlemede etkilidir.	.67		
	Alternatif ölçme ve değerlendirme araçları ile veliye öğrenci hakkında daha detaylı bilgi verilebilir.	.62		
Yeterlik	Alternatif ölçme değerlendirme araçları öğrenciyi her yönüyle değerlendirme açısından gereklidir.	.57		
	Alternatif ölçme değerlendirme araçları, öğrencilerin hazırbulunuşluk düzeylerini dikkat edebilecek yapıdadır..	.52		
	Alternatif ölçme değerlendirme araçları ile her öğrenciyi ulaşabilirim.	.47		
	Alternatif ölçme değerlendirme araçlarının kullanımı ezberci sistemin oluşumunu engeller.	.71		
	Alternatif ölçme değerlendirme araçları sadece ürünü değil süreci değerlendirdiğinden öğrenci değerlendirmesi sürecinde gereklidir.	.75	20.06	.85
	Alternatif ölçme değerlendirme araçlarını bütün öğretmenler kullanmalıdır.	.58		
	Alternatif ölçme değerlendirme araçları öğrencilerden dönüt sağlanabilmesi açısından yol göstericidir.	.62		
	Alternatif ölçme değerlendirme araçlarının kullanımı anlamlı öğrenme sürecinin oluşumuna katkı sağlar.	.50		
Dezavantaj	Alternatif ölçme araçlarını kullanmayı zaman kaybı olarak görüyorum.	.60		
	Alternatif ölçme araçlarının kullanımı maliyetlidir.	.65		
	Alternatif ölçme değerlendirme araçları objektif olmamı engeller.	.59	9.82	.69
	Alternatif ölçme değerlendirme araçları, kazanımların değerlendirilmesi açısından kullanılmaya uygun değildir.	.65		
	Alternatif ölçme değerlendirme araçları zaman alıcıdır.	.65		
	Açıklanan Toplam Varyans	51.46		
	Kaiser Meyer Olkin (KMO)	.87		
	Barlett Sphericity Testi Ki Kare	1730.576		
	sd	231		
	p	.00		
	Toplam Cronbach's Alpha	.88		

Ölçeğin uygun değerler taşıyıp taşımadığını belirlemek için KMO değerine, Barlette testi sonucuna ve ölçeğin anlamlılık durumuna bakılmıştır. Ön uygulama sonucunda ölçeğin

KMO değerinin .87; Barlett testi sonucunun ise χ^2 değerinin 1730.576 olduğu, anlamlı ($p < .05$) çıktığı ve faktör analizi için uygun değerler taşıdığı elde edilen verilerden anlaşılmaktadır. Ölçeğin güvenirliğini belirlemek için ölçekte yer alan faktörlerin Cronbach-Alpha katsayılarına bakılmıştır. Uygulanabilirlik boyutunda Cronbach-Alpha değerinin .88 ve Yeterlilik boyutunda Cronbach-Alpha değerinin .85 Dezavantaj boyutunda ise Cronbach-Alpha değerinin .69 olduğu anlaşılmaktadır. Ölçeğin genel Cronbach-Alpha değeri ise .88 olarak hesaplanmıştır.

Ölçeğin yapısının doğruluğunu belirlemek için doğrulayıcı faktör analizi yapılmıştır. Ölçeğin doğrulayıcı faktör analizi diyagramı Şekil 13’de gösterilmiştir.

Şekil 13. Sınıf öğretmenlerinin AÖD araçlarının kullanımına ilişkin gereklik algı ölçeğinin doğrulayıcı faktör analizi diyagramı

Sınıf Öğretmenlerinin Alternatif Ölçme Değerlendirme Araçlarının Kullanımına İlişkin Gereklik Algı Ölçeği’nin doğrulayıcı faktör analizi sonuçlarına bakıldığında uyum

değerlerinin RMSEA=.062; SRMR=.058; χ^2/df (CMIN/DF)=2.41; GFI=.896; CFI=.932; AGFI=.82 ve NFI=.80 şeklinde ortaya çıktığı diyagramda görülmektedir. Bu sonuç ile ortaya çıkan uyum değerlerinin kabul edilebilir ve istenilen düzeyde olduğu söylenebilir.

Tasarımı değerlendirmeye yönelik kullanılan veri toplama aracı.

Bu araştırmada tasarlanan web tabanlı ölçme değerlendirme sisteminin uygulanabilirliğini ortaya çıkarmak için tasarımı iki dönem boyunca uygulayan sınıf öğretmenleri ile yüz yüze yarı yapılandırılmış görüşmeler yapılmıştır. Görüşme, önceden belirlenmiş bir amaç için soru cevap şeklinde oluşan bir veri toplama tekniğidir (McMillan & Schumacher, 2010). Araştırmacı, uygulama sonrası öğretmenlerin görüşlerini görüşme tekniği ile alarak konu hakkında derinlemesine bilgi edinme fırsatı bulur (Güler, Halıcıoğlu & Taşgın, 2013). Görüşme soruları araştırmanın amacı dikkate alınarak alan yazın taraması ve iki alan uzmanı ile bir dilbilimcinin görüşleri doğrultusunda hazırlanmıştır. Görüşme sorularıyla öğretmenlerin web tabanlı ölçme değerlendirme sisteminin yapısına, kullanılabilirliğine, öğrenme sürecine katkısına, avantaj ve dezavantajlarına ilişkin görüşlerini belirlemenin yanında öğretmenlerin bu sistemi e-okul sistemi ile karşılaştırmaları istenmiştir. Web tabanlı ölçme değerlendirme sisteminin uygulanabilirliğini belirlemek için öğretmenlere sorulan görüşme sorularına Ek 2’de yer verilmiştir.

Verilerin Analizi

Araştırma sürecinde verilerin analizi, araştırmada kullanılacak olan ölçme araçlarının geliştirilmesi ile başlamıştır. Ölçme araçlarının geliştirilmesi aşamasında uzman görüşü alınmış, açıklayıcı faktör analizi, doğrulayıcı faktör analizi yapılmıştır. Yapılan analizler sonucunda 3 ölçeğin yer aldığı ve 5 bölümden oluşan sınıf öğretmenlerinin alternatif ölçme değerlendirme araçlarını kullanmaya yönelik durumlarını tespit eden veri toplama aracı ortaya çıkmıştır.

Öğretmen görüşlerinden elde edilen verilerin analizi yapılırken ilk olarak verilerin dağılım durumlarını ortaya koyan yüzde, ortalama, standart sapma gibi betimsel istatistiklerden yararlanılmıştır. Ayrıca beşli likert tipi ile derecelendirilen öğretmen görüş ortalamalarının anlamlandırılması ve yorumlanması için veri toplama aracında yer alan her maddeye ait değer o maddenin gerçekleşme düzeyinin göstergesi olarak kabul edilmiştir. Gerçekleşme düzeylerinin sınırlık ve ağırlıklarının belirlenmesi için (Ölçekte Yer Alan Seçenek sayısı-1)/ Ölçekte Yer Alan Seçenek Sayısı hesabı yapılmıştır. Veri toplama araçlarında yer alan seçeneklerin sınırlık ve ağırlıklarına aşağıdaki tabloda yer verilmiştir.

Tablo 10. *Veri Toplama Aracında Kullanılan Seçeneklerin Ağırlığı ve Sınırı*

Seçenekler		Verilerin ağırlığı	Sınırı
Kesinlikle Katılıyorum	Her Zaman	5	4.21-5.00
Katılıyorum	Çoğunlukla	4	3.41-4.20
Kararsızım	Ara Sıra	3	2.61-3.40
Katılmıyorum	Nadiren	2	1.81-2.60
Kesinlikle Katılmıyorum	Hiçbir Zaman	1	1.00-1.80

Alternatif ölçme değerlendirme araçlarının kullanım sıklığı ve Alternatif ölçme değerlendirme araçlarının kullanımına ilişkin yeterli düzeylerine yönelik elde edilen verilerin analizinde ise görüş ortalamaları dikkate alınarak yorumlanmıştır. Sınıf öğretmenleri tarafından kullanılan alternatif ölçme değerlendirme araçlarının kullanım sıklığı ile yeterli düzey görüş ortalamaları arasındaki ilişkiyi belirlemek için Pearson Momentler Çarpımı Korelasyon katsayısı kullanılmıştır. Ayrıca determinasyon katsayısı (R^2) değeri dikkate alınmıştır. Pearson Korelasyon katsayısı sürekli iki değişken ya da lineerlik gösteren korelasyon katsayısını hesaplamada genellikle kullanılır (Çepni, 2012; 265). R^2 değeri ise analiz sonucunun örneklemdaki yordama gücünü gösteren değerdir (Akbulut, 2010, s.62). Korelasyon katsayısının mutlak değer olarak 0.00-0.30 arasında olması düşük düzeyde ilişki, 0.30-0.70 arasında olması orta, 0.70-1.00 arasında olması ise yüksek düzeyde ilişki olarak tanımlanabilir (Büyüköztürk, 2012, s.31).

Öğretmen görüşlerini ortaya koymak için kullanılan veri toplama aracından elde edilen verilerin analizinde kullanılacak olan istatistiksel yöntemleri belirlemek için verilerin dağılımına bakılmıştır (Field, 2009, s.133). Yapılan araştırmalarda verilerin normal dağılım şartını sağlaması için verilerin basıklık ve çarpıklık katsayılarına bakılır (Can, 2014, s. 84). Bunun yanında Pallant (2011, ss. 63-64), sosyal bilimlerde verilerin çarpıklık durumunun ölçme aracı ile ilgili değil ölçülen özellik ile ilgili olduğundan, örneklem sayısı 200'den büyük olan çalışmalarda verilerin normallik durumunu gösteren grafiklere bakılmasını normal dağılımın belirlenmesi için daha uygun olacağından bahseder. Araştırmada verilerin normal dağılım durumlarını belirlemek için öğretmen görüş ortalamalarının z puanlarına göre dağılım durumları dikkate alınmış ancak örneklem sayısının 1158 olmasından dolayı verilerin normallik durumunu belirlemek için grafiklere bakmak uygun görülmüştür. Böylece araştırma değişkenlerine göre öğretmen görüş ortalamalarının normal dağılım gösterdiğine karar verilmiş ve parametrik testlerin kullanılması uygun görülmüştür (Ek 4.). Buna rağmen araştırmacı, bu araştırmada elde edilen verileri hem parametrik hem de nonparametrik testler ile karşılaştırmıştır. Karşılaştırma sonucunda hem parametrik hem de nonparametrik test sonuçları arasında bir farklılık olmadığı görülmüştür. Bu nedenle verilerin analizinde bağımsız t testi, tek yönlü varyans analizi kullanılmıştır. Ayrıca varyans değerlerinin homojen olmadığı durumlarda Brown–Forsythe testi kullanılması uygun görülmüştür. Bu testin

kullanılma amacı büyük varyansa sahip olan örneklemin etkisini azaltmak ve varyansların homojen olma durumunu düzeltmektir (Brown & Forsythe, 1974). Diğer yandan karşılaştırma sonucunda anlamlı farklılığın hangi değişken grupları arasında olduğunu belirlemek için Scheffe testi yapılmıştır. Scheffe testinin esnek olması, karşılaştırılacak grup sayısının fazla olması durumunda hata payını ve hata tiplerini kontrol altında tutabilmesi (Scheffe, 1953) bu araştırmada tercih edilme sebebidir.

Araştırma sonunda tasarlanan ölçme değerlendirme sisteminin uygulanabilirliğini belirlemek için uygulamayı yapan öğretmenler ile yarı yapılandırılmış görüşme yapılmıştır. Görüşme sonucunda elde edilen verilerin çözümlenmesinde betimsel analiz yönteminden yararlanılmıştır. Bu tür analizde, verilerin araştırma soruları veya görüşme sorularının ortaya koyduğu temalara bağlı kalarak özetlenmesi veya yorumlanması söz konusudur (Aktaş, 2014, s. 347). Betimsel analiz sürecinde önce veriler ayrıntılı şekilde betimlenir, ardından verilerinden yapılan doğrudan alıntılar kullanılarak görüşme açıklanır (Aktaş, 2014). Açıklama sonrası betimlemeler ile neden sonuç ilişkilerine yönelik bütün durumlar birer birer incelenir ve birtakım sonuçlara ulaşılır.

Araştırmacı Rolü

Bu araştırmada kullanılan veri toplama araçları, araştırmacı tarafından alanyazın çalışması ve uzman görüşleri dikkate alınarak geliştirilmiştir. Aynı zamanda araştırmacı, veri toplama araçları geliştirilmesi ile verilerin toplaması sürecinde aktif rol oynamıştır. Araştırmada kullanılan web tabanlı ölçme değerlendirme sistemi araştırmacı tarafından tasarlanmış, sistemin yazılım işlemleri ise anlaşma sağlanan bir yazılım şirketine yaptırılmıştır. Sistemin uygulanması sürecinde uygulamanın yapıldığı ilk dönem sonunda sistemde var olan aksaklıkları belirleyip gidermek için araştırmacı öğretmenler ile görüşmüştür. Uygulamanın araştırmanın uygulama ve kayıt aşamalarında araştırmacı herhangi bir müdahalede bulunmamış, Web tabanlı ölçme değerlendirme sisteminde yer alan yönetici modülünü kullanarak uygulama sürecini sistem üzerinden gözlemlemiştir.

Araştırmada görüşleri alınan ve tasarlanan sistemde uygulayıcı olarak katılan öğretmenler araştırma sürecine gönüllü olarak katılmışlardır. Katılımcılara araştırmaya katılmaya yönelik doğrudan ya da dolaylı hiçbir baskı ve dayatma yapılmamıştır. Ayrıca araştırmacı araştırma boyunca katılımcıların mahremiyetini, üçüncü şahısların eline geçmeyecek şekilde muhafaza etmiş ve maksadı aşan bilgi talebinde bulunmamıştır.

Araştırmanın Tasarım Süreci

Sınıf öğretmenlerinin alternatif ölçme değerlendirme araçlarını etkin kullanmalarını sağlamak için öncelikli olarak alanyazın taraması yapılmıştır. Ardından araştırmacı tarafından geliştirilen veri toplama araçları kullanılarak 1158 sınıf öğretmeninden görüş alınmış ve alternatif ölçme değerlendirme araçlarının kullanımına yönelik var olan durum tespit edilmiştir. Durum tespitinden elde edilen veriler, BÖTE bölümü öğretim üyelerinin görüşleri ve alanyazın çalışmaları (Bacanak, 2008; Çepni vd. , 2012; Çırak, 2015; Şimşek, 2013) doğrultusunda web tabanlı ölçme değerlendirme sistemi geliştirilmiştir. Geliştirilen ölçme değerlendirme sistemine yönelik detaylı bilgiye bu tezde yer alan *Tasarlanan Web Tabanlı Ölçme Değerlendirme Sistemi* alt başlığında yer verilmiştir.

Tasarlanan sistemin uygulanabilirliğini belirlemek için 6 gönüllü sınıf öğretmeni ile uygulama yapmaya karar verilmiştir. Uygulama öncesi sınıf öğretmenlerine geliştirilen web tabanlı ölçme değerlendirme sisteminin kullanımına yönelik seminerler verilmiştir. Seminerler 2 hafta sonu (4gün) günde 2 saat olmak üzere toplamda 8 saat sürmüştür. Ayrıca katılımcı öğretmenlerin uygulama sürecinde yararlanabilmesi için web tabanlı ölçme değerlendirme sistemi kullanım kılavuzu hazırlanıp, öğretmenlere dağıtılmıştır. Katılımcılara öğretmenlere yönelik bilgilendirme yapıldıktan sonra benzer bilgilendirme işlemlerinin katılımcı öğretmenlerden veli ve öğrencilerine yapması istenmiştir. Bilgilendirme sonrası katılımcı öğretmenler, her bir veli ve öğrenci sistemde kullanıcı hesap bilgisi oluşturmuştur. Bu yolla veli ve öğrencilerin de sistemde aktif yer alması sağlanmıştır.

Sistemde aktif yer alan kullanıcılar için hesap bilgileri açılıp, sisteme yönelik gereken bilgilendirmeler yapıldıktan sonra sistem ilk uygulamaya sokulmuştur. İlk uygulama 2017-2018 eğitimi öğretim yılı güz dönemi boyunca sürmüştür. Uygulama sürecinde katılımcı öğretmenlerden web tabanlı ölçme değerlendirme sisteminin kullanılabilirliğine yönelik dönütler alınmış ve gereken düzeltmeler yapılmıştır. Tüm düzeltmeler yapıldıktan sonra 2017-2018 eğitim öğretim yılı bahar döneminde ikinci bir uygulama yapılmıştır. Uygulama sonunda uygulamaya katılan öğretmenler ile sistemin uygulanabilirliği hakkında görüşmeler yapılmıştır. Ayrıca öğretmen ve öğrenciler tarafından kullanılan veri toplama araçları, ürün dosyaları sistemde yer alan yönetici modülünden araştırmacı tarafından incelenmiştir. Ardından elde edilen veriler rapor haline getirilmiştir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Bulgular ve Yorum

Bu bölümde durum tespiti sürecinde elde edilen bulgular ve araştırma sürecinin aşamalarına (durum tespiti, web tabanlı ölçme değerlendirme sisteminin tasarımı, tasarımın uygulanması ve tasarımın öğretmen görüşleri ile değerlendirilmesi) yer verilmiştir.

TTA yöntemi ile şekillenen araştırmanın ilk aşaması olan ön araştırma aşamasıyla (durum tespiti aşaması) öğretmenlerin alternatif ölçme ve değerlendirme araçlarını kullanım durumları ve bu araçlara yönelik gereklik, yeterlik algıları belirlenmiştir. Ayrıca durum tespiti aşamasında sınıf öğretmenlerin kullandıkları ölçme değerlendirme araçları ve bu araçları kullanım sıklıkları ile yeterlik algıları ve bu iki durum arasındaki ilişki açıklanmaya çalışılmıştır. Var olan durumu tespit etmek için nicel veri toplama araçları ile öğretmen görüşleri alınmış ve elde edilen veriler doğrultusunda durum tespiti raporu sunulmuştur.

Araştırmanın ikinci aşamasında web tabanlı ölçme değerlendirme sisteminin tasarımı tanıtılmıştır. Üçüncü aşamada ise tasarımın uygulanma sürecine yer verilmiştir. Araştırmanın son aşaması olan tasarımın değerlendirilmesi aşamasında, uygulamayı gerçekleştiren öğretmenlerden tasarımın kullanışlılığı, uygulanabilirliği, ölçme değerlendirme sürecinde öğretmene katkısı, avantaj ve dezavantajlarına ilişkin görüşler alınmıştır.

Durum Tespitine Yönelik Bulgular ve Yorum

Sınıf öğretmenlerinin alternatif ölçme değerlendirme araçlarını kullanım durumlarını, bu araçlara ilişkin yeterlik, gereklik algılarını belirlemek için nicel veri toplama araçları ile öğretmen görüşleri alınmıştır. Bu yolla öğretmenlerin kullandıkları ölçme değerlendirme araçlarına yönelik yeterlik algılarını ve bu araçları kullanım sıklıklarını belirlemek amaçlanmıştır. Ayrıca sınıf öğretmenlerini alternatif ölçme değerlendirme araçlarını kullanmaya yönelten ya da bu araçları kullanmaktan kaçınmalarına neden olan durumları belirlemek hedeflenmiştir. Öğretmenlerin alternatif ölçme değerlendirme araçlarına yönelik algılarının da belirlenmesi, tasarlanan web tabanlı ölçme değerlendirme sisteminin yapısını şekillendirmek için gerekli görülmüştür. Bu nedenle sınıf öğretmenlerinin alternatif ölçme değerlendirme araçlarının kullanımına ilişkin yeterlik ve güçlük algılarını belirlemenin yanında bu araçları uygulanabilir, yeterli ve dezavantajlı görme durumlarının tespiti için gereklik algılarını da belirlemek hedeflenmiştir. Bu amaç doğrultusunda alternatif ölçme ve değerlendirme araçlarının kullanımına ilişkin durum tespiti yapılmış ve elde edilen veriler ışığında alternatif ölçme değerlendirme araçlarının öğretmenler tarafından kullanılabilirliğini

artıracak, objektif ve verimli bir değerlendirme süreci sağlayacak bir tasarım ortaya konulmaya çalışılmıştır.

Bu bölümde durum tespitine yönelik elde edilen bulgular yer almaktadır. Bu bulgulara iki ana başlık altında yer verilmiştir. İlk başlıkta sınıf öğretmenlerinin alternatif ölçme değerlendirme araçlarını kullanım durumu ile bu araçları kullanım sıklıkları belirtilmiştir. Ayrıca öğretmenlerinin alternatif ölçme değerlendirme araçlarına ilişkin yeterlik algıları ile kullanım sıklıkları arasındaki ilişki belirlenmeye çalışılmıştır. İkinci başlıkta ise öğretmen görüşleri veri toplama aracında yer alan değişkenler dikkate alınarak alt başlıklar halinde sunulmuştur.

Ölçme değerlendirme araçlarının kullanım sıklığı ve yeterlik algıları arasındaki ilişkiye dair elde edilen bulgular ve yorum.

Sınıf öğretmenlerinin alternatif ölçme ve değerlendirme araçları kullanım sıklık ortalamaları ile yeterlik algı düzey ortalamaları ile bu iki değişken arasındaki ilişkiyi belirlemek için Pearson Momentler Çarpımı Korelasyon Katsayısı hesaplanmıştır ve sonuçlar Tablo 12 de verilmiştir. Ayrıca öğretmenlerin yeterlik algılarının kullanım sıklığı etki düzeyini belirlemek için elde edilen ortalamalara ilişkin determinant değerine bakılmıştır.

Tablo 11. Sınıf Öğretmenlerinin Alternatif Ölçme Değerlendirme Araçlarını Kullanım Sıklığı İle Yeterlik Algı Düzeyleri Arasındaki İlişki Sonucu

Ölçme Değerlendirme Araçları		N	$\bar{X}$	ss	r	R ²	p	
Alternatif	Öğrenci Ürün	Kullanım Sıklığı	1158	3.15	1.197	.496	.25	.00*
	Dosyası (Portfolyo)	Yeterlik Algı Düzeyi	1158	3.37	.90			
	Dereceli Puanlama	Kullanım Sıklığı	1158	2.69	1.15	.489	.24	.00*
	Anahtarı (Rubrikler)	Yeterlik Algı Düzeyi	1158	3.17	.97			
	Performans Ödevi	Kullanım Sıklığı	1158	3.09	1.14	.472	.22	.00*
		Yeterlik Algı Düzeyi	1158	3.34	.94			
	Poster	Kullanım Sıklığı	1158	2.60	1.08	.451	.20	.00*
		Yeterlik Algı Düzeyi	1158	3.13	1.00			
	Görüşme (Mülakat)	Kullanım Sıklığı	1158	3.30	1.15	.432	.19	.00*
		Yeterlik Algı Düzeyi	1158	3.43	.95			
	Grup	Kullanım Sıklığı	1158	3.09	1.05	.415	.17	.00*
	Değerlendirmesi	Yeterlik Algı Düzeyi	1158	3.30	.93			
	Akran	Kullanım Sıklığı	1158	3.09	1.11	.418	.17	.00*
	Değerlendirmesi	Yeterlik Algı Düzeyi	1158	3.35	.92			
	Öğrenci Öz	Kullanım Sıklığı	1158	3.45	1.10	.448	.20	.00*
	Değerlendirmesi	Yeterlik Algı Düzeyi	1158	3.45	.94			
	Gözlem Formu	Kullanım Sıklığı	1158	3.12	1.13	.433	.19	.00*
		Yeterlik Algı Düzeyi	1158	3.34	.95			
	Kavram Haritası	Kullanım Sıklığı	1158	3.10	1.09	.445	.20	.00*
		Yeterlik Algı Düzeyi	1158	3.35	.98			
	Tutum Ölçeği	Kullanım Sıklığı	1158	2.51	1.08	.427	.18	.00*
		Yeterlik Algı Düzeyi	1158	3.05	1.00			
	Kontrol Listesi	Kullanım Sıklığı	1158	2.87	1.23	.477	.23	.00*
		Yeterlik Algı Düzeyi	1158	3.17	1.02			
	Tanılayıcı	Kullanım Sıklığı	1158	2.22	1.18	.494	.24	.00*
	Dallanmış Ağaç	Yeterlik Algı Düzeyi	1158	2.85	1.12			
	Tekniği	Kullanım Sıklığı	1158	2.86	1.16	.448	.20	.00*
	Proje	Yeterlik Algı Düzeyi	1158	3.20	1.02			
	Yapılandırılmış Grid	Kullanım Sıklığı	1158	1.96	1.07	.418	.17	.00*
		Yeterlik Algı Düzeyi	1158	2.76	1.16			
	Drama	Kullanım Sıklığı	1158	3.39	1.14	.404	.16	.00*
		Yeterlik Algı Düzeyi	1158	3.50	1.05			
Geleneksel	Yazılı Yoklamalar	Kullanım Sıklığı	1158	3.44	1.34	.437	.19	.00*
		Yeterlik Algı Düzeyi	1158	3.62	.99			
	Sözlü Sınavlar	Kullanım Sıklığı	1158	3.59	1.19	.451	.20	.00*
		Yeterlik Algı Düzeyi	1158	3.68	.95			
	Kısa Cevaplı	Kullanım Sıklığı	1158	4.00	1.02	.405	.16	.00*
	Testler-Boşluk	Yeterlik Algı Düzeyi	1158	3.84	.88			
	Doldurma	Kullanım Sıklığı	1158	4.03	1.02	.452	.20	.00*
	Doğru-Yanlış	Yeterlik Algı Düzeyi	1158	3.83	.90			
	Testleri	Kullanım Sıklığı	1158	3.99	1.04	.435	.19	.00*
	Eşleştirme Testleri	Yeterlik Algı Düzeyi	1158	3.84	.90			
	Çoktan Seçmeli	Kullanım Sıklığı	1158	4.07	1.05	.439	.19	.00*
	Testler	Yeterlik Algı Düzeyi	1158	3.87	.90			

*p< .01

Elde edilen görüş ortalamalarına bakıldığında, sınıf öğretmenlerinin geleneksel ölçme araçlarının tümünü sıklıkla kullandıkları ve bu ölçme araçlarının kullanımına ilişkin yeterlik algılarının yüksek olduğu anlaşılmaktadır. Bununla beraber sınıf öğretmenlerinin geleneksel

ölçme değerlendirme araçlarını alternatif ölçme değerlendirme araçlarına göre daha fazla kullandıkları ve bu araçlara yönelik daha fazla yeterlik algısına sahip oldukları da anlaşılmaktadır. Alan yazında yer alan araştırmalara bakıldığında öğretmenlerin geleneksel ölçme değerlendirme araçlarını alternatif ölçme değerlendirme araçlarına göre daha çok tercih ettiği görülmektedir (Adanalı, 2008; Arseven, 2013; Bay vd. 2010; Bayram, 2012; Birgin & Gürbüz, 2008; Çermik, 2011; Güneş vd. , 2010; Gömleksiz vd., 2011; Letina, 2014; Miller, 2004; Nazlıçipek & Akarsu, 2008; Okur, 2008; Öztürk, 2014; Stears & Gopal, 2010; Şenel Çoruhlu vd., 2009; Torçuk, 2008; Yazıcı, 2012; Yıldırım & Karakoç Öztürk, 2009). Araştırmada geleneksel ölçme değerlendirme araçlarının daha sık tercih edilmesi sonucunun alanyazın sonuçları ile uyduğu görülmektedir. Ayrıca çoktan seçmeli testlerin ($\bar{X}_{\text{kullanım}}$ sıklığı=4.07; $\bar{X}_{\text{yeterlik algı düzeyi}}$ =3.87) en sık kullanılan, en üst yeterlik algısına sahip olunan; yazılı yoklamaların ($\bar{X}_{\text{kullanım}}$ sıklığı=3.44; $\bar{X}_{\text{yeterlik algı düzeyi}}$ =3.62) ise diğer geleneksel ölçme araçlarına oranla en az kullanılan ve en az yeterlik algısına sahip olunan veri toplama aracı olduğu anlaşılmaktadır.

Alternatif ölçme değerlendirme araçlarının öğretmenler tarafından kullanım durumlarına bakıldığında ise öz değerlendirmenin ($\bar{X}_{\text{kullanım}}$ sıklığı=3.45) öğretmenler tarafından sıklıkla kullanılan alternatif ölçme değerlendirme aracı olduğu görülmektedir. Elde edilen bu sonuç, konu ile yapılan araştırma sonuçlarıyla (Okur, 2008; Özenç, 2013; Yıldız, 2015) benzerlik göstermektedir. Ölçme ve değerlendirme uygulamalarının öğretmen ve öğrencilerin aktif katılımıyla gerçekleştirilmesinin ölçme değerlendirme uygulamalarına yön veren ilkelerden biri olduğu, öğretim programlarında yer almaktadır (MEB, 2018). Öz değerlendirme, çalışmayı yapan kişinin değerlendirme işini kendisinin yapması (Okur, 2008, s. 49) olarak düşünüldüğünde, sınıf öğretmenlerinin bu aracı kullanarak öğrencileri değerlendirme sürecine kattığı ve bunu ilke olarak benimsediği söylenebilir. Alanyazında öğretmenlerin öz değerlendirme aracını sıklıkla kullandığına dair araştırmayı destekleyici sonuçlar olmasına rağmen öğretmenlerin öz değerlendirmeyi nadiren kullandıkları (Adanalı & Doğanay, 2010; Çelikkaya, Karakuş & Öztürk Demirbaş, 2010; Çermik, 2008; Kilmen & Beyhan, 2011; Öztürk, 2014; Torçuk, 2008; Yeşilyurt, 2012; Yıldırım & Karakoç Öztürk, 2009; Yiğit, 2013) ya da hiç kullanmadıkları (Aksu, 2013) sonucunun hâkim olduğu görülmektedir. Yiğit (2013) bu durumu, öz değerlendirmenin öğrenciler tarafından tam olarak anlaşılmaması ve bu aracın objektif bir değerlendirmeden uzak olmasından dolayı öğretmenler tarafından pek benimsenmemesine bağlamaktadır.

Alternatif ölçme değerlendirme araçlarından Yapılandırılmış Grid ($\bar{X}_{\text{kullanım}}$ sıklığı=1.96), Tanılayıcı Dallanmış Ağaç Tekniği ($\bar{X}_{\text{kullanım}}$ sıklığı=2.22), Tutum Ölçeği ($\bar{X}_{\text{kullanım}}$ sıklığı=2.51) ve

Poster ($\bar{X}_{\text{kullanım sıklığı}}=2.60$) öğretmenler tarafından nadiren kullanıldığı elde edilen verilerden ortaya çıkan bir diğer bulgudur. Öğretmenlerin bu ölçme değerlendirme araçlarını kullanmamaları alanyazında tutum ölçeği ile ilgili (Anıl & Acar, 2008; Aydoğmuş & Coşkun Keskin, 2012; Bal, 2009; Gelbal & Kelecioğlu, 2007; Şimşek, 2011; Yıldırım & Karakoç Öztürk, 2009), yapılandırılmış grid ile ilgili (Altınışik, 2014; Aydoğmuş & Coşkun Keskin, 2012; Çermik, 2008; Çermik, 2011; Duban & Küçükyılmaz, 2008; Duran, Mıhladı & Ballıel, 2013; Gümüş & Aykaç, 2012; Okur, 2008; Özkoparan, 2016; Karamustafaoğlu, Çağlak & Meşeci, 2012; Kaya, Balay & Göçen, 2012; Kilmen & Beyhan, 2011; Şimşek 2011; Torçuk, 2008; Yazıcı, 2012; Yeşilyurt, 2012;), tanılayıcı dallanmış ağaç ile ilgili (Altınışik, 2014; Çermik, 2011; Duran, 2013; Duran, 2017; Özkoparan, 2016; Yazıcı, 2012;) yapılan araştırma sonuçlarını destekler niteliktedir. Duran (2017) tarafından yapılan çalışmada öğretmenlerin yapılandırılmış grid ve tanılayıcı dallanmış ağacı kullanılmama durumunu öğretmenlerin bu ölçme araçlarına ilişkin bilgi sahibi olmamalarına bağlamaktadır. Bununla beraber öğretmenlerin alternatif ölçme değerlendirme araçlarından Portfolyo, Proje, Dereceli Puanlama Anahtarı, Performans Ödevi, Görüşme, Grup Değerlendirmesi, Akran Değerlendirmesi, Gözlem Formu, Kavram Haritası, Kontrol Listesi, Dramayı ara sıra düzeyinde kullandığı elde edilen bulgulardan anlaşılmaktadır. Elde edilen bu sonuç konu ile yapılan araştırma sonuçlarını (Akarsu, 2015; Orhan, 2007) destekler niteliktedir.

Öğretmenlerin alternatif ölçme değerlendirme araçlarına ilişkin yeterlik algılarına bakıldığında ise Drama ($\bar{X}_{\text{yeterlik algı düzeyi}}= 3.50$), Öğrenci Öz Değerlendirme ($\bar{X}_{\text{yeterlik algı düzeyi}}=3.45$) ve Görüşme ($\bar{X}_{\text{yeterlik algı düzeyi}}=3.43$) araçlarının kullanımında öğretmenlerin yüksek düzeyde yeterlik algısına sahip olduğu görülmektedir. Elde edilen bu sonuç, alanyazında görüşme ile ilgili (Sütçü, 2013), öz değerlendirme ile ilgili (Yıldırım Ekinci & Köksal, 2011) ve drama ile ilgili (Akyel, 2011; Koç, 2013) yapılan çalışmaları destekler niteliktedir. Geri kalan alternatif ölçme değerlendirme araçlarının kullanımında ise öğretmenlerin orta düzey yeterlik algısına sahip oldukları görülmektedir.

Öğretmenler tarafından hangi alternatif ölçme değerlendirme araçlarının ne sıklıkla kullanıldığını belirlemek amacıyla yapılan araştırma sonuçlarında farklılıklar olduğu görülmektedir (Karamustafaoğlu, Çağlak & Meşeci, 2012). Sınıf içinde kullanılan yöntem, teknik ve değerlendirme araçlarını seçmede öğretmenlerin bağımsız olmaları ortaya çıkan bu farklılığa gerekçe olarak sunulabilir. Bu durum, öğretmenlerin yeterli olduğuna inandıkları ölçme değerlendirme araçlarını daha sık kullanmalarına neden olmaktadır. Öğretmenlerin geleneksel ölçme değerlendirme araçları hakkında daha yeterli hissettikleri için alternatif ölçme değerlendirme araçlarına göre daha sık kullanmaları (Ceylandağ, 2009) bu duruma

gerekçe gösterilebilir. Bu araştırmada öğretmenlerin bütün ölçme-değerlendirme araçlarına ilişkin kullanım sıklığı ile yeterlik algı düzeyleri arasında anlamlı farklılık olduğu ($p < .01$) görölmektedir. Bir diğerk bulgu olarak öğretmenlerin ölçme değerlendirme araçlarına ilişkin yeterlik algıları ile kullanım sıklıkları arasında orta düzeyde pozitif ilişki çıkması ($r=0.30-0.70$) ve öğretmenlerin ölçme değerlendirme araçlarına ilişkin yeterlik algılarının kullanım sıklığını orta düzeyde etkilediğı ($R^2=0.13-0.26$) sonucu bu durumu destekler niteliktedir.

Ölçme değerlendirme araçları hakkında yapılan çalışmalara bakıldığında, geleneksel ölçme değerlendirme araçlarının öğrenciyi değerlendirme sürecinde yeterli olmayacağı görüşünün hâkim olduğu görölmektedir (Butler & McMunn, 2006; Çakıcı, 2008; Korkmaz, 2004). Çünkü bireysel farklılıklar, çok odaklı değerlendirmeyi esas kılar (MEB, 2018, s. 6). Buna rağmen öğretmenlerin geleneksel ölçme değerlendirme araçlarını alternatif ölçme değerlendirme araçlarına göre daha fazla kullanmasına; geleneksel ölçme araçlarının değerlendirme aşamasının daha kolay olması, daha az zaman alması, sınıf mevcutlarının kalabalık olması, diğerk ölçme değerlendirme araçları hakkında yeterli bilgiye ve deneyime sahip olunmaması sebep gösterilebilir. Yapılan çalışmalarda öğretmenlerin alternatif ölçme ve değerlendirmeye dair yeterli olmadıkları (Çalışkan, 2009; Gelbal & Kelecioğlu, 2007; Gök & Şahin, 2009), alternatif ölçme değerlendirme araçlarına karşı olumlu tutuma sahip olmalarına rağmen araç gereç ve danışmanlığa ihtiyaç duydukları (Carnevale, 2006) sonucu, bu görüşe kanıt olarak sunulabilir. Bununla beraber Şaşmaz Ören ve Tatar (2007) yaptıkları araştırmada, bu araştırmanın aksine öğretmenlerin alternatif ölçme değerlendirme araçlarını geleneksel ölçme değerlendirme araçlarına göre daha sık kullandığı sonucuna ulaşmıştır.

Alternatif ölçme değerlendirme araçlarına ilişkin kullanım durumu, yeterlik, gereklik algılarının çeşitli değişkenlere göre karşılaştırılması sonucu elde edilen bulgular ve yorumlar.

Bu bölümde sınıf öğretmenlerinin alternatif ölçme değerlendirme araçlarına yönelik kullanım durumları, yeterlik, gereklik algılarının çeşitli değişkenlere göre karşılaştırılması sonucu elde edilen bulgulara yer verilmiştir.

Cinsiyet değişkenine göre elde edilen bulgular ve yorum.

Sınıf öğretmenlerinin alternatif ölçme değerlendirme araçlarını kullanım durumu, bu araçlara ilişkin yeterlik ve gereklik algıları cinsiyet değişkenine göre karşılaştırılmıştır. Elde edilen verilere Tablo 13'te yer verilmiştir.

Tablo 12. *Cinsiyet Değişkenine Göre Sınıf Öğretmenlerinin AÖD Araçlarını Kullanım Durumu ve Yeterlik-Gereklik Algıları*

	Boyutlar	Cinsiyet	n	$\bar{X}$	ss	t	p
AÖD Araçlarını Kullanım Durumu	Yönelme	Kadın	534	3.37	.70	.75	.46
		Erkek	624	3.41	.72		
	Kaçınma	Kadın	534	2.26	.74	2.00	.04*
		Erkek	624	2.34	.74		
AÖD Araçlarının Kullanımına İlişkin Yeterlik Algısı	Yeterlik	Kadın	534	3.52	.75	.87	.38
		Erkek	624	3.56	.77		
	Güçlük	Kadın	534	2.24	.77	2.02	.04*
		Erkek	624	2.33	.82		
AÖD Araçlarının Kullanımına İlişkin Gereklik Algısı	Uygulanabilirlik	Kadın	534	3.81	.64	1.19	.23
		Erkek	624	3.76	.64		
	Yeterlik	Kadın	534	3.76	.63	1.56	.11
		Erkek	624	3.70	.65		
	Dezavantaj	Kadın	534	2.55	.69	.42	.67
		Erkek	624	2.56	.72		

*p< .05

Sınıf öğretmenlerinin alternatif ölçme değerlendirme araçlarını kullanım durumlarının cinsiyet değişkenine göre görüş ortalamalarına bakıldığında; Kaçınma boyutuna bakıldığında erkek ve kadın öğretmenlerin alternatif ölçme değerlendirme araçlarını kullanmaktan *Nadiren* kaçındığı, ancak görüş ortalamalarının karşılaştırılması sonucunda erkek öğretmenlerin lehine anlamlı farklılık çıktığı görülmektedir ($t=2.00$; $p= .04$). Öğretmenlerin alternatif ölçme değerlendirme araçlarını kullanım durumlarının karşılaştırılması sonucunda her iki grubun bu ölçme aracını *Nadiren* kullanmaktan kaçınmasına rağmen bu boyutta erkek öğretmenlerin lehine anlamlı farklılık çıkmıştır ($t=2.00$; $p= .04$). Bu bulgu dikkate alınarak erkek öğretmenlerin kadın öğretmenlere oranla alternatif ölçme değerlendirme araçlarını kullanmaktan daha fazla kaçındığı söylenebilir.

Öğretmenlerin alternatif ölçme değerlendirme araçlarının kullanımına ilişkin yeterlik algı durumlarına bakıldığında; Güçlük boyutunda erkek ve kadın öğretmenlerin görüş ortalamalarının *Nadiren* düzeyinde olduğu ve görüş ortalamaları arasında erkek öğretmen lehine anlamlı farklılık olduğu görülmektedir ($t=2.02$; $p= .04$). Elde edilen bu bulgu sonucunda erkek öğretmenlerin alternatif ölçme değerlendirme araçlarına ilişkin güçlük algısının kadın öğretmenlere oranla daha fazla olduğu söylenebilir. Elde edilen bu sonuç alanyazında yapılan çalışmaları (Okur & Azar, 2011; Karamustafaoğlu, Çağlak & Meşeci, 2012) destekler niteliktedir. Ortaya çıkan anlamlı farklılığa rağmen alanyazında ölçme değerlendirme yöntemlerine yönelik tutumların cinsiyet değişkenine göre farklılaşmadığı (Fidan & Sak, 2012; Gülle, 2010; Karaşahin, 2011) sonucuna ulaşan çalışmaların da olduğu görülmektedir.

Veri toplama aracının son basamağı olan alternatif ölçme değerlendirme Araçlarının kullanımına ilişkin gereklik algı ortalamalarının cinsiyet değişkenine göre karşılaştırılması sonucu Uygulanabilirlik ($t=1.19$; $p= .23$), Yeterlik ($t=1.56$; $p=1.11$) ve Dezavantaj ($t= .42$; $p= .67$) boyutlarının hiçbirinde anlamlı farklılığın ortaya çıkmadığı görülmektedir.

Cinsiyet değişkenine göre elde edilen sonuçlara bakıldığında hem erkek öğretmen hem de kadın öğretmenlerin alternatif ölçme değerlendirme araçlarını gerekli gördüğü görüş ortalamalarından anlaşılmaktadır. Bu gereklik algılarının öğretmenleri alternatif ölçme değerlendirme araçlarını kullanmaya yönelttiği söylenebilir. Öğretmenlerin alternatif ölçme değerlendirme araçlarını kullanım durumları yeterlik algıları ile de ilişkilidir. Bu durum öğretmenlerin uygulamaya yönelik yeterlik inançları ile ilgilidir. Araştırmalarda bireylerin yeterli olduğuna inandıkları işleri yapmaya eğilim göstermesi ve istediği sonucu almaya olan inançları oluşmadığı sürece eyleme geçme konusunda isteksiz davranması (Özerkan, 2007, s. 30) bu duruma kanıt olarak sunulabilir.

Öğrenim şekli değişkenine göre elde edilen bulgular ve yorum.

Sınıf öğretmenlerinin alternatif ölçme değerlendirme araçlarını kullanım durumları, alternatif ölçme değerlendirme araçlarına ilişkin yeterlik ve gereklilik algıları görev yaptıkları sınıfın öğrenim şekli değişkenine göre karşılaştırılmıştır. Karşılaştırma bağımsız gruplar t testi ile yapılmış ve bu karşılaştırma sonucu elde edilen veriler aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

Tablo 13. Öğrenim Şekli Değişkenine Göre Sınıf Öğretmenlerinin AÖD Araçlarını Kullanım Durumu ve Yeterlik-Gereklik Algıları

Boyutlar		Öğrenim Şekli	n	$\bar{X}$	ss	t	p
AÖD Araçlarını Kullanım Durumu	Yönelme	Bağımsız Sınıf	1086	3.41	.70	4.21	.00*
		Birleştirilmiş Sınıf	72	3.05	.77		
	Kaçınma	Bağımsız Sınıf	1086	2.30	.74	.32	.74
		Birleştirilmiş Sınıf	72	2.27	.70		
AÖD Araçlarının Kullanımına İlişkin Yeterlik Algısı	Yeterlik	Bağımsız Sınıf	1086	3.56	.75	3.06	.00*
		Birleştirilmiş Sınıf	72	3.28	.79		
	Güçlük	Bağımsız Sınıf	1086	2.29	.79	.03	.97
		Birleştirilmiş Sınıf	72	2.29	.89		
AÖD Araçlarının Kullanımına İlişkin Gereklilik Algısı	Uygulanabilirlik	Bağımsız Sınıf	1086	3.79	.63	1.32	.19
		Birleştirilmiş Sınıf	72	3.69	.73		
	Yeterlik	Bağımsız Sınıf	1086	3.73	.63	.96	.33
		Birleştirilmiş Sınıf	72	3.66	.78		
	Dezavantaj	Bağımsız Sınıf	1086	2.54	.71	1.38	.16
		Birleştirilmiş Sınıf	72	2.67	.59		

* $p < .05$

Alternatif ölçme değerlendirme araçlarını kullanım durumuna ilişkin karşılaştırma sonucuna bakıldığında, Yönelme boyutunda bağımsız sınıflarda öğretim yapan öğretmenlerin görüş ortalamalarının birleştirmiş sınıflarda görev yapan öğretmenlere göre daha fazla olduğu ve bu araçları kullanmaya daha fazla yöneldiği anlaşılmaktadır. Ayrıca öğretmenlerin görüş ortalamaları arasında bağımsız sınıflarda öğretim yapan öğretmenlerin lehine anlamlı farklılık olduğu görülmektedir ($t=4.21$; $p=.00$). Bağımsız sınıflarda öğretim yapan öğretmenlerin Kaçınma boyutunda görüş ortalamalarının birleştirilmiş sınıflarda görev yapan öğretmenlere oranla daha fazla olmasına rağmen bir önceki boyutta olduğu gibi anlamlı farklılığa sebep olmadığı görülmektedir ($t=.32$; $p=.74$).

Alternatif ölçme değerlendirme araçlarının kullanımına ilişkin sınıf öğretmenlerinin yeterlik algısına bakıldığında; Yeterlik boyutunda bağımsız sınıflarda öğretim yapan sınıf öğretmenlerinin *Çoğunlukla* düzeyinde, birleştirilmiş sınıf öğretmenlerin ise *Ara Sıra* düzeyinde yeterlik algısına sahip olduğu görülmektedir. Ayrıca görüş ortalamaları arasında anlamlı farklılığın bağımsız sınıflarda öğretim yapan öğretmenlerin lehine olduğu anlaşılmaktadır ($t=3.06$; $p=.00$). Güçlük boyutunda ise her iki sınıf türünde de öğretim yapan öğretmenlerin görüş ortalamaları arasında anlamlı farklılığın olmadığı anlaşılmaktadır ($t=.03$; $p=.97$).

Alternatif ölçme değerlendirme araçlarının gerekli algısına ilişkin öğretmenlerin görüş ortalamalarının öğrenim şekli değişkenine göre Uygulanabilirlik ($t=1.19$; $p=.23$), Yeterlik ($t=1.56$; $p=1.11$) ve Dezavantaj ($t=.42$; $p=.67$) olmak üzere her üç boyutta da anlamlı farklılığın olmadığı anlaşılmaktadır.

Birleştirilmiş sınıf öğretmenlerinin alternatif ölçme değerlendirme araçlarına yönelik daha az yeterliğe sahip olması, uygulama sürecinde kullanmaya daha az yönelmesi ve bu araçları kullanmayı bağımsız sınıf öğretmenine göre daha fazla dezavantajlı görmesi görev yaptığı sınıfın yapısı ile ilgili olabilir. Birleştirilmiş sınıf öğretmenleri bir grup ders işlerken diğer gruba yönergeler vermek durumunda kalmakta, öğrenciler ile birebir ilgilenmek ve materyal hazırlamak için zaman sorunu yaşamaktadır (Veenman, 1995). Ayrıca birleştirilmiş sınıf öğrencilerinin derse düzenli devam etmeyişleri (Doğan, 2000, s. 241), yeterli rehberlik hizmeti almayışı (Köksal, 2009), velilerin beklenen katkıyı sağlamaması (Kaplan, 2002; Yıldırım, 2002) öğretim sürecini olumsuz yönde etkilemekte ve öğretmenlerde baskı oluşturmaktadır. Birleştirilmiş sınıfların öğretiminde yaşanan tüm bu olumsuzluklar alternatif ölçme değerlendirme araçlarına yönelik algıyı ve bu araçlara yönelik kullanım durumunu olumsuz yönde etkileyebilmektedir.

Okutulan sınıf değişkenine göre elde edilen bulgular ve yorum.

Sınıf öğretmenlerinin alternatif ölçme değerlendirme araçlarını kullanım durumları ve yeterlik-gereklik algılarının okutulan sınıf değişkenine göre anlamlı farklılık olup olmadığını belirlemek için tek yönlü varyans analizi yapılmıştır. Elde edilen verilere Tablo 14’de yer verilmiştir.

Tablo 14. Okutulan Sınıf Değişkenine Göre Sınıf Öğretmenlerinin AÖD Araçlarını Kullanım Durumu ve Yeterlik-Gereklik Algıları

	Okutulan Sınıf	n	$\bar{X}$	ss		Kt	sd	Ko	F	p	Fark
AÖD Araçlarını Kullanım Durumu	Yönelme	1.sınıf	313	3.31	.69	Gruplar Arası	4.035	3	1.35	2.68	
		2.sınıf	311	3.43	.76	Grup İçi	578.82	1154	.50		.04*
		3.sınıf	278	3.38	.68	Toplam	582.85	1157			1-2*
		4.sınıf	256	3.46	.69						1-4*
		Toplam	1158	3.39	.71						
	Kaçınma	1.sınıf	313	2.26	.71	Gruplar Arası	2.36	3	.79	1.45	
		2.sınıf	311	2.38	.77	Grup İçi	627.50	1154	.54		.23
		3.sınıf	278	2.28	.74	Toplam	629.86	1157			
		4.sınıf	256	2.28	.72						
		Toplam	1158	2.30	.74						
AÖD Araçlarının Kullanımına İlişkin Yeterlik Algısı	Yeterlik	1.sınıf	313	3.50	.72	Gruplar Arası	3.45	3	1.15	2.01	
		2.sınıf	311	3.54	.81	Grup İçi	660.85	1154	.57		.11
		3.sınıf	278	3.50	.78	Toplam	664.30	1157			
		4.sınıf	256	3.64	.70						
		Toplam	1158	3.54	.76						
	Güçlük	1.sınıf	313	2.28	.76	Gruplar Arası	.08	3	.03	.04	
		2.sınıf	311	2.30	.85	Grup İçi	729.72	1154	.63		.99
		3.sınıf	278	2.29	.80	Toplam	729.80	1157			
		4.sınıf	256	2.30	.77						
		Toplam	1158	2.29	.79						
AÖD Araçlarının Kullanımına İlişkin Gereklik Algısı	Uygulanabilirlik	1.sınıf	313	3.83	.65	Gruplar Arası	.84	3	.28	.69	
		2.sınıf	311	3.76	.64	Grup İçi	469.47	1154	.41		.56
		3.sınıf	278	3.76	.63	Toplam	470.31	1157			
		4.sınıf	256	3.78	.62						
		Toplam	1158	3.78	.64						
	Yeterlik	1.sınıf	313	3.76	.68	Gruplar Arası	1.13	3	.38	.90	
		2.sınıf	311	3.72	.62	Grup İçi	479.44	1154	.42		.44
		3.sınıf	278	3.68	.63	Toplam	480.57	1157			
		4.sınıf	256	3.76	.64						
		Toplam	1158	3.73	.64						
	Dezavantaj	1.sınıf	313	2.53	.72	Gruplar Arası	2.47	3	.82	1.65	
		2.sınıf	311	2.62	.75	Grup İçi	575.39	1154	.50		.18
		3.sınıf	278	2.56	.68	Toplam	577.86	1157			
		4.sınıf	256	2.50	.67						
		Toplam	1158	2.55	.71						

*p< .05

Alternatif ölçme değerlendirme araçlarının kullanım durumuna ilişkin elde edilen bulgulara bakıldığında, Yönelme boyutunda okutulan sınıf değişkenine göre sınıf öğretmenlerinin görüş ortalamaları arasında anlamlı farklılığın olduğu görülmektedir ($F=2.68$; $p=.04$). Ortaya çıkan anlamlı farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek için Scheffe testi yapılmıştır. Yapılan test sonucunda anlamlı farklılığın okutulan 1.sınıf ile 2.sınıf arasında ve 1.sınıf ile 4.sınıf arasında olduğu görülmektedir. Ayrıca 1.sınıf ve 2.sınıf okutan öğretmenlerin Yönelme boyutunda görüş ortalamalarının *Ara Sıra* düzeyinde; 3. Sınıf ve 4. sınıf okutan öğretmenlerin ise bu boyuta ilişkin görüş ortalamalarının *Çoğunlukla* düzeyinde ve 4.sınıf okutan öğretmenlerin en yüksek görüş ortalamasına sahip olduğu anlaşılmaktadır ($\bar{X}=3.46$). Kaçınma boyutunda ise sınıf öğretmenlerinin görüş ortalamaları arasında anlamlı farklılığın olmadığı görülmektedir ($F=1.45$; $p=.23$). Ayrıca her dört sınıfta da öğretim yapan öğretmenlerin Kaçınma boyutu görüş ortalamalarının Nadiren düzeyinde olduğu ve en düşük görüş ortalamasının 1.sınıf okutan öğretmenlere ait olduğu anlaşılmaktadır ($\bar{X}=2.26$).

Sınıf öğretmenlerinin alternatif ölçme değerlendirme araçlarının kullanımına dair yeterlik algılarına ait bulgulara bakıldığında her iki boyutta da görüş ortalamaları arasında anlamlı farklılığın olmadığı görülmektedir ($F_{\text{yeterlik}}=2.01$; $p_{\text{yeterlik}}=.11$ - $F_{\text{güçlük}}=.04$; $p_{\text{güçlük}}=.99$).

Sınıf öğretmenlerinin alternatif ölçme değerlendirme araçlarının kullanımına ilişkin gereklik algılarına ait bulgulara bakıldığında ise var olan hiçbir boyutta görüş ortalamaları arasında anlamlı farklılığın olmadığı görülmektedir ($F_{\text{uygulanabilirlik}}=.69$; $p_{\text{uygulanabilirlik}}=.56$ - $F_{\text{yeterlik}}=.90$; $p_{\text{yeterlik}}=.44$ - $F_{\text{dezavantaj}}=1.65$; $p_{\text{dezavantaj}}=.18$).

Yapılan bu araştırma sonucunda, okutulan sınıf değişkeninin öğretmenlerin alternatif ölçme değerlendirme araçlarına ilişkin yeterlik ve gereklik algıları ile kullanma durumlarında farklılık oluşturmadığı görülmektedir. Elde edilen bu sonuç alanyazında yapılan çalışmaları (Alaz & Yazar, 2009; Bağcı, 2011; Duran, 2017) destekler niteliktedir. Duran (2017) okutulan sınıf değişkeninin öğretmenlerin alternatif ölçme değerlendirme araçlarını kullanım yeterliklerine etki etmeme durumunu, öğrenci bir üst eğitim kademesine geçene kadar öğretmenlerin her yıl aynı öğrenci ile derse girmelerine bağlamaktadır. Öğretmenin her yıl farklı sınıf düzeylerinde de olsa öğretmenin tanıdığı öğrenciler ile eğitim öğretim sürecini yürütüyor olması, öğretmenin değerlendirme sürecinde çok fazla farklılığa yönelmesini ve alternatif ölçme değerlendirme araçlarına olan tutumlarının değişmesini engelleyebilmektedir. Sınıf düzeyinin alternatif ölçme değerlendirme araçlarına yönelik bir farklılığa sebep olmaması sonucunu destekleyen araştırmalar (Karaşahin, 2011; Orbeyi & Güven, 2008; Öztürk, 2014) olması bu durumu destekler niteliktedir.

Sınıf mevcudu değişkenine göre elde edilen bulgular ve yorum.

Sınıf öğretmenlerinin alternatif ölçme değerlendirme araçlarını kullanım durumları ve yeterlik-gereklik algılarının, sınıf mevcudu değişkenine göre anlamlı farklılık olup olmadığını belirlemek amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda tek yönlü varyans analizi yapılmış ve elde edilen verilere Tablo 15’de yer verilmiştir.

Tablo 15. Sınıf Mevcudu Değişkenine Göre Sınıf Öğretmenlerinin AÖD Araçlarını Kullanım Durumu ve Yeterlik-Gereklik Algıları

	Sınıf Mevcudu	n	$\bar{X}$	ss		Kt	sd	Ko	F	p	Fark
AÖD Araçlarını Kullanım Durumu	Yönelme	20 ve altı	227	3.27	.75	Gruplar Arası	4.38	2	2.19	4.37	
		21-40	813	3.42	.69	Grup İçi	578.48	1155	.50		.01*
		41 ve üzeri	118	3.41	.76	Toplam	582.85	1157			a-b*
		Toplam	1158	3.39	.71						
	Kaçınma	20 ve altı	227	2.18	.69	Gruplar Arası	4.28	2	2.14	3.95	
		21-40	813	2.33	.75	Grup İçi	625.58	1155	.54		.02*
		41 ve üzeri	118	2.36	.72	Toplam	629.86	1157			a-b* a-c*
		Toplam	1158	2.30	.74						
AÖD Araçlarının Kullanımına İlişkin Yeterlik Algısı	Yeterlik	20 ve altı	227	3.48	.81	Gruplar Arası	1.27	2	.63	1.11	
		21-40	813	3.56	.74	Grup İçi	663.03	1155	.57		.33
		41 ve üzeri	118	3.52	.78	Toplam	664.30	1157			
		Toplam	1158	3.54	.76						
	Güçlük	20 ve altı	227	2.25	.80	Gruplar Arası	.95	2	.47	.75	
		21-40	813	2.30	.79	Grup İçi	728.86	1155	.63		.47
		41 ve üzeri	118	2.23	.81	Toplam	729.80	1157			
		Toplam	1158	2.29	.79						
AÖD Araçlarının Kullanımına İlişkin Gereklik Algısı	Uygulanabilirlik	20 ve altı	227	3.77	.68	Gruplar Arası	.08	2	.04	.10	
		21-40	813	3.79	.63	Grup İçi	470.22	1155	.41		.90
		41 ve üzeri	118	3.78	.61	Toplam	470.31	1157			
		Toplam	1158	3.78	.64						
	Yeterlik	20 ve altı	227	3.73	.69	Gruplar Arası	.37	2	.19	.45	
		21-40	813	3.74	.64	Grup İçi	480.19	1155	.42		.64
		41 ve üzeri	118	3.68	.63	Toplam	480.57	1157			
		Toplam	1158	3.73	.64						
	Dezavantaj	20 ve altı	227	2.51	.71	Gruplar Arası	1.36	2	.68	1.37	
		21-40	813	2.57	.70	Grup İçi	576.50	1155	.50		.25
		41 ve üzeri	118	2.48	.76	Toplam	577.86	1157			
		Toplam	1158	2.56	.71						

*p< .05

Alternatif ölçme değerlendirme araçlarının kullanım durumuna ilişkin elde edilen bulgulara bakıldığında, Yönelme boyutunda sınıf mevcudu değişkenine göre sınıf öğretmenlerinin görüş ortalamaları arasında anlamlı farklılık görülmektedir (F=4.37; p=.01). Yapılan Scheffe testi sonucunda meydana gelen bu anlamlı farklılığın sınıf mevcudu 20 ve daha altı olan sınıflarda görev yapmakta olan sınıf öğretmenleri ile sınıf mevcudu 21-40 olan sınıflarda görev yapan öğretmenler arasında olduğu elde edilen verilerden anlaşılmaktadır. Ayrıca sınıf mevcudu 20 ve altı olan sınıflarda görev yapan öğretmenlerin görüş

ortalamlarının *Ara Sıra* düzeyinde ve en düşük görüş ortalamalarına ($\bar{X}=3.27$) sahip olduğu, geri kalan diğer iki grubun ise bu boyutta görüş ortalamalarının *Çoğunlukla* düzeyinde olduğu anlaşılmaktadır. Elde edilen bu sonuca rağmen alanyazında var olan çalışmalara bakıldığında öğretmenler, sınıfların kalabalık olması durumunu alternatif ölçme değerlendirme araçlarını kullanım sürecinde bir sorun olarak görmektedir. (Ektem, Keçici & Pilten, 2016; Gelbal & Kellecioglu, 2007; Öztürk, Anıl & Acar, 2008; Tuncer & Özeren, 2015). Bu durumdan sınıf mevcudunun az olmasının alternatif ölçme değerlendirme araçlarını kullanma gereksinimini azalttığı, sınıf mevcudunun fazla olmasının ise bu araçları kullanmayı zorlaştırdığı için öğretmenlerin bu araçları kullanmaya yönelmediği sonucuna ulaşılabilir.

Sınıf öğretmenlerinin alternatif ölçme değerlendirme araçlarının kullanımına ilişkin yeterlik algılarına ait bulgulara bakıldığında var olan her iki boyutta da görüş ortalamaları arasında anlamlı farklılığın olmadığı görülmektedir ($F_{\text{yeterlik}}=1.11$; $p_{\text{yeterlik}}=.33$ - $F_{\text{güçlük}}=.75$; $p_{\text{güçlük}}=.47$). Elde edilen bu durum alan yazında var olan çalışmaları (Alaz & Yazar, 2009; Duran, 2017; Öztürk, 2014) destekler niteliktedir

Sınıf mevcudu değişkenine göre öğretmenlerin alternatif ölçme değerlendirme araçlarının kullanımına ilişkin gereklik algılarına ait bulgulara bakıldığında ise her üç boyutta öğretmen görüş ortalamaları arasında anlamlı farklılık görülmemektedir ($F_{\text{uygulanabilirlik}}=.10$; $p_{\text{uygulanabilirlik}}=.90$ - $F_{\text{yeterlik}}=.45$; $p_{\text{yeterlik}}=.64$ - $F_{\text{dezavantaj}}=1.37$; $p_{\text{dezavantaj}}=.25$).

Okulun bulunduğu yer değişkenine göre elde edilen bulgular ve yorum.

Sınıf öğretmenlerinin alternatif ölçme değerlendirme araçlarını kullanım durumları ve yeterlik-gereklik algılarının sınıf okulun bulunduğu bölge değişkeni dikkate alınarak karşılaştırmalar yapılmış ve karşılaştırma sonucu anlamlı farklılığın olup olmadığını belirlemek amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda tek yönlü varyans analizi yapılmış ve elde edilen verilere aşağıdaki tabloda yer verilmiştir.

Tablo 16. Okulun Bulunduğu Yer Değişkenine Göre Sınıf Öğretmenlerinin AÖD Araçlarını Kullanım Durumu ve Yeterlik-Gereklik Algıları

	Okulun Bulunduğu Yer	n	$\bar{X}$	ss		Kt	sd	Ko	F	p	Fark
AÖD Araçlarını Kullanım Durumu	Yönelme	Köy	215	3.24	.70	Gruplar Arası	6.37	2	3.18	6.38	
		İlçe	430	3.40	.68	Grup İçi	576.49	1155	.50		.00*
		Şehir Merkezi	513	3.45	.73	Toplam	582.85	1157			a-b*
		Toplam	1158	3.39	.71						a-c*
	Kaçınma	Köy	215	2.21	.66	Gruplar Arası	3.81	2	1.91	3.51	
		İlçe	430	2.28	.72	Grup İçi	626.05	1155	.54		.03*
		Şehir Merkezi	513	2.36	.78	Toplam	629.86	1157			a-c*
		Toplam	1158	2.30	.74						
AÖD Araçlarının Kullanımına İlişkin	Yeterlik	Köy	215	3.52	.77	Gruplar Arası	.22	2	.11	.19	
		İlçe	430	3.54	.75	Grup İçi	664.08	1155	.58		.83
		Şehir Merkezi	513	3.56	.76	Toplam	664.30	1157			
		Toplam	1158	3.54	.76						
	Güçlük	Köy	215	2.27	.79	Gruplar Arası	.21	2	.11	.17	
		İlçe	430	2.30	.77	Grup İçi	729.59	1155	.63		.85
		Şehir Merkezi	513	2.30	.81	Toplam	729.80	1157			
		Toplam	1158	2.29	.79						
AÖD Araçlarının Kullanımına İlişkin Gereklik Algısı	Uygulanabilirlik	Köy	215	3.83	.65	Gruplar Arası	2.29	2	1.14	2.82	
		İlçe	430	3.82	.64	Grup İçi	468.02	1155	.41		.06
		Şehir Merkezi	513	3.73	.63	Toplam	47.31	1157			
		Toplam	1158	3.78	.64						
	Yeterlik	Köy	215	3.81	.67	Gruplar Arası	4.67	2	2.33	5.66	
		İlçe	430	3.77	.61	Grup İçi	475.90	1155	.41		.00*
		Şehir Merkezi	513	3.66	.65	Toplam	480.57	1157			a-c*
		Toplam	1158	3.73	.64						b-c*
	Dezavantaj	Köy	215	2.54	.63	Gruplar Arası	.56	2	.28	.56	
		İlçe	430	2.53	.68	Grup İçi	577.30	1155	.50		.57
		Şehir Merkezi	513	2.58	.76	Toplam	577.86	1157			
		Toplam	1158	2.56	.71						

*p< .05

Sınıf öğretmenlerinin alternatif ölçme değerlendirme araçlarının kullanım durumlarının okulun bulunduğu bölge değişkenine göre karşılaştırılması sonucu elde edilen bulgulara bakıldığında, Yönelme boyutunda sınıf öğretmenlerinin görüş ortalamaları arasında anlamlı farklılık görülmektedir ($F=6.38$; $p= .00$). Ortaya çıkan anlamlı farklılığın, köyde görev yapmakta olan öğretmenler ile ilçede görev yapmakta olan öğretmen görüşleri arasında, köyde görev yapmakta olan öğretmenler ile şehir merkezinde görev yapmakta olan öğretmen görüşleri arasında olduğu yapılan Scheffe testi sonucunda anlaşılmaktadır. Bununla beraber şehir merkezinde görev yapmakta olan sınıf öğretmenlerinin Yönelme boyutuna ilişkin görüş ortalamalarının ($\bar{X}=3.45$) *Çoğunlukla* düzeyinde olduğu, ilçede görev yapan öğretmenler ($\bar{X}=3.40$) ile köyde görev yapmakta olan öğretmenlerin ($\bar{X}=3.24$) görüş ortalamalarının ise *Ara Sıra* düzeyinde olduğu anlaşılmaktadır. Diğer boyut olan Kaçınma boyutunda da öğretmen görüş ortalamaları arasında anlamlı farklılık görülmektedir ($F=3.51$; $p=.03$). Ortaya çıkan bu

anlamli farklıliğin köyde görev yapmakta olan öğretmenler ile şehir merkezinde görev yapmakta olan öğretmen görüş ortalamaları arasında olduğu elde edilen verilerden anlaşılmaktadır. Ayrıca her üç bölge de görev yapmakta olan öğretmenlerin Kaçınma boyutuna ilişkin görüş ortalamalarının ($\bar{X}_{köy}=2.21$; $\bar{X}_{ilçe}= 2.28$; $\bar{X}_{şehir\ merkezi}= 2.36$) Nadiren düzeyinde olduğu ortaya çıkan başka bir bulgudur. Alternatif ölçme değerlendirme araçlarının kullanım durumuna yönelik köy öğretmenleri aleyhine ortaya çıkan anlamlı farklılık köy okullarının koşulları ile ilişkilendirilebilir. Kırsal kesimin yaşam standartları (Palavan & Donuk, 2015), öğrenciler ile yaşanan dil sorunu (Akbaşlı & Meydan, 2009; Yıldız, 2011), okulda araç ve gereçlerin yetersiz olması (Özpınar & Sarpkaya, 2010; Taşkaya, Turhan & Yetkin, 2015) gibi nedenlerden dolayı öğretmenlerin öğretim sürecinde istenilen uygulamaları yapamadığı söylenebilir. Köy okullarında yaşanan bu tür sorunların ölçme değerlendirme sürecinde geleneksel ölçme değerlendirme araçlarına göre daha fazla uğraş gerektiren alternatif ölçme değerlendirme araçlarının kullanımını olumsuz yönde etkilediği söylenebilir.

Sınıf öğretmenlerinin alternatif ölçme değerlendirme araçlarının kullanımına ilişkin yeterlik algılarına ait bulgulara bakıldığında var olan her iki boyutta da görüş ortalamaları arasında anlamlı farklılığın olmadığı görülmektedir ($F_{olumlu\ yeterlik}= .19$; $p_{olumlu\ yeterlik}= .83$ - $F_{olumsuz\ yeterlik}= .17$; $p_{olumsuz\ yeterlik}= .85$). Elde edilen bu sonuç alan yazında yapılan çalışmayı (Bayram, 2012) destekler niteliktedir.

Sınıf mevcudu değişkenine göre öğretmenlerin alternatif ölçme değerlendirme araçlarının kullanımına ilişkin gereklik algılarına ait bulgulara bakıldığında, sadece Yeterlik boyutunda anlamlı farklılığın olduğu görülmektedir ($F=5.66$; $p=.00$). Ortaya çıkan bu anlamlı farklılığın şehir merkezinde görev yapmakta olan öğretmenler ile ilçede görev yapmakta olan öğretmenler, şehir merkezinde görev yapmakta olan öğretmenler ile köyde görev yapmakta olan öğretmenlerin görüş ortalaması arasında olduğu anlaşılmaktadır. Bunun yanında sınıf öğretmenlerinin okulun bulunduğu bölge değişkenine göre her üç gruba ait görüş ortalamalarının Uygulanabilirlik ve Yeterlik boyutunda *Çoğunlukla* düzeyinde ($3.40 < \bar{X} < 4.20$), Dezavantaj boyutunda ise *Nadiren* düzeyinde ($1.80 < \bar{X} < 2.60$) olduğu görülmektedir. Ortaya çıkan bu durum; şehir merkezinde görev yapmakta olan öğretmenlerin daha fazla ve daha iyi kaynaklara sahip olması, kaynaklara ulaşma konusunda daha fazla yetki elinde bulundurması ve veliler ile daha fazla etkileşim içinde bulunması ile ilişkilendirilebilir. Şehir merkezinde görev yapmakta olan öğretmenlerin sahip olduğu imkânlardan dolayı daha fazla performans göstermesi beklenmektedir. Bu da öğretmenlerin alternatif ölçme değerlendirme dışında başka ölçme değerlendirme araçlarına da yönelmelerini sağlamaktadır. Bununla

beraber şehir merkezinde yer alan öğretmenlerin kırsal bölgelerde yer alan öğretmenlere göre daha deneyimli olması da ortaya çıkan anlamlı farklılığa sebep gösterilebilir. Bu araştırmada deneyim değişkenine de yer verildiğinden farklılığa sebep olarak gösterilen deneyim değişkeni kendi alt başlığı altında tartışılacaktır.

Seminer alma durumu değişkenine göre elde edilen bulgular ve yorum.

Sınıf öğretmenlerinin alternatif ölçme değerlendirme araçlarını kullanım durumları ve yeterlik-gereklik algılarının seminer alma durumu değişkenine göre karşılaştırmak için bağımsız t testi yapılmış ve elde edilen verilere Tablo 17.'de yer verilmiştir. Seminer aldığını hatırlamayan 207 öğretmen analize dâhil edilmemiştir.

Tablo 17. *Seminer Alma Durumu Değişkenine Göre Sınıf Öğretmenlerinin AÖD Araçlarını Kullanım Durumu ve Yeterlik-Gereklik Algıları*

Boyutlar		Seminer Alma Durumu	n	$\bar{X}$	ss	t	p
AÖD Araçlarını Kullanım Durumu	Yönelme	Seminer Alan	371	3.55	.70	5.38	.00*
		Seminer Almayan	580	3.30	.70		
	Kaçınma	Seminer Alan	371	2.33	.79	0.44	.66
		Seminer Almayan	580	2.30	.71		
AÖD Araçlarının Kullanımına İlişkin Yeterlik Algısı	Yeterlik	Seminer Alan	371	3.65	.73	2.85	.00*
		Seminer Almayan	580	3.50	.77		
	Güçlük	Seminer Alan	371	2.23	.84	1.96	.05
		Seminer Almayan	580	2.33	.76		
AÖD Araçlarının Kullanımına İlişkin Gereklik Algısı	Uygulanabilirlik	Seminer Alan	371	3.76	.69	1.50	.14
		Seminer Almayan	580	3.82	.63		
	Yeterlik	Seminer Alan	371	3.70	.68	1.82	.07
		Seminer Almayan	580	3.78	.64		
	Dezavantaj	Seminer Alan	371	2.55	.79	0.11	.91
		Seminer Almayan	580	2.54	.66		

*p<0,05

Sınıf öğretmenlerinin alternatif ölçme değerlendirme araçlarının kullanım durumları, seminer alma durumu değişkenine göre karşılaştırılmıştır. Elde edilen bulgulara göre öğretmenlerin alternatif ölçme değerlendirme araçlarını kullanım durumlarına ilişkin görüş ortalamalarının Yönelme boyutunda anlamlı farklılık taşıdığı görülmektedir ($t=5.38$; $p=.00$). ortaya çıkan anlamlı farklılığın seminer alan öğretmenler lehine olduğu görülmektedir. Ayrıca seminer alan öğretmenlerin bu boyuta ilişkin görüş ortalamalarının ($\bar{X}=3.55$) *Çoğunlukla* düzeyinde, semineri almayan öğretmenlerin ($\bar{X}=3.30$) görüş ortalamalarının *Ara Sıra* düzeyinde olduğu anlaşılmaktadır. Sınıf öğretmenlerinin görüş ortalamalarının Kaçınma boyutunda karşılaştırılması sonucunda anlamlı farklılığın olmadığı görülmektedir ($F=14.81$; $p=.00$). Alanyazında yer alan çalışmalara bakıldığında hizmet içi eğitim alan öğretmenlerin almayan öğretmenlere göre alternatif ölçme değerlendirmeyi daha etkin (Bağcı, 2011) ve

daha sık kullandığı (Özkoparan, 2016) görülmektedir. Araştırma sonucunda elde edilen bu bulgu alan yazın sonuçlarını destekler niteliktedir. Öğretmenlerin almış oldukları seminer sayesinde alternatif ölçme değerlendirme araçları hakkında daha fazla bilgilendiği ve bu araçları kullanmaya daha pozitif baktıkları söylenebilir. Bu duruma rağmen alan yazında seminer ya da hizmet içi eğitim alma durumunun öğretmenlerin alternatif ölçme değerlendirme araçlarını kullanmada etkili olmadığına dair sonuca ulaşan çalışmalarda (Duran, 2013; Duran, 2017; Sütçü, 2013; Okur, 2008) yer almaktadır. Hizmet içi eğitim alma durumlarının alternatif ölçme değerlendirme konusunda anlamlı farklılık yaratmama durumunu, öğretmenlerin bu eğitimleri yeterli bulmamaya bağlamaktadır (Acar & Anıl, 2009; Anıl & Acar, 2008; Bal, 2009, Er Nas & Çepni, 2009; Güneş vd. , 2010).

Araştırma sonucunda sınıf öğretmenlerinin alternatif ölçme değerlendirme araçlarına yönelik yeterlik algılarının seminer alan öğretmenler lehine farklılaştığı görülmektedir ($t=2,85$; $p=0,00$). Elde edilen bu bulgu ile öğretmenlerin seminer alma durumlarının öğretmenlerin yeterlik algılarını olumlu etkilediği sonucuna ulaşılabilir Ayrıca seminer alma durumu değişkenine göre ortaya çıkan görüş ortalamalarının her iki grupta da *Çoğunlukla* düzeyinde olduğu görülmektedir ($3,40 < \bar{X} < 4,20$). Güçlük boyutuna bakıldığında ise öğretmen görüşleri arasında anlamlı farklılığın olmadığı anlaşılmaktadır ($t=1,96$; $p=0,05$) Öte yandan öğretmenlerin alternatif ölçme değerlendirme araçlarının kullanımına ilişkin gereklik algılarının seminer alma durumu değişkenine göre her üç boyutta da anlamlı farklılığın olmadığı görülmektedir ($F=3,12$; $p=0,04$).

Mezun olunan fakülte değişkenine göre elde edilen bulgular ve yorum.

Sınıf öğretmenlerinin alternatif ölçme değerlendirme araçlarını kullanım durumları ve yeterlik-gereklik algılarının mezun olunan fakülte değişkenine göre karşılaştırmak için bağımsız t-testi yapılmış ve elde edilen verilere Tablo 18’de yer verilmiştir.

Tablo 18. *Mezun Olunan Fakülte Değişkenine Göre Sınıf Öğretmenlerinin AÖD Araçlarını Kullanım Durumu ve Yeterlik-Gereklik Algıları*

	Boyutlar	Mezun Olunan Fakülte	n	$\bar{X}$	ss	t	p
AÖD Araçlarını Kullanım Durumu	Yönelme	Eğitim Fakültesi	988	3.38	.71	1.80	.07
		Diğer Fakülteler	170	3.48	.68		
	Kaçınma	Eğitim Fakültesi	988	2.28	.74	2.18	.03*
		Diğer Fakülteler	170	2.42	.73		
AÖD Araçlarının Kullanımına İlişkin Yeterlik Algısı	Yeterlik	Eğitim Fakültesi	988	3.54	.77	.84	.40
		Diğer Fakülteler	170	3.59	.71		
	Güçlük	Eğitim Fakültesi	988	2.26	.79	2.73	.00*
		Diğer Fakülteler	170	2.44	.81		
AÖD Araçlarının Kullanımına İlişkin Gereklik Algısı	Uygulanabilirlik	Eğitim Fakültesi	988	3.81	.64	3.27	.00*
		Diğer Fakülteler	170	3.64	.63		
	Yeterlik	Eğitim Fakültesi	988	3.75	.65	2.60	.01*
		Diğer Fakülteler	170	3.61	.63		
	Dezavantaj	Eğitim Fakültesi	988	2.54	.71	1.36	.17
		Diğer Fakülteler	170	2.62	.69		

*p<.05

Sınıf öğretmenlerinin alternatif ölçme değerlendirme araçlarını kullanım durumlarının mezun olunan fakülte değişkenine göre Kaçınma boyutunda görüş ortalamaları arasında anlamlı farklılık görülürken ($t=2.18$; $p=.03$), Yönelme boyutunda anlamlı farklılık görülmemektedir ($t=1.80$; $p=0.07$). Ayrıca eğitim fakültesinde mezun olan öğretmenler ile diğer fakültelerden mezun olan sınıf öğretmenlerinin görüş ortalamalarının Kaçınma boyutunda *Nadiren* düzeyinde ($1.80 < \bar{X} < 2.60$) olduğu elde edilen verilerden anlaşılmaktadır. Elde edilen bu sonuç ile diğer fakültelerden mezun olan öğretmenlerinin eğitim fakültesi mezunu öğretmenlere oranla alternatif ölçme değerlendirme araçlarını kullanmaktan daha fazla kaçındıkları söylenebilir.

Öğretmenlerin alternatif ölçme değerlendirme araçlarının kullanımına ilişkin yeterlik algı durumlarına ait bulgulara bakıldığında, Yeterlik boyutunda mezun olunan fakülte değişkenine göre öğretmenlerin görüş ortalamaları arasında anlamlı farklılık görülmezken ($t=.84$; $p=.40$), Güçlük boyutunda eğitim fakültesi dışındaki diğer fakültelerden mezun olan öğretmen görüşleri lehine anlamlı farklılık görülmektedir ($t=2.73$; $p=.00$). Bununla beraber eğitim fakültesinden mezun olan öğretmenlerin alternatif ölçme değerlendirme araçlarının kullanımına dair yeterlik algılarına ilişkin görüş ortalamalarının Yeterlik boyutunda *Çoğunlukla* düzeyinde, Güçlük boyutunda ise *Nadiren* düzeyinde olduğu görülmektedir. Eğitim fakültesi dışında yer alan diğer fakültelerden mezun olan öğretmenlerin eğitim fakültesi mezunu öğretmenler gibi görüş ortalamalarının Yeterlik boyutunda *Çoğunlukla* düzeyinde, Güçlük boyutunda *Nadiren* düzeyinde olduğu elde edilen verilerden anlaşılmaktadır. Sınıf öğretmenlerinin alternatif ölçme değerlendirme araçlarına yönelik

yeterlik algılarının, mezun olunan fakülte değişkenine göre farklılaşmadığı sonucu alan yazında yer alan çalışmaları (Duran, 2013; Duran, 2017; Karamustafaoğlu, Çağlak & Meşeci, 2012) destekler niteliktedir. Bu duruma rağmen diğer fakültelerde mezun olan öğretmenlerin eğitim fakültesi mezunlarına göre alternatif ölçme değerlendirme araçlarının kullanımına yönelik daha fazla güçlük algısına sahip olduğu ve bu durumun anlamlı farklılığa sebep olduğu araştırmada elde edilen başka bir sonuçtur.

Sınıf öğretmenlerinin alternatif ölçme değerlendirme araçlarının kullanımına ilişkin gereklik algı ortalamalarına bakıldığında; Uygulanabilirlik ($t=3.27$; $p=.00$) ve Yeterlik ($t=2.60$; $p=.01$) boyutlarında eğitim fakültesi mezunları lehine anlamlı farklılık görülmektedir. Dezavantaj boyutunda ise anlamlı farklılık görülmemektedir ($t=1.36$; $p=.17$). Araştırmada Uygulanabilirlik ve Yeterlik boyutlarında ortaya çıkan anlamlı farklılık sonucunun eğitim fakültesi mezunu sınıf öğretmenlerinin alternatif ölçme değerlendirme araçlarını kullanırken daha az sorun yaşaması (Kalender, 2006) ve daha fazla kullanması (Birgin, 2010) ile ilişkili olduğu söylenebilir.

Öğrenim durumu değişkenine göre elde edilen bulgular ve yorum

Sınıf öğretmenlerinin alternatif ölçme değerlendirme araçlarının kullanım durumlarının, alternatif ölçme değerlendirme araçlarının kullanımına ilişkin yeterlik ve gereklik algılarının öğrenim durumu değişkenine göre anlamlı farklılık taşıyıp taşımadığını belirlemek için tek yönlü varyans analizi ile karşılaştırma yapılmıştır. Karşılaştırma sonucu elde edilen verilere aşağıdaki tabloda yer verilmiştir.

Tablo 19. Öğrenim Durumu Değişkenine Göre Sınıf Öğretmenlerinin AÖD Araçlarını Kullanım Durumu ve Yeterlik-Gereklik Algıları

	Öğrenim Durumu	n	$\bar{X}$	ss		Kt	sd	Ko	F	p	Fark
AÖD Araçlarını Kullanım Durumu	Yönelme	a. Ön Lisans	56	3.58	.79	Gruplar Arası	2.14	2	1.07	2.13	
		b. Lisans	1053	3.38	.71	Grup İçi	580.71	1155	.50		.12
		c. Lisansüstü	49	3.38	.66	Toplam	582.85	1157			
		Toplam	1158	3.39	.71						
	Kaçınma	a. Ön Lisans	56	2.42	.80	Gruplar Arası	8.16	2	4.08	7.58	
		b. Lisans	1053	2.28	.73	Grup İçi	621.70	1155	.54		.00*
		c. Lisansüstü	49	2.68	.70	Toplam	629.86	1157			b-c*
		Toplam	1158	2.30	.74						
	Yeterlik	a. Ön Lisans	56	3.51	.82	Gruplar Arası	1.04	2	.52	.90	
		b. Lisans	1053	3.55	.76	Grup İçi	663.26	1155	.57		.41
		c. Lisansüstü	49	3.41	.63	Toplam	664.30	1157			
		Toplam	1158	3.54	.76						
	Güçlük	a. Ön Lisans	56	2.29	.71	Gruplar Arası	0.97	2	.49	.77	
		b. Lisans	1053	2.28	.80	Grup İçi	728.83	1155	.63		.46
		c. Lisansüstü	49	2.43	.80	Toplam	729.80	1157			
		Toplam	1158	2.29	.79						
AÖD Araçlarının Kullanımına İlişkin Gereklik Algısı	Uygulanabilirlik	a. Ön Lisans	56	3.62	.62	Gruplar Arası	4.77	2	2.39	5.92	
		b. Lisans	1053	3.80	.64	Grup İçi	465.53	1155	.40		.00*
		c. Lisansüstü	49	3.54	.61	Toplam	470.31	1157			a-b* b-c*
		Toplam	1158	3.78	.64						
	Yeterlik	a. Ön Lisans	56	3.65	.67	Gruplar Arası	5.97	2	2.98	7.26	
		b. Lisans	1053	3.75	.64	Grup İçi	474.60	1155	.41		.00*
		c. Lisansüstü	49	3.40	.70	Toplam	480.57	1157			b-c*
		Toplam	1158	3.73	.64						
	Dezavantaj	a. Ön Lisans	56	2.66	.72	Gruplar Arası	1.33	2	.67	1.34	
		b. Lisans	1053	2.54	.70	Grup İçi	576.53	1155	.50		.26
		c. Lisansüstü	49	2.66	.82	Toplam	577.86	1157			
		Toplam	1158	2.56	.71						

*p<.05

Sınıf öğretmenlerinin alternatif ölçme değerlendirme araçlarının kullanım durumlarının öğrenim durumu değişkenine göre karşılaştırılması sonucunda, Yönelme boyutunda öğretmen görüşleri arasında anlamlı farklılık görülmezken ($F=2.13$; $p=.12$), Kaçınma boyutunda anlamlı farklılık olduğu görülmektedir ($F=7.58$; $p=.00$). Kaçınma boyutunda ortaya çıkan anlamlı farklılığın lisans mezunu öğretmenler ile lisansüstü mezunu öğretmenler arasında ve lisansüstü öğretmenlerin lehine olduğu anlaşılmaktadır. Öğretmenlerin görüş ortalamalarına bakıldığında ise anlamlı farklılığın ortaya çıktığı

Kaçınma boyutuna bakıldığında, lisansüstü öğretmenlerin görüş ortalamalarının ($\bar{X}$ =2.68) *Ara Sıra* düzeyinde, ön lisans ($\bar{X}$ =2.42) ve lisans mezunlarının ($\bar{X}$ =2.28) ise *Nadiren* düzeyinde olduğu anlaşılmaktadır. Elde edilen bu sonuca göre lisansüstü mezunu sınıf öğretmenlerinin alternatif ölçme değerlendirme araçlarını lisans ve ön lisans mezunlarına göre daha fazla uygulamaktan kaçındığı söylenebilir.

Öğretmenlerin alternatif ölçme değerlendirme araçlarının kullanımına ilişkin yeterlik algılarına dair elde edilen bulgulara bakıldığında hem Yeterlik boyutunda ($F=.90$; $p=.41$) hem de Güçlük boyutunda ($F=.77$; $p=.46$) öğretmen görüş ortalamaları arasında anlamlı farklılığın olmadığı görülmektedir. Elde edilen bu sonuca göre öğrenim durumu değişkeninin öğretmenlerin alternatif ölçme değerlendirme araçlarına yönelik yeterlik algılarına yönelik bir farklılığa sebep olmadığı söylenebilir.

Sınıf öğretmenlerinin alternatif ölçme değerlendirme araçlarının kullanımına ilişkin gereklik algılarından elde edilen bulgulara bakıldığında Uygulanabilirlik boyutunda öğretmen görüşleri arasında anlamlı farklılık olduğu görülmektedir ($F=5.92$; $p=.00$). Ortaya çıkan anlamlı farklılığın lisans mezunu öğretmenler ile ön lisans mezunu öğretmenler arasında, lisans mezunu öğretmenler ile lisansüstü mezun öğretmenler arasında ve lisans mezunu öğretmenlerin lehine olduğu görülmektedir. Ayrıca her üç öğrenim durumuna sahip öğretmenlerin alternatif ölçme değerlendirme araçlarının Uygulanabilirlik boyutuna ilişkin görüş ortalamaları *Çoğunlukla* düzeyindedir ($3.40 < \bar{X} < 4.20$). Sınıf öğretmenlerinin alternatif ölçme değerlendirme araçlarının kullanılabilirliğine ilişkin gereklik algılarının Yeterlik boyutunda da anlamlı farklılığın olduğu görülmektedir ($F=7.26$; $p=.00$). Var olan anlamlı farklılığın lisans mezunu ile lisansüstü mezun öğretmenler arasında ve lisans mezunu öğretmenler lehine olduğu anlaşılmaktadır. Ayrıca lisans mezunu ($\bar{X}=3.75$) ile ön lisans mezunu ($\bar{X}=3.65$) öğretmenlerin görüş ortalamalarının bu boyutta *Çoğunlukla* düzeyinde, lisansüstü mezunların görüş ortalamalarının ($\bar{X}=3.40$) ise *Ara Sıra* düzeyinde olduğu elde edilen ortalamalardan anlaşılmaktadır.

Öğrenim durumu değişkeninin öğretmenlerin alternatif ölçme değerlendirme araçlarını kullanma ve gerekli görme durumlarını lisansüstü öğretmenlerin aleyhine etkilediği söylenebilir. Bu durum lisansüstü mezunu öğretmenlerin mesleki çalışmaları dışında kariyerlerini geliştirmeye yönelik çalışmalar yapmaları ve birden fazla alana yönelmelerinden dolayı mesleki çalışmalarına gereken ilgiyi göstermemelerinden kaynaklanabilir. Başer, Narlı ve Gülhan (2005), Oluk ve Çolak (2005) yaptıkları çalışmada öğretmenlerin öncelikli olarak akademik kariyer yapma ve üniversitede kalmak için lisansüstü eğitime başvurdıkları sonucu bu duruma örnek gösterilebilir.

Alternatif ölçme değerlendirme araçlarının kullanımına ilişkin gereklilik ölçeğine ait son boyut olan Dezavantaj boyutunda öğrenim durumu değişkenine göre anlamlı farklılığın meydana gelmediği görülmektedir ($F=1.34$; $p=.26$).

Hizmet süresi değişkenine göre elde edilen bulgular ve yorum.

Sınıf öğretmenlerinin alternatif ölçme değerlendirme araçlarının kullanım durumlarının, yeterlik ve gereklilik algılarının hizmet süresi değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını ortaya çıkarmak için öğretmen görüş ortalamaları karşılaştırılmıştır. Karşılaştırma için tek yönlü varyans analizinden yararlanılmıştır. Ayrıca hizmet süresi değişkenine göre Sınıf öğretmenlerinin AÖD araçlarına yönelik yeterlik algı ölçeği ve Sınıf öğretmenlerinin AÖD araçlarına yönelik gereklilik algı ölçeğinden elde edilen verilerin varyanslarının homojen olmamasından dolayı karşılaştırma yapmak için Brown-Forsythe testi kullanılmıştır. Her iki testten elde edilen verilere Tablo 20’de yer verilmiştir.

Tablo 20. Hizmet Süresi Değişkenine Göre Sınıf Öğretmenlerinin AÖD Araçlarını Kullanım Durumu ve Yeterlik-Gereklik Algıları

	Hizmet süresi	n	$\overline{X}$	ss		Kt	sd	Ko	F	P	Fark	
AÖD Araçlarını Kullanım Durumu	Yönelme	a. 0-5 yıl	288	3.29	.64	Gruplar Arası	9.27	4	2.32	4.66	.00*	a-c*
		b. 6-10 yıl	299	3.35	.72	Grup İçi	573.58	1153	.50			a-e*
		c. 11-15 yıl	192	3.42	.67	Toplam	582.85	1157				b-e*
		d. 16-20 yıl	197	3.42	.69							c-e*
		e. 21+ yıl	182	3.56	.83							d-e*
		Toplam	1158	3.39	.71							
	Kaçınma	a. 0-5 yıl	288	2.25	.68	Gruplar Arası	3.21	4	.80	1.48	.21	
		b. 6-10 yıl	299	2.25	.72	Grup İçi	626.65	1153	.54			
		c. 11-15 yıl	192	2.37	.79	Toplam	629.86	1157				
		d. 16-20 yıl	197	2.34	.71							
		e. 21+ yıl	182	2.36	.81							
		Toplam	1158	2.30	.74							
AÖD Araçlarının Kullanımına İlişkin Yeterlik Algısı	Yeterlik	a. 0-5 yıl	288	3.53	.72	Gruplar Arası	1.60	4	.40	.70	.60	
		b. 6-10 yıl	299	3.52	.75	Grup İçi	662.70	1153	.58			
		c. 11-15 yıl	192	3.54	.73	Toplam	664.30	1157				
		d. 16-20 yıl	197	3.53	.73							
		e. 21+ yıl	182	3.63	.87							
		Toplam	1158	3.54	.76							
	Güçlük	a. 0-5 yıl	288	2.31	.79	Gruplar Arası	1.52	4	.38	.60	.66	
		b. 6-10 yıl	299	2.25	.78	Grup İçi	728.29	1153	.63			
		c. 11-15 yıl	192	2.32	.81	Toplam	729.80	1157				
		d. 16-20 yıl	197	2.34	.80							
		e. 21+ yıl	182	2.25	.80							
		Toplam	1158	2.29	.79							
AÖD Araçlarının Kullanımına İlişkin Gereklik Algısı	Uygulanabilirlik	a. 0-5 yıl	288	3.89	.67	Gruplar Arası	7.68	4	1.99	4.78	.00*	
		b. 6-10 yıl	299	3.81	.59	Grup İçi	462.63	1153	.40			a-d*
		c. 11-15 yıl	192	3.79	.66	Toplam	470.31	1157				a-e*
		d. 16-20 yıl	197	3.67	.53							b-d*
		e. 21+ yıl	182	3.69	.71							
		Toplam	1158	3.78	.64							
	Yeterlik	a. 0-5 yıl	288	3.84	.65	Gruplar Arası	8.49	4	2.12	5.18	.00*	
		b. 6-10 yıl	299	3.77	.63	Grup İçi	472.08	1153	.41			a-c*
		c. 11-15 yıl	192	3.71	.67	Toplam	480.57	1157				a-d*
		d. 16-20 yıl	197	3.61	.57							a-e*
		e. 21+ yıl	182	3.64	.69							b-d*
		Toplam	1158	3.73	.64							b-e*
	Dezavantaj	a. 0-5 yıl	288	2.50	.65	Gruplar Arası	1.92	4	.48	.96	.45	
		b. 6-10 yıl	299	2.59	.69	Grup İçi	575.95	1153	.50			
		c. 11-15 yıl	192	2.59	.80	Toplam	577.86	1157				
		d. 16-20 yıl	197	2.59	.65							
		e. 21+ yıl	182	2.51	.77							
		Toplam	1158	2.56	.71							

*p<.05

Sınıf öğretmenlerinin, alternatif ölçme değerlendirme araçlarının kullanım durumlarının deneyim değişkenine göre karşılaştırılması sonucunda Yönelme boyutunda öğretmen görüşleri arasında anlamlı farklılık olduğu görülmektedir (F=4.66; p=.00). Var olan anlamlı farklılığın, 0-5 yıl deneyime sahip öğretmenler ile 11-15 yıl deneyime sahip öğretmenler arasında ve 11-15 yıl deneyime sahip öğretmenler lehine, 21yıl ve üzeri deneyime sahip öğretmenler ile diğer deneyime sahip öğretmenler arasında ve 21 yıl ve üzeri

deneyime sahip öğretmenler lehine olduğu elde edilen verilerden anlaşılmaktadır. Bu boyutta 0-5 yıl, 6-10 yıl deneyime sahip öğretmenlerin görüş ortalamalarının ($2.60 < \bar{X} < 3.40$) *Ara Sıra* düzeyinde; 11-15 yıl, 16-20 yıl, 21 yıl ve üzeri deneyime sahip öğretmenlerin görüş ortalamalarının ($3.40 < \bar{X} < 4.20$) ise *Çoğunlukla* düzeyinde olduğu görülmektedir. Diğer boyut olan Kaçınma boyutunda ise öğretmen görüş ortalamaları arasında anlamlı farklılığın olmadığı görülmektedir ($F=1.48$; $p=.21$). Bu sonuç ile öğretmenlerin hizmet süresi arttıkça alternatif ölçme değerlendirme araçlarını kullanma yönelimlerinin arttığı söylenebilir. Ortaya çıkan bu sonuç Ersoy (2008), Kaya, Balay ve Göçen (2012) tarafından yapılan çalışma sonuçlarını destekler niteliktedir. Öte yandan kıdem arttıkça öğretmenlerin alternatif ölçme değerlendirme araçlarına olan tutumun olumlu artması (Kanatlı, 2008) ve öğretmenlerin kendini daha yeterli hissetmesi (Genç, 2008; Güneş, 2007) araştırma sonucu ile ilişkilendirilebilir.

Öğretmenlerin alternatif ölçme değerlendirme araçlarının kullanımına ilişkin yeterlik algılarının deneyim değişkenine göre karşılaştırılması sonucunda hem Yeterlik boyutunda ($F=.00$; $p=.60$) hem de Güçlük boyutunda ($F=.60$; $p=.66$) öğretmen görüş ortalamaları arasında anlamlı farklılığın olmadığı görülmektedir. Elde edilen bu sonuç alan yazında yer alan çalışmaları (Öztürk, 2014; Karamustafaoğlu, Çağlak & Meşeci, 2012) destekler niteliktedir.

Alternatif ölçme değerlendirme araçlarının kullanımına ilişkin gereklik algılarından elde edilen bulgulara bakıldığında, Uygulanabilirlik boyutunda öğretmen görüşleri arasında anlamlı farklılık görülmektedir ($F=4.78$; $p=.00$). Ortaya çıkan anlamlı farklılığın 0-5 yıl deneyime sahip öğretmenler ile 16-20 yıl deneyime sahip öğretmenler arasında, 0-5 yıl deneyime sahip öğretmenler ile 21 yıl ve üzeri deneyime sahip öğretmenler arasında, 6-10 yıl deneyime sahip öğretmenler ile 16-20 yıl deneyime sahip öğretmenler arasında olduğu görülmektedir.

Yeterlik boyutuna bakıldığında deneyim değişkenine göre öğretmen görüşleri arasında anlamlı farklılık olduğu görülmektedir ($F=5.18$; $p=.00$). Var olan anlamlı farklılık 0-5 yıl deneyime sahip öğretmenler ile 11-15 yıl deneyime sahip öğretmenler arasında, 0-5 yıl deneyime sahip öğretmenler ile 16-20 yıl deneyime sahip öğretmenler arasında, 0-5 yıl deneyime sahip öğretmenler ile 21 yıl ve üzeri deneyime sahip öğretmenler arasındadır. Bu duruma ek olarak 6-10 yıl deneyime sahip öğretmenler ile 16-20 yıl deneyime sahip öğretmenler arasında, 6-10 yıl deneyime sahip öğretmenler ile 21 yıl ve üzeri deneyime sahip öğretmenler arasında da anlamlı farklılık görülmektedir. Bunun yanında deneyim değişkenine

göre öğretmen görüş ortalamalarının *Çoğunlukla* düzeyinde ($3.40 < \bar{X} < 4.20$) olduğu görülmektedir.

Araştırma sonucunda ortaya çıkan anlamlı farklılık, hem uygulanabilirlik hem de yeterlik boyutlarında hizmet süresi az olan öğretmenler lehinedir. Araştırma sonucunda ortaya çıkan anlamlı farklılık hizmet süresi az olan öğretmenlerin daha fazla güncel bilgiye sahip olması ile ilişkilendirilebilir. Hizmet süresi az olan öğretmenlerin ölçme değerlendirmeye yönelik daha bilgili ve başarılı olmaları sonucuna ulaşan araştırmaların (Adıyaman, 2005; Ataman, 2007; Birgin, 2010) alan yazında olması bu görüşü destekler niteliktedir. Ayrıca hizmet süresi az olan öğretmenlerin hizmet süresi fazla olan öğretmenlere göre yapılandırmacı yaklaşıma yönelik lisans derslerini daha fazla almış olmaları ve bundan dolayı alternatif ölçme değerlendirme araçlarını daha fazla kullanılması gerektiğine olan inançları da anlamlı farklılığın oluşumuna ayrıca sebep olabilir.

Son boyut olan Dezavantaj boyutundan elde edilen bulgulara bakıldığında deneyim değişkenine göre öğretmen görüş ortalamaları arasında bir farklılığın olmadığı görülmektedir ($F=.96$; $p=.43$). Elde edilen bu sonuç ile hizmet süresinin alternatif ölçme değerlendirme araçlarını dezavantajlı görme konusunda farklılığa sebep olmadığı söylenebilir.

Kadro tipi değişkenine göre elde edilen bulgular ve yorum.

Sınıf öğretmenlerinin alternatif ölçme değerlendirme araçlarının kullanım durumlarının, yeterlik ve gereklik algılarının kadro tipi değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını ortaya çıkarmak için tek yönlü varyans analizi yapılmıştır. Elde edilen verilere Tablo 21’de yer verilmiştir.

Tablo 21. *Kadro Tipi Değişkenine Göre Sınıf Öğretmenlerinin AÖD Araçlarını Kullanım Durumu ve Yeterlik-Gereklik Algıları*

	Kadro Tipi	n	$\bar{X}$	ss		Kt	sd	Ko	F	p	Fark
AÖD Araçlarını Kullanım Durumu	Yönelme	a. Kadrolu	1027	3.40	.72	Gruplar Arası	1.50	2	.75	1.49	.23
		b. Sözleşmeli	39	3.46	.54	Grup İçi	581.35	1155	.50		
		c. Ücretli	92	3.27	.65	Toplam	582.85	1157			
		Toplam	1158	3.39	.71						
	Kaçınma	a. Kadrolu	1027	2.31	.74	Gruplar Arası	.62	2	.31	.57	.56
		b. Sözleşmeli	39	2.34	.87	Grup İçi	629.24	1155	.54		
		c. Ücretli	92	2.23	.61	Toplam	629.86	1157			
		Toplam	1158	2.30	.74						
AÖD Araçlarının Kullanımına İlişkin Yeterlik Algısı	Yeterlik	a. Kadrolu	1027	3.54	.76	Gruplar Arası	.13	2	.07	.11	.89
		b. Sözleşmeli	39	3.49	.66	Grup İçi	664.17	1155	.58		
		c. Ücretli	92	3.56	.80	Toplam	664.30	1157			
		Toplam	1158	3.54	.76						
	Güçlük	a. Kadrolu	1027	2.28	.80	Gruplar Arası	1.91	2	.95	1.51	.22
		b. Sözleşmeli	39	2.35	.80	Grup İçi	727.89	1155	.63		
		c. Ücretli	92	2.42	.68	Toplam	729.80	1157			
		Toplam	1158	2.29	.79						
AÖD Araçlarının Kullanımına İlişkin Gereklik Algısı	Uygulanabilirlik	a. Kadrolu	1027	3.77	.63	Gruplar Arası	1.65	2	.83	2.04	.13
		b. Sözleşmeli	39	3.91	.73	Grup İçi	468.65	1155	.41		
		c. Ücretli	92	3.88	.65	Toplam	470.30	1157			
		Toplam	1158	3.78	.64						
	Yeterlik	a. Kadrolu	1027	3.71	.64	Gruplar Arası	3.61	2	1.81	4.37	.01
		b. Sözleşmeli	39	3.90	.67	Grup İçi	476.95	1155	.41		a-c*
		c. Ücretli	92	3.88	.63	Toplam	480.57	1157			
		Toplam	1158	3.73	.64						
	Dezavantaj	a. Kadrolu	1027	2.57	.71	Gruplar Arası	1.62	2	.81	1.62	.20
		b. Sözleşmeli	39	2.56	.65	Grup İçi	576.24	1155	.50		
		c. Ücretli	92	2.43	.63	Toplam	577.86	1157			
		Toplam	1158	2.56	.71						

*p<.05

Sınıf öğretmenlerinin alternatif ölçme değerlendirme araçlarının kullanım durumlarının kadro tipi değişkenine göre karşılaştırılması sonucunda, hem Yönelme boyutunda (F=1.49; p=.23) hem de Kaçınma boyutunda (F=.57; p=.56) anlamlı farklılık görülmemektedir. Öğretmen görüşlerinin Yönelme boyutunda ortalamalarına bakıldığında sözleşmeli ($\bar{X}$ =3.46), kadrolu ($\bar{X}$ =3.40) öğretmenlerin görüş ortalamalarının *Çoğunlukla* düzeyinde ve ücretli öğretmenlerin ($\bar{X}$ =3.27) ise *Ara Sıra* düzeyinde olduğu yukarıdaki tablodan anlaşılmaktadır.

Öğretmenlerin alternatif ölçme değerlendirme araçlarının kullanımına ilişkin yeterlik algılarının karşılaştırılması sonucunda her iki boyutta anlamlı farklılık görülmemektedir ($F_{\text{yeterlik}} = .11$ $p_{\text{yeterlik}} = .89$; $F_{\text{güçlük}} = 1.51$ $p_{\text{güçlük}} = .22$).

Alternatif ölçme değerlendirme araçlarının kullanımına ilişkin gereklik algılarından elde edilen bulgulara bakıldığında, Uygulanabilirlik ($F = 2.04$; $p = .13$) ve Dezavantaj ($F = 1.62$; $p = .20$) boyutunda anlamlı farklılık görülmezken, Yeterlik boyutunda anlamlı farklılık görülmektedir ($F = 4.78$; $p = .00$). Yeterlik boyutunda ortaya çıkan anlamlı farklılığın kadrolu öğretmenler ile ücretli öğretmenler arasında ve ücretli öğretmenler lehine olduğu görülmektedir. Elde edilen bu bulgu sınıf eğitimi mezunu olmayan hatta formasyon eğitimi almamış bireylerin ücretli öğretmenlik yapabilmesi (Arslan, Sabah & Göksu, 2006) ve bu bireylerin ölçme değerlendirmeye yönelik yeterli bilgiye sahip olmamalarıyla ilişkilendirilebilir. Yapılan çalışmalara bakıldığında ücretli öğretmenlerin kadrolu sınıf öğretmenlerine göre alternatif ölçme değerlendirme teknikleri hakkında daha düşük bilgi düzeyine (Özenç, 2013) ve bu araçlara daha az hâkim olma düzeyine sahip olduğu görülmektedir (Kaya, Balay & Göçen, 2012). Ayrıca ücretli öğretmenliğin geçici bir istihdam tipi olması da bu duruma sebep gösterilebilir. Torun (2010) yaptığı çalışmada ücretli öğretmenlerin kendilerini öğretmen gibi görmediğinden ve kendilerini mesleğe vermediklerinden bahsetmektedir.

Tasarlanan Web Tabanlı Ölçme Değerlendirme Sistemi

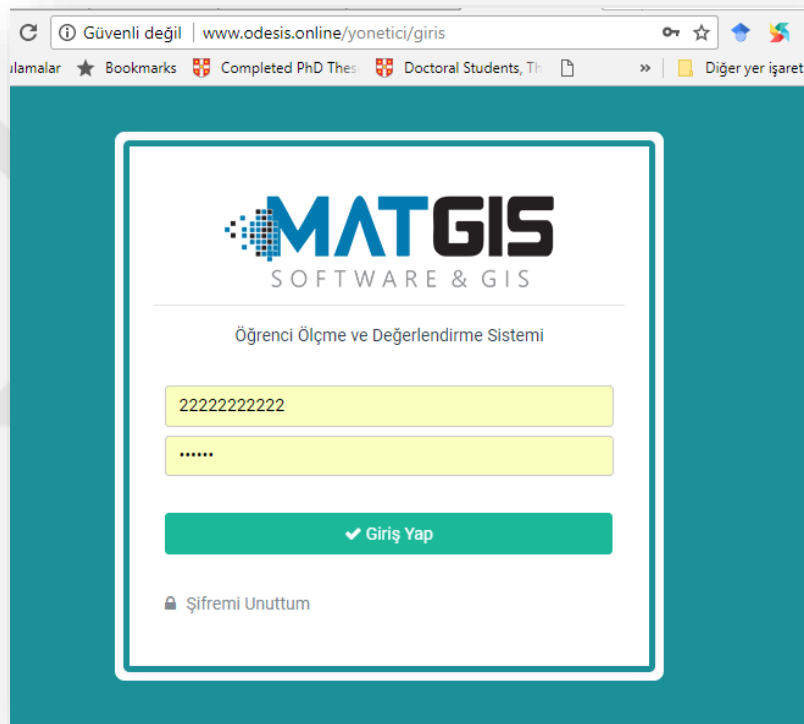
Bu araştırmada alternatif ölçme değerlendirme araçlarının kullanılabilirliğini arttırmak için web tabanlı ölçme değerlendirme sistemi geliştirilmiştir. Geliştirilen bu sistem ile derecelendirme ölçekleri, gözlem formları, kontrol listelerinin hazırlanması, düzenlenmesi, kullanılması, saklanabilmesi, veli ve öğrencilerin değerlendirme sürecine etkin katılımının sağlanabilmesi amaçlanmıştır. Ayrıca öğrencilerin yapmış olduğu çalışmaların değerlendirilmesi ve saklanıp bir sonraki öğrenim aşamasına aktarımının sağlanabilmesi için e-portfolio uygulaması da mevcuttur. Tasarlanan web tabanlı ölçme değerlendirme sistemi www.odesis.online adresinden erişime açılmıştır.

Web tabanlı ölçme değerlendirme sistemi hazırlanırken PHP yazım dili kullanılmış ve HTML ile Framework altyapıları kullanılarak uygulamanın IE9 üzeri ve tüm güncel tarayıcılar (Mobil, Tablet, iPad) ile uyumlu olması sağlanmıştır. %100 arama motoru optimizasyonu (SEO) sayesinde her arama motoru ile internet sitesine erişilebilmektedir. Benzer şekilde tüm bağlantılar arama motorlarının takip edebileceği düzende birbiriyle ilişkili olup arama motorları için açıklayıcı metinler içermektedir. İnternet sitesi sayfalar arası geçişler kolay, hızlı ve güvenli olacak şekilde yapılandırıldığından kullanıcı dostu bir tasarım

sergilemektedir. Tasarlanan web tabanlı ölçme değerlendirme sisteminde öğretmen modülü, öğrenci modülü, veli modülü ve yönetici modülü bulunmaktadır. Bu bölümde tasarlanan sistemin tanıtımına yer verilmektedir.

Kullanıcı girişi.

Tasarlanan ölçme değerlendirme sistemi için öğretmen, öğrenci, veli ve yönetici rolleri tanımlanmıştır. Sisteme kullanıcı girişi yapılabilmesi amacıyla tüm kullanıcılara yönelik tek bir arayüz tasarlanmıştır. Sistemi kullanacak tüm katılımcıların her biri için kendilerine özel kullanıcı hesap bilgileri (kullanıcı adı ve şifre) oluşturulmuştur. Kullanıcı girişi için tasarlanan arayüz Şekil 14’te görülebilir.

Şekil 14. Web tabanlı ölçme değerlendirme sistemine ait kullanıcı giriş sayfası.

Şekil 14’te görüldüğü üzere geliştirilen sistem internet desteği ile www.odesis.online adresi üzerinden hizmet sunmaktadır ve sisteme giriş aşamasında kullanıcı hesap bilgileri istenmektedir. Kullanıcı giriş ekranından kendisine ait hesap bilgileri ile giriş yapan katılımcılar üstlendikleri role uygun arayüze yönlendirilmektedir. Öğretmen rolü için gerekli kullanıcı hesap bilgileri, yönetici rolündeki uygulayıcılar tarafından atanmaktadır. Ancak öğrenci ve veli rollerine ait kullanıcı hesap bilgisi atamaları, yönetici izni ile öğretmen rolündeki uygulayıcılara bırakılmıştır.

Öğretmen modülü.

Yönetici tarafından öğretmene sağlanan kullanıcı adı ve şifre ile öğretmen ölçme değerlendirme sistemine giriş yaptıktan sonra öğretmenin kullanım yetkisine sunulmuş arayüz açılmaktadır. Bu arayüzde öğrenci listesi, öğrenci devamsızlık durumu, son yapılan öğrenci değerlendirme formları ve öğretmenler tarafından paylaşımına açılmış içerikler

The screenshot displays the Teacher Module interface. At the top, there is a navigation bar with links: Ana Merkez, ÖDF, Öğretmen, Öğrenci, Kullanıcı Ayarları, Kullanıcı İşlemleri, İletişim, and İçerik Yönetimi. Below the navigation bar, there are three tabs: Öğretmen, MELDA DEMİR; Sınıf, 1A SINIFI; and Okulu, SATI İLKOKULU. The main content area is divided into three sections: ÖĞRENCİLER, DEVAMSIZLIKLAR, and DEĞERLENDİRME FORMLARI.

ÖĞRENCİLER

SINIFI	TC NO	ADI SOYADI	İŞLEM	DOSYA
1A SINIFI	421	ZEYNEP ÖZEN	İncele	Dosya
1A SINIFI	33	ZEHRA ALPHAN	İncele	Dosya
1A SINIFI	337	VEYSEL ALPBOĞA	İncele	Dosya
1A SINIFI	4101	MUHAMMED PIRAN ÖZEN	İncele	Dosya

DEVAMSIZLIKLAR

TC NO	OKUL NO	ADI SOYADI	DEVAMSIZLIK
333		ZEHRA ALPHAN	1
33		VEYSEL ALPBOĞA	1
407		MİRAÇ ARI	1
391		SÜBHAN NAZLI	1
412		EYÜP AZLI	1

DEĞERLENDİRME FORMLARI

DERS	KONU	OKUL NO	ADI	SOYADI	PUANI	SONUÇ	ÖĞRETMEN GÖRÜŞÜ
Beden	GÖZLEM FORMU A.1.5		ZEYNEP	ÖZEN	2.70	Öğrencinin Performansı Orta	

görünmektedir.

Şekil 15.Öğretmen modülü ana sayfa ekran görüntüsü.

Şekil15'te öğretmen rolü için tasarlanan arayüzün ana yapısı görülmektedir. Arayüzdeki öğelere ait detayların görülebilmesi için ilgili öğrenciye ait “İncele” ya da “Dosya” butonlarına tıklanması gerekmektedir.

✓ Öğrenci Değerlendirme Sonuçları

Kopyala Excel PDF Kolonlar

Arama Yap:

SN	DERS	KONU	TC NO	OKUL NO	ADI	SOYADI	PUANI	SONUÇ	ÖĞRETMEN GÖRÜŞÜ	İŞLEM
1	Türkçe	İLKOKUMA YAZMA ÖĞRETİM SÜRECİNİ DEĞERLENDİRME FORMU	281		BÜNYAMIN	AZLI	2.19	Öğrencinin performansı orta düzeyde		
1	Beden	GÖZLEM FORMU A.1.5	283		BÜNYAMIN	AZLI	4.40	Öğrencinin performansı iyi		
2	Müzik	MÜZİK 1.DEĞERLENDİRME FORMU	28		BÜNYAMIN	AZLI	3.00	Öğrencinin performansı iyi	müziğe ilgisi yüksek bir öğrenci	
3	Matematik	GENEL ÖĞRENCİ İZLEME FORMU (PSİKOLOJİK ÖZELLİKLER)	283		BÜNYAMIN	AZLI	2.45	Öğrencinin performansı iyi		
4	Matematik	GENEL ÖĞRENCİ İZLEME FORMU (SOSYAL BECERİLER)	281		BÜNYAMIN	AZLI	2.75	Öğrencinin performansı iyi		
5	Matematik	SAYI DEĞERLENDİRME FORMU (1.SINIF)	281		BÜNYAMIN	AZLI	2.60	Öğrencinin performansı iyi		
DERS ADI					NOT ORTALAMASI					
Müzik					3,00					
Matematik					2,55					
Türkçe					2,19					

Şekil 16. Öğretmen modülüne ait incele bölümü ekran görüntüsü.

İncele Bölümü: İncele bölümünde öğrenim süresi boyunca öğrenciyi değerlendirmek için kullanılan bütün değerlendirme formları, değerlendirme formlarından elde edilen ortalamalar, tüm ortalamaların değerlendirildiği sonuç ve öğretmen açıklamaları yer almaktadır. Şekil 16’da “İncele” butonuna ait detay bilgiler görülebilir.

İncele bölümünde yer alan tüm değerlendirme formları ve öğretmenlere ait tüm görüşler istenildiği takdirde XLS, PDF dosyası olarak kaydedilmektedir. Ayrıca istenilen bir değerlendirme formunun kolayca bulunabilmesi amacıyla “Arama Yap” özelliği de eklenmiştir

Dosya Bölümü: Dosya butonuna tıklandığında öğrencilerin eğitim öğretim sürecinde yapmış oldukları ve ürün dosyasında olması gerektiği düşünülen bütün çalışmaların depolandığı veritabanına ulaşılmaktadır. İlgili arayüz Şekil 17’de görülebilir.

Burada depolanan öğrenci ürün dosyaları hakkında öğretmen tarafından değerlendirme yapılabilmekte, önemli notlar eklenebilmektedir. Var olan her bir ürün için yapılan değerlendirme ve kayıt işlemleri, öğrenci değerlendirme dosyası başlığı altında görüntülenebilir.

Şekil 17. Öğretmen modülünde yer alan öğrenci dosyalama bölümü ekran görüntüsü

Öğretmen modülünde sağ üstte Ana Merkez, ÖDF, Öğretmen, Öğrenci, Genel Ayarlar, Değerlendirme, İletişim ve İçerik Yönetimi sekmeleri bulunmaktadır. Bu sekmeler yönetici modülünde de görülebilmektedir. Öğretmen ve yönetici bölümünde yer alan ortak sekmelere bu bölümde yer verilecektir. Öğretmen modülünde yer alan sekmelere ek olarak var olan sekmeler hakkındaki bilgilere ise yönetici modülü başlığında yer verilmektedir. Öğretmen ve yönetici modülünde ortak bulunan bu sekmelerin kullanım amacı şöyledir:

Ana Merkez: Bu sekme, yapılan herhangi bir işlem sonrası üzerine tıklandığında, aktif pencerelerin hepsini kapatarak kullanıcıyı ana sayfaya yönlendirir

 Ana Merkez

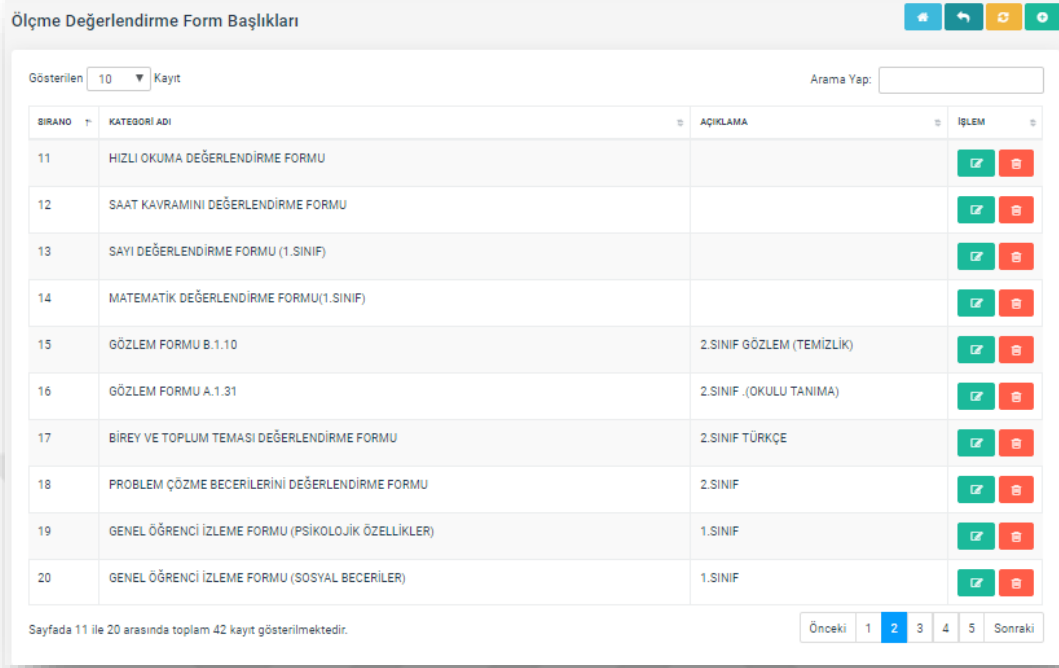
ÖDF (Ölçme Değerlendirme Formları):

Ölçme değerlendirme formlarının tasarlandığı, ölçülmek istenen özelliğe ilişkin ölçütlerin eklendiği ve likert ölçek tipinin (3'lü ve 5'li) belirlendiği sekmedir. Bu bölümün aktif kullanımı için öğretmenin öncelikle kullanacağı değerlendirme formunun başlığını girip sisteme kaydetmesi, değerlendirme ölçütlerini girmesi ve kullanacağı likert tipini seçmesi gerekmektedir. Böylelikle öğretmenin ders sürecinde öğrenciye kazandırmayı amaçladığı kazanımların ölçülüp değerlendirilmesi süreci, çevresel faktörler ve bireysel farklılıklar gözetilerek öğretmen tarafından hazırlanan ölçme değerlendirme formları ile gerçekleşir.

Şekil 18. Ölçme değerlendirme formu sekmesine ait alt sekmeler.

Ayrıca öğretmen kılavuz kitaplarında yer alan ölçme değerlendirme formları sisteme eklenmiş ve öğretmenlerin hizmetine sunulmuştur. İlgili sekmeye ait alt sekmeler Şekil 18’de

SIRANO	KATEGORİ ADI	AÇIKLAMA	İŞLEM
11	HIZLI OKUMA DEĞERLENDİRME FORMU		
12	SAAT KAVRAMINI DEĞERLENDİRME FORMU		
13	SAYI DEĞERLENDİRME FORMU (1.SINIF)		
14	MATEMATİK DEĞERLENDİRME FORMU(1.SINIF)		
15	GÖZLEM FORMU B.1.10	2.SINIF GÖZLEM (TEMİZLİK)	
16	GÖZLEM FORMU A.1.31	2.SINIF ,(OKULU TANIMA)	
17	BİREY VE TOPLUM TEMASI DEĞERLENDİRME FORMU	2.SINIF TÜRKÇE	
18	PROBLEM ÇÖZME BECERİLERİNİ DEĞERLENDİRME FORMU	2.SINIF	
19	GENEL ÖĞRENCİ İZLEME FORMU (PSİKOLOJİK ÖZELLİKLER)	1.SINIF	
20	GENEL ÖĞRENCİ İZLEME FORMU (SOSYAL BECERİLER)	1.SINIF	

görülebilir.

Şekil 19. Ölçme değerlendirme form başlıkları ekran görüntüsü.

Bu sekmeye tıklandığında form başlıkları, değerlendirme ölçütleri, 3’lü Likert Tipi Formu, form kategorilerini oluşturan 3’lü Likert Tipi Formu Proje, 5’li Likert Tipi Formu alt sekmeleri açılmaktadır. Bu alt sekmelerin kullanım amacı şöyledir:

Form Başlıkları: Bu alt sekmede sisteme daha önce kaydedilen ölçme değerlendirme formlarının listesi yer almaktadır. Öğretmen rolündeki uygulayıcılar tarafından hazırlanan her yeni ölçme değerlendirme formu bu bölümde sisteme kaydedilebilmektedir. İlgili arayüz Şekil 19’da gösterilmektedir.

Form başlığı alt sekmesinde, yeni formlar eklenebilmesinin yanı sıra ekle butonu kullanılarak yeni kategoriler de eklenebilmekte ve yeni ölçme değerlendirme form kaydı yapılabilir.

Yeni kategori ekle butonuna tıkladıktan sonra form ekleme sayfası açılmaktadır. Bu bölüme, kullanılacak olan ölçme değerlendirmenin

Şekil 20. Yeni form başlıkları ekleme bölümüne ait ekran görüntüsü.

türü, kullanılacağı kategori ve açıklama eklenebilir. Bu yolla kullanılacak olan ölçme değerlendirme formunun adı, türü (kontrol listesi, proje değerlendirme formu, tutum ölçeği vb.) ne amaçla ve hangi derste kullanılacağı bilgisi verilebilir. Ayrıca öğrencinin ölçme değerlendirme sürecine aktif katılımını sağlamayı amaçlayan öz, akran, grup değerlendirmesi vb. formlar, *Bu Formu Öğrenci Görsün mü?* bölümüne tik atıp kayıt tamamladıktan sonra öğrenci modülünde görülmesine ve değerlendirmeye alınmasına olanak sunulmaktadır.

Değerlendirme Ölçütleri: Form başlığı altında kayıt altına alınan ölçme değerlendirme formlarının amacına hizmet edecek ölçütler bu bölümde sisteme kaydedilir.

Kategoriler			
MATEMATİK ÖZDEĞERLENDİRME FORMU			
SIRANO	KATEGORİ	ÖLÇÜT ADI	İŞLEM
1	MATEMATİK ÖZDEĞERLENDİRME FORMU	problemleri çözdüğümde çok mutlu olurum	
2	MATEMATİK ÖZDEĞERLENDİRME FORMU	matematik dersine girmek hoşuma gidiyor	
3	MATEMATİK ÖZDEĞERLENDİRME FORMU	sayılar ile uğraşmayı severim	

Şekil 21. Ölçme Değerlendirme Formlarına Ait Ölçütlerin Yer Aldığı Ekran Görüntüsü

Bu bölümde ölçme değerlendirme sisteminde yer alan bütün ölçme değerlendirme formlarına ait ölçütlere ulaşılabilir, bunlar değiştirilebilir ve gerekli görüldüğü takdirde öğretmen tarafından silinebilir.

Yeni hazırlanan ölçme değerlendirme formlarının sistemde uygulanabilir hale gelmesi için yeni kategori ekle butonuna tıklanır. Tıklandıktan sonra önceden form başlığı sekmesi ile altında kayıt altına alınmış ölçme değerlendirme formları kategoriler bölümünden seçilir. Ardından bu forma hizmet edecek ölçütler eklenir. Her bir ölçüt girildikten sonra (+) sembolüne tıklayıp yeni bir ölçüt eklenebilir, (-)

+

Ölçüt Ekleme Alanı

×

Kategoriler

GÖZLEM FORMU A.1.6

Ölçüt Adı

Yapılan hata karşısında hoşgörülüdür

Arkadaşlarının da hata yapabileceğini söyler

Yeni Ölçüt Adı Yazın

Kaydı Tamamla

Temizle

Kapat

Şekil 22. Ölçüt ekleme alanına ait ekran görüntüsü

sembolüne tıkladığında ise var olan ölçüt formdan silinebilmektedir. Bu bölümde kullanılacak ölçüt sayısına sınırlama getirilmemiş, ölçüt sayısını belirleme yetkisi formu kullanacak öğretmenlerin tercihine bırakılmıştır.

Likert Tipi Formlar: Ölçme değerlendirme formları sekmesinde yer alan tüm likert tipi formlara ilişkin alt sekmeler benzer amaca hizmet etmektedir. Bu nedenle alt sekmelerin özellikleri hakkındaki bilgiler tek başlık altında verilmiştir. Likert tipi formların yer aldığı sekmeler, öğretmenler tarafından geliştirilip sisteme yüklenen ya da yönetici tarafından öğretmenlerin hizmetine sunulan formların saklandığı ve öğrenci değerlendirilmesinin yapıldığı alandır.

✓ Öğrenci Gözlem Form İşlemleri

Kopyala Excel PDF Kolonlar ▼

Arama Yap:

SN	DERS	KONU	TC NO	OKUL NO	ADI	SOYADI	PUANI	SONUÇ	ÖĞRETMEN GÖRÜŞÜ	İŞLEM
1	Beden	GÖZLEM FORMU A.1.5	42023152762		ZEYNEP	ÖZEN	2.70	Öğrencinin Performansı Orta		
2	Beden	GÖZLEM FORMU A.1.5	41087183934		MUHAMMED PİRAN	ÖZEN	4.00	Öğrencinin Performansı İyi		
3	Beden	GÖZLEM FORMU A.1.5	41096183642		ALİ FIRAT	ALPHAN	2.10	Öğrencinin Performansı Geliştirilmeli		
4	Beden	GÖZLEM FORMU A.1.5	25172714470		AZRA	ÇELİK	4.10	Öğrencinin Performansı İyi		

Şekil 23.Kullanılan ölçme değerlendirme formlarının yer aldığı bölüme ait ekran görüntüsü.

Bu bölümde yer alan likert tipi form sekmelerine tıkladığında, öğretmenler tarafından öğrencilere uygulanmış tüm formlar ve bu formlardan elde edilen puan ve sonuçlar öğrenci bazında görülmektedir. Ayrıca değerlendirilmiş her bir formun detaylı incelenebilmesi için kayıt görüntüle butonu eklenmiştir. Kayıt butonuna tıkladığında, istenen forma yönelik değerlendirme ölçütleri ve bu ölçütlere verilen puanlamalar, değerlendirmenin yapıldığı sınıf ve değerlendirme tarihi detaylı olarak incelenebilir.

Öğrenci değerlendirilme sürecinde bu sayfada yer alan yeni kategori ekle butonuna tıklanır. Bu butona tıklandıktan sonra değerlendirilmesi hedeflenen ders, öğrenci ve

değerlendirme sürecinde kullanılacak olan form seçilir. Değerlendirme formu seçildikten hemen sonra değerlendirme formuna ait ölçütler belirir ve uygulamaya hazır hale gelir. Ayrıca öğretmenin eklemek istediği, önemli gördüğü bir durum varsa, öğretmen görüşü bölümüne yazılıp değerlendirme formunun içinde kayıt altına alınabilir.

+

Ölçüt Ekleme Alanı

×

Ders *

GÖRSEL SANATLAR

Öğrenci *

762-ZEYNEP ÖZEN

Kategoriler *

GENEL ÖĞRENCİ İZLEME FORMU (PSİKOMOTOR BECERİLER)

ÖLÇÜTLER		DERECELER		
		İyi (3)	Orta (2)	Zayıf (1)
1	MALZEMELERİNİ ETKİN KULLANIR	☐	☐	☐
2	KENDİNE AİT MALZEMELERİ KULLANIRKEN ÖZEN GÖSTERİR	☐	☐	☐
3	BAŞKALARINA AİT MALZEMELERİ KULLANIRKEN ÖZEN GÖSTERİR	☐	☐	☐

Öğretmenin Görüşü:

Değerlendirme Ölçeği

Sistem öğrencinin aldığı puanların ortalamasını, aşağıdaki ölçütlere göre değerlendirilerek otomatik hesaplamaktadır.

3 - 2,34	Öğrencinin performansı iyi
2,33 - 1,68	Öğrencinin performansı orta düzeyde
1,67 - 1	Öğrencinin performansı zayıf

✓ Kaydı Tamamla

🧼 Temizle

⌵ Kapat

Şekil 24.Ölçme değerlendirme formu örneğine ait ekran görüntüsü.

Değerlendirme yapıldıktan sonra elde edilen ortalama, değerlendirmenin yapıldığı dersin ortalamasına otomatik olarak eklenir. Ayrıca değerlendirme formunun uygulanması ile elde edilen puan ve sonuç, değerlendirmenin yapıldığı öğrenci modülünde, öğretmen modülünde yer alan incele bölümünde ve veli modülünde de görülebilmektedir. Ölçme değerlendirme formları altında yer alan 5’li likert tipi formu ve 3’lü likert tipi proje formunda da benzer işlem yapılarak sisteme veri girişi yapılabilir.

Form başlıklarına tıklandıktan sonra açılan alt sekmede silme, kayıt düzenleme, sayfayı yenileme, geriye dönme, ana sayfaya dönme ve yeni kategori ekleme butonları yer almaktadır. Var olan bu butonlar ölçme değerlendirme sisteminde işlem gerektiren her sayfada yer almaktadır. Bu butonların aktif ya da pasif olması yönetici ve yönetici tarafından

yetki verilmiş öğretmenlerin elindedir. Sistemde yer alan butonlar ve işlevleri aşağıda sıralanmıştır.

Ana Sayfa Butonu: İşlem yapma sürecinde üzerine tıklandığında aktif pencereleri kapatarak kullanıcıyı ana sayfaya götürür.

Geri Dönme Butonu: İşlem yapma sürecinde tıklandığı vakit kullanıcıyı bir önceki sayfaya götürür.

Sayfa Yenileme Butonu: Açık olan sayfanın yeniden yüklenmesini sağlar.

Yeni Kategori Ekleme Butonu: Tıklandığında yeni ölçme değerlendirme formunun sisteme eklenmesine olanak sağlayan sayfa açılır.

Kayıt Düzenleme Alanı: Sisteme eklenmiş olan ölçme değerlendirme formunun güncellenmesine olanak sağlayan sayfayı açar.

Silme Butonu: Sistemde var olan kaydın silinmesini sağlar.

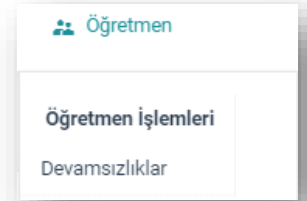

Kayıt Düzenleme Butonu: Tıklandığında sisteme önceden var olan bilgilerin güncellenmesini sağlayan safya açılır.

Kayıt Görüntüleme Butonu: Tıklandığında kayıt altına alınan formlara ait bilgilere ulaşılır.

Öğretmen İşlemleri (Devamsızlıklar): Öğrenci devamsızlıklarının kayıt altına alındığı sekmedir. Bu sekme ile öğretmen, devamsızlık yapan öğrencinin gelmediği gün sayısını ve devamsızlık nedenini kayıt altına alabilmektedir.

Öğrenci Günlük Devamsızlık Ekleme Alanı

Okul * Sınıf *

Hantepe İlköğretim Okulu 1A Sınıfı

SIRA NO	GÜN	AY	YIL	OKUL NO	ÖĞRENCİ ADI SOYADI	DEVAMSIZLIK DURUMU	NOT
1	25	Nisan	2018		ZEYNEP ÖZEN	☐	Öğrencinin Gelmeme Nedeni
2	25	Nisan	2018		ZEHRA ALPHAN	☐	Öğrencinin Gelmeme Nedeni
3	25	Nisan	2018		VEYSEL ALPBOĞA	☐	Öğrencinin Gelmeme Nedeni
4	25	Nisan	2018		MUHAMMED PİRAN ÖZEN	☐	Öğrencinin Gelmeme Nedeni
5	25	Nisan	2018		ALİ FIRAT ALPHAN	☐	Öğrencinin Gelmeme Nedeni
6	25	Nisan	2018		AZRA ÇELİK	☐	Öğrencinin Gelmeme Nedeni
7	25	Nisan	2018		BİYAN ÇELİK	☐	Öğrencinin Gelmeme Nedeni

Şekil 25.Öğrenci günlük devamsızlığını ekleme alanına ait ekran görüntüsü.

Eğitim öğretim süresi boyunca devamsızlık yapan öğrenci listesi, bu öğrencilerin gelmediği gün sayısı ve gelmeme nedeni öğretmen ana sayfasında görüntülenmektedir.

Öğrenci Ürün Dosyası: Öğrencilerin ürün seçki dosyalarının eklendiği sekmedir. Bu bölümde öğrencilerin yapmış olduğu ve ürün dosyasında olması gerektiğine inanılan ürünlerin online kayıtlarına ulaşılabilir. Ayrıca dosya bölümünde depolanan ürünler ve ürünlerin oluşum süreci hakkında bilgi ya da sözlü değerlendirme bu bölümde yapılabilir. Saklanan ürün dosyalarına yönelik açıklama ve bilgiler Şekil 26’da görülebilmektedir.

Öğrenci Ürün Dosyaları

Gösterilen: 10 Kayıt Arama Yap:

SIRANO	OKUL	SINIF	ÖĞRENCİ	DOSYA ADI	AÇIKLAMA	ÜRÜN	İŞLEM
163	GÜRBÜZ İLKOKULU	2/A SINIFI	YAKUP KEKLİK	PORTFOLYO	Öğrenci ayrıntılı çalışmayı sever. El işi kağıtlarını sabırla işlemesi ve çizgilerden taşımaması düzenli çalıştığının göstergesi.	EL İŞİ ÇALIŞMALARI	
164	GÜRBÜZ İLKOKULU	2/A SINIFI	CEYLAN IŞIK	PORTFOLYO	Etkinliklerinde çoklu bakış açısı kullanmayı sever. Etkinliklerinin eksik yönlerinin değerlendirilmesi hoşuna gider. Takdir edilmek onu motive eder.	EL İŞİ ÇALIŞMALARI	
165	GÜRBÜZ İLKOKULU	2/A SINIFI	AYLA GÖĞERCİN	PORTFOLYO	Çalışmayı, etkinlik yapmayı pek sevmese de görselin saflarındaki süslemeler özgünlüğünü ortaya çıkardı. Ayrıntılı çalışmayı sevmeyen bir öğrenci.	EL İŞİ ÇALIŞMALARI	
166	GÜRBÜZ İLKOKULU	2/A SINIFI	UĞUR KILIÇ	PORTFOLYO	Ders başansı düşük olsa da öğrencimin etkinliklerindeki çabayı oldukça beğeniyorum. Kendi rengini etkinliğinde kullanmayı, 'Ben böyleyim.' demeyi sever	EL İŞİ ÇALIŞMALARI	
167	GÜRBÜZ İLKOKULU	2/A SINIFI	AYŞE NUR YILDIZ	PORTFOLYO	Hiçbir işini aksatmayan ve pozitif yaklaşımını hiçbir zaman bırakmayan öğrencim. Etkinlik ne olursa olsun kendini yansıtır ve yarım bırakmaz.	EL İŞİ ÇALIŞMALARI	
168	GÜRBÜZ İLKOKULU	2/A SINIFI	EBUBEKİR ÇİÇEK	PORTFOLYO	Başarma duygusunu yaşamayı tam ister. Bu yüzden sürekli başarılı yönlerine vurgu yaparım, bu da onu işine adapte eder ve daha güzel çalışmalar üretir.	EL İŞİ ÇALIŞMALARI	

Şekil 26. Öğrenci ürün dosyalarının eklendiği ve saklandığı sekmeyle ait ekran görüntüsü

Öğrenci ürün dosyasında kaydedilen ürünler, öğretmen ana sayfasında yer alan ve her öğrenci için özel olarak hazırlanan “dosyala” alt sekmesinde görüntülenebilmektedir. Ayrıca incelenmesi ya da güncellenmesi istenen ürüne “Arama Yap” bölümüne ürünün ismi yazılarak rahatlıkla ulaşılabilir.

Sisteme yeni ürün eklemek istendiğinde yeni kategori ekle butonuna tıklanır. Tıklama sonrası öğrenci ürün dosyası ekleme alanı alt sekmesi açılır. Arayüzde görülen ilgili alanlara okul, sınıf, ürünün sahibi olan öğrenci bilgileri seçilir. Ardından dosyanın ve yapılan ürünün adı sisteme girilir Resim bölümünde dosya seç bölümüne tıkladıktan sonra ilgili ürüne ait görsel sisteme yüklenir. Dosya ekleme sürecinde telefon, tablet ya

Öğrenci Ürün Dosyası Ekleme Alanı

Okul * Sınıf * Öğrenci *

Okul Seç Sınıf Seç Öğrenci Seç

Dosya Adı * Ürün *

Ürün Dosyası Adı Yazın Ürünü Yazın

Resim *

Dosya Seç Dosya seçilmedi

Dosya Açıklaması

Ürün Dosya Açıklaması Giriniz

Kaydı Tanımla Temizle Kapat

Şekil 27. Öğrenci ürün dosyası ekleme alanına ait ekran görüntüsü.

da bilgisayardan ürün kaydı yapılabilir. Kameralı cihazların kullanımında cihaz kamerasının aktif olarak açılması ile anında görüntü yüklemesi yapılabilir. Yanında kırmızı yıldız simgesi görülen bu alanların doldurulması zorunlu tutulmuştur ve boş bırakılamaz. “Dosya açıklaması” bölümünde ise ürün dosyası hakkında gerek duyulan açıklamalar sisteme girilebilir ancak bu alanın doldurulması zorunlu tutulmamıştır.

Kullanıcılar: Ölçme değerlendirme sisteminde aktif olarak yer alacak uygulayıcılarının sisteme kayıt edildiği alandır. Öğretmenler yönetici rolündeki uygulayıcılardan aldıkları yetki ile bu bölümde okuttukları sınıfta yer alan öğrencileri ve bu öğrencilerin velilerini sisteme kaydedebilmektedir.

Yönetici Listesi

Sistemi kullanmak için farklı departmanlara ait yönetici ve personel tanımları oluşturma alanı. **Yönetici Tanımlama** işlemi yaparak programı kullanabilirsiniz.

Gösterilen: 10 Kayıt Arama Yap:

SIRANO	GRUP ADI	TC NO	ADI	SOYADI	EMAIL	DURUM	İŞLEM
21	Öğrenciler	5789	BİYAN	ÇELİK	.com	Aktif	
22	Öğrenciler	251	AZRA	ÇELİK	.com	Aktif	
23	Öğrenciler	4109	ALİ FIRAT	ALPHAN	.com	Aktif	
24	Öğrenciler	4108	MUHAMMED PİRAN	ÖZEN	.com	Aktif	
25	Öğrenciler	337	VEYSEL	ALPBOĞA	.com	Aktif	
26	Öğrenciler	333	ZEHRA	ALPHAN	ail.com	Aktif	

Şekil 28.Kullanıcılara ait bilgilerin yer aldığı ve düzenlendiği sekme ait ekran görüntüsü.

Açılan bu sekmede öğretmenlerin sisteme kaydettiği öğrenci ve veli bilgileri yer almaktadır. Bu bölümde sistemde var olan kullanıcının şifre değiştirme ya da kayıt bilgilerine yönelik güncelleme işlemleri, kayıt düzenleme işlemi butonuna tıklanarak yapılabilir. Ayrıca kullanıcı; nakil, sürekli devamsızlık, hastalık vb. nedenlerden dolayı sistem içerisinde pasif halde tutulabilmektedir. Kullanıcıyı pasif hale getirmek için “Kaydı Pasif Et” butonuna basmak yeterlidir. Sistem içerisinde pasif ya da aktif olan kullanıcıların bu durumu sistemde görünür haldedir.

Sisteme yeni kullanıcı kaydı yapmak için *yeni kullanıcı ekle* butonuna tıklanır. Ardından açılan sekmede kullanıcının yer alacağı grup (öğrenci grubu, veli grubu) seçilir. kullanıcının TC kimlik numarası, adı ve soyadı, e-mail adresi girilir ve sisteme giriş yaparken kullanacağı şifre bu bölümde belirlenir. Uniq olma özelliğinden dolayı her kullanıcının TC kimlik numaraları

Yönetici Ekleme Alanı

Yönetici Grubu Seç

TC No

Yönetici TC Kimlik No

Adı

Yönetici Adı

Soyadı

Yönetici Soyadı

Email Adresi

2222222222

Şifre

.....

Şekil 29.Yeni kullanıcı ekleme alanına ait ekran görüntüsü.

kullanıcı hesap bilgisinde kullanıcı adı olarak atanmıştır. Böylece yapılacak olan tüm işlemlerde, benzer isimdeki kullanıcılardan kaynaklanabilecek karışıklıkların önüne geçilmesi amaçlanmıştır/sağlanmıştır.

Kullanıcı İşlemleri: Kullanıcılar arasındaki bağlantıyı ilişkilendirmek için kullanılan sekmedir. Bu bölümde, kayıt altına alınan öğrenciler ve velileri ilişkilendirilir. Böylelikle veli modülünde işlem yapmak isteyen velilerin sadece kendi çocuğuna yönelik bilgileri görüntüleyebilmesi sağlanmıştır.

Öğrenci Sayfası: Sistemde kayıtlı öğrencilerin bilgilerinin kaydedildiği bölümdür.

Öğrencilerimiz

Gösterilen: 10 Kayıt

Arama Yap:

SIRANO	OKUL	SINIF	ÖĞRETMEN	TC NO	OKUL NO	ÖĞRENCİ ADI	VELİSİ	VELİ TEL	İŞLEM
1	SAKALLI KÖYÜ BEYKAYA MEZRASI İLKOKULU	4/A	ERSAN ÇETİN	438	59	UMUT KURT	METİN KURT	0(5)	
2	SAKALLI KÖYÜ BEYKAYA MEZRASI İLKOKULU	4/A	ERSAN ÇETİN	3	45	SEMANUR AKINCI	ADEM AKINCI		
3	SAKALLI KÖYÜ BEYKAYA MEZRASI İLKOKULU	4/A	ERSAN ÇETİN	338	40	RABİA AÇAN	ZEKİ AÇAN	0(5)	
4	SAKALLI KÖYÜ BEYKAYA MEZRASI İLKOKULU	4/A	ERSAN ÇETİN	32	36	POLAT AKINCI	MEHMET AKINCI	0(5)	
5	SAKALLI KÖYÜ BEYKAYA MEZRASI İLKOKULU	4/A	ERSAN ÇETİN	26	33	MEHMET SELİM AKINCI	AHMET AKINCI	0(5)	

Şekil 30. Kullanıcılara ait bilgilerin eklendiği ve güncellenebildiği sekmeyle ait ekran görüntüsü.

Öğrencilere yönelik açılan sekmede öğrencilerin TC kimlik numarası, kayıtlı oldukları okul, sınıf, velisi ve velisine ulaşabilecek telefon numarası görülmektedir.

Öğrenci bilgilerinin sisteme yüklenebilmesi için Şekil 30’da görülen “işlem düzenleme alanı”na tıkladıktan sonra açılan sekmede yer alan bilgilerin doldurulması gerekmektedir. Bu sekmede öğrencilerin TC kimlik numarası, okumakta oldukları okul ve sınıf bilgisi, sorumlu olan öğretmen gibi bilgiler kullanıcı kaydı yapılırken sisteme yüklendiğinden otomatik olarak görüntülenmektedir. Öğrencinin

İşlem Düzenleme Alanı

Okul: SAKALLI KÖYÜ BEY Sınıf: 4/A

Öğretmen: ERSAN ÇETİN TC Kimlik No: 438

Adı: Umut Soyadı: KURT

Doğum Tarihi: Doğum Tarihi Yazın Doğum Yeri: Doğum Yeri Yazın

Okul Numarası: 59 Cinsiyeti: Erkek Kadın Adresi: SA

Telefonu: Telefon Numarası Yazın Email Adresi: Email Adresi Yazın

Veli Adı: METİN Veli Soyadı: KURT Veli Telefonu: 0(5)

Resmi: Dosya Seç Dosya seçilmedi

Öğrenci Hakkında: Öğrenci Hakkında Bilgi Giriniz

Kaydı Güncelle Temizle Kapat

Şekil 31. Öğrenci bilgilerine yönelik işlem düzenleme alanı.

doğum tarihi, doğum yeri, okul numarası, cinsiyeti, adresi, varsa telefonu, e-mail adresi, veli bilgisi, veliye ait telefon numarası ve istenildiği takdirde öğrenciye ait fotoğraf bu bölümde sisteme yüklenebilmektedir. Ayrıca öğrenciye ait özel bir durum varsa (özel gereksinim durumu, aile durumu, sağlık durumu vb.) bu bölümde kayıt altına alınabilmektedir.

Velilerimiz

Gösterilen 10 Kayıt Arama Yap:

SIRANO	OKUL	ÖĞRENCİ	VELİ	ADRES	TELEFON	EMAIL	NOT	İŞLEM
1	SAKALLI KÖYÜ BEYKAYA MEZRASI İLKOKULU	UMUT KURT	METİN KURT	SAKALLI KÖYÜ BEYKAYA MEZRASI	0(53	ail.com		
2	SAKALLI KÖYÜ BEYKAYA MEZRASI İLKOKULU	SEMANUR AKINCI	ADEM AKINCI	SAKALLI KÖYÜ BEYKAYA MEZRASI	0(55	ail.com		
3	SAKALLI KÖYÜ BEYKAYA MEZRASI İLKOKULU	RABIA AÇAN	ZEKİ AÇAN	SAKALLI KÖYÜ BEYKAYA MEZRASI	0(53	il.com		
4	SAKALLI KÖYÜ BEYKAYA MEZRASI İLKOKULU	POLAT AKINCI	MEHMET AKINCI	SAKALLI KÖYÜ BEYKAYA MEZRASI	0(53	il.com		
5	SAKALLI KÖYÜ BEYKAYA MEZRASI İLKOKULU	MEHMET SELİM AKINCI	AHMET AKINCI	SAKALLI KÖYÜ BEYKAYA MEZRASI	0(53	ail.com		

Veli Sayfası: Sistemde kayıtlı olan velilere ait bilgilerin kaydedildiği bölümdür.

Şekil 32. Velilere ait bilgilerin yer aldığı ve güncellendiği sayfaya ait ekran görüntüsü.

Bu sekmede velilerin adresi, telefon numarası, e-mail adresi, okuyan öğrencilerinin kim olduğu ve kayıtlı olduğu okul hakkında bilgiler yer almaktadır.

Veli bilgilerinin sisteme yüklenebilmesi için öğrenci sisteminde olduğu gibi *işlem düzenleme alanına* tıklayıp açılan sayfada yer alan bilgilerin doldurulması gerekmektedir. Açılan sekmede velinin adı, soyadı, telefon numarası, adresi, e-mail adresi, velisi olduğu öğrenci ve bu öğrencinin okuduğu okul bilgileri sisteme yüklenmektedir. Ayrıca veliye ait özel bir durum varsa (boşanmış, mahkum, özel gereksinimli vb.) bu bölümde kayıt altına alınabilmektedir.

İşlem Düzenleme Alanı

Okul * Öğrenci *

SAKALLI KÖYÜ BEYKAYA MEZRASI İLKOKULU AŞ 43E İ-UMUT KURT

Veli Adı * Veli Soyadı * Veli Telefonu *

METİN KURT 0(536)

Adresi * Email Adresi

SAKALLI KÖYÜ BEYKAYA MEZRASI İLKOKULU kurtm2112@gmail.com

Veli Hakkında

Veli Hakkında Bilgi Giriniz

Şekil 33. Veli bilgilerine ait işlem düzenleme alanı.

İletişim: Ölçme değerlendirme sistemini geliştiren araştırmacının bağlı olduğu kuruma dair iletişim bilgilerinin yer aldığı sekmedir.

İçerik Yönetimi: İstenildiği takdirde öğretmen ve yöneticilerin bilgi paylaşımı yapabildiği sekmedir. İçerik yönetimi sekmesi ile öğretmenler tarafından güncel konular, resmi yazılar, form taslakları hatta herhangi bir konuya yönelik yorum ve video linkleri paylaşılabilir.

Öğrenci modülü.

Şekil 34.Öğrenci modülüne ait ekran görüntüsü.

Öğretmen tarafından öğrencilere sağlanan kullanıcı adı ve şifre ile öğrenci sisteme giriş yaptıktan sonra öğrencinin kullanım yetkisine sunulmuş arayüz açılmaktadır. İlgili arayüz Şekil 34’te görülebilir. Öğrenci modülü üç bölümden oluşmaktadır. İlk bölümde öğrenciye ait okul ve veli bilgileri yer almaktadır. İkinci bölümde öğretmen tarafından hazırlanan ve öğrencinin öz, akran, grup değerlendirmeleri yapmasına olanak sağlayan değerlendirme formu yer almaktadır. Üçüncü ve son bölümde ise ölçme değerlendirme sisteminde öğrenciye yönelik yapılan değerlendirmeler sonunda ders bazında elde edilen ortalamalar yer almaktadır. Öğrenci rolündeki uygulayıcılar için sadece öğretmenin izin verdiği değerlendirme forumlarını doldurma yetkisi tanımlanmıştır. Öğrencilere ait diğer bilgiler öğretmen tarafından girilmektedir.

Sistemde yer alan ve öğretmen, öğrenci, veli modülünde görüntülenebilen derse yönelik genel not ortalamaları, e-okul sistemiyle uyumlu olması açısından 3’lük sisteme göre ayarlanmıştır. Ancak 4.sınıfta geleneksel sınavların da yer almasından dolayı 4.sınıf öğrenci değerlendirme işlemi 5’lik sisteme göre şekillendirilmiştir.

Veli modülü.

Sistem içerisinde yer alan veli modülü ile veliler, öğrencileri hakkında detaylı bilgi sahibi olabilmektedir. Öğretmen tarafından velilere sağlanan kullanıcı adı ve şifre ile giriş

Ana Merkez

CUMA ÇELİKER

TC No33

Okul No925

Doğum Yeri / TarihiHANI / 01.0

Adres

Telefon No

VelisiSERDAR ÇELİKER

Veli Tel05

DERSE GÖRE GENEL NOT ORTALAMASI

DERS	GENEL ORTALAMA NOTU
OYUN VE FİZİKİ ETKİNLİKLER	3,00
Müzik	3,00
Matematik	1,50
Hayat Bilgisi	1,72
Türkçe	1,72

DERSLERE GÖRE NOT ORTALAMALARI

ÖĞRETMEN	KONU	DERS	NOT	ÖĞRETMEN GÖRÜŞÜ
DEFNE BOZKUŞ	GEOMETRİK ŞEKİLLERE YÖNELİK DEĞERLENDİRME FORMU (2.SINIF)	Matematik	2.00	
DEFNE BOZKUŞ	HIZLI OKUMA DEĞERLENDİRME FORMU	Türkçe	2.00	

yaptıktan sonra velinin kullanım yetkisine sunulmuş arayüz açılmaktadır (Şekil 35).

Şekil 35. Veli modülüne ait ekran görüntüsü.

Veli modülü üç bölümden oluşmaktadır. İlk bölümde öğrenciye ait okul ve veli bilgileri yer almaktadır. İkinci bölümde öğrencilerin ders bazında genel not ortalamaları verilmektedir.

Üçüncü bölümde ise öğretmen tarafından öğrenciye yönelik yapılan ölçme değerlendirmeler ve öğrencinin yapmış olduğu öz, akran, grup değerlendirmeleri sonucu öğrencinin aldığı notlar ile öğretmen görüşü yer almaktadır.

Yönetici modülü.

Ölçme değerlendirme sistemine yönelik genel ayarların ve yetki işlemlerinin verildiği modüldür. Bu modülde öğretmenlerin kimlik bilgileri, çalıştıkları kurum, okuttukları sınıf ve şube girişi yapılabilmekte ve öğretmenlere kullanıcı adı ve şifre atanmaktadır. Yönetici modülü, öğretmen modülü ile aynı sayfa yapısına sahiptir. Ek olarak kullanıcı işlemlerinde diğer tanımlar alt sekmesine, kullanıcı ayarlarında ise yetki işlemleri ve kullanıcı grupları alt sekmesine sahiptir.

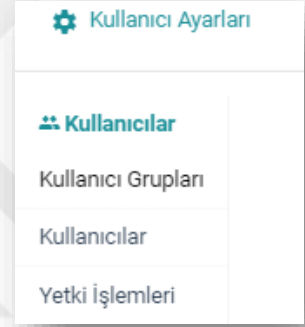
Kullanıcı işlemleri sekmesi altında yer alan diğer tanımlar alt sekmesi ile istenilen bölge, okul, sınıf ve şube sisteme kaydedilebilmektedir. Genel tanımlar bölümünde yer alan öğretmen bölümünde, sistemde kaydı bulunan öğretmenlerin mesleki (sicil no, branş, göreve başlama tarihi, okuttuğu sınıf, çalıştığı okul, daha önce çalıştığı kurumlar) ve kimlik bilgileri yer almaktadır. Öğrenci ve veli alt sekmelerinin kullanımı, uygulama sırasında yönetici tarafından bir müdahalede bulunulmasını engellemek için öğretmenlerin yetkisine bırakılmıştır. Bu nedenle her iki alt sekme, yönetici modülünde pasif haldedir.

Genel Tanımlar	Diğer Tanımlar
Öğretmen	Sınıf
Öğrenci	Ders
Veli	Merkez
	Şube

Şekil 36.Kullanıcı işlemleri sekmesi.

Kullanıcı ayarları sekmesinde yer alan Kullanıcı Grupları alt sekmesinde öğretmen, öğrenci, veli ve yönetici dışında sisteme giriş yapılması istenen herhangi bir kullanıcı rolü varsa ilgili kayıt bu alt sekmede yapılır. Kullanıcılar alt sekmesinde ise öğretmen ve yeni yönetici kaydı yapılabilmektedir. Kullanıcılar alt sekmesinde yeni kullanıcı ekleme işlemi öğretmen modülünde yer alan kullanıcı alt sekmesi ile aynıdır. Öğretmen modülünde yer alan kullanıcı alt sekmesinden farklı olarak yönetici modülünde, sistemde yer alan kullanıcılar aktif ya da pasif hale getirilebilmektedir.

Kullanıcı Ayarları
Kullanıcılar
Kullanıcı Grupları
Yetki İşlemleri
Kullanıcılar

Şekil 37.Kullanıcı ayarları sekmesi.

Yetki işlemleri yönetici tarafından sistem içerisinde aktif halde bulunan kullanıcılara yetki verme işleminin gerçekleştiği alt sekmedir. Yetki işlemleri alt sekmesi ile ölçme değerlendirme sisteminde yer alan bütün modüller ve bu modüllerin hangi kullanıcıların yetkisinde olduğu görülebilmektedir. Bu alt sekme ile kullanıcı gruplarına sistemde yer alan modülleri görüntüleme, ekleme, düzenleme, silme, raporlama, onay verme yetkisi verilebilmektedir.

Gösterilen10Kayıt

Arama Yap:

SIRA	GRUP ADI	MODÜL ADI	GÖRÜNTÜLE	EKLE	DÜZENLE	SİL	RAPOR	ONAY	İŞLEM
81	Öğretmenler	Öğretmen							
82	Öğretmenler	Genel Tanımlar							
83	Öğretmenler	Yetki İşlemleri							
84	Öğretmenler	Kullanıcılar							
85	Öğretmenler	Kullanıcı Grupları							
86	Öğretmenler	Kullanıcılar							

Şekil 38.Yönetici yetki işlemleri sayfası.

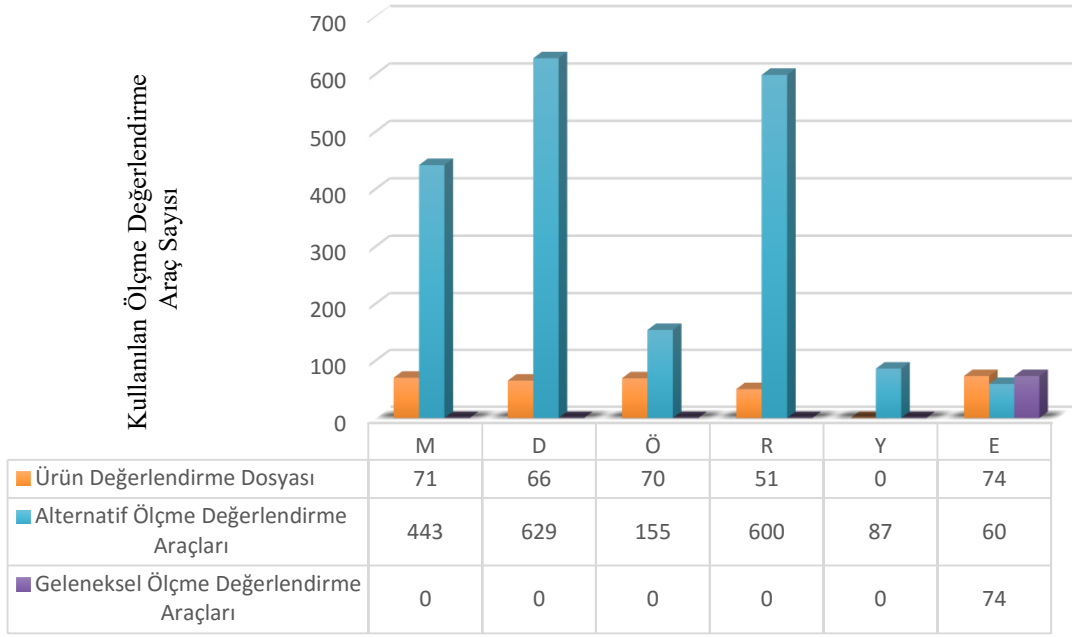
Bu bölümde sistem yetkisinin kullanıcı gruplarında olup olmadığı ya da yetki verme, kaldırma işlemleri butonları ile yapılabilmekte ve anlaşılabilmektedir. Yeşil buton, kullanıcı grubunun istenilen modülde ve istenilen yetkiye sahip olduğu, kırmızı buton ise yetkiye sahip olmadığı anlamına gelmektedir. Kullanıcılara yetki verme ya da kullanım yetkisini alma işlemi bu butonların üzerine tıklayarak yönetici tarafından değiştirilebilmektedir.

Tasarımın Uygulanması

Alanyazın incelemesi ve durum tespiti sonrası, öğretmen ve öğrencilerin değerlendirme sürecine aktif katılımını sağlayabilecek, velilere öğrenci hakkında bilgilendirme yapabilecek web tabanlı ölçme değerlendirme sistemi tasarlanmıştır. Tasarımın uygulanabilirliğini belirlemek için uygulama çalışması yapılmıştır. Uygulama 2017-2018 eğitim öğretim yılı güz ve bahar dönemlerinde gerçekleştirilmiştir.

Uygulamanın yapıldığı ilk dönem sonunda, sistemde var olan aksaklıkları belirlemek için öğretmenler ile görüşülmüş ve sistemin uygulanması sürecinde tespit edilen aksaklıklar giderilmiştir. Ayrıca öğretmenler tarafından sistemde yer alması istenen özellikler dikkate alınmış ve araştırma bütçesi dâhilinde eklenmiş ya da değişikliğe gidilmiştir. Araştırmanın yapıldığı ikinci dönemin sonunda ise tasarlanan web tabanlı ölçme değerlendirme sisteminde yer alan formlar ve bu formların kullanım durumları incelenmiştir. Ayrıca sistemin kullanıma uygunluk durumunu belirlemek için uygulamaya dahil edilen öğretmenler ile görüşme yapılmıştır. Uygulamayı yapacak öğretmenlere öncelikli olarak tasarlanan web tabanlı ölçme

değerlendirme sistemi hakkında bilgilendirmeye yönelik seminer verilmiştir. Ardından sisteme giriş yapabilmeleri için her bir öğretmene kullanıcı adı ve şifre atanmıştır. Ayrıca öğretmenlerin uygulama sürecinde kullanıma yönelik bir sorunla karşılaşmamaları için her bir öğretmene ölçme değerlendirme sistemi kullanım kılavuzu kitapçığı verilmiştir (Ek 3). Veli ve öğrencilerin uygulama sürecine katılması ve sisteme kayıt edilme işlemleri öğretmenlerin yetkisine bırakılmıştır.

Şekil 39. Sistemde kullanılan ölçme değerlendirme araçlarının miktarını gösteren grafik.

Uygulama sonucunda öğretmenlerin web tabanlı ölçme değerlendirme sistemini kullandıkları anlaşılmaktadır. Yukarıdaki grafikte uygulamayı yapan öğretmenlerin alternatif ölçme değerlendirme ve geleneksel ölçme değerlendirme araçlarını kullanım miktarı ile sisteme yükledikleri ürün dosya sayısı görülmektedir.

Şekil 39’da sistemde yer alan ya da sisteme öğretmen tarafından yüklenen alternatif ölçme değerlendirme araçlarını en çok D kodlu 2.sınıf öğretmenin kullandığı görülmektedir. Bununla beraber D öğretmenin 66 ürün dosyasını sisteme yüklediği ve bu ürün dosyalarına yönelik değerlendirme ya da anekdot kayıtları da eklediği görülmektedir.

Birinci sınıf öğretmenleri olan M ve R öğretmenlerinin kullandıkları ölçme değerlendirme sayılarına bakıldığında, M öğretmenin 443, R öğretmenin ise 600 alternatif ölçme değerlendirme aracını sistemde aktif kullandığı görülmektedir. Sisteme yükledikleri ürün dosyası sayılarına bakıldığında ise M öğretmenin 71, R öğretmenin 51 ürün dosyasını sisteme yükledikleri görülmektedir. M ve R öğretmenlerinin sisteme çizgi çalışmaları, metin okuma, serbest etkinlik vb. ürün dosyaları yükledikleri ve benzer ölçme

değerlendirme araçlarını kullandıkları görülmektedir. Ayrıca M ve R öğretmenlerinin sisteme yükledikleri ürün dosyaları hakkında nadiren değerlendirme yaptığı ya da açıklama eklediği görülmektedir.

Hem birinci sınıf hem ikinci sınıfı bir arada okutan birleştirilmiş sınıf öğretmeni Y öğretmenin 87 alternatif ölçme değerlendirme aracı kullandığı ve sisteme hiç ürün dosyası yüklenmediği yukarıdaki tablodan anlaşılmaktadır. Ayrıca Y öğretmenin kullandığı ölçme değerlendirme araçlarını sisteme yükleme sürecinde sadece sistemde var olan ya da diğer öğretmenler tarafından yüklenen ölçme değerlendirme formlarını kullandığı yeni bir ölçme değerlendirme aracı geliştirmediği ölçme değerlendirme sisteminden elde edilen bulgulardan anlaşılmaktadır.

Üçüncü sınıf öğretmeni olan Ö öğretmenin sisteme 155 alternatif ölçme değerlendirme aracı kullandığı ve 70 ürün dosyası yüklediği görülmektedir. Ö öğretmenin sisteme yer alan her öğrenci sayfasına iki ortak proje ürününü yüklediği ve bu projeye yönelik proje değerlendirme formu ile araştırma değerlendirme ölçeğini kullandığı görülmektedir.

Dördüncü sınıf öğretmeni olan E öğretmenin hem alternatif ölçme değerlendirme araçlarını (60) hem de geleneksel ölçme değerlendirme araçlarından (74) elde ettiği sonuçları sisteme yüklediği görülmektedir. Ayrıca yapmış olduğu çoktan seçmeli test, boşluk doldurma vb. geleneksel ölçme değerlendirme araçlarını (74) ürün dosyası olarak sisteme yüklediği görülmektedir. E öğretmenin alternatif ölçme değerlendirme araçlarını her derste kullanmadığı da sistemde elde edilen bulgulardan anlaşılmaktadır.

Tablo 22.Uygulama Sürecinde Katılımcılar Tarafından Kullanılan Ölçme Değerlendirme Araçlarının Listesi

Ders	Sınıf	Kullanılan Veri Toplama Aracı	Ekleyen	Kullanım Sayısı
Matematik	1.Sınıf	Genel Öğrenci İzleme Formu (Psikolojik Özellikler)	Yönetici	2
		Genel Öğrenci İzleme Formu (Sosyal Beceriler)	Yönetici	2
		Genel Öğrenci İzleme Formu (Sosyal Beceriler)	Yönetici	1
		Matematik Değerlendirme Formu	R Öğrt.	2
		Sayı Değerlendirme Formu	R Öğrt.	2
		Toplama İşlemine Yönelik Değerlendirme Formu	M Öğrt.	2
		Çıkarma İşlemine Yönelik Değerlendirme Formu	M Öğrt.	2
	2.Sınıf	Problem Çözme Becerilerini Değerlendirme Formu	D Öğrt	2
		Genel Öğrenci İzleme Formu (Psikolojik Özellikler)	Yönetici	1
		Saat Kavramını Değerlendirme Formu	D Öğrt	1
		Genel Öğrenci İzleme Formu (Bilişsel)	Yönetici	1
		Geometrik Şekillere Yönelik Değerlendirme Formu	D Öğrt	1
		Çarpma ve Bölme İşlemlerine Yönelik Değerlendirme Formu	D Öğrt	1
	3.Sınıf	Araştırma Değerlendirme Ölçeği	Yönetici	1
	4.sınıf	-		
Türkçe	1.Sınıf	Sergileme Değerlendirme Ölçeği	Yönetici	2
		İlk okuma Yazma Öğretim Sürecini Değerlendirme Formu	R Öğrt.	2
		Yazmaya Yönelik Değerlendirme Formu	M Öğrt.	2
		Okumaya Yönelik Değerlendirme Formu	M Öğrt.	2
		Anlamaya Yönelik Değerlendirme Formu	M Öğrt.	2
	2.sınıf	Birey ve Toplum Teması Değerlendirme Formu	D Öğrt.	1
		Sözlü Sunum Değerlendirme Ölçeği	Yönetici	1
		Yazılı Sunum Değerlendirme Ölçeği	Yönetici	1
		Tartışma Değerlendirme Ölçeği	Yönetici	1
		Dinleme Becerileri	D Öğrt.	1
		Hızlı Okuma Değerlendirme Formu	D Öğrt	1
		Öğrenme Alanlarına Yönelik Kazanım Değerlendirme Formu	D Öğrt	1
	3.Sınıf	Okuma Yazmaya Yönelik Kontrol Listesi		1
	4.Sınıf	Öğrenci Gözlem Formu	Yönetici	1
Hayat Bilgisi	1.Sınıf	Ülkemizde Hayat Değerlendirme Formu	R Öğrt.	2
		Güvenli Hayat Değerlendirme Formu	R Öğrt.	2
		Sağlıklı Hayat Değerlendirme Formu	R Öğrt.	2
		Sergileme Değerlendirme Ölçeği	Yönetici	2
	2.sınıf	Birey ve Toplum Teması Değerlendirme Formu	D Öğrt	1
		Genel Öğrenci İzleme Formu (Psikomotor Beceriler)	Yönetici	1
		Sergileme Değerlendirme Ölçeği	Yönetici	1
		Öğrenme Alanlarına Yönelik Kazanımları	D Öğrt	1
		Değerlendirme Formu-2		
		Öğrenme Alanlarına (Sağlık) Yönelik Kazanımları	D Öğrt	1
		Değerlendirme Formu		
		Akras Değerlendirme Ölçeği	D Öğrt	1
		Araştırma Değerlendirme Ölçeği	D Öğrt	1
	3.sınıf	Ülkemizde Hayat Değerlendirme Formu		1
Müzik	1.Sınıf	Müzik 1.Değerlendirme Formu	R Öğrt.	2
	2.sınıf	Müzik 1.Değerlendirme Formu	R Öğrt.	1
		Genel Öğrenci İzleme Formu (Sosyal Beceriler)	Yönetici	1
	3.sınıf	Değerlendirme Formu (Yaratıcılık) 3.Sınıf	Ö Öğrt.	1
	4.sınıf	Müzik 4.Değerlendirme Formu	E Öğrt.	1

Tablo 22'nin devamı

Oyun ve Fiziki Etkinlikler	1.Sınıf	Oyun Süreci Değerlendirme Formu	R Öğrt.	2
		Oyun ve Fiziki Etkinlikler Değerlendirme Formu	M Öğrt.	2
		Gözlem Formu	Yönetici	2
	2.sınıf	Genel Öğrenci İzleme Formu (Sosyal Beceriler)	Yönetici	1
		Genel Öğrenci İzleme Formu (Psikolojik Özellikler)	Yönetici	1
	3.sınıf	Uygulama Sınavı Değerlendirme Ölçeği	Ö Öğrt.	1
	4.sınıf	Uygulama Sınavı Değerlendirme Ölçeği	Ö Öğrt.	1
Görsel Sanatlar	1.Sınıf	Görsel Sanatlar Değerlendirme Formu	R Öğrt.	2
		Görsel Sanatlar Değerlendirme Formu-2	M Öğrt	2
	2.sınıf	-		-
	3.Sınıf	Görsel Sanatlar Ürün Değerlendirme Formu	Ö Öğrt.	1
	4.sınıf	Görsel Sanatlar Ürün Değerlendirme Formu	E Öğrt.	1
Fen Bilimleri	3.sınıf	Proje değerlendirme formu	Yönetici	1

Web tabanlı ölçme değerlendirme sisteminde yönetici ya da öğretmen tarafından eklenen ve öğrenci değerlendirme sürecinde kullanılan ölçme değerlendirme araçları listesi yukarıdaki tabloda yer almaktadır. Aktif olarak kullanılan ölçme değerlendirme araçlarından 18'inin yönetici, 13'ünün D öğretmeni, 10'unun R öğretmeni, 7'sinin M öğretmeni 4'ünün Ö öğretmeni, 2'sinin E öğretmeni tarafından olmak üzere 36 ölçme değerlendirme aracının öğretmenler tarafından geliştirilip sisteme yüklendiği ve aktif olarak kullanıldığı görülmektedir. Ayrıca öğretmenler tarafından geliştirilip sisteme yüklenen ölçme değerlendirme araçlarının sisteme yer alan diğer öğretmenler tarafından da kullanıldığı görülmektedir. Örneğin birinci sınıf öğretmenleri olan M ve R öğretmenlerinin, yükledikleri ölçme değerlendirme araçlarını ortak kullandıkları görülmektedir. Birleştirilmiş sınıf öğretmeni olan Y öğretmenin ise herhangi bir ölçme değerlendirme aracını sisteme yüklediği, yönetici ya da diğer öğretmenler tarafından sisteme yüklenen ölçme değerlendirme araçlarını kullandığı dikkat çekici bir durumdur. Ayrıca öğretmenlerin tasarladıkları ölçme değerlendirme araçlarında ölçüt olarak daha çok derslerde yer alan öğrenme alanlarına yönelik kazanımları kullandıkları görülmektedir.

Sisteme kullanılan ölçme değerlendirme araçlarının ders bazında kullanım durumlarına bakıldığında; Matematik ve Türkçe derslerinde yönelik 14, Hayat Bilgisi dersine yönelik 12, Oyun ve Fiziki Etkinlikler dersine yönelik 7, Görsel Sanatlara yönelik 4 ve Fen Bilimlerine yönelik 1 ölçme değerlendirme aracı türünün kullanıldığı görülmektedir. Ayrıca 4.sınıf öğretmenin İnsan Hakları, Yurttaşlık ve Demokrasi, Fen Bilimleri, Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi, Sosyal Bilgiler, Matematik, Yabancı Dil, Trafik Güvenliği derslerine yönelik geleneksel ölçme değerlendirme araçlarını ürün dosyası olarak kullandığı ve değerlendirme sonucu elde edilen öğrenci notlarını, sisteme yazılı notu olarak yüklediği görülmektedir.

Tasarımın uygunluğunu belirlemeye yönelik uygulama sonrası öğretmenler ile yarı yapılandırılmış formu kullanılarak görüşmeler yapılmıştır. Öğretmenler ile yapılan görüşmeler ile web tabanlı ölçme değerlendirme sisteminin eğitim öğretim sürecinde uygulanabilirliği belirlenmeye çalışılmıştır.

Tasarımın Uygulanabilirliğine Yönelik Öğretmen Görüşleri

Bu bölümde, web tabanlı ölçme değerlendirme sisteminin uygulamasını gerçekleştiren sınıf öğretmenlerinin görüşlerine yer verilmiştir. Tasarımın uygulanabilirliği bağlamında web tabanlı ölçme değerlendirme sistemine yönelik öğretmen görüşleri altı ana tema şeklinde ortaya çıkmaktadır. Ortaya çıkan temalar başlık halinde ve doğrudan öğretmen görüşleri verilerek yorumlanmaktadır.

- Web tabanlı ölçme değerlendirme sisteminin yapısı

Uygulamayı gerçekleştiren öğretmenlere, web tabanlı ölçme değerlendirme sisteminin erişimine, gezinme ve kullanım kolaylığına vb. yönelik tasarım yapısını belirlemek amaçlanmıştır. Bu amaçla öğretmenlere “Web tabanlı ölçme değerlendirme sistemini tasarım açısından değerlendirebilir misiniz?” sorusu sorulmuştur. Öğretmen görüşlerinin sistemin yapısı açısından ortak bir görüşe sahip olduğu alınan yanıtlardan anlaşılmaktadır. Öğretmenler, web tabanlı ölçme değerlendirme sisteminin yapısını basit, kullanışlı, anlaşılır bulmuş ve sekme sayısının azlığından dolayı istenen verilere kolaylıkla ulaşabildiklerini ifade etmişlerdir. Bununla beraber öğretmenler, sisteme internet olan her yerden girilebilmesi, bilgisayar, telefon ve tablet uyumlu olmasını, kullanıcıların kullanıcı ve şifre ile girerek gizlilik sağlamasını olumlu karşılamışlardır. Ayrıca kullanılan ölçme değerlendirme formlarından elde edilen ortalamanın ders ortalaması altına otomatik olarak eklenmesi, değerlendirme sonrası öğrenci sonucunun gözü yormayacak şekilde farklı renklerde verilmesi öğretmenler tarafından olumlu karşılanan başka bir durumdur. Bu konuya yönelik bazı öğretmen görüşlerine aşağıda yer verilmiştir:

Öğretmen R: *Tasarım açısından kolay bir yapısı var. Sisteme erişimin kimlik numarası ve şifre ile sağlanmasından dolayı programa rahatlıkla ulaşabiliyoruz. Özellikle cep telefonu ile programa giriş yapılabilmesi çok iyi. Programda sol ve sağ köşelerde bulunan işaretler kullanıcıların istenen verilere kolaylıkla ulaşmalarını sağlıyor. Değerlendirmeye yönelik sonuçların anlaşılabilir ve toplu halde veriliyor olması uygulama ve değerlendirme sürecinde işimi kolaylaştırdı.*

Öğretmen E: *Erişim açısından internet olan her yerden erişilebilir. Cep telefonlarından da rahat bir şekilde sisteme giriş yapılabilir. Bu açıdan pratik ve kolay bir uygulama.*

Öğretmen D: *Tasarım açısından kullanışlı bir yapısı var. İstenilen, aranan veri kolaylıkla bulunabiliyor. Sağ üst bölmede yer alan işaretlerin işlevselliği ve sayıların azlığı bu durumu kolaylaştıran temel etken. Sol üst kısımda yer alan başlıkların form, öğretmen, öğrenci şeklinde ayrılmış olması da verinin kolaylıkla karşına çıkmasını sağlıyor. Sisteme erişim kimlik numarası ve şifre ile sağlandığı için pek zorlayıcı olmadı ancak sistemin web adresi kısmında ara sıra web adresi güvenli değil kırmızı renkte belirmesi rahatsız ediciydi. Tasarımın öz renklerini uyumlu buldum. Gözü yoran veya karmaşıklığa sebep olacak renklerin kullanılmaması bu düşüncemi destekleyici nitelikte. Ayrıca sistemde tasarımın dışında tasarımı ilgilendirmeyen gereksiz bir başlık veya bilginin olmaması kullanışlılığı artırıyor.*

Uygulama sonrası öğretmenlerin tasarımın yapısını uygun ve kullanılabilir bulduğu söylenebilir. Öğretmenlerin tasarımın yapısına yönelik olumlu yaklaşımlarının yanında bir öğretmenin sistem girişi sırasında sistemin web adresinde *web adresi güvenli değildir* yazısı ile karşılaştığı görülmektedir. Ortaya çıkan bu durum öğretmenin kullandığı web tarayıcısının yapısı ile ilişkilidir. Çünkü kullanılan web tarayıcısı herhangi bir siteye bağlanırken web sitesinin gizliliğini ve şifrelemenin yeterlik durumunu belirlemeye çalışır. Web sitesinin şifreleme durumu yeteri kadar güçlü değilse web tarayıcısı tarafından sistem bağlantısı kesilir ya da hata sayfası gösterir.

- Web tabanlı ölçme değerlendirme sisteminin öğretim sürecinde kullanılabilirliği

Web tabanlı ölçme değerlendirme sisteminin öğretim sürecinde kullanılabilirliğini belirlemek için öğretmenlere “Web tabanlı ölçme değerlendirme sistemini eğitim öğretim sürecinde kullanılabilir buluyor musunuz?” sorusu yöneltilmiştir. Öğretmenlerden alınan görüşlerden web tabanlı ölçme değerlendirme sisteminin eğitim öğretim sürecinde kullanılabilir olduğuna dair ortak bir görüşün hâkim olduğu anlaşılmaktadır. Ölçme değerlendirme sisteminin istenilen anda uygulamaya konulabiliyor olması, istenilen konuya yönelik ölçek geliştirilip uygulanabilir olması, her öğrenciyi her yönüyle değerlendirebilmesi, öğrencilerin öz, akran, grup değerlendirme yapabilmesi, velilerin giriş yapıp öğrencinin öğrenme sürecinin her aşamasını takip edebiliyor olabilmesi öğretmenler tarafından olumlu ve kullanılabilir karşılanmaktadır. Ayrıca sistemde öğrenci ürün dosyalarının saklanabilmesi, değerlendirilebilmesi, açıklamalar ve anekdot kayıtlarının tutulabilmesi öğretmenler tarafından sistemin önemli bir artısı olarak kabul görmektedir. Web tabanlı ölçme değerlendirme sisteminin öğretim sürecinde kullanılabilirliğine yönelik öğretmen görüşlerine aşağıda yer verilmiştir.

Öğretmen Ö: İstedğim anda değerlendirme yapabilme ve ürünleri depolama alanı sağlıyor. Ayrıca öz değerlendirme sistemini kriter olarak değerlendirmeye alabiliyoruz. Bu özellikle proje değerlendirmelerinde çok işe yarıyor. Veli ve öğrencinin de sistemde yer almasını sağlıyor olması büyük avantaj. Ancak öz değerlendirmelerin yapılacağı öğrenci sayfalarının veliler tarafından kullanılabilir olması beni geriyor.

Öğretmen Y: Çok kullanışlı bir sistem. Her an her türlü değerlendirme yapabilme fırsatı var bu sistemde. Ancak internete bağlı olması ve benim köy okulunda olmam sistemin olanaklarından yararlanmamı engelliyor. Çalıştığım köyde telefon bile zor çekiyor, uydu interneti bir yere kadar hizmet veriyor. Bu nedenle sadece Diyarbakır'a geldiğimde evde sistemi kullanabiliyorum. Buna rağmen sisteme yüklediklerim sayesinde kâğıtlar ile boğuşmak zorunda kalmadım ve bu büyük bir yarar.

Öğretmen R: Evet kullanışlı buluyorum. Özellikle öğrencilere yönelik somut veriler olması, ürün dosyalarının saklanabiliyor olması ve bunların bir şifre ile kolaylıkla ulaşılabilmesi çok güzel. Yalnız sınıf mevcudum 56 kişi olması verilerin girişi esnasında beni çok yordu. Mevcudun düşük olduğu sınıflarda kolaylıkla ve zevk ile yapılabilecek kullanışlı bir tasarım.

Öğretmen D: Web tabanlı ölçme değerlendirme sistemini eğitim öğretim sürecinde kullanılabiliyor bulmamın temel sebebi öğretim sürecini istediğiniz kadar sisteme yansıtabiliyor olmanız. Özellikle istediğiniz konuda istediğiniz ölçeği geliştirip dönemin herhangi bir zaman diliminde dahi kullanmak üzere yükleyebiliyor olmak, çocuğu her yönüyle değerlendirebilmek açısından oldukça önemli. Örneğin sınıfta son zamanlarda artış gösteren bir problemin daha sebebini araştırmak isterseniz basit bir likert ölçeğiyle kaynağın ne olduğunu bariz bir şekilde ortaya koyabilirsiniz. Bu anlamda son zamanlarda çocukların ailevi ilişkilerini, ev yaşantılarını okula yansıtma sebeplerini anlamak için bile anket geliştirip uyguladık. Sistemin en beğendiğim en önemli yanı çoklu değerlendirme fırsatı sunması oldu zaten. Bunları alternatif ölçme değerlendirme araçlarıyla sunulması motive edici oldu. Veri girişi yaparken de geleneksellikten uzak olduğumu fark ettiğimden motivasyonum arttı. Sistemde işlevsel bulduğum en güzel modül ürün değerlendirme modülü oldu. Bu modülle öğrencilerimin ürünlerini değerlendirirken hem onları daha iyi tanıma fırsatı buldum hem de ürünlerin ömür boyu saklanabileceğini fark ettim. Likert ölçeği doldururken öğrencilerin her yönüyle değerlendirilebilmesinin yanı sıra not girişi bitiminden sonraki öğrenci notunu gösteren renklerin (iyi, orta, zayıf ibareleri) çeşitli olması çocuğun çok yönlü değerlendirilebildiğini ortaya koydu. Başarısız olunan derslerin yanında çocuğun başarılı olduğu dersleri veya ölçek, durum, alanların da ortaya

çıkması her çocuğun başarılı olabileceği yönlerin, derslerin farklı olabileceğini gösterdi.

Uygulama sonrası öğretmenlerin web tabanlı ölçme değerlendirme sistemini eğitim öğretim sürecinde kullanılabılır buldukları söylenebilir. Bu duruma rağmen uygulama sürecinde öğretmenlerin çalıştıkları kurumun bulunduğu bölgede internet bağlantı sorununun olması ya da sınıf mevcudunun fazlalığından dolayı uygulama esnasında ara sıra zorlandıkları görülmektedir. Ayrıca öğrenci modülünün öğrenci velisi tarafından doldurulabilme ihtimali öğretmenleri endişelendiren bir husus olarak görülmektedir.

- Web tabanlı ölçme değerlendirme sisteminin kullanım sürecinde öğretmene katkısı

Web tabanlı ölçme değerlendirme sisteminin öğretmenlere sunduğu katkıları belirlemek için öğretmenlere “Web tabanlı ölçme değerlendirme sisteminin kullanım süresince size ne tür katkısı oldu?” sorusu sorulmuştur. Öğretmenlerin web tabanlı ölçme değerlendirme sistemini kullanarak çocukları çoklu değerlendirme yapabildikleri ve bunun sonucu olarak öğrencilerin ne yapıp ne yapamadıklarını daha net görebildikleri öğretmen görüşlerinden anlaşılmaktadır. Ayrıca öğrenci ürünleri, değerlendirme formları ve bu formlara ait sonuçların sistemde saklanabilir olması öğretmenlerin evrak işleri ile uğraşmasını azalttığı görülmektedir. Öğretmenlerin değerlendirme sonrası elde edilen toplu değerlendirme sonuçlarına bakarak program sürecini öğrencilerin öğrenme hızına göre ayarlayıp esnetme fırsatı verdiği de görülmektedir. Son olarak velilerin sisteme girip öğrenci hakkında anlık değerlendirme sonuçlarını görebildiği ve öğretmenlerin velilerden olumlu dönütler almasını sağladığı öğretmen görüşlerinden anlaşılmaktadır. Web tabanlı ölçme değerlendirme sisteminin öğretmene katkısını belirlemeye yönelik bazı öğretmen görüşlerine aşağıda yer verilmiştir:

Öğretmen D: Tasarımın bana öncelikli katkısı dersteki gözlemlerimin ne kadar da haklı olduğumu kanıtlamasıydı. Ölçekleri doldurduktan sonra genel bir inceleme yaptım ve derste gördüğüm öğrenci ile tasarımda değerlendirdiğim öğrenci tamamen aynıydı. Kısacası, ders çocuğun vücudu ise tasarım çocuğun iç dünyasıydı. Az önce belirttiğim gibi çoklu değerlendirme ölçütlerinin kullanılması çocuğu her yönüyle tanımamı sağladığı için öğrencinin başarısızlığına değil de başarılı olduğu (yeşil renkli notlar) alanlara yoğunlaşmamı sağladı. Örneğin hızlı okuma yapabildiği halde Türkçe sorularını çözemeyen veya anlamayan öğrencilerim olduğunu ortaya koyması çocuktaki dil problemini önüme çıkardı ya da matematiksel ifadeleri çok çabuk işleme döktüğü halde problemleri anlamayan, çözemeyen çocukta yine dil problemi olduğunu, okuduğunu anlamadığını ortaya koydum. Kısacası öğrencileri

yakından tanıma fırsatı buldum; çünkü sistem bir ayırıştırma, çözümleme sistemi gibi. Özellikle ürünlerini yaparken en ufak bir resim çizdiği bile çocuğun iç dünyasını yansıttığından çocuğa uygulayacağım yaklaşımı bile belirliyor.

Öğretmen R: Öğretmen olarak öğrencilerimin öğrenim düzeylerini birebir görmemi sağladı. Neleri yapıp neleri yapamadıklarını gördüm ve eğitim programımın buna göre esnettim. Velilerimden de olumlu dönütler aldım. Onlar da çocuklarının eğitsel gelişimlerini sistem üzerinden kolaylıkla gördüler. Öğrencilerimin 1.sınıf olmalarından dolayı sistem giriş konusunda yetersiz olduklarını düşündüğümünden öz, akran değerlendirmeyi yaptırmadım. Ayrıca sınıfımın kalabalık olması da bu duruma engeldi. Bunu seneye uygulayabilirim.

Öğretmen E: sistemin bana en büyük katkısı gözlem formları ve uygulama ölçekleri kullanarak öğrencileri ders esnasında değerlendirebilmem oldu. Yaptığım yazılı sınavlara ek olarak bu formları kullanıyor olmam, öğrencilerin yazılıda istediğim bilgileri yazamamasına rağmen kısmen de olsa bu bilgilere sahip olduğunu fark etmemi sağladı. Bu da öğrencilere yönelik daha olumlu yaklaşmamı sağladı.

- Web tabanlı ölçme değerlendirme sisteminin e-okul sistemi ile karşılaştırılması

Öğretmenlerden web tabanlı ölçme değerlendirme sistemi ile MEB e-okul sisteminin karşılaştırılması amacıyla “Web tabanlı ölçme değerlendirme sistemi ile MEB e-okul sistemini değerlendirme açısından karşılaştırabilir misiniz?” sorusunu yanıtlamaları istenmiştir. Bu konuya yönelik bazı öğretmen görüşlerine aşağıda yer verilmiştir:

Öğretmen Y: e- okul sisteminde değerlendirme yok ki. e-okulda sadece öğrencilerin notunu girmeye dair bir bölme var. Bu ölçme değerlendirme sisteminde ise değerlendirme var, kriter belirleme var, dosya saklama ve dosya yorumlama var. Hatta veliye öğrenciye detaylı bilgilendirme yönü bile var.

Öğretmen M: Web tabanlı ölçme değerlendirme sistemi, e-okul sistemine göre daha kapsayıcı ve daha geniş değerlendirme imkânı sağlıyor. Doğrusunu söylemek gerekirse e-okulda sadece öğrencilerin notlarının girilmesi, değerlendirmeyi nasıl yaptığımız, ne ile yaptığımız istenmediği için öğrencileri değerlendirme sürecini uğraşmadan, çocuğu tanıdığımız kadarıyla o an ne düşünüyorsak o notu girerek gerçekleştiriyoruz.

Öğretmen D: e-okul sistemi ile karşılaştırırken dikkatimi çeken temel unsur bu sistemde hızlı not girişinin olmamasıydı. Bir öğretmen olarak bunu her ne kadar kullanmış olsam da her öğrenci için aynı notu ilk başta tıklamış olmayı en azından başarılı öğrencilere haksızlık olarak algılayabiliyorum. Ayrıca içerik paylaşım modülü tıpkı EBA ‘daki gibi aktif kullanıma ve içeriğin zenginleşmesine olanak sağlıyor.

Öğretmenlerin web tabanlı ölçme değerlendirme sistemini e-okula ait not işlemleri ile karşılaştırdığı ve e-okulun not işlemleri modülünü değerlendirmeden çok sadece öğrencinin almış olduğu derse yönelik başarı durumunu kayıt altına alan bir sistem olarak gördükleri anlaşılmaktadır. Öğretmenlerin web tabanlı ölçme değerlendirme sistemini ise daha kapsayıcı ve değerlendirme sürecini olduğu gibi sisteme yansıtabilen bir araç olarak gördükleri anlaşılmaktadır. Web tabanlı ölçme değerlendirme sisteminin ürün dosyalarını saklama özelliğinin çok beğenildiği e-okul sistemi ile karşılaştırıldığında da bu özelliğin farklılık yarattığı görüşünün öğretmenlerde hakim olduğu görüşme kayıtlarından anlaşılmaktadır.

- Web tabanlı ölçme değerlendirme sisteminin avantaj ve dezavantajları

Öğretmenlerin iki dönem boyunca kullandıkları web tabanlı ölçme değerlendirme sistemine yönelik tespit ettikleri avantaj ve dezavantajları belirlemek için öğretmenlere “Web tabanlı ölçme değerlendirme sisteminin avantaj ve dezavantajlarını sıralayabilir misiniz?” sorusu yöneltilmiştir. Bu konuya yönelik bazı öğretmen görüşlerine aşağıda yer verilmiştir:

Öğretmen Ö: *Sistemin öncelikle avantajlarını şöyle sıralayabilirim. Öncelikle süreci değerlendirmeyi sağlıyor. Öz değerlendirme ile öğrencinin kendini değerlendirmesini sağlıyor. Velilerin detaylı bilgilendirilmesini sağlıyor. İstendiği takdirde öğretmenler arasında bilgi ve uygulama paylaşımı yapılabilir. Örneğin diğer öğretmenlerin hazırlamış olduğu değerlendirme formlarını istediğin takdirde kullanabiliyorsun. Kendi değerlendirme formunu tasarlama imkanı vermesi ayrıca güzel bir avantaj. Dezavantajlarına baktığımda ise hızlı not girişinin ortamı yok. Bir de öğrenci ve velilerin sisteme kayıt işlemi çok zamanımı aldı, bunu bir dezavantaj olarak söyleyebilirim.*

Öğretmen R: *Öğrencileri birebir değerlendirebiliyorsun, somut veriler ile değerlendirme yapabiliyorsun. Öğrencilerin sadece bilgilerini değil ilgilerini de bu sistemle ortaya çıkarabiliyorsun. Veliler öğrencilerin her aşaması hakkında bilgi sahibi olabiliyor. Öğrenci ürünlerini dosyalayıp saklayabiliyorum. Öğrencileri de değerlendirme sürecine katabiliyoruz. Kendi değerlendirme aracımı geliştirebiliyorum. Bunların hepsi sistemde gördüğüm kullandığım avantajlı özelliklerdi. Sınıfım çok kalabalık, uygulama sürecinin veri yükleme aşamasında zorlandım bayağı. Bir de sistemde hazır halde daha fazla değerlendirme formlarının olması yükümü hafifletebilirdi.*

Öğretmen E: *Sistem kullanım açısından çok avantajlı. Mesela öğrencilere oyun ve fiziki etkinlikleri dersinde uygulama yaptırırken değerlendirmeyi telefonda açıp anında yapabildim. Matematik, Fen Bilimleri vb. derslere yönelik yapmış olduğum bütün testleri, yazılıları sisteme yükleyebildim. Bu da gerekli gördüğüm*

takdirde istediğim sınav kâğıtlarına hemen ulaşmamı sağlıyor. Dezavantajlı olarak gördüğüm tek bir durum var. O da öğrencileri tek tek değerlendirebilmek zorunda olmam. Sistemde öğrencilerin toplu halde görüldüğü ve toplu değerlendirebileceğinin yapılabileceği bir yol olsa çok daha güzel olurdu.

Uygulamayı yapan öğretmenlerin genelinin, web tabanlı ölçme değerlendirme sistemini avantajlı gördükleri görüşlerden anlaşılmaktadır. Öğretmenler, sistemin öğrenciye yönelik somut veriler sağlamasını, akıllı telefonlarda kullanılabilir olmasını, ölçme formlarının öğretmenler tarafından hazırlanabilir olmasını uygulama esnasında birer avantaj olarak görmekteler. Öğrencilerin değerlendirmeye alınabilmesi, velilere bilgilendirme yapılabilmesi, öğretmenler arası paylaşım alanına sahip olunması da birer avantajlardır. Buna rağmen öğretmenler, öğrenci ve veli bilgilerini sisteme yükleme durumunu ve sistemde değerlendirme yaparken her öğrenci için ayrı ayrı girilmesini kısmen dezavantajlı görmüşlerdir. Sisteme yönelik avantaj ve dezavantajları belirlemeye yönelik görüşme sonucunda hızlı not giriş sisteminin olmamasını öğretmenlerin bir kısmı birer dezavantaj olarak görürken, diğer bir kısmının bu özelliğin olmamasını avantaj olarak görmesi dikkat çekicidir. Hızlı not giriş sisteminin var olması gerektiğini savunan öğretmenler her öğrenciyi tek tek değerlendirmenin zaman alıcı olmasını gerekçe olarak sunmuşlardır. Hızlı not giriş sisteminin olmamasını savunan öğretmenler ise öğrencileri tek tek değerlendirmenin öğrenci değerlendirme sürecinde objektifliği arttıracığı ve değerlendirme aşamasında öğretmenin daha adil davranmasını sağlayacağını savunmaktadırlar.

- Web tabanlı ölçme değerlendirme sistemine yönelik öneriler

Öğretmenlerin görüşleri alındıktan sonra web tabanlı ölçme değerlendirme sistemine yönelik önerileri alınmıştır. Sisteme yönelik öğretmenlerden alınan önerilerin bazıları aşağıda yer almaktadır.

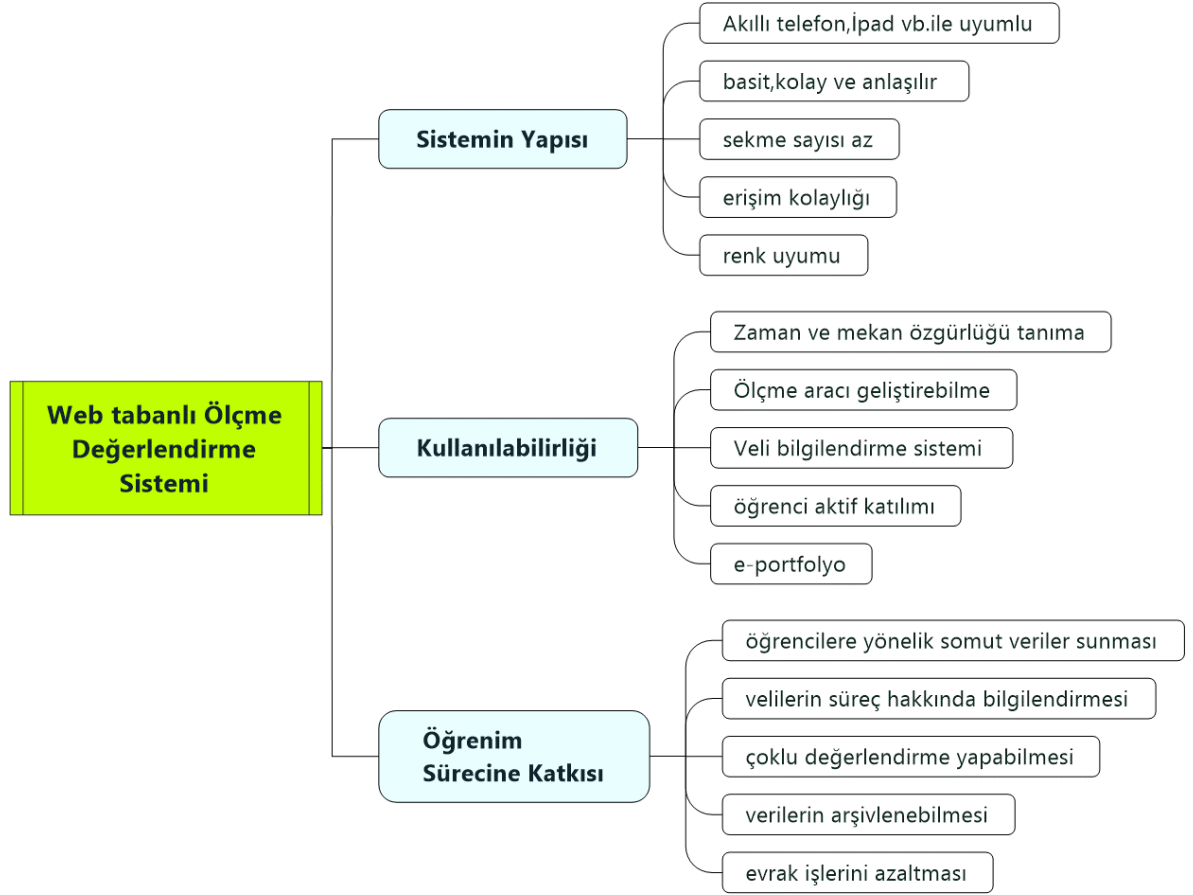
Öğretmen Ö: Sistemde hızlı not girişinin olması daha iyi olacaktır. Öğrenci ve veli bilgilerinin e-okul sisteminde olduğu gibi otomatik yüklenmesi, işlerimi daha verimli hale getirebilir.

Öğretmen R: Sistem gayet güzel, yalnız hızlı not veri girişi olsa zamandan tasarruf sağlar. Paylaşım sayfasının daha bir ön planda olması öğretmenler arası iş birliğini arttırabilir.

Öğretmen M: Her öğrenci değerlendirmesinde her verinin baştan girilmesi zamanın etkin kullanılması açısından kısıtlayıcı bir durum. Ayrıca toplu değerlendirme kısmının olması daha iyi bir durum olur.

Öğretmenlerin web tabanlı ölçme değerlendirme sistemine yönelik önerilerinin ağırlıklı olarak zaman kaybı olarak görülen işlemler üzerine yoğunlaştığı görülmektedir. Öğretmenler, öğrenci ve veli bilgilerinin sisteme otomatik yüklenebilmesini, hızlı not girişinin sisteme eklenmesini önermektedirler.

Tasarımın uygulanma süreci ve öğretmen görüşünden elde edilen bulgular ışığında web tabanlı ölçme değerlendirme sisteminin yapısı, kullanılabilirliği ve öğrenim sürecine katkısı Şekil 40 gibi sınıflandırılabilir.

Şekil 40.Web tabanlı ölçme değerlendirme sisteminin özellikleri.

Web tabanlı ölçme değerlendirme sisteminin basit, kullanışlı ve anlaşılır olması, fazla sekme barındırmaması, sistemde yer alan değerlendirme ortalamalarının uyumlu renkler ile gösterilmesi ve internetin olduğu her yerde sisteme erişilebilmesi sistemin yapısal özelliklerindendir. Ayrıca sistemin, zaman ve mekana bağlı kalmaksızın kullanılabilir olması, sistemde ölçme araçlarının geliştirilebilmesi, velileri bilgilendirecek modüle sahip olması, öğrenciyi değerlendirme sürecine katması ve e-portfolyo özelliğinin olması sistemin kullanılabilir özelliklerindendir.

Sistemin öğrenme sürecinde evrak işlerini azaltması, öğrencilere yönelik çoklu değerlendirme yapılabilmesi, öğrencilere yönelik somut veriler sağlayabilmesi ve bu verilerin

arşivlenebilmesi birer katkı olarak görülmektedir. Ayrıca velilere öğrenciler hakkında bilgi sunulması sistemin öğrenme sürecine kattığı bir diğer yararlı özelliktir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Sonuç, Tartışma ve Öneriler

Bu bölümde, araştırmada geliştirilen web tabanlı ölçme değerlendirme sisteminin uygulanması sürecinde ortaya çıkan sonuçlara yer verilmiştir. Ayrıca araştırma sonuçları dikkate alınarak önerilerde bulunulmuştur.

Sonuç ve Tartışma

Bu araştırmanın temel amacı, sınıf öğretmenlerinin alternatif ölçme değerlendirme araçlarını etkin kullanmalarını sağlayacak bir tasarım geliştirmektir. Bu amaç doğrultusunda alanyazın derlemesi ve saha çalışması sonucunda öğretmenlerin alternatif ölçme değerlendirme araçlarını kullanım durumları, bu araçları kullanmaya yönelik yeterlik gereklik algıları belirlendikten sonra web tabanlı ölçme değerlendirme sistemi tasarlanmış ve uygulamaya konulmuştur. Uygulama iki dönem boyunca sürmüştür. Web tabanlı ölçme değerlendirme sisteminin uygulanabilirliğini belirlemek için uygulama sonrası görüşmeler yapılmıştır. Durum tespiti, tasarımın uygulama süreci ve öğretmen görüşlerinden elde edilen bulgulardan ortaya çıkan sonuçlara bu bölümde yer verilmiştir.

Durum tespitine yönelik sonuç ve tartışma.

Durum tespiti sürecinde öğretmenlerin en çok geleneksel ölçme değerlendirme araçlarını kullandığı ve öğretmenlerin ölçme değerlendirme araçlarını kullanım sıklıkları ile bu araçlara ilişkin yeterlik algı düzeyleri arasında pozitif yönde orta düzey ilişki görülmektedir. Bu durumdan yola çıkılarak sınıf öğretmenlerinin ölçme değerlendirme araçlarına ilişkin yeterlik algılarının bu araçları kullanma sıklıklarını etkilediği söylenebilir. Ayrıca geleneksel ölçme değerlendirme araçlarından çoktan seçmeli testler, alternatif ölçme değerlendirme araçlarından ise öz değerlendirmenin öğretmenler tarafından en sık tercih edilen araçlar olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Diğer yandan öğretmenlerin geleneksel ölçme araçlarından çoktan seçmeli test, alternatif ölçme değerlendirme araçlarından ise drama ya yönelik yüksek yeterlik algısına sahip olduğu görülmektedir. Çepni vd. (2012) çoktan seçmeli testlerin öğretmenler tarafından çok seçilme nedenini merkezi sınav sistemlerinin varlığına bağlamaktadır. Dramanın en çok tercih edilme sebebi ise drama yönteminin özellikleri ile ilişkilendirilebilir. Bu yöntemin, oyun özelliğine sahip olması (Ormancı & Şaşmaz-Ören, 2010) ve öğrencilerin dil ve konuşma becerilerini geliştirebilmesi (Güven, 2012) ilköğretim basamağında öğretmenler tarafından sık kullanılmasına sebep gösterilebilir. Öğretmenlerin en az kullandığı ve en az yeterlik algısına sahip olduğu araçların alternatif ölçme değerlendirme

araçlarından yapılandırılmış grid ve tanılayıcı dallanmış ağaç olduğu araştırmada elde edilen bir başka sonuçtur. Öğretmenlerin bu araçlara yönelik yeterli bilgiye sahip olmaması en az tercih etme sebebi olarak gösterilebilir.

Sınıf öğretmenlerinin alternatif ölçme değerlendirme araçlarına yönelik kullanma durumları ve yeterlik-gereklik algılarının değişkenler bazında karşılaştırılmıştır. Karşılaştırma sonucunda hizmet süresi 0-5 yıl arası olan, alternatif ölçme değerlendirmeye yönelik seminer alan, bağımsız sınıflarda öğretim yapan, ilçe ve şehir merkezinde görev yapan ve 21-40 arası sınıf mevcuduna sahip olan öğretmenlerin alternatif ölçme değerlendirme araçlarını kullanmaya daha fazla yöneldiği görülmektedir. Öte yandan erkek, lisansüstü eğitim almış, eğitim fakültesi dışında herhangi bir fakülteden mezun olmuş ve 21 ve üzeri sınıf mevcuduna sahip öğretmen gruplarının alternatif ölçme değerlendirme araçlarını kullanmaktan daha fazla kaçındıkları görülmektedir. Öğretmenlerin alternatif ölçme değerlendirme araçlarına yönelik yeterlik algı durumlarına bakıldığında ise seminer alan veya bağımsız sınıflarda öğretim yapan öğretmenlerin daha fazla yeterlik algısına sahip olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca erkek olan ya da eğitim fakültesi dışında herhangi bir fakülteden mezun olan öğretmenlerin alternatif ölçme değerlendirme araçlarını kullanım sürecinde daha fazla güçlük algısına sahiptir. Eğitim fakültesi mezunu veya lisans düzeyinde öğrenime sahip öğretmenlerin alternatif ölçme değerlendirme araçlarını daha uygulanabilir bulmaktadır. Durum tespiti sürecinde elde edilen son sonuç ise eğitim fakültesi mezunu, lisans düzeyinde öğrenime sahip, 0-5 yıl hizmet süresi olan, ücretli öğretmenlerin alternatif ölçme değerlendirme araçlarını uygulama sürecinde gereklik açısından diğer ölçme araçlarına oranla daha yeterli bulduğudur.

Durum tespiti sonucunda sınıf öğretmenlerin alternatif ölçme değerlendirme araçlarını kullanım durumları ile bu araçlara ilişkin yeterlik gereklik algılarının görev yapmış oldukları bölge, kıdem, cinsiyet vb. değişkenlere göre farklılaştığı görülmektedir. Alternatif ölçme değerlendirme araçlarının öğrenme sürecinde öğretmenleri alternatif ölçme değerlendirme araçlarını kullanmaya ya da bu araçları kullanmaktan kaçınmalarına sebep olan nedenlerin olduğu söylenebilir. Alternatif ölçme değerlendirme araçlarıyla değerlendirme yapılırken geleneksel ölçme değerlendirme araçlarına oranla çok daha fazla form kullanılması (Özdemir, 2009; Şenel, 2008) bu duruma sebep gösterilebilir. Çok fazla form kullanılmasını gerektiren ölçme araçlarının öğrenme sürecinde kullanılabilmesi, öğretmenin bu araçları kullanmaya yönelik bilgi birikimine ve öğretmenin görev yaptığı okulun yapısına (teknolojik donanım, yapısı, sınıf mevcutları) ve çevresel faktörlerine (ulaşım, veli ilgi durumu) bağlıdır. Bağımsız sınıflarda görev yapmakta olan öğretmenlerin birleştirilmiş sınıflarda görev yapmakta olan

öğretmenlere göre alternatif ölçme değerlendirme araçlarını kullanmaya daha fazla yönelmesi bu duruma örnek gösterilebilir.

Bu araştırmadan ve alternatif ölçme değerlendirmeye yönelik yapılmış alanyazın çalışmalarından elde edilen sonuçlarına bakıldığında, öğretmenlerin alternatif ölçme değerlendirme araçlarını kullanma sürecinde sorunlar ile karşılaştıkları söylenebilir. Öğretmenlerin bu araçları kullanma sürecinde karşılaştıkları sorunların kimi zaman öğretmenlerin kendi bilgi, tecrübe eksikliğinden kaynaklandığı kimi zaman ise öğretmenlerin görev yaptığı yerin koşulları ile alakalı olduğu söylenebilir. Alanyazın çalışmalarına bakıldığında var olan durumu dikkate alarak alternatif ölçme değerlendirme araçlarının kullanımını arttırmaya yönelik pek çok çalışmaların olduğu görülmektedir. Bu tür araştırmalarda alternatif ölçme değerlendirme araçlarının kullanımını arttırmak için hizmet içi eğitim kurslarının verildiği ancak bu kursların alternatif ölçme değerlendirme araçlarını kullanmada etkili olmadığı (Duran, 2013; Duran, 2017; Sütçü, 2013; Şenel, 2008; Okur, 2008) görülmüştür. Bunun yanında web tabanlı programlar ile alternatif ölçme değerlendirme araçlarının etkin kullanmasını sağlayan çalışmaların (Bacanak, 2008; Bartlett, 2002; Çelik, 2006; Çepni vd. 2012; Çırak, 2015; Dornisch & McLoughlin, 2006; Lin, Liu & Yuan, 2001; Şimşek, 2013) olduğu da görülmektedir. Ancak bu çalışmalarda kullanılan web tabanlı programların, bir derse yönelik olduğu ya da belli başlı bir değerlendirme aracını kullanmaya yönelik tasarlandığı görülmektedir. Çepni vd. (2012) yaptığı çalışmada ise diğer çalışmalardan farklı olarak alternatif ölçme değerlendirme araçları tasarlanan web tabanlı program ile bütün olarak fen ve teknoloji öğretmenlerinin kullanıma açıldığı ve değerlendirme sürecine veliler ile öğrencilerin de katıldığı görülmektedir. Alanyazın çalışmalarına bakıldığında sınıf öğretmenlerine yönelik benzer çalışmaların olmadığı görülmektedir. Oysa ilkokul 1, 2 ve 3 üncü sınıflarda öğrencilerin başarı durumları, öğrencilerin gelişim düzeyi dikkate alınarak öğretmen rehberliğinde gerçekleşen etkinliklerin eğitimde programında belirtilen ölçme değerlendirme ilkelerine göre değerlendirilmektedir (MEB, 2014). Bu da ilkokul 4.sınıfa kadar geleneksel ölçme değerlendirme araçları yerine alternatif ölçme değerlendirme araçlarının kullanımını gerektirmektedir. Bu durum alanyazında yer alan çalışmalar ile etkisinin kanıtlandığı web tabanlı alternatif ölçme değerlendirme programının ilkokulda görev yapmakta olan sınıf öğretmenlerinin kullanımına açılmasını gerekli kılmaktadır.

Uygulama sürecinde elde edilen sonuçlar ve tartışma.

Bir yıl boyunca devam eden araştırmanın uygulama sürecinde altı öğretmenin web tabanlı ölçme değerlendirme sistemini aktif olarak kullandığı görülmektedir. Öğretmenlerin

sınıf mevcudu sayıları, çalıştıkları okulun bulunduğu bölge, okuttukları sınıf düzeylerinin web tabanlı ölçme değerlendirme sisteminin uygulama sürecini etkilediği ve öğretmenlerin ölçme değerlendirme sürecini farklı tarzda kullanmaya yönelttiği söylenebilir. Bunun yanında bütün katılımcı öğretmenlerin, ölçme değerlendirme sisteminin değerlendirme sürecini kendi yıllık planlarına göre sürdürmesi de bu farklılığa sebeptir. Örneğin birinci sınıf okutan R ve M öğretmenlerinin ölçme değerlendirme sistemini ağırlıklı olarak ilk okuma yazma eğitime yönelik çalışmaları ürün dosyalarına yüklediği görülürken, dördüncü sınıf öğretmenin kullanmış olduğu çoktan seçmeli test ve boşluk doldurma testlerini ürün dosyasına yüklediği görülmektedir. Buna karşın birleştirilmiş sınıf öğretmeni olan Y öğretmenin sisteme hiçbir ürün dosyası yüklememiştir.

Uygulama sürecinde öğretmenler, geliştirdikleri ölçme değerlendirme formlarını sistemde var olan hazır ölçme değerlendirme formlarından daha fazla kullandıkları uygulama sonucunda anlaşılmaktadır. Bu durum bacanak (2008) tarafından yapılan araştırma sonucunu destekler yapıdadır. Ayrıca öğretmenler tarafından tasarlanan ve sisteme yüklenen ölçme değerlendirme formlarının uygulayıcı öğretmenler tarafından birbirinden habersiz kullanıldığı tespit edilmiştir. Elde edilen bu sonuçta Çepni vd. (2012) ve Eyal (2012) tarafından yapılan çalışmada sonuçları ile uyumaktadır. Örneğin birinci sınıf öğretmenlerinin birbirlerinin tasarlamış olduğu değerlendirme formlarını kullandıkları görülmektedir. Ortaya çıkan bu durum öğretmenlerin aynı ilde bulunması, benzer kültürel ve toplumsal yapıya sahip bireyleri okutmasından kaynaklanabilir.

Uygulama sürecinde sadece bir öğretmenin (D öğretmen) ölçme değerlendirme sistemine öğrencileri de kattığı görülmektedir. Uygulama sürecinde araştırmacının yapmış olduğu gözlemlerde diğer öğretmenler de öz değerlendirmeyi öğrencilere yaptırmıştır. Buna rağmen öğretmenlerin web tabanlı ölçme değerlendirme sistemine öğrencileri katmakta güven sorunu yaşadıkları görülmektedir. Öğretmenlerin öğrenci modülünde öz değerlendirme formlarını kullandırmama sebebi, öğrencilerin web tabanlı ölçme değerlendirme sistemini yaşları ve hazırbulunuşluk düzeylerinden dolayı kullanamayacağına dair inançlarıdır. Ayrıca öğrenci öz değerlendirme, akran değerlendirme formlarının kendisi değil velisi tarafından doldurulabilme endişesi de bu uygulamanın gerçekleşmesine engel olan bir başka nedendir. Bacanak (2008) ve Çepni vd. (2008) tarafından ortaokullarda yapılan çalışmalarda ise geliştirilen programlar ile öğrencilerin değerlendirme sürecine katıldığı ve uygulama sonucunda olumlu sonuçların alındığı görülmektedir. Araştırma sonucu ile alanyazında yer alan çalışmalar arasında ortaya çıkan bu farklılık araştırmaların örneklem gruplarının demografik farklılıkları ile ilişkilendirilebilir.

Öğretmen görüşlerinden elde edilen sonuçlar ve tartışma.

Uygulama sonrası öğretmenlerin genelinin web tabanlı ölçme değerlendirme sistemini yapı olarak kullanışlı, çabuk anlaşılır ve basit buldukları belirlenmiştir. Sistemin bilgisayar dışında akıllı telefon, iPad vb. ile de erişilebilir olması öğretmenler tarafından olumlu karşılanmıştır. Ayrıca öğretmenler sistemde yer alan her kullanıcının kendi kimlik numarası ve şifresiyle sisteme girebilmesini ve özel bilgiler dışında geri kalan ölçme değerlendirme formlarının paylaşılabılır olmasını faydalı görmüşlerdir. Web tabanlı ölçme değerlendirme sisteminde kullanılan bir ölçme değerlendirme formundan elde edilen ortalamaların kullanılan derse ait genel ortalamaya anında yüklenir olması ve öğrenci değerlendirme sonuçlarının gözü yormayacak şekilde farklı renkler ile görünüyorması, öğretmenler tarafından olumlu karşılanmıştır.

Öğretmenlerin alternatif ölçme değerlendirme araçlarını web tabanlı ölçme değerlendirme sistemi ile kullanmaya eğilimlerinin olduğu tespit edilmiştir. Özellikle ölçme değerlendirme sistemiyle eğitim öğretim sürecinin değerlendirme aşamasının istenilen anda evraklar ile uğraşmadan yapılabiliyor olması öğretmenler tarafından kullanışlı bulunmaktadır. Ayrıca değerlendirme sürecinde kullanılan ölçme değerlendirme aracının, tasarlanan sistemde öğretmen tarafından geliştirilebilir ve uygulanabilir bulunmuştur. Bu duruma ek olarak öğrenci ürün dosyalarının sistemde depolanabilir olması ve bu ürün dosyalarına yönelik değerlendirme, açıklama, anekdot kayıtlarının da sisteme kaydedilebilmesi öğretmenler tarafından kullanışlı bulunan bir başka özelliktir. Öğrenci ürün dosyalarının kullanımını ile öğretmenlerin günlük, rutin bir halde kâğıtları puanlama yüklerini azalıp, çok boyutlu puanlama şekliyle, toplu anlama, algılama ve düşünme becerilerini geliştirmeyi sağlar (Kan, 2007, s. 32). Öğrenci ürün dosyalarının değerlendirme sürecinde öğretmenin istenilen zaman ve mekânda ürünlere ulaşamaması, ürünlerin toplanması, ürünlerin arşivlenme süreci bir sorun olarak görülmektedir (Erdemci, 2015). Web tabanlı ölçme değerlendirme sistemiyle öğrenci ürün dosyalarının istenilen yerde istenilen zamanda ulaşılabilir olması, arşivleme özelliğiyle öğrenci ürün dosyalarına yönelik var olan dezavantajları kaldırdığı söylenebilir. Web tabanlı ölçme değerlendirme sisteminin uygulama sürecinde 362 ürün dosyasının öğretmenler tarafından sisteme yüklenmiş olması bu duruma kanıt olarak sunulabilir.

Veli bilgilendirme sistemi web tabanlı ölçme değerlendirme sistemde olduğu gibi e-okul sisteminde de yer almaktadır. Alanyazın çalışmalara bakıldığında e-okul sisteminde yer alan veli bilgilendirme sisteminin velilerin kullanım biçimiyle sistemin oluşturulma biçimi arasında paralelliğin olduğu (Demirli, Demirkol & Varol, 2011) ve velilerin okula gitmeden çocukları hakkında bilgi sahibi olmasını sağladığı (Gültekin, 2010) görülmektedir. Web

tabanlı ölçme değerlendirme sisteminde yer alan veli modülünün de benzer amaca hizmet etmesi, öğretmenlerin sistemin kullanışlı bulduğu bir başka özelliğidir. Sistemin bu özelliği ile değerlendirme sürecinin her basamağında elde edilen sonuçların öğretmen ve veli modülünde yer alması öğrencilere geri bildirim, velilere ise bilgilendirme açısından önemli görülmektedir. Sistemde yer alan öğrenci modülü aracılığıyla öğrencilerin, öz değerlendirme ile kendilerini, akran değerlendirme ile arkadaşlarını, grup değerlendirmesi ile de yer aldığı grubu değerlendirerek, değerlendirme sürecinde aktif rol oynamasını sağlar. Çırak (2015) tarafından yapılan araştırmada, web tabanlı akran ve öz değerlendirmeyle öğrencilerin iletişim ve insan ilişkileri konusundaki başarılarını arttırmada etkili bir yöntem olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Uygulama sürecinde öğretmenlerden sadece D öğretmenin akran değerlendirme yaptığı görülmektedir. Yapılan görüşme sonunda öğretmenler öz, akran, grup değerlendirme uygulama formlarını kullanmamalarının sebebi olarak öğrencilerin çevrimiçi tabanlı bir sistemde bunu yapmaya hazır olmadıklarını düşünmeleridir. Ayrıca velilerin yüksek not endişesi gütmelerinden dolayı öğrencilerin öz değerlendirme sürecinde veli baskısı altında kalması ve öz değerlendirmenin öğrenci değil veli tarafından doldurulabilme ihtimali öğrenci modülünün öğretmenler tarafından kullanıma açılmamaya yönelik bir başka sebebidir. Bu düşünceye rağmen sistemin bu özelliğinin kullanılabilir olduğu görüşü öğretmenlerde hâkimdir.

Öğretmenler, web tabanlı ölçme değerlendirme sisteminin kullanımı ile çoklu değerlendirme yaparak öğrencilere yönelik somut verilerin elde edilebilmesinden ve bu veriler sayesinde öğrencilerin öğrenme düzeyleri hakkında daha net bilgi sahibi olunabildiğinden bahsetmektedir. Örneğin D öğretmeni değerlendirme sürecinde sistemi kullanarak hızlı okuma yapabilen ve sınıfta başarılı kabul edilen öğrencisinin dil problemi olduğundan Türkçe sorularını iyi okuyabilmesine rağmen anlamadığını fark etmiştir. Öğretmenler, bu durumları kendilerine katkı olarak görmektedirler. Öğretmenlerin, bu veriler sayesinde sınıf öğrenim düzeyi hakkında daha somut bilgi edinerek öğrencilerin öğrenme hızına göre eğitim süreçlerini esnetebilme fırsatı yakaladıkları anlaşılmaktadır. Öğretmenlerin web tabanlı ölçme değerlendirme sisteminde yer alan çoklu değerlendirme ve ürün dosyalarının depolanıp değerlendirebilme özelliği ile öğrencileri daha detaylı tanıma ve anlama fırsatı yakaladıkları söylenebilir. Sınıf öğretmenlerinin web tabanlı ölçme değerlendirme sistemi ile e-okul sisteminin not işlemleri ile karşılaştırılması istenmiştir. Öğretmenlerin karşılaştırma sonrası web tabanlı ölçme değerlendirme sistemini daha kapsayıcı bulmuşlardır. Öğretmenlerin e-okul not işlemleri bölümünü sadece not giriş bölümü olarak gördükleri, web tabanlı ölçme değerlendirme sistemini ise öğrencinin öğrenme sürecini olduğu gibi yansıtabilen bir değerlendirme sistemi olarak gördükleri sonucuna ulaşılmıştır.

Ayrıca web tabanlı ölçme değerlendirme sisteminde ölçme değerlendirme formlarının öğretmenler tarafından geliştirilebilmesi ve öğrenci modülü ile öğrencinin değerlendirme sürecinde yer alıyor olması, öğretmenlerin bu sistemi e-okul sistemine göre daha kullanılabilir bulmalarının sebeplerindendir. Son olarak web tabanlı ölçme değerlendirme sisteminde öğretmenler arası paylaşım yapılabilmesi özelliğinin EBA sistemine benzetilmesi de dikkat çekici bir sonuçtur.

Sınıf öğretmenlerin web tabanlı ölçme değerlendirme sistemini birçok yönüyle avantajlı buldukları görülmektedir. Öğretmenler, web tabanlı ölçme değerlendirme sisteminin bilgisayar, akıllı telefon, iPad ile uyumlu olması erişilebilirlik ve kullanım açısından kolaylık olarak görmektedir. Sistemde mevcut olan ölçme değerlendirme formları yanında istendiği takdirde ölçme değerlendirme formlarının öğretmenler tarafından hazırlanabilir olması yanında veli modülü ile öğrenci modülünün varlığı sistemin birer avantajı olarak görülmektedir. Diğer yandan öğretmenlerin öğrenci, veli bilgilerini tek tek sisteme kaydetmek ile yükümlü olması ve hızlı not girişinin olmaması sistemin dezavantajlı yönleri olarak görülmektedir. Web tabanlı ölçme değerlendirme sisteminde öğrenci ve veli bilgilerinin öğretmenler tarafından tek tek girilme durumu, Merkezi Nüfus İdaresi Sistemi'nde öğrencilere yönelik bilgilerin sistem ile ilişkilendirilmemesinden kaynaklanmaktadır. Araştırmacının bu durum ile ilgili bir işlem yapmamasının sebebi tasarlanan sistemin uygulama sürecinde olmasıdır. Ayrıca öğretmenlerin bir kısmının sistemde hızlı not girişinin olmamasını dezavantaj olarak görmeleri, e-okul sistemi not giriş bölümünde öğrenci değerlendirmelerini genellikle hızlı not giriş sistemini kullanarak kaydetmelerinden ve ortaya çıkan bu kolaylığın tasarlanan sistemde olmamasından kaynaklanmaktadır. Dezavantaj olarak görünen bu duruma rağmen ölçme değerlendirme sistemi ile öğretmenlerin her öğrenciyi bireysel farklılıkları, ilgileri, gereksinim ve yetenekleri dikkate alınarak bağımsız değerlendirilmesi amaçlandığından, değerlendirme sürecinde öğrenci not durumlarının öğretmen algılarını etkilememesi açısından hızlı not girişi sisteme eklenmemiştir.

Öğretmenlerin web tabanlı ölçme değerlendirme sistemine yönelik sunmuş oldukları önerilerin sistemin dezavantajlı özellikleri ile ilgili oldukları görülmektedir. Öğretmenlerin, sisteme öğrenci ve veli bilgilerinin MERNİS' ten aktarılmasını ve hızlı not giriş özelliğinin sisteme eklenmesini önerdikleri görülmektedir.

Öneriler

Bu bölümde araştırmada elde edilen sonuçlardan yola çıkılarak çeşitli önerilerde bulunulmuştur:

- Tasarılan web tabanlı ölçme değerlendirme sisteminin eğitim öğretimin ölçme ve değerlendirme sürecinde öğretmenlerin işlerini kolaylaştıran ve daha etkin bir değerlendirme yapmalarını sağlayan etkili bir araç olduğu görülmektedir. Faydası görülen bu ve benzeri programların öğretmenler arasında kullanımının yaygınlaştırılması sağlanabilir. Bu durum dikkate alınarak tasarlanan sistem, e-okul sisteminin not giriş modülü içinde ya da EBA’da sekme olarak yer alması teklif edilebilir.
- Web tabanlı ölçme değerlendirme sisteminde öğrenci ve veli bilgilerinin kayıt altına alınabilmesi sürecinde yaşanan zaman kaybının giderilmesi için MERNİS’ten izin alınabilir. Bu sayede öğrenci, veli bilgileri MERNİS’ten doğrudan aktarılabilir.
- Web tabanlı ölçme değerlendirme sistemi, Atatürk Üniversitesi BAP birimi tarafından desteklenmiş ve araştırmacıya sunulan bütçe çerçevesinde tasarım gerçekleştirilmiştir. Bu nedenle sistemin yıllar bazında arşivleme ve yıllara bağlı öğrenci durumlarını gösteren bir sekme yoktur. Yeni bir bütçenin sağlanması ile web tabanlı ölçme değerlendirme sistemine arşivleme ve yıllara bağlı öğrenci gelişim durumları gibi faydalı özellikler eklenerek sistem daha fazla geliştirilebilir.
- Web tabanlı ölçme değerlendirme sisteminin köy okullarında sorunsuz kullanılabilmesi için köy okullarında kullanılan uydu destekli internet erişiminin güçlendirilmesi çalışmalar yapılabilir.
- Web tabanlı ölçme değerlendirme sistemi ilkokulda kullanılabilecek şekilde tasarlanmıştır. Sistem revize edilerek okul öncesi, ortaokul, ortaöğretim hatta üniversitelerin değerlendirme süreçlerinde de kullanılabilir.
- Web tabanlı ölçme değerlendirme sisteminde öğrencilerin değerlendirme sürecine etkin katılımını sağlayan modül olmasına rağmen öğretmenlerin çeşitli nedenlerden dolayı bu modülü öğrencilere kısıtlı kullandırttıkları görülmektedir. Bu bağlamda, öğrenci modülünün kullanımını arttıracak çalışmalar yapılabilir.
- Bu araştırmanın durum tespiti sürecinde veriler sınıf öğretmenlerinin görüşlerinden faydalanılarak elde edilmiştir. Yeni yapılacak çalışmalarda veriler araştırmacıların sınıf içi uygulamalarını incelemesi ya da uygulama sürecini gözlemlemesi ile toplanabilir.
- Web tabanlı ölçme değerlendirme sistemi, ölçme değerlendirme sürecini takip edebilecek yapıdadır. Bu sistemin yanında her okulun ders programını yapabilecek, öğretmen işlemlerini ve mali işleri takip edebilecek yeni bir sistem geliştirilebilir ve tüm işlemler web ortamında gerçekleştirilebilir. Gerçekleştirilecek sistemin okulun örgütsel yapısına etkisi ve eğitim öğretim sürecine katkısı incelenebilir.

- Web tabanlı ölçme değerlendirme sisteminin kullanılabilirliği öğretmen görüşleri ve uygulama sürecinin takip edilmesi ile belirlenmeye çalışılmıştır. İleri yapılacak benzer çalışmalarda öğrenci ve velilerin de görüşleri alınarak sistemin kullanılabilirliği daha geniş değerlendirilebilir.

KAYNAKÇA

- Abacıoğlu, H., Akalın, E., Atabey, N., Dicle, O., Miral S., Musal, B. & Sarıoğlu, S. (2002), *Probleme dayalı öğrenim*. İzmir: Dokuz Eylül.
- Acar, E. (2014). Proje ve portfolyo değerlendirme. S. Baştürk (Ed.), *Eğitimde ölçme ve değerlendirme içinde* (ss. 229-252). Ankara: Nobel Akademik.
- Acar, M. & Anıl, D. (2009). Sınıf öğretmenlerinin performans değerlendirme sürecindeki değerlendirme yöntemlerini kullanabilme yeterlikleri, karşılaştıkları sorunlar ve çözüm önerileri. *Tübv Bilim Dergisi*, 2(3), 354-363.
- Acat, B. & Demir, E. (2007, Eylül). *Sınıf öğretmenlerinin ilköğretim programlarındaki değerlendirme süreçlerine ilişkin görüşleri*. 16. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresinde sunulan bildiri, Tokat.
- Adanalı, K. & Doğanay, A. (2010). Beşinci sınıf sosyal bilgiler öğretiminin alternatif ölçme değerlendirme etkinlikleri açısından değerlendirilmesi. *Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 19(1), 271-292.
- Adanalı, K. (2008). *Sosyal bilgiler eğitiminde alternatif değerlendirme: 5.sınıf sosyal bilgiler eğitiminin alternatif değerlendirme etkinlikleri açısından değerlendirilmesi* (Yüksek lisans tezi). Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi'nden edinilmiştir. (Tez No. 217091)
- Adıyaman, Y. (2005). *İlköğretim 4, 6 ve 8. sınıflarında Türkçe dersine giren öğretmenlerin ölçme değerlendirme düzeyleri* (Yüksek lisans tezi). Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi'nden edinilmiştir. (Tez No. 190138)
- Akar Vural, R. & Somers, J. W. (2012). *Hümanist ilköğretim programları için ilköğretimde drama: Kuram ve uygulama*. Ankara: Pegem Akademi
- Akarsu, B. (2015). hipotezlerin, değişkenlerin ve örneklemin belirlenmesi. M. Metin (Ed.), *Kuramdan uygulamaya eğitimde bilimsel araştırma yöntemleri içinde* (ss. 21-43). Ankara: Pegem Akademi.
- Akbaşı S. & Meydan A. (2009, Mayıs). *Birleştirilmiş sınıf öğretmenlerinin okul-aile toplum ilişkileri sürecinde karşılaştığı güçlükler*. VIII. Ulusal Sınıf Öğretmenliği Eğitimi Sempozyumunda sunulan sözlü bildiri, Eskişehir
- Akbulut, Y. (2010). *Sosyal bilimlerde SPSS uygulamaları*. İstanbul: İdeal Kültür.
- Akınoğlu, O. (2005). Türkiye'de uygulanan ve değişen eğitim programlarının psikolojik temelleri. *Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 22, 31-46.

- Aksu, Ö. (2013). *Biyoloji öğretmenlerinin uyguladıkları alternatif ölçme ve değerlendirme tekniklerinin değerlendirilmesi ve öğretmen-öğrenci görüşleri* (Doktora tezi). Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi'nden edinilmiştir. (Tez No. 335190)
- Aktay, S. (2011). *İlköğretimde web tabanlı portfolyo (webfolyo) uygulaması* (Doktora tezi). Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi'nden edinilmiştir. (Tez No. 298175)
- Aktürk, A. (2012). *Sosyal bilgiler öğretmenlerinin sürece dayalı ölçme ve değerlendirme yöntemlerini kullanabilme durumları* (Yüksek lisans tezi). Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi'nden edinilmiştir. (Tez No. 300681)
- Alaz, A. & Yazar, S. (2009, Mayıs). *Ölçme değerlendirme sürecinde sınıf öğretmenlerinin tercihleri ve sebepleri*. 1. Uluslararası Türkiye Eğitim Araştırmaları Kongresinde sunulan bildiri, Çanakkale.
- Alıcı, D. (2014). Öğrenci performansının değerlendirilmesinde kullanılan diğer ölçme araç ve yöntemleri. S. Tekindal (Ed.), *Eğitimde ölçme ve değerlendirme içinde* (4.baskı, ss. 133-170). Ankara: Pegem Akademi
- Alias, A. & Osman, K. (2014). Alternative assessment: Analytical rubric in assessing multimedia communication skills in 21st century landscape. *MIER Journal of Educational Studies, Trends & Practices* 4(1), 66-75.
- Alkan, F. (2012). *Okul yöneticilerinin ilköğretim okullarında alternatif ölçme değerlendirme yaklaşımlarına ilişkin görüşleri (Uşak ili örneği)* (Yüksek lisans tezi). Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi'nden edinilmiştir. (Tez No. 328131)
- Altınışik, D. (2014). *Fen ve teknoloji öğretmenlerinin alternatif ölçme ve değerlendirme etkinliklerini gerçekleştirme düzeyleri* (Yüksek lisans tezi). Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi'nden edinilmiştir. (Tez No. 418724)
- Anıl, D. & Acar, M. (2008). Sınıf öğretmenlerinin ölçme değerlendirme sürecinde karşılaştıkları sorunlara ilişkin görüşleri. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 5(2), 44-61.
- Arap, B. (2008). *The use of elektronik portfolyo for pre-service student-teachers in language teacher education* (Yüksek lisans tezi). Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi'nden edinilmiştir. (Tez No. 226051)
- Arpacık, Ö. (2014). *Zihinsel engelli öğrencilere yönelik çoklu ortam materyallerinin geliştirme süreci ve kullanımının öğretmenlere ve öğrencilere etkisi* (Doktora tezi). Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi'nden edinilmiştir. (Tez No. 366536)
- Arseven, Z. (2013). *İlköğretim matematik öğretmenlerinin 2005 ilköğretim matematik programında yer alan alternatif değerlendirme yaklaşımlarını uygulayabilme*

- yeterliklerinin incelenmesi (Yüksek lisans tezi). Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi'nden edinilmiştir. (Tez No. 339824)
- Arslan, H., Sabah, S. & Göksu, M. Z. (2006). İlköğretim okullarında çalışan ücretli öğretmenlerin verimliliklerinin araştırılması. *Eurasian Journal of Educational Research (EJER)*, 6(24), 33-43.
- Atak, H. (2011). Örneklem Seçimi. Ö. Çokluk (Ed.), *Araştırma yöntemleri içinde* (ss. 201-227). Ankara: Edge Akademi.
- Ataman, M. (2007). *Benzeşen ve ayrışan yönleriyle 1998 ve 2004 ilköğretim sosyal bilgiler öğretim programlarında (4-5. sınıflar) ölçme ve değerlendirme yöntem ve teknikleri ve bunlara ilişkin öğretmen görüşleri* (Yüksek lisans tezi). Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi'nden edinilmiştir. (Tez No. 210307)
- Atılğan, H. (2017) Değerlendirme ve not verme. H. Atılğan (Ed.), *Eğitimde ölçme ve değerlendirme içinde* (ss. 315-362). Ankara: Anı.
- Atılğan, H. (2017) Doğru-yanlış testleri. H. Atılğan (Ed.), *Eğitimde ölçme ve değerlendirme içinde* (ss. 181-200). Ankara: Anı.
- Aydoğdu, F. (2014). *Sınıf öğretmenlerinin performans görevlerine ilişkin görüşlerinin değerlendirilmesi* (Yüksek lisans tezi). Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi'nden edinilmiştir. (Tez No. 366521)
- Aydoğdu, M. & Kesercioğlu, T. (2005). *İlköğretimde fen ve teknoloji öğretimi*, Ankara: Anı.
- Aydoğmuş, A. & Keskin, S. C. (2012). Sosyal bilgiler öğretmenlerinin süreç odaklı ölçme ve değerlendirme araçlarını kullanma durumları: İstanbul ili örneği. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 8(2), 110-123.
- Ayvaz, Y. (1995). *Ana bileşenler analizi ve bir uygulama denemesi* (Yayımlanmamış doktora tezi). Dokuz Eylül Üniversitesi, İzmir, Türkiye.
- Bacanak, A. (2008). *Fen ve teknoloji dersi performans değerlendirme formlarına yönelik oluşturulan web tabanlı programın etkililiğinin araştırılması* (Doktora tezi). Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi'nden edinilmiştir. (Tez No. 179206)
- Bağcı, S. M. (2011). *İlköğretim sınıf öğretmenlerinin alternatif ölçme değerlendirme tekniklerini etkin kullanabilme yeterliklerinin araştırılması* (Yüksek lisans tezi). Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi'nden edinilmiştir. (Tez No. 298538)
- Bahar, M. (2001). Çoktan seçmeli derslere eleştirel bir yaklaşım ve alternatif metotlar. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri Dergisi*, 1(1), 23-38.
- Bahar, M. Nartgün, Z. , Durmuş, D. & Bıçak, B. (2014). *Geleneksel ve tamamlayıcı ölçme ve değerlendirme teknikleri*. Ankara: Pegem Akademi.

- Bal, A. P. (2009). *İlköğretim beşinci sınıf matematik öğretiminde uygulanan ölçme ve değerlendirme yaklaşımlarının öğretmen ve öğrenci görüşleri doğrultusunda değerlendirilmesi* (Doktora tezi). Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi'nden edinilmiştir. (Tez No. 228907)
- Balcı, A. (2011). *Sosyal bilimlerde araştırma yöntem, teknik ve ilkeler* (9.baskı). Ankara Pegem Akademi.
- Barab, S. & Squire, K. (2004) Design-based research: Putting a stake in the ground. *The Journal of the Learning Sciences*, 13(1), 1-14.
- Bartlett, A. (2002). Preparing preservice teachers to implement performance assessment and technology through electronic portfolios. *Action in Teacher Education*, 24(1), 90-97.
- Başer, N. , Narlı, S. & Günhan, B. (2005). Öğretmenlerin lisansüstü eğitim almalarında yaşanan sorunlar ve çözüm önerileri. *Buca Eğitim Fakültesi Dergisi*, 17, 129-135.
- Başol, G. (2015). *Eğitimde ölçme ve değerlendirme* (3.baskı). Ankara: Pegem Akademi.
- Baştürk, S. (2014). Çoktan seçmeli testler. S. Baştürk (Ed.), *Eğitimde ölçme ve değerlendirme* içinde (ss. 119-154). Ankara: Nobel.
- Bay, E. , Küçükoğlu, A. , Kaya, H. , Gündoğdu, K. , Köse, E. & Ozan, C. (2010, Mayıs). *Öğretim elemanı ve öğretmen adaylarının ölçme-değerlendirmeye ilişkin görüşleri (Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi örneği)*. II Uluslararası Öğretmen Yetiştirme Politikaları ve Sorunları Sempozyumunda sunulan sözlü bildiri, Ankara.
- Baykul, Y. (2000). *Eğitimde ve psikolojide ölçme: klasik test teorisi ve uygulaması*. Ankara: ÖSYM.
- Bayrak, F. (2014). *Web tabanlı öz değerlendirme sisteminde algılanan öz müdahalenin etkililiği* (Doktora tezi). Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi'nden edinilmiştir. (Tez No. 378554)
- Bayrakçı, Ö. (2007). *İlköğretim sosyal bilgiler dersindeki araştırma ödevlerinin (etkinlik, performans ve proje) öğrencilerin sosyalleşmesine katkısı* (Yüksek lisans tezi). Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi'nden edinilmiştir. (Tez No. 210341)
- Bayraktar-Çiftçi, Z., Akgün, L. & Deniz, D. (2013). Dokuzuncu sınıf matematik öğretim programı ile ilgili uygulamada karşılaşılan sorunlara yönelik öğretmen görüşleri ve çözüm önerileri. *Anadolu Journal of Educational Sciences International*, 3(1),1-21.
- Bayram, H. (2012). *Sosyal bilgiler dersinde alternatif ölçme değerlendirme yöntemi olarak portfolyo (öğrenci ürün) dosyası, performans ve proje görevi uygulamasına ilişkin öğretmen görüşleri* (Yüksek lisans tezi). Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi'nden edinilmiştir. (Tez No. 326883)
- Bayram, N. (2013). *Yapısal eşitlik modellemesine giriş, AMOS uygulamaları*. Bursa: Ezgi.

- Belet, İ. , D. & Sağlam, F. (2015). Türkçe dersinde kullanılan ölçme-değerlendirme yöntem ve tekniklerinin sınıf öğretmenlerine göre değerlendirilmesi. *Anadolu Journal of Educational Sciences International*,5(1),115-145.
- Benli, N. (2010). *İlköğretim I. kademedeki verilen performans görevlerinin öğretmen ve veli görüşleri açısından değerlendirilmesi* (Yüksek lisans tezi). Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi'nden edinilmiştir. (Tez No. 264750)
- Benzer, A. & Eldem, E. (2013). Türkçe ve edebiyat öğretmenlerinin ölçme ve değerlendirme araçları hakkında bilgi düzeyleri. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 21(2), 649-664.
- Berberoğlu, G. (2006). *Sınıf içi ölçme değerlendirme teknikleri*. İstanbul: Morpa Kültür.
- Bilen, M. (2002). *Plandan uygulamaya öğretim* (6.baskı). Ankara: Anı.
- Birgin, O. & Gürbüz, R. (2008). Sınıf öğretmeni adaylarının ölçme ve değerlendirme konusundaki bilgi düzeylerinin incelenmesi. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 20, 163-179.
- Birgin, O. (2010). *4-5. sınıf matematik öğretim programında öngörülen ölçme ve değerlendirme yaklaşımlarının öğretmenler tarafından uygulanabilirliği* (Doktora tezi). Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi'nden edinilmiştir. (Tez No. 259887)
- Birgün, O. Küçük, M. (2012). Alternatif ölçme-değerlendirme araç ve yöntemleri. M. Küçük & M. Geçit (Ed.), *Eğitimde ölçme ve değerlendirme içinde* (ss. 159-216). Ankara: Nobel.
- Bodner, G. M. (1986). Constructivism: a theory of knowledge. *Journal of Chemical Education*, 63(10), 873-878.
- Bozdoğan, Z. (2003). *Okulda rehberlik etkinlikleri ve yaratıcı drama*. Ankara: Nobel.
- Brown, A. L. (1992). Design experiments: Theoretical and methodological challenges in creating complex interventions in classroom settings. *The Journal of The Learning Sciences*, 2(2), 141-178.
- Brown, M. B. & Forsythe, A. B. (1974). The small sample behavior of some statistics which test the equality of several means. *Technometrics*, 16, 129-132.
- Buldur, S. (2009). *Fen bilgisi öğretmen adaylarının alternatif ölçme ve değerlendirme yaklaşımlarına yönelik okuryazarlık ve öz yeterlik düzeylerinin geliştirilmesi* (Yüksek lisans tezi). Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi'nden edinilmiştir. (Tez No. 254366)
- Butler, S. M. ve Mcmunn, N. D. (2006). *A teacher's guide to classroom assessment understanding and using assessment to improve student learning*. San Francisco: Jossey- Bass.
- Büyüköztürk, Ş. (2012). *Sosyal bilimler için veri analizi el kitabı*. (17.baskı). Ankara: Pegem.

- Büyüköztürk, Ş. , Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö. E. , Karadeniz, Ş. & Demirel, F. (2016). *Bilimsel araştırma yöntemleri* (20. baskı). Ankara: Pegem Akademi.
- Carnevale, J. (2006). *The impact of self-assessment on mathematics teachers beliefs and reform practices*. (MA thesis). Retrieved from ProQuest Dissertations & Theses Global. (UMI No. MR16328)
- Carper, K. J. (2012). *Effect of Alternative Assessments on Behavior of Students in a Secondary Art Classroom*. (Master's Thesis. Indiana University - Purdue University Fort Wayne) Retrieved from http://opus.ipfw.edu/masters_theses/22
- Cemiloğlu, M. (2001). *İlköğretim okullarında Türkçe öğretimi*. İstanbul: Alfa.
- Cemiloğlu, M. (2001). Ana dilimiz Türkçe. *Türk Yurdu Türkçeye Saygı Özel Sayısı*, 21(162-163), 83-85.
- Ceylandağ, F. R. (2009). *Teacher self-efficacy beliefs toward measurement and evaluation practices* (Yüksek lisans tezi). Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi'nden edinilmiştir. (Tez No. 250728)
- Collins, A. (1992) Toward a design science of education. In E. Scanlon & T. O'Shea (Eds.) *New directions in educational technology*. Berlin: Springer-Verlag,
- Coştu, B. (2012). Ölçme ve değerlendirme ile ilgili temel kavramlar. M. Küçük & M. Geçit (Ed.), *Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme* içinde (ss. 1-16). Ankara: Nobel.
- Çakan, M. (2014). Eğitim sistemimizde yaygın olarak kullanılan sınav türleri. S. Tekindal (Ed.), *Eğitimde ölçme ve değerlendirme* içinde (ss. 93-129). Ankara: Pegem Akademi.
- Çakıcı, Y. (2008). Fen ve teknoloji öğretiminde yapılandırıcı yaklaşım. Ö. Taşkın (Ed.), *Fen ve teknoloji öğretiminde yeni yaklaşımlar* içinde (ss.1- 19). Ankara: Pegem Akademi.
- Çakır, İ. , Çimer, S.O. (2007, Kasım). *Fen ve teknoloji öğretmenlerinin alternatif ölçme değerlendirme konusundaki yeterlilikleri ve uygulamada karşılaşılan problemler*. I. Ulusal İlköğretim Kongresinde sunulan sözlü bildiri, Ankara.
- Çakır, Ö. (2013). Tasarım Tabanlı Araştırma. K. Çağıltay & Y. Göktaş (Ed.), *Öğretim teknolojilerinin temelleri: Teoriler, araştırmalar, eğilimler* içinde (ss. 313-326). Ankara: Pegem Akademi.
- Çakmaklı, A. (2008). *Yapılandırılmış iletişim gridi tekniğinin öğrenci performansını ölçme süreci açısından etkinliğinin incelenmesi* (Yüksek lisans tezi). Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi'nden edinilmiştir. (Tez No. 215648)
- Çalık, S. (2007, Eylül). *Sınıf öğretmenlerinin yenilenen ilköğretim programlarının ölçme ve değerlendirme süreci hakkındaki düşünceleri üzerine bir araştırma*. 16. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresinde sunulan sözlü bildiri, Tokat.

- Çalışkan, İ. (2009). *Fen ve teknoloji öğretmen adaylarının tamamlayıcı ölçme değerlendirme yaklaşımlarını kullanma becerileri ile fen ve teknoloji öğretmen ve öğretmen adaylarının bu yaklaşımlarla ilgili görüşleri hakkında durum belirleme çalışması* (Doktora tezi). Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi'nden edinilmiştir. (Tez No. 257651)
- Çalışkan, İ. Ö. & Üstündağ, T. (2010). Ölçme ve değerlendirme dersinde yaratıcı dramının kullanılmasına ilişkin katılımcı görüşleri. *Eğitim ve Bilim*, 35(155), 36-48.
- Çelenk, S. , Tertemiz, N. & Kalaycı, N. (2000). *İlköğretim programları ve gelişmeler, program geliştirme ilke ve teknikleri açısından değerlendirilmesi*. Ankara: Nobel.
- Çelikkaya, T. (2014). Tanılayıcı dallanmış ağaç. Baştürk, S .(Ed.), *Eğitimde ölçme ve değerlendirme* içinde (ss. 175-194). Ankara: Nobel.
- Çelikkaya, T. , Karakuş, U. & Demirbaş, Ç. Ö. (2010). Sosyal bilgiler öğretmenlerinin ölçme-değerlendirme araçlarını kullanma düzeyleri ve karşılaştıkları sorunlar. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 11(1), 57-76.
- Çepni, S. (2012). *Araştırma ve proje çalışmalarına giriş*. (6. baskı). Trabzon. ISBN: 975-417-000-2.
- Çepni, S. (2012). Performansların değerlendirilmesi. E. Karip (Ed.), *Ölçme ve değerlendirme* içinde (ss. 234-285). Ankara: Pegem Akademi.
- Çepni, S. , Bacanak, A. , Ayvacı, H. Ş. , Özsevgeç, T. , Keleş, E. , Bekiroğlu, F. O. & Aydın, M. (2012). *Alternatif ölçme değerlendirmeye yönelik hizmet içi kursunun ve alternatif ölçme değerlendirme formlarının etkin olarak kullanılmasında web tabanlı yaklaşımın öğretmen-öğrenci-veli açısından etkililiğinin değerlendirilmesi*. Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu (TÜBİTAK) Proje No: 109K571. Trabzon.
- Çepni, S.& Ayvacı, H. Ş.,(2007). Fen ve teknoloji eğitiminde alternatif (performans) değerlendirme yaklaşımları. S.Çepni (Ed.), *Kuramdan uygulamaya fen ve teknoloji öğretim* içinde (6.baskı, ss. 270-284). Ankara.Pegem Akademi
- Çermik, F. (2011). *Yeni ilköğretim programlarının öngördüğü tamamlayıcı ölçme ve değerlendirme teknikleri hakkındaki öğretmen görüşlerinin değerlendirilmesi* (Yüksek lisans tezi). Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi'nden edinilmiştir. (Tez No. 289691)
- Çetin, B. (2016).Bilişsel alan davranışlarının ölçülmesi. M. Gömleksiz & S. Erkan (Ed.), *Eğitimde ölçme ve değerlendirme* içinde (ss. 71-141). Ankara: Nobel.
- Çetin, Ö. , Çakıroğlu, M. , Bayılmış, C. & Ekiz, H. (2004) Teknolojik gelişme için eğitimin önemi ve internet destekli öğretimin eğitimdeki yeri. *The Turkish Online Journal of Educational Technology*, 3(3), 144-147.

- Çırak, A. (2015). *Web tabanlı akran ve öz değerlendirme'nin 7. sınıf sosyal bilgiler dersi iletişim ve insan ilişkileri konusunda öğrencilerin başarısına etkisi* (Doktora tezi). Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi'nden edinilmiştir. (Tez No:395047)
- Çiftçi, S. , Sünbül, A. M. & Köksal, O. (2013). Sınıf öğretmenlerinin yapılandırmacı yaklaşıma göre düzenlenmiş mevcut programa ilişkin yaklaşımlarının ve uygulamalarının eğitim müfettişlerinin görüşlerine göre değerlendirilmesi. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 9(1), 281-295.
- Çoklar, N., Vural, L. & Şahin, L. (2009). Öğretmen adaylarının uygulayabilecekleri ölçme-değerlendirme yaklaşımları ile ölçme değerlendirme amaçlı teknoloji kullanım özyeterlikleri. *Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 2(3), 35-54.
- Çoruhlu, T.Ş. , Nas, S. E., Çepni, S. (2009). Fen ve teknoloji öğretmenlerinin alternatif ölçme- değerlendirme tekniklerini kullanmada karşılaştıkları problemler: Trabzon örneği. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 6(1), 122-141.
- Dandis, M.A. (2013). The assessment methods that are used in a secondary mathematics class. *Journal for Educators, Teachers and Trainers*, 4(2). 133 –143.
- Demir, C. , Demirkol, M. & Varol, F. (2011, Mayıs). *Ortaöğretimdeki öğrencilerin e-okul uygulamalarına ilişkin görüşlerinin değerlendirilmesi*. VI. Uluslararası İleri Teknolojiler Sempozyumunda sunulan bildiri, Elazığ.
- Demirbaş, B. (2012). *İlköğretim 4. ve 5.sınıf öğrencilerinin yansıtıcı düşünme beceri düzeyleri ile öğretmenlerin alternatif ölçme değerlendirme tekniklerini bilme ve tercih etme sıklıkları arasındaki ilişkinin incelenmesi* (Yüksek lisans tezi). Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi'nden edinilmiştir. (Tez No. 319485)
- Demirli, C. (2007). *Elektronik portfolyo öğretim sürecinin öğrenen tutumlarına ve öğrenme algılarına etkisi* (Doktora tezi). Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi'nden edinilmiştir. (Tez No. 206527)
- Diñçer, S. K. (2015). *Matematik dersinde kavram haritası kullanımı: öğrencilerin matematiksel güçleri üzerindeki etkisi* (Yüksek lisans tezi). Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi'nden edinilmiştir. (Tez No. 383941)
- Doğan, N. (2009). *Ölçme ve değerlendirme*. Ankara: Uzman-Kariyer.
- Dornisch, Michele M. & Andrea Sabatini McLoughlin (2006). Limitations of web-based rubric resources: Addressing the challenges. *Practical Assessment Research & Evaluation*, 11(3), 1-8.
- Döşlü, A. (2009). *Ortaöğretim 10. sınıf bilgi ve iletişim teknolojileri dersinde web tabanlı portfolyo kullanımı - Adana ilinde bir çalışma* (Yüksek lisans tezi). Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi'nden edinilmiştir. (Tez No. 228921)

- Duban, N. ve Küçükylmaz, E. A. (2008). Sınıf öğretmeni adaylarının alternatif ölçme-değerlendirme yöntem ve tekniklerinin uygulama okullarında kullanımına ilişkin görüşleri. *İlköğretim Online*, 7(3), 769-784.
- Duman, B. (2007). Eğitimde çağdaş yaklaşımlar. G. Ocak, (Ed.), *Öğretim ilke ve yöntemleri* içinde (ss. 267–385). Ankara: Pegem Akademi
- Duran, A. (2013). *Sınıf öğretmenlerinin sosyal bilgiler dersinde kullandıkları alternatif ölçme değerlendirme tekniklerine ilişkilerinin belirlenmesi* (Yüksek lisans tezi). Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi'nden edinilmiştir. (Tez No. 349405)
- Duran, M. , Mıhladı, G. & Ballıel, B. (2013). İlköğretim öğretmenlerinin alternatif değerlendirme yöntemlerine yönelik yeterlik düzeyleri. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Dergisi*, 2(2), 26-37.
- Duran, U. (2017). *Sınıf öğretmenlerinin alternatif ölçme değerlendirme yöntemlerinin kullanımına ilişkin öz yeterlik algılarının incelenmesi* (Yüksek lisans tezi). Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi'nden edinilmiştir. (Tez No. 470263)
- Earl, L. & Katz, S. (2006). *Rethinking classroom assessment with purpose in mind*. Retrieved from <https://www.wncp.ca/media/40539/rethink.pdf>
- Ekiz, D. (2009). *Bilimsel araştırma yöntemleri* (2.Baskı). Ankara: Anı.
- Ektem, S. Ö. , Keçici, E. S. & Pilten, G. (2016). Sınıf öğretmenlerinin süreç odaklı ölçme ve değerlendirme yöntemlerine ilişkin görüşleri. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi (KEFAD)*, 17(3), 661-680.
- Elçiçek, Z. (2016). *Öğretmenlerin mesleki gelişimine ilişkin bir model geliştirme çalışması* (Doktora tezi). Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi'nden edinilmiştir. (Tez No. 441100)
- Erdal, H. (2007). *2005 ilköğretim matematik programı ölçme değerlendirme kısmının incelenmesi (Afyonkarahisar ili örneği)*. (Yüksek lisans tezi). Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi'nden edinilmiştir. (Tez No. 206192)
- Erdemci, H. (2015). *Mobil portfolyo (M-Portfolyo) destekli tam öğrenme modelinin öğrenci başarısı ve internet kullanımına yönelik tutumlarına etkisi* (Yüksek lisans tezi). Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi'nden edinilmiştir. (Tez No. 396669)
- Erdoğan, T. & Akkocaoğlu Çayır, N. (2016) Dramada ölçme ve değerlendirme. T. Erdoğan (Ed.), *Drama okulöncesinden ilköğretime kuramdan uygulamaya* içinde (2.baskı, ss. 131-156), Ankara: Eğiten.
- Ersoy, E. (2014). Görüşme. S. Baştürk (Ed.), *Eğitimde ölçme ve değerlendirme* içinde (ss. 277-283). Ankara: Nobel.
- Ertürk, S. (1993). *Eğitimde program geliştirme*. Ankara: Meteksan.

- Eyal, L. (2012). Digital Assessment Literacy - the core role of the teacher in a digital environment. *Educational Technology & Society*, 15(2), 37–49.
- Fidan, M. & Sak, . M. (2012). İlköğretim öğretmenlerinin tamamlayıcı ölçme değerlendirme teknikleri hakkında görüşleri. *Bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1(1), 174-189.
- Gall, M. D., Barg, W. R., & Gall, j. P. (1996). *Educational research: An introduction* (6111 ed.). NewYark: Longman
- Geçit, M. (2012). Geleneksel ölçme araçları ve özellikleri. M. Küçük, ve M. Geçit (Ed.), *Eğitimde ölçme ve değerlendirme içinde* (ss.107-152). Ankara: Nobel.
- Gelbal, S. & Kelecioğlu, H. (2007). Öğretmenlerin ölçme değerlendirme yöntemleri hakkındaki yeterlik algıları ve karşılaştıkları sorunlar. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 33, 135-145.
- Gelbal, S. & Kelecioğlu, H. (2007). Öğretmenlerin ölçme ve değerlendirme yöntemleri hakkındaki yeterlik algıları ve karşılaştıkları sorunlar. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, (33), 135-145.
- Göçer, A. (2014). *Süreç (performans) ve sonuç (ürün) değerlendirme ve yöntem araçlarıyla Türkçe eğitiminde ölçme ve değerlendirme*. Ankara: Pegem Akademi.
- Gök, B. & Şahin, A. E. (2009). İlköğretim 4. ve 5. sınıf öğretmenlerinin değerlendirme araçlarını çoklu kullanımı ve yeterlik düzeyleri. *Eğitim ve Bilim*, 34(153), 127-143.
- Gömleksiz, M. N. & Bulut, İ. (2007). Yeni fen ve teknoloji dersi öğretim programının uygulamadaki etkililiğinin değerlendirilmesi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 32, 76-88.
- Gömleksiz, M. N. & Bulut, İ. (2007). Yeni fen ve teknoloji dersi öğretim programının uygulamadaki etkililiğinin değerlendirilmesi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, (32), 76-88.
- Gömleksiz, M. N. & Kan, A. Ü. (2007). Yeni ilköğretim programlarının dayandığı temel ilke ve yaklaşımlar. *Doğu Anadolu Bölgesi Araştırmaları*, 5(2). 60–66.
- Gömleksiz, M. N. & Kan, A. Ü. (2010). Sınıf öğretmeni adaylarının alternatif ölçme-değerlendirme yaklaşımlarını tanıma düzeylerine ilişkin bir değerlendirme. *Doğu Anadolu Bölgesi Araştırmaları*, 9(1), 21-27.
- Gömleksiz, M. N. & Koç, A. (2011). Bilgisayar kullanımı öğretiminde akran değerlendirme. *e-Journal of New World Sciences Academy*, 7(1), 148–154.
- Gömleksiz, M. N. , Yıldırım, F. & Yetkiner, A. (2011). Hayat bilgisi dersinde alternatif ölçme değerlendirme tekniklerinin kullanımına ilişkin öğretmen görüşleri. *e-Journal of New World Science Academy*, 6(1), 823-840.

- Güler, A. , Halıcıoğlu, M. B. & Taşgın, S. (2013). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin.
- Güler, N. (2015). *Eğitimde ölçme ve değerlendirme* (8. baskı). Ankara: Pegem Akademi.
- Gülle, M. (2010). 2005 ilköğretim 7. sınıf matematik programında yer alan ölçme araçları hakkında öğretmen ve öğrenci görüşleri (Yüksek lisans tezi). Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi'nden edinilmiştir. (Tez No. 258070)
- Gültekin, N. (2010). *Öğretmen ve idarecilerin e-okul uygulamalarına ilişkin görüşlerinin değerlendirilmesi*, (Yüksek lisans tezi). Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi'nden edinilmiştir. (Tez No. 2539699)
- Gültekin, s .(2017).Testlerde kullanılacak madde türleri, hazırlama ilkeleri ve puanlaması. R. N. Demirtaşlı (Ed.), *Eğitimde ölçme ve değerlendirme* içinde (4.baskı, ss. 145-220). Ankara: Anı.
- Gültekin, S. (2017).Performans Dayanaklı Değerlendirme. R. N. Demirtaşlı (Ed.), *Eğitimde ölçme ve değerlendirme* içinde (ss. 223-255). Ankara: Anı.
- Gümüş, M. & Aykaç, N. (2012). Hayat bilgisi dersi öğretim programının değerlendirme ögesinin öğretmen görüşleri doğrultusunda değerlendirilmesi. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 11(40), 59-68.
- Güneş, T. Dilek, N. Ş. , Hoplan, M. Çelikoğlu, M. & Demir, E. S. (2010,Kasım). *Öğretmenlerin alternatif değerlendirme konusundaki görüşleri ve yaptıkları uygulamalar*. International Conference on New Trends in Education and Their Implications.Antalya. ISBN: 978 605 364 104 9
- Gürbüz, R. (2006). Olasılık konusunun öğretiminde kavram haritaları. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 3(2), 133-151.
- Güven, A. Z. (2012). İlköğretim 4. ve 5. sınıf türkçe derslerinde drama yönteminin kullanımı üzerine nitel bir çalışma. *Cumhuriyet International Journal of Education*, 1(2),52-66.
- Hancock, C. R. (1994). Alternative assessment and second language study: What and Why?. *ERIC Digest*, ED376695.
- Harris, M. (1997). Self-assessment of language learning in formal settings. *ELT Journal*, 51(1), 12-20.
- Haşlaman, T. (2011). *Çevrimiçi öğrenme ortamının öğretmen ve öğrencilerin özdüzenleyici öğrenme becerileri üzerindeki etkisi* (Doktora tezi). Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi'nden edinilmiştir. (Tez No. 299559)
- Hay, D. (2007) Using concept maps to measure deep, surface and non-learning outcomes. *Studies in Higher Education*, 32(1), 39–57.
- Horton, W. (2000). *Designing web-based training*. New York: John Wiley & Sons.

- İslamoğlu, A. H. , Alınacak, Ü. (2013). *Sosyal bilimlerde araştırma yöntemleri*. İstanbul: Beta
- İşyar, Ö. Ö. (2017). *Sınıf öğretmenlerinin eğitimde drama kullanımına ilişkin yeterlilik algıları ve drama kavramına yönelik metaforları ile görüşlerinin incelenmesi* (Yüksek lisans tezi). Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi'nden edinilmiştir. (Tez No. 454765)
- İzci, E. , Göktaş, Ö. & Şad, S. N. (2014). Öğretmen adaylarının alternatif ölçme değerlendirmeye ilişkin görüşleri ve yeterlilik algıları. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 15(2), 37-57.
- Kağıtçıbaşı, Ç. (1999). *Yeni insan ve insanlar*. İstanbul: Evrim.
- Kalaycı, Ş. (2010). Faktör analizi. Ş. Kalaycı (Ed.), *SPSS uygulamalı çok değişkenli istatistik teknikleri içinde* (ss. 321-331), Ankara: Asil.
- Kalender, A. (2006). *Sınıf öğretmenlerinin yapılandırmacı yaklaşım temelli yeni matematik programının uygulanması sürecinde karşılaştığı sorunlar ve bu sorunların çözümüne yönelik çözüm önerileri* (Yüksek lisans tezi). Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi'nden edinilmiştir. (Tez No. 189799)
- Kan, A. (2007). Portfolyo değerlendirme. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, (32), 133-144.
- Kan, A. (2017). Ödev ve projeler. H.(Atılgan (Ed.).*Eğitimde Ölçme ve değerlendirme içinde*, (ss. 234-258). Ankara: Anı.
- Kanatlı, F. (2008). *Alternatif ölçme ve değerlendirme teknikleri konusunda sınıf öğretmenlerinin görüşlerinin değerlendirilmesi* (Yüksek lisans tezi). Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi'nden edinilmiştir. (Tez No. 215622)
- Kaplan, S. (2002). *İlköğretim I. kademe okul-aile işbirliği mevcut durum ve bir model önerisi*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi.) Marmara Üniversitesi, İstanbul, Türkiye.
- Karaaslan, O. (2015). *Fen ve teknoloji öğretmenlerinin alternatif ölçme ve değerlendirme tekniklerini uygulamadaki yeterlilikleri* (Yüksek lisans tezi). Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi'nden edinilmiştir. (Tez No. 385960)
- Karaca, E. (2016). Ölçme ve değerlendirmede temel kavramlar. M. Gömleksiz & S. Erkan (Ed.), *Eğitimde ölçme ve değerlendirme içinde* (ss. 2-35). Ankara: Nobel.
- Karadağ, E. & Öney, A. (2006). İlköğretim birinci kademede portfolyo dosyalarının değerlendirme aracı olarak kullanılabilirliği. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi (KEFAD)*, 7(2), 235-246.
- Karahan, U. (2007). *Alternatif ölçme ve değerlendirme metotlarından grid, tanılayıcı dallanmış ağaç ve kavram haritalarının biyoloji öğretiminde uygulanması* (Yüksek

- lisans tezi). Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi'nden edinilmiştir. (Tez No. 214848)
- Karamustafaoğlu, S., Çağlak, A., & Meşeci, B. (2012). Alternatif ölçme değerlendirme araçlarına ilişkin sınıf öğretmenlerinin öz yeterlilikleri. *Amasya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1(2), 167-179.
- Karasar, N.(2004). *Bilimsel araştırma yöntemi* (12.baskı). Ankara: Nobel.
- Karşahin, Ç. (2011). *Sınıf öğretmenlerinin ölçme-değerlendirmeye ilişkin görüşlerinin değerlendirilmesi* (Yüksek lisans tezi). Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi'nden edinilmiştir. (Tez No. 308953)
- Kaya, A. , Balay, R., & Göçen, A. (2012). Öğretmenlerin alternatif ölçme ve değerlendirme tekniklerine ilişkin bilme, uygulama ve eğitim ihtiyacı düzeyleri. *International Journal of Human Sciences*, 9(2), 1303-5134.
- Kaya, S. (2013). *İşbirlikli öğrenme ve akran değerlendirmenin akademik başarı, bilişüstü yeti ve yardım davranışlarına etkisi* (Yüksek lisans tezi). Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi'nden edinilmiştir. (Tez No. 358774)
- Kemertaş, İ. (2003). *Öğretimde planlama ve değerlendirme*. İstanbul: Birsen.
- Kilmen, S. (2017). Ölçme ve değerlendirmede temel kavramlar. R. N. Demirtaşlı, (Ed.), *Eğitimde ölçme ve değerlendirme içinde* (ss.25-55). Ankara: Anı.
- Kilmen, S. & Beyhan, S. (2011). Türkçe öğretmenlerinin ölçme ve değerlendirme yöntemlerini uygulama sıklıkları ve tamamlayıcı değerlendirme yaklaşımlarına yönelik görüşleri Düzce ili örneği. *Ege Eğitim Dergisi*, 12(2), 83-104.
- Kirman, A. (2008). *İlköğretim 6. ,7. ve 8.sınıf fen bilgisi dersinde geleneksel ve alternatif ölçme ve değerlendirme sistemlerinin başarı testleri yapılarak karşılaştırılması* (Yüksek lisans tezi). Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi'nden edinilmiştir. (Tez No. 246337)
- Korkmaz, H. (2004). *Fen ve teknoloji eğitiminde alternatif değerlendirme yaklaşımları*. Ankara: Yeryüzü.
- Korkmaz, H. (2006, Nisan). *Yeni ilköğretim programının öğretmenler tarafından değerlendirilmesi*. Ulusal Sınıf Öğretmenliği Kongresinde sunulan bildiri, Ankara.
- Köklükaya, A. N. (2010). *Alternatif ölçme ve değerlendirme teknikleri ile ilgili fen bilgisi öğretmen adaylarının yeterliklerinin belirlenmesi* (Yüksek lisans tezi). Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi'nden edinilmiştir. (Tez No. 274848)
- Köksal, K. (2009). *Birleştirilmiş sınıflarda öğretim*. Ankara: Pegem Akademi.

- Köseoğlu, D. Y. (2011). *İlköğretim fen ve teknoloji dersinde alternatif bir değerlendirme aracı olarak posterlerin etkililiğinin araştırılması* (Yüksek lisans tezi). Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi'nden edinilmiştir. (Tez No. 290748)
- Kurada, K. (2006). *Lise II tarih dersinin öğretiminde kavram haritası kullanımının öğrenmeye etkisi* (Yüksek lisans tezi). Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi'nden edinilmiştir. (Tez No. 191646)
- Kutlu, M. O. & Korkmaz, Ş. (2014). Sınıflama gerektiren testler. S. Baştürk, (Ed.), *Eğitimde ölçme ve değerlendirme* içinde (ss. 99-108).Ankara: Nobel.
- Kutlu, Ö. , Doğan, C. D. & Karakaya, İ. (2014). *Ölçme ve değerlendirme: performansa ve portfolyoya dayalı durum belirleme*.(4.baskı) Ankara: Pegem Akademi.
- Kutlu, Ö. , Karakaya, İ. & Doğan, D. (2008). *Öğrenci başarısının belirlenmesi*. Ankara: Pegem Akademi.
- Kuzu, A. , Çankaya, S. & Mısırlı, Z. A. (2011). Tasarım tabanlı araştırma ve öğrenme ortamlarının tasarımı ve geliştirilmesinde kullanımı. *Anadolu Journal of Educational Sciences International*, 1(1), 19-35.
- Küçük, M. Geçit, Y. (2012). *Eğitimde ölçme değerlendirme*. Ankara: Nobel.
- Letina, A. (2014). Application of traditional and alternative assessment in science and social studies teaching. *Croatian Journal of Education*, 17(1), 137-152.
- Linn, L. R. & Gronlund, E. N. (1995). *measurement and assessment in teaching, englewood clids*, Nj: Merrill- Prentice Hall.
- Liang, X. & Creasy, K. (2004). Classroom assessment in web-based instructional environment: Instructors experience, *Practical Assessment, Research & Evaluation*, 9(7), 121-130.
- Lin, S.S.J., Liu, E.Z.F. & Yuan, S.M.(2001). Web-Based peer assessment: feedback for students with various thinking-styles. *Journal of Computer Assisted Learning*,17(4), 420-432.
- Lladó, A.P., Soley,L.F., Sansbelló, R. M. F. , Pujolras, G. A., Planella, J. P. , Roura-Pascual, N. Martínez, J .J. S. , Moreno, L. M. (2013). Student perceptions of peer assessment: an interdisciplinary study, assessment and evaluation in higher education, DOI:10.1080/02602938.2013.860077.
- López-Pastor, V. M. , Kirk, D., Lorente-Catalán, E., MacPhail, A. & Macdonald, D. (2013). Alternative assessment in physical education: a review of international literature. *Sport, Education and Society*, 18(1), 57-76.
- Maeroff, G. I. (1991). Assessing alternative assessment. *Phi Delta Kapan*. 94.272-281.

- Maxwell, G. (2001). *Teacher observation in student assessment. school of education*, The University of Queensland. ISBN 0 7345 2320 3.
- McConnell, k. D. & Doolittle, P. T. (2012) Classroom-level assessment: aligning pedagogical practices to enhance student. learning. Secolsky, C. Denison, D. B.(Ed.), *Handbook on measurement assessment and evaluation in higher education*. Newyork and London: Routledge
- McMillan, J. H. & Harris, J. (2008) Student self-assessment: The key to stronger student motivation and higher achievement. *Educational Horizons*, 87(1), 40-49.
- McMillan, J. H. (2007). *Formative classroom assessment: Research, theory and practice*. New York: Teacher's College Press.
- McMillan, J.H. & Schumacher, S. (2010). *Research in education: Evidence-based inquiry* (7th ed.). Boston: Pearson Education.
- Merriam, S.B. (2013). *Nitel araştırma desen ve uygulama için bir rehber*, (S. Turan, çev. ed). Ankara: Nobel.
- Mert, V. (2008). *Enerji konusunda alternatif ölçme araçlarının geliştirilmesi* (Yüksek lisans tezi) Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi'nden edinilmiştir. (Tez No. 21660)
- Miller, T. (2004). Assessment in practice grade 9 academic and applied mathematics (Unpublished doctoral dissertation). Queen's University, Kingston, Ontario, Canada.
- Milli Eğitim Bakanlığı (2006) *İlköğretim spor etkinlikleri dersi öğretim programı (1-8. sınıflar)*. Ankara. MEB.
- Milli Eğitim Bakanlığı (2006) *Görsel sanatlar dersi öğretim programı (1-8. sınıflar)*. Ankara. MEB.
- Milli Eğitim Bakanlığı (2018) *Matematik dersi öğretim programı (1-8. sınıflar)*. Ankara. MEB.
- Milli Eğitim Bakanlığı (2018). *Hayat bilgisi dersi öğretim programı*. Ankara
- Milli Eğitim Bakanlığı (2006). *İlköğretim beden eğitimi dersi 1-8. sınıflar öğretim programı* Ankara.
- Mussawy, S.A.J.(2009). *Assesment practices: Student's and teacher's perceptions of classroom assesment*. (Master's Capstone Projects, 9. Universty of Massachsetts Amherst). Retrieved from https://scholarworks.umass.edu/cie_capstones/9
- Müjdeci, S. (2009). *Matematik eğitiminde alternatif bir ölçme değerlendirme aracı olarak kavram haritalarının kullanımı* (Yüksek lisans tezi). Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi'nden edinilmiştir. (Tez No. 250918)
- Nartgün, Z.(2016). Duyuşsal nitelikler ve ölçülmesi. M.Gömleksiz & S.Erkan, (Ed.), *Eğitimde ölçme ve değerlendirme içinde* (6.baskı, ss. 144-188). Ankara: Nobel.

- Nasri, N. , Roslan, S. N., Sekuan, M. I., Abu Bakar, K., & Puteh, S. N. (2010). Teachers' perception on alternative assessment. *Procedia Social and Behavioral Sciences*, 7, 37-42.
- National Council For Curriculum and Assesment (2007). *Assessment in The Primary School Curriculum. Guidelines For Schools*. Retrieved from <http://www.ncca.ie/uploadedfiles/publications/assess%20%20guide.pdf>
- Nazlıççek, N. & Akarsu, F. (2008). Fizik, kimya ve matematik öğretmenlerinin değerlendirme araçlarıyla ilgili yaklaşımları ve uygulamaları. *Eğitim ve Bilim*, 33(149), 18-29.
- Nitko, A. J. (2004). Educational assessment of students. New Jersey: Pearson Education, Inc.
- Nitko, J. A. (2004). *Educational assessment of students*. New Jersey: Pearson.
- Novak, J.D. & Gowin, D. B., (2006). *Learning how to learn*, 21.Printing. Cambridge University Press, USA.
- Nuhoğlu, H. (2008). İlköğretim fen ve teknoloji dersine yönelik bir tutum ölçeğinin geliştirilmesi. *İlköğretim Online*, 7(3), 627- 638.
- Okur, M & Azar, A. (2011). Fen ve teknoloji dersinde kullanılan alternatif ölçme tekniklerine ilişkin öğretmen görüşleri. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 19(2), 387- 400.
- Okur, M. (2008). *4. ve 5. sınıf öğretmenlerinin fen ve teknoloji dersinde kullanılan alternatif ölçme ve değerlendirme tekniklerine ilişkin görüşlerinin belirlenmesi* (Yüksek lisans tezi). Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi'nden edinilmiştir. (Tez No. 220056)
- Oluk, N. T. (2016). *Kimya eğitiminde farklı kavram haritası oluşturma yöntemlerinin karşılaştırılması* (Doktora tezi). Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi'nden edinilmiştir. (Tez No. 450171)
- Oluk, S. & Çolak, F. (2005). Milli Eğitim Bakanlığına bağlı okullarda öğretmen olarak çalışan lisansüstü öğrencilerinin karşılaştıkları bazı sorunlar. *Buca Eğitim Fakültesi Dergisi*, (17), 141-144.
- Orbeyi, S. & Güven, B. (2008). Yeni ilköğretim matematik dersi öğretim programının değerlendirme ögesine ilişkin öğretmen görüşleri. *Eğitimde Kuram ve Uygulama*, 4(1), 133-147.
- Orhan, A. (2012). *Alternatif ölçme ve değerlendirme etkinliklerinin 6. sınıf fen ve teknoloji dersi yaşamımızdaki elektrik ünitesindeki öğrenci başarısına etkisi* (Yüksek lisans tezi). Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi'nden edinilmiştir. (Tez No. 316513)
- Orhan, A. T. (2007) *Fen eğitiminde alternatif ölçme ve değerlendirme yöntemlerinin ilköğretim öğretmen adayı, öğretmen ve öğrenci boyutu dikkate alınarak incelenmesi*

- (Doktora tezi). Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi'nden edinilmiştir. (Tez No. 211808)
- Ormancı, Ü. & Şaşmaz-Ören, F. (2010). Dramanın ilköğretimde kullanılabilirliğine yönelik sınıf öğretmeni adaylarının görüşleri: Demirci Eğitim Fakültesi örneği. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 43(1), 165-191.
- Oyanık, M. (2012). *İlköğretim 3. Sınıf Hayat Bilgisi Öğretmen Kılavuz Kitabı*. Ankara. ISBN 978-605-147-701-5.
- Ören, F. & Tatar, N. (2007). İlköğretim sınıf öğretmenlerinin alternatif değerlendirme yaklaşımlarına ilişkin görüşleri-I. *Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Dergisi*, (22), 15-27.
- Ören, Ormancı & Evrekli (2011). Fen ve teknoloji öğretmen adaylarının alternatif ölçme-değerlendirme yaklaşımlarına yönelik öz yeterlilik düzeyleri ve görüşleri. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 11(3), 1675-1698.
- Özçelik, A. (2011). *Fen ve teknoloji öğretmenlerinin ölçme ve değerlendirme araçlarını kullanma sıkları ve karşılaştıkları sorunlar* (Yüksek lisans tezi). Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi'nden edinilmiştir. (Tez No. 300011)
- Özçelik, D. A. (2016). *Ölçme ve değerlendirme* (5.baskı). Ankara: Pegem Akademi.
- Özdemir, D. (2003). Çoktan seçmeli testleri puanlama yöntemlerine bir bakış. *Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 1-8.
- Özdemir, S. M. (2009). Eğitimde program değerlendirme ve türkiye'de eğitim programlarını değerlendirme çalışmalarının incelenmesi. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 6(2), 126-149.
- Özenç, M. & Doğan, C. (2007). Sınıf öğretmenlerinin yapılandırmacı yaklaşım yeterlik düzeylerinin belirlenmesi. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 12(1), 67-83.
- Özenç, M. (2013). *Sınıf öğretmenlerinin alternatif ölçme ve değerlendirme yeterliklerinin incelenmesi* (Doktora tezi). Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi'nden edinilmiştir. (Tez No. 349958)
- Özeren, E. (2013). *Alternatif ölçme ve değerlendirme araçları üzerine bir meta analiz çalışması* (Yüksek lisans tezi). Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi'nden edinilmiştir. (Tez No. 333855)
- Özerkan, E. (2007). *Öğretmenlerin öz-yeterlik algıları ile öğrencilerin sosyal bilgiler benlik kavramları arasındaki ilişki* (Yüksek lisans tezi). Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi'nden edinilmiştir. (Tez No. 240972)

- Özgür, A. Z. & Kaya, S. (2011). The management aspect of e-portfolio as an assesment tool: sample of Anadolu University. *TOJET: The Turkish Online Journal of Educational Technology*, 10(3), 296-303.
- Özkoparan, O. (2016). *Beden eğitimi ve spor derslerinde alternatif ölçme-değerlendirme yöntemleri kullanılmasına ilişkin öğretmen görüşlerinin incelenmesi* (Yüksek lisans tezi). Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi'nden edinilmiştir. (Tez No. 437059)
- Özpınar, M. & Sarpkaya, R. (2010). Köyde görev yapan sınıf öğretmenlerinin sorunları. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 27, 17-29.
- Öztürk, Y, A. (2014). *Beşinci sınıf matematik dersinde uygulanan alternatif ölçme değerlendirme yöntemlerinin akademik başarı, öz yeterlilik algısı ve tutum üzerine etkisi* (Doktora tezi). Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi'nden edinilmiştir. (Tez No. 375592)
- Özyürek, A. (2016). Dramatik etkinlikler ve drama ile ilgili temel kavramlar. E. Ömeroğlu (Ed.), *Okul öncesi eğitimde dramatik etkinliklerden dramaya teoriden uygulamaya* içinde (7.baskı, ss. 1-6) Ankara: Eğiten.
- Palavan Ö. & Donuk, R. (2016) Kırsal kesimde görev yapan öğretmenlerin sorunları. *Uşak Üniversitesi Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 2(2), 109-128.
- Paulson, F. L. , Paulson, P. R. & Meyer, A. (1991). What makes a portfolio a portfolio? *Educational Leadership* 48 (5), 60-63.
- Peng, J. F. (2009). *Peer assessment of oral presentation in an EFL Context*. (Dphil thesis). Retrieved from ProQuest Dissertations & Theses Global. (UMI No. 3380148)
- Pierce, L. V. (2003). *Assessing English language learners*. Washington, D.C. National Education Association.
- Plomp, T. (2010). Educational design research: an introduction in an introduction to educational design research. T. Plomp, & N. Nieveen (Ed.), *SLO Publication, Netherlands institute for curriculum development* (3rd ed., pp.9-35). Enschede, Netherlands.
- Popham, W. J. (2006). *Mastering Assessment: A Self-Service System for Educators*. New York: Routledge
- Resmi Gazete, (2007). *Millî Eğitim Bakanlığı İlköğretim Kurumları Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik*, Sayı:26619
- Richey, R. C., Klein, J. D., & Nelson, W. A. (2004). Developmental research: Studies of instructional design and development. *Handbook of research for educational communications and technology*, 2, 1099-1130.

- Ruiz-Primo, M. A. & Shavelson, R. J. (1996). Problems and issues in the use of concept maps in science assessment. *Journal of Research in Science Teaching*, 33(6), 569-600.
- Ruqeshi, M. & Humaidi, S.(2016). Alternative Assessment as Perceived by EFL Teachers. *IUP Journal of English Studies*, 11(3), 88-101.
- Saban, A. (2005). *Öğrenme öğretme süreci yeni teori ve yaklaşımlar* (4.baskı). Ankara: Nobel.
- Sağlam Arslan, A., Devecioğlu Kaymakçı, Y. & Arslan, S. (2009). Alternatif ölçme-değerlendirme etkinliklerinde karşılaşılan problemler: Fen ve teknoloji öğretmenleri örneği. *Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, (28), 1- 12.
- Sağlam, F. Ş. (2013). *İlköğretim matematik öğretmenlerinin alternatif ölçme değerlendirme yöntem ve araçlarını kullanabilme yeterlikleri, karşılaştıkları sorunlar ve çözüm önerileri* (Yüksek lisans tezi). Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi'nden edinilmiştir. (Tez No. 357569)
- Sağlam-Arslan, A., Devecioğlu-Kaymakçı, D. & Arslan, S. (2009). Alternatif ölçme-değerlendirme etkinliklerinde karşılaşılan problemler: Fen ve teknoloji öğretmenleri örneği. *Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 28, 1-12.
- Sakallı, N. (2001). *Sosyal etkiler: Kim kimi nasıl etkiler*. Ankara: İmge.
- Sarı, A. (2014). *Kavram haritası ve bilgisayar destekli öğretimin 7.sınıf öğrencilerinin madde konusundaki kavram yanlışlarına etkisini ontolojik açıdan incelenmesi*. (Doktora tezi). Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi'nden edinilmiştir. (Tez No. 372248)
- Scheffe, H. (1953). A method of judging all contrasts in the analysis of variance. *Biometrika*, 40, 87-104.
- Schermelleh-Engel, K. & Moosbrugger, H. (2003). Models: Tests of significance and descriptive, *Psychological Research Online*, 8(2), 23-74.
- Selimhocaoglu, A. (2004, Temmuz). *Drama ve ilköğretimde dramanın önemi*, XIII. Ulusal Eğitim Bilimleri Kurultayında sunulan bildiri, Malatya.
- Semerci, Ç. (2012).Eğitimde ölçme ve değerlendirme. E. Karip (Ed.), *Ölçme ve değerlendirme içinde* (ss. 2-15). Ankara: Pegem Akademi.
- Semerci, Ç. ve Bektas, C. (2005). İnternet temelli ölçmelerin geçerliğini sağlama da yeni yaklaşımlar. *The Turkish Online Journal of Educational Technology*, 4(1), 130-134.
- Senemoğlu, S. (1997). *Gelişim öğrenme ve öğretim*. Burdur: Ertem.
- Sezen, G. & Çimer, A. (2009, Mayıs). *Fen bilgisi öğretmen adaylarının insanda dolaşım sistemi konusundaki kavramları anlama seviyelerinin kavram haritası ve kelime ilişkilendirme testi ile belirlenmesi üzerine bir çalışma*. I. Uluslararası Eğitim Araştırmaları Kongresinde sunulan bildiri, Çanakkale.

- Simpson, R. D., Koballa Jr, T.R., Oliver, J. S. and Crawley, F. E. (1994). Research on affective dimension of science learning. In D.L. Gabel (Ed.), *Handbook of research in science teaching and learning*. National Science Teacher Association. NY: Macmillan Publishing Company.
- Smith H, Cooper, A. & Lancaster L.(2002) Improving the quality of undergraduate peer assessment: A case for student and staff development. *Innovations in Education and Teaching International*, 39(1),71-81.
- Stears, M., & Gopal, N. (2010). Exploring alternative assessment strategies in science classrooms. *South African Journal of Education*, 30(4), 591-604.
- Sütçü Dokumacı, N. (2013). *Ortaokul matematik öğretmenlerinin alternatif ölçme ve değerlendirme tekniklerini kullanma düzeylerine ilişkin yeterlik algıları* (Yüksek lisans tezi). Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi'nden edinilmiştir. (Tez No. 357628)
- Şahin, B.(2009).Metodoloji. A. Tanrıoğen (Ed.), *Bilimsel araştırma yöntemleri içinde* (ss. 111-130). Ankara: Anı.
- Şahin, Ç. & Karaman, P. (2013) Sınıf öğretmeni adaylarının ölçme ve değerlendirmeye ilişkin inançları. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 28(2), 394-407.
- Şahin, M. D. (2018). Açıköğretim Sistemi'nde uygulanan çoktan seçmeli bir teste ait madde güçlüklerinin ardışık aralıklar yöntemiyle ölçeklenmesi. *Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi*, 4(1), 8-22.
- Şeker, M. (2009). *İlköğretim 5.sınıf öğrencilerini performans görevlerindeki başarıları ile ailelerinin eğitim-öğretim çalışmalarına katılım düzeyleri arasındaki ilişkinin belirlenmesi* (Yüksek lisans tezi). Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi'nden edinilmiştir. (Tez No. 241473)
- Şenel Çoruhlu, T. , Er Nas, S. & Çepni, S. (2009). Fen ve teknoloji öğretmenlerinin alternatif ölçme değerlendirme tekniklerini kullanmada karşılaştıkları problemler: Trabzon örneği. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 6(1), 122-141.
- Şenel, T. (2008). *Fen ve teknoloji öğretmenleri için alternatif ölçme ve değerlendirme tekniklerine yönelik bir hizmet içi eğitim programının etkililiğinin araştırılması* (Yüksek lisans tezi). Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi'nden edinilmiştir. (Tez No. 213884)
- Şimşek, İ. (2013). *Eğitimde ölçme ve değerlendirme kriterlerine uygun web tabanlı uzman sınav sistemi geliştirilmesi* (Doktora tezi). Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi'nden edinilmiştir. (Tez No. 352224)
- Şimşek, N. (2009).Sosyal bilgilerde ölçme ve değerlendirme. M. Safran (Ed.), *Sosyal bilgiler öğretimi içinde* (ss. 571-624).Ankara: Pegem Akademi

- Şimşek, N. (2011). Sosyal bilgiler dersinde alternatif ölçme değerlendirme araçlarının kullanılması: nitel bir çalışma. *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 21(1), 149-168.
- Şimşek, Ö. F. (2006, Mayıs). *Sosyal bilimler ve davranış bilimlerinde yapısal eşitlik modellemesinin üstünlükleri: Bir simülasyon çalışması*. 5. İstatistik Günleri Sempozyumunda sunulan bildiri, Antalya.
- Talbi, M. (2003). The demand of a task. *International Journal of Mathematical Education in Science and Technology*, 34(4), 501-526.
- Tan, K, H.K. (2012). How teachers understand and use power in alternative assessment. *Education Research International*, doi:10.1155/2012/382465
- Taşkaya, S. M., Turhan, M. & Yetkin, R. (2015). Kırsal kesimde görev yapan sınıf öğretmenlerinin sorunları (Ağrı ili örneği), *Uluslararası Avrasya Sosyal Bilimler Dergisi*, 6(18), 198-210.
- Taşpınar, M. & Tuncer, M. (2008). Sanal ortamda eğitim ve öğretimin geleceği ve olası sorunlar. *Sosyal Bilimler Dergisi*, 10(1), 125-144.
- Tatar, N. & Şaşmaz Ören, F. (2009). İlköğretim sınıf öğretmenlerinin alternatif değerlendirme yaklaşımlarına ilişkin görüşleri-II. *Kastamonu Eğitim Fakültesi Dergisi*. 17(3), 781-798.
- Tavşancıl, E. (2010). *Tutumların ölçülmesi ve SPSS ile veri analizi*. Ankara: Nobel.
- Tay, B., Tokcan, H., & Oruç, Ş. (2009, Mayıs). Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının alternatif ölçme-değerlendirme yaklaşımları hakkındaki bilişsel farkındalık düzeyleri. 1. *Uluslararası Türkiye Eğitim Araştırmaları Kongresi*, Çanakkale.
- Tekin, H. (2011). *Eğitimde ölçme ve değerlendirme* (21. baskı). Ankara: Yargı.
- Tekindal, S. (2016). *Okullarda Ölçme ve Değerlendirme Yöntemleri*. Ankara: Nobel.
- Temizkan, M. (2009). Akran değerlendirmenin konuşma becerisinin geliştirilmesi üzerindeki etkisi. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 6(12), 90-112.
- Tezci, E. (2016). *Eğitimde ölçme ve değerlendirme*. Ankara: Detay.
- Topping, K. (1998). Peer assessment between students in colleges and universities. *Review of Educational Research*, 68(3), 249-276.
- Torçuk, F. Ç. (2008). 2006-2007 eğitim öğretim yılı ilköğretim 6. sınıf matematik dersi öğretim programının “ölçme ve değerlendirme” boyutunun uygulanma düzeyinin incelenmesi (Muğla ili örneği) (Yüksek lisans tezi). Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi’nden edinilmiştir. (Tez No. 221026)

- Torun F. (2010). *Farklı statülerde çalışan öğretmenlerin öğretmenlik mesleğine bakışları (Isparta ili örneği)* (Yüksek lisans tezi). Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi'nden edinilmiştir. (Tez No. 263726)
- Tuncer, M. & Özeren, E. (2015). Alternatif ölçme ve değerlendirme araçları üzerine bir meta analiz çalışması. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 4(2), 374-386.
- Turan, N. (2010). *Alternatif ölçme değerlendirme tekniklerinden kavram haritası ve dallanmış ağaç ile klasik değerlendirme tekniklerinin öğrenci başarısı açısından karşılaştırılması* (Yüksek lisans tezi). Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi'nden edinilmiştir. (Tez No. 278271)
- Turgut, M. F. (1990). *Eğitimde ölçme ve değerlendirme metotları* (7.baskı) Ankara: Saydam.
- Turgut, M. F. Baykul, Y. (2010). *Eğitimde ölçme ve değerlendirme*. Ankara: Pegem Akademi.
- Tüysüz, C. (2014). Ölçme ve değerlendirmede temel kavramlar ve eğitim sistemindeki uygulamaları. S. Baştürk (Ed.), *Eğitimde ölçme ve değerlendirme* içinde (ss. 3-20). Ankara: Nobel.
- Uça Güneş, E. P. (2016). Toplumsal değişim, teknoloji ve eğitim ilişkisinde sosyal ağların yeri. *Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi*, 2(2), 191-206.
- Uysal, K. (2008). *Öğrencilerin ölçme değerlendirme sürecine katılması: akran değerlendirme ve öz değerlendirme*. (Yüksek lisans tezi). Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi'nden edinilmiştir. (Tez No. 216942)
- Uysal, M. Öztürk, H. & Döş, İ. (2015). *Eğitimde ölçme ve değerlendirme* (2.baskı). Ankara: Nobel.
- Üstüner, M. (2006). Öğretmenlik mesleğine yönelik tutum ölçeğinin geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Kuramdan Uygulamaya Eğitim Yönetimi*, (45), 109-127.
- Van den Akker, J. , Gravemeijer, K, McKenney, S. & Nieveen, N. (2006). *Educational design research*. London: Routledge. ISBN10: 0-415-39635-2.
- Veenman, S. (1995). Cognitive and noncognitive effects of multigrade and multi-age classes: A best-evidence synthesis. *Review of Educational Research*, 65(4), 319-381.
- Vickerman, P. (2009). Student perspectives on formative peer assessment: An attempt to deepen learning? *Assessment & Evaluation in Higher Education*, 34(2), 221-230.
- Wang, C. & Chen, C. (2013). Employing online S-P diagnostic table for qualitative comments on test results. *The Electronic Journal of e-Learning*, 11(3), 263-271.
- Wang, F. & Hannafin, M. J. (2005). Design-based research and technology-enhanced learning environments. *Educational Technology Research and Development*, 53(4), 5-23.

- Wellman, G. S. (2005). Comparing learning style to performance in on-line teaching: impact of proctored, V. un-proctored testing. *Journal of Interactive Online Learning*, 4(1), 20-39.
- Wikström, N. (2007). *Alternative assessment in primary years of international baccalaureate education*. (Thesis). University of the Stockholm, Stockholm, Sweden. Retrieved from <http://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:199424/FULLTEXT01.pdf>
- Yalçın, M. (2006). *Eğitimde gözlem ve değerlendirme*. Ankara: Nobel.
- Yapalak, S. (2009). *Fen bilgisi öğretmen adaylarının alternatif ölçme ve değerlendirme yeterliklerinin tespiti ve geliştirilmesine yönelik bir eylem araştırması* (Doktora tezi). Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi'nden edinilmiştir. (Tez No. 278397)
- Yaşar, M. (2014). Ölçme değerlendirme ile ilgili temel kavramlar. S. Tekindal (Ed.), *Eğitimde ölçme ve değerlendirme içinde* (ss. 10-39). Ankara: Pegem Akademi.
- Yayla, R. G. (2012). *Fen ve teknoloji öğretmenlerinin alternatif ölçme değerlendirme yöntem teknikleri ve uygulamaları hakkındaki görüş ve düşüncelerinin belirlenmesi* (Yüksek lisans tezi). Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi'nden edinilmiştir. (Tez No. 322010)
- Yazıcı, F. (2012). *İlköğretim 6-8. sınıf öğretmenlerinin ölçme-değerlendirme yaklaşımlarını kullanabilme durumları: Erzurum örnekleme* (Yüksek lisans tezi). Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi'nden edinilmiştir. (Tez No. 319668)
- Yenice, N. , Özden, B. & Alpak, G. (2014). Fen bilgisi öğretmen adaylarının alternatif ölçme ve değerlendirme yaklaşımlarını kullanmaya yönelik öz yeterliklerinin incelenmesi. *Adnan Menderes Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 5(2), 17-29.
- Yenice, N. , Özden, B. & Alpak, G. (2017). Öğretmen adaylarının alternatif ölçme ve değerlendirme yaklaşımlarını kullanmaya yönelik öz yeterliklerinin incelenmesi. *Amasya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 6(2), 367-397.
- Yeşilyurt, E. (2012). Fen ve teknoloji dersinde kullanılan ölçme değerlendirme yöntemleri ve karşılaşılan güçlükler. *Turkish Studies-International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkishor Turkic*, 7(2), 1183-1205.
- Yıldırım, A & Şimşek, H. (2011). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri* (8.baskı). Ankara: Seçkin.
- Yıldırım, F., & Karakoç Öztürk, B. (2009). Türkçe dersi öğretim programının ölçme değerlendirme ögesi hakkında öğretmen görüşleri. *Çukurova Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 3(37), 92-108.

- Yıldırım, İ. (2011). *Teknoloji destekli matematik öğretimi çerçevesinde alternatif ölçme araçlarının kullanımı* (Yüksek lisans tezi). Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi'nden edinilmiştir. (Tez No. 280414)
- Yıldırım, R. & Orsdemir, E. (2013). Performance tasks as alternative assesment for young EFL learners: Does practice match the curriculum proposal? *International Online Journal of Educational Sciences*, 5(3), 562-574.
- Yıldırım, Z. (2002). *Müfredat laboratuvar okullarında okul-veli, okul üniversite ve okul-çevre işbirliği* (Yüksek lisans tezi). Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi'nden edinilmiştir. (Tez No. 124670)
- Yıldız N. (2011). *Birleştirilmiş sınıflarda görev yapan öğretmenlerin çalıştıkları yerin kültürü ile etkileşiminin değerlendirilmesi* (Yüksek lisans tezi). Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi'nden edinilmiştir. (Tez No. 280632)
- Yıldız, İ. & Uyanık N. (2004). Matematik eğitiminde ölçme değerlendirme üzerine, *Gazi Üniversitesi Kastamonu Eğitim Dergisi*, 12(1), 97-104.
- Yıldız, M. (2015). *Ortaokul Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Öğretmenlerinin alternatif ölçme ve değerlendirme tekniklerini kullanma düzeyleri ve karşılaştıkları sorunlar (Sivas ili örneği)* (Yüksek lisans tezi). Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi'nden edinilmiştir. (Tez No. 415758)
- Yılmaz, A. (2012). Ölçme değerlendirmede testler. E. Karip (Ed.), *Ölçme ve değerlendirme içinde* (ss. 154-231). Ankara: Pegem Akademi.
- Yiğit, B. (2014). Sözlü sınavlar. S. Baştürk (Ed.), *Eğitimde ölçme ve değerlendirme içinde* (ss. 55-66). Ankara: Nobel.
- Yiğit, F. (2013). *İlköğretim 6, 7 ve 8. sınıf Türkçe dersi öğretim programındaki alternatif ölçme-değerlendirme yöntemlerine yönelik öğretmen görüşlerinin değerlendirilmesi* (Yüksek lisans tezi). Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi'nden edinilmiştir. (Tez No. 344482)
- Yiğit, N. , Alev, N., Özmen, H., Altun, T. & Akyıldız, S. (2007). *Öğretim teknolojileri ve materyal tasarımı*. Trabzon: Akademi.
- Young, P. V. (1968). *Bilimsel sosyal incelemeler ve araştırma* (G. Bingöl & N. İşçil, çev.). Ankara: Ege.

EKLER

EK 1. Sınıf Öğretmenlerinin Alternatif Ölçme Değerlendirme Araçlarını Kullanma Düzeylerini Belirlemeye Yönelik Veri Toplama Aracı

SINIF ÖĞRETMENLERİNİN ALTERNATİF ÖLÇME DEĞERLENDİRME ARAÇLARINI KULLANMA DÜZEYLERİ

Değerli Öğretmenler;

Bu anket formu ile sınıf öğretmenlerinin alternatif ölçme değerlendirme araçlarını kullanma durumları ve alternatif ölçme değerlendirme araçlarına ilişkin yeterlik-gereklilik algılarını belirlemek amaçlanmıştır. Doktora tez çalışmam ile ilgili olan bu anketin sorularını cevaplamak çok kıymetli olduğunu bildiğimiz 5-10 dakikanızı alacaktır. Bu ankette yer alan sorulara vereceğiniz cevaplar ile yaptığım araştırmaya yön vereceğinizden, tüm soruları boş bırakmadan içtenlikle cevaplamanızı rica ederim. Ankete verdiğiniz cevaplar tamamen bilimsel amaçla kullanılacak olup bilgileriniz saklı tutulacaktır. Katkılarınızdan dolayı teşekkür ederim.

Arş. Gör. Mehmet DEMİRKOL
Atatürk Üniversitesi
Eğitim Bilimleri Enstitüsü
Doktora Öğrencisi
mehmet.demirkol@dicle.edu.tr

A. Aşağıda, demografik niteliklere ilişkin bilgilerinizi doldurunuz ve durumunuza uygun olan seçeneğin önüne (x) koyarak işaretleyiniz lütfen.

1. Cinsiyetiniz : () Erkek () Kadın
2. Yaşınız : (Lütfen yazınız)
3. Öğretmenlik deneyiminiz (Kaç yıl?) :(Lütfen yazınız)
4. Öğrenim durumunuz: () Ön Lisans () Lisans () Yüksek Lisans () Doktora
5. Okuduğunuz Fakülte: () Eğitim Fakültesi () Diğer
6. İstihdam Durumunuz : () Kadrolu () Sözleşmeli () Ücretli
7. Okulunuzun bulunduğu bölge: () Köy () Belde () İlçe () Şehir Merkezi
8. Okulunuzun öğrenim şekli: () Birleştirilmiş Sınıf () Bağımsız sınıf
9. Okuttuğunuz sınıf : () 1.Sınıf () 2.Sınıf () 3.Sınıf () 4.Sınıf
10. Sınıf Mevcudunuz :(Lütfen yazınız)
11. Alternatif ölçme değerlendirme araçlarını kullanmaya yönelik hizmet için eğitim-seminer-kurs alma durumu : () Evet () Hayır () Hatırlamıyorum

B. Aşağıda yer alan ölçme değerlendirme araçlarını kullanım sıklığınız ve yeterlik algınıza göre size uygun olan şekilde işaretleyiniz. Ayrıca eklemek istediğiniz başka ölçme değerlendirme araçları varsa diğer kısmına yazabilirsiniz.

		Kullanım Sıklığı						Yeterlik Düzeyi				
		Hiçbir Zaman	Nadiren	Ara Sıra	Oldukça Sık	Her Zaman		Tamamen Yeterli	Yeterli	Kısmen Yeterli	Yetersiz	Tamamen Yetersiz
Alternatif	Ölçme Değerlendirme Araçları											
	Öğrenci Ürün Dosyası (Portfolyo)											
	Dereceli Puanlama Anahtarı (Rubrikler)											
	Performans Ödevi											
	Poster											
	Görüşme (Mülakat)											
	Grup Değerlendirmesi											
	Akran Değerlendirmesi											
	Öğrenci Öz Değerlendirmesi											
	Gözlem Formu											
	Kavram Haritası											
	Tutum Ölçeği											
	Kontrol Listesi											
	Tanılayıcı Dallanmış Ağaç Tekniği											
	Proje											
	Yapılandırılmış Grid											
	Drama											
	Diğer.....											
Geleneksel	Yazılı Yoklamalar											
	Sözlü Sınavlar											
	Kısa Cevaplı Testler- Boşluk Doldurma											
	Doğru-Yanlış Testleri											
	Eşleştirme Testleri											
	Çoktan Seçmeli Testler											
	Diğer.....											

	C. Bu bölümde sınıf öğretmenlerinin alternatif ölçme ve değerlendirme araçlarını kullanımlarına ilişkin ifadeler yer almaktadır. Aşağıdaki maddelere ilişkin yanıtlarınızı, sağda verilen seçeneklerden uygun gördüğünüze, (X) işareti koymak suretiyle belirtiniz.	Hiçbir Zaman	Nadiren	Ara Sıra	Çoğunlukla	Her Zaman
1.	Alternatif ölçme değerlendirme araçlarını kullanırım.	☐	☐	☐	☐	☐
2.	Alternatif ölçme değerlendirme araçlarından elde ettiğim verileri kayıt altına alırım.	☐	☐	☐	☐	☐
3.	Öğrenci karne notlarını alternatif ölçme değerlendirme araçları ile elde ettiğim bulgulara göre veririm.	☐	☐	☐	☐	☐
4.	Alternatif ölçme değerlendirme araçlarından (rubrik, proje, portfolyo vb.) çok geleneksel ölçme değerlendirme araçlarını (yazılı, test vb.) kullanırım.	☐	☐	☐	☐	☐
5.	Sınıf mevcudum fazla olduğundan alternatif ölçme değerlendirme araçlarını kullanmıyorum.	☐	☐	☐	☐	☐
6.	Öğretmen kılavuz kitaplarında yer alan alternatif ölçme değerlendirme araçlarını kullanırım.	☐	☐	☐	☐	☐
7.	Alternatif ölçme değerlendirme araçlarını denetim görebileceğim için kullanırım.	☐	☐	☐	☐	☐
8.	Alternatif ölçme değerlendirme araçlarından elde ettiğim sonuçları öğrencilerim ile paylaşıyorum.	☐	☐	☐	☐	☐
9.	Alternatif ölçme değerlendirme araçlarından elde ettiğim sonuçları veliler ile paylaşıyorum.	☐	☐	☐	☐	☐
10.	Bütün dersler için alternatif ölçme değerlendirme araçlarını kullanırım.	☐	☐	☐	☐	☐
11.	Öğrencilerimi değerlendirirken alternatif ölçme değerlendirme araçlarını uygun bulmadığımdan kullanmam.	☐	☐	☐	☐	☐
12.	Öğrencilerimi tanıdığımdan herhangi bir ölçme değerlendirme aracına ihtiyaç duymam.	☐	☐	☐	☐	☐
13.	Öğrencilerime not verirken alternatif ölçme değerlendirme araçlarından elde edilen bulgulardan yararlanırım.	☐	☐	☐	☐	☐
14.	Alternatif ölçme ve değerlendirme araçları çok fazla veri toplanmasını ve veri saklanması gerektirdiği için kullanmam.	☐	☐	☐	☐	☐
15.	Öğrenciyi birden fazla yolla değerlendirme imkanı sunduğu için alternatif ölçme ve değerlendirme araçlarını kullanırım.	☐	☐	☐	☐	☐
16.	Bulduğum okul alternatif ölçme ve değerlendirme araçlarını kullanabilmek için yeterli donanıma sahip olmadığı için kullanmam.	☐	☐	☐	☐	☐
17.	Merkezi ortak sınavların (TEOG, PYBS vb.) varlığı alternatif ölçme değerlendirme araçlarını kullanmamı engelliyor.	☐	☐	☐	☐	☐
18.	Ailelerin tutumları alternatif ölçme değerlendirme araçlarını kullanmamı engelliyor.	☐	☐	☐	☐	☐
19.	Alternatif ölçme değerlendirme araçları iş yükümü arttıracığı için kullanmam.	☐	☐	☐	☐	☐
20.	Hangi etkinlikte hangi alternatif ölçme değerlendirme aracını kullanacağımı biliyorum.	☐	☐	☐	☐	☐
21.	Alternatif ölçme değerlendirme araçlarını uygularken destek alma ihtiyacı duyuyorum.	☐	☐	☐	☐	☐
22.	Alternatif ölçme değerlendirme araçlarını kullanırken kendimi yetersiz hissediyorum.	☐	☐	☐	☐	☐
23.	Alternatif ölçme değerlendirme araçlarını hazırlamayı bilmiyorum.	☐	☐	☐	☐	☐
24.	Alternatif ölçme değerlendirme araçlarını öğrenci düzeyine göre şekillendirebiliyorum.	☐	☐	☐	☐	☐
25.	Alternatif ölçme değerlendirme araçlarından çıkan sonuçları değerlendirmeyi biliyorum.	☐	☐	☐	☐	☐
26.	Alternatif ölçme ve değerlendirme araçlarını kullanarak etkin bir öğrenme ortamı sağlayabilirim.	☐	☐	☐	☐	☐
27.	Alternatif ölçme ve değerlendirme araçlarını kullanarak özel gereksinimli öğrencileri de değerlendirebilirim.	☐	☐	☐	☐	☐
28.	Alternatif ölçme ve değerlendirme araçlarını kullanarak öğrenme süreci içerisinde öğrenciye daha rahat dönüt verebilirim.	☐	☐	☐	☐	☐
29.	Alternatif ölçme ve değerlendirme araçlarını kullanarak öğrencilerin derse katılımını sağlayabilirim.	☐	☐	☐	☐	☐
30.	Alternatif ölçme ve değerlendirme araçlarını kullanarak öğrencinin neyi ne kadar öğrendiğini belirleyebilirim.	☐	☐	☐	☐	☐
31.	Alternatif ölçme ve değerlendirme araçlarını kullanırken sınıf yönetiminde zorlanırım.	☐	☐	☐	☐	☐

	D. Bu bölümde sınıf öğretmenlerinin alternatif ölçme ve değerlendirme araçlarının gerekliliğine ilişkin algılarını belirleyecek ifadeler yer almaktadır. Aşağıdaki maddelere ilişkin yanıtlarınızı, sağda verilen seçeneklerden uygun gördüğünüze, (X) işareti koymak suretiyle belirtiniz.	Hiç Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Tamamen Katılıyorum
1.	Alternatif ölçme değerlendirme araçları öğrenciyi her yönüyle değerlendirme açısından gereklidir.	☐	☐	☐	☐	☐
2.	Alternatif ölçme araçlarını kullanmayı zaman kaybı olarak görüyorum.	☐	☐	☐	☐	☐
3.	Alternatif ölçme değerlendirme araçları, öğrencilerin hazırbulunuşluk düzeylerini dikkat edebilecek yapıdadır..	☐	☐	☐	☐	☐
4.	Alternatif ölçme araçlarının kullanımı maliyetlidir.	☐	☐	☐	☐	☐
5.	Alternatif ölçme değerlendirme araçları objektif olmamı engeller .	☐	☐	☐	☐	☐
6.	Alternatif ölçme değerlendirme araçları, kazanımların değerlendirilmesi açısından kullanılmaya uygun değildir .	☐	☐	☐	☐	☐
7.	Alternatif ölçme değerlendirme araçları ile her öğrenciye ulaşabilirim.	☐	☐	☐	☐	☐
8.	Alternatif ölçme değerlendirme araçlarının kullanımı ezberci sistemin oluşumunu engeller .	☐	☐	☐	☐	☐
9.	Alternatif ölçme değerlendirme araçları sadece ürünü değil süreci değerlendirdiğinden öğrenci değerlendirmesi sürecinde gereklidir.	☐	☐	☐	☐	☐
10.	Alternatif ölçme değerlendirme araçları zaman alıcıdır .	☐	☐	☐	☐	☐
11.	Alternatif ölçme değerlendirme araçlarını bütün öğretmenler kullanmalıdır.	☐	☐	☐	☐	☐
12.	Alternatif ölçme değerlendirme araçları, öğrencilerde not kaygısının oluşumunu engelleyebilecek yapıdadır.	☐	☐	☐	☐	☐
13.	Alternatif ölçme ve değerlendirme araçları bireysel farklılıkları dikkate alarak değerlendirme yapılmasını sağlar.	☐	☐	☐	☐	☐
14.	Alternatif ölçme değerlendirme araçları öğrencilerden dönüt sağlanabilmesi açısından yol göstericidir.	☐	☐	☐	☐	☐
15.	Alternatif ölçme değerlendirme araçlarının kullanımı anlamlı öğrenme sürecinin oluşumuna katkı sağlar.	☐	☐	☐	☐	☐
16.	Alternatif ölçme ve değerlendirme araçları, öğrenciyi değerlendirmede çevresel faktörlerin dikkate alınmasında geleneksel ölçme araçlarına göre daha etkindir.	☐	☐	☐	☐	☐
17.	Alternatif ölçme değerlendirme araçları hem grup hem de bireysel değerlendirme yapabilme olanağı sağlar.	☐	☐	☐	☐	☐
18.	Alternatif ölçme değerlendirme araçları, öğrencilerin üst düzey becerilerini ölçmek için uygundur.	☐	☐	☐	☐	☐
19.	Alternatif ölçme ve değerlendirme araçları ile öğrencilerin bireysel yetenekleri ortaya çıkarılabilir.	☐	☐	☐	☐	☐
20.	Alternatif ölçme değerlendirme araçları öğrencilerin öğrenme düzeyini tam olarak anlamamı sağlar.	☐	☐	☐	☐	☐
21.	Alternatif ölçme değerlendirme araçları öğrencilerin gelişim düzeyini (bilişsel, duyuşsal, devinışsel) belirlemede etkilidir.	☐	☐	☐	☐	☐
22.	Alternatif ölçme ve değerlendirme araçları ile veliye öğrenci hakkında daha detaylı bilgi verilebilir.	☐	☐	☐	☐	☐

EK 2.Öğretmen Görüşme Forumu

Görüşme Soruları

1. Web tabanlı ölçme değerlendirme sistemini tasarımı açısından (erişim, gezinme ve kullanım kolaylığı vb.) değerlendirebilir misiniz?
2. Web tabanlı ölçme değerlendirme sistemini eğitim öğretim sürecinde kullanılabılır buluyor musunuz? Açıklayınız?
3. Web tabanlı ölçme değerlendirme sisteminin kullanım sürecinde size ne tür katkısı oldu? Veli, öğrenci, öğretmen modülünü dikkate alarak cevaplayınız lütfen.
4. Web tabanlı ölçme değerlendirme sistemi ile MEB e-okul sistemini değerlendirme araçları açısından karşılaştırabilir misiniz?
5. Web tabanlı ölçme değerlendirme sisteminin avantaj ve dezavantajlarını sıralayabilir misiniz?
6. Web tabanlı ölçme değerlendirme sistemine yönelik önerileriniz var mı? Varsa nelerdir?

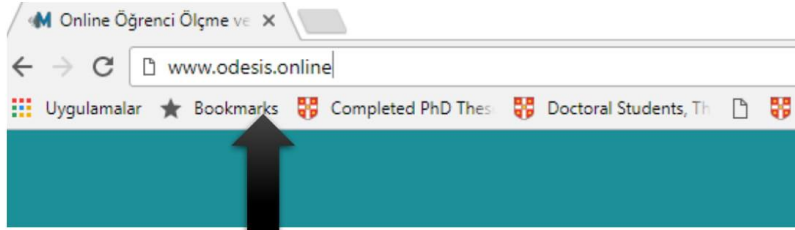
ÖLÇME DEĞERLENDİRME SİSTEMİ

KULLANIM KILAVUZU

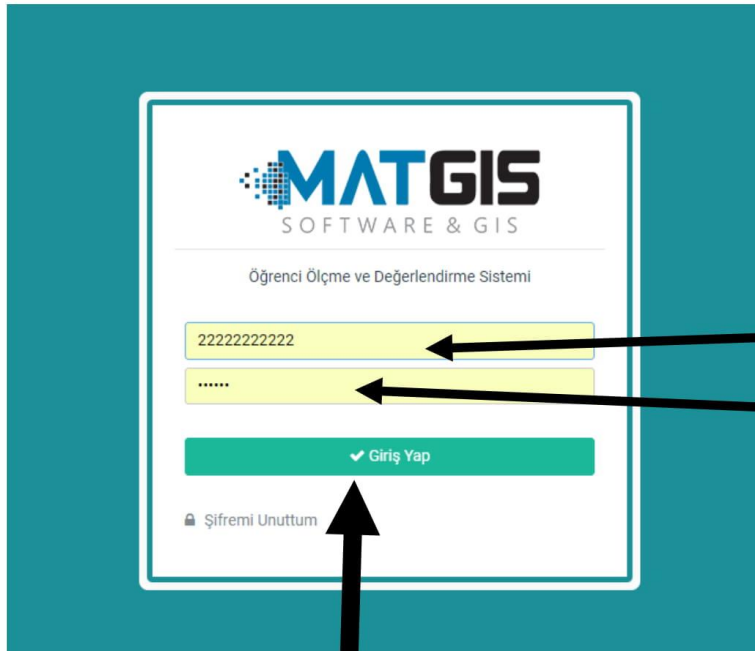
ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ 2018

ÖLÇME DEĞERLENDİRME SİSTEMİ (Kullanım Kılavuzu)

1. Sayfaya Giriş

Ana sayfadan **odesis.online** yazıp sayfaya giriş yapınız

TC kimlik
Numarası girişi

Şifreniz

Otomasyon sayfasına TC kimlik numaranız ve araştırmacının size vermiş olduğu şifre ile girebilirsiniz

Öğretmen, Öğrenci ve Veli aynı yerden otomasyon sayfasına girebilmektedir.

The screenshot shows the MATGIS online interface. At the top, there is a navigation bar with the following links: Ana Merkez, ÖDF, Öğretmen, Öğrenci, Genel Ayarlar, Değerlendirme, İletişim, and İçerik Yönetimi. Below the navigation bar, there are three tabs: Öğretmen, MELDA DEMİRKOL; Sınıf, 1A SINIFI; and Okul, SATI İLKOKULU. The main content area is divided into three sections: ÖĞRENCİLER, DEVAMSIZLIKLAR, and DEĞERLENDİRME FORMLARI. The ÖĞRENCİLER section shows a list of students with columns for SINIFI, TC NO, ADI SOYADI, İŞLEM, and DOSYA. The DEVAMSIZLIKLAR section shows a list of students with columns for TC NO, OKUL NO, ADI SOYADI, and DEVAMSIZLIK. The DEĞERLENDİRME FORMLARI section shows a table with columns for DERS, KONUSU, OKUL NO, ADI, SOYADI, PUANI, SONUÇ, and ÖĞRETMEN GÖRÜŞÜ.

SINIFI	TC NO	ADI SOYADI	İŞLEM	DOSYA
1A SINIFI	42023152762	ZEYNEP ÖZEN	İncele	Dosya
1A SINIFI	33374441032	ZEHRA ALPHAN	İncele	Dosya
1A SINIFI	33710429830	VEYSEL ALPBOĞA	İncele	Dosya
1A SINIFI	41087183934	MUHAMMED PIRAN ÖZEN	İncele	Dosya

TC NO	OKUL NO	ADI SOYADI	DEVAMSIZLIK
33374441032		ZEHRA ALPHAN	1
33710429830		VEYSEL ALPBOĞA	1
40727195948		MIRAÇ ARI	1
39152248442		SÜBHAN NAZLI	1

DERS	KONUSU	OKUL NO	ADI	SOYADI	PUANI	SONUÇ	ÖĞRETMEN GÖRÜŞÜ
Beden	GÖZLEM FORMU A.1.5		ZEYNEP	ÖZEN	2.70	Öğrencinin Performansı Orta	

Sayfaya girdikten sonra karşınıza öğrenci listesi, öğrenci devamsızlık durumu ve son yapılan öğrenci değerlendirme formları görünecektir. Ayrıca sağ üstte **Ana Merkez**, **ÖDF**, **Öğretmen**, **Öğrenci**, **Genel Ayarlar**, **Değerlendirme**, **İletişim** ve **İçerik Yönetimi** sekmeleri bulunmaktadır. Bu sekmelerin kullanım amacı şöyledir:

The diagram shows a tab labeled 'SOFTWARE & GIS' with a sub-tab 'Ana Merkez'. An arrow points from a text box to the 'Ana Merkez' tab. The text box contains the text: 'Bu sekme sizi ana sayfaya götürür.'

İÇERİK MODÜLÜ

İçerik Yönetimi

İçerik Modülleri

İçerik Yönetimi

Foto Galeri

Bu bölüme tıkladığınızda karşınıza **İçerik Yönetimi** ve **Foto Galeri** alt başlıkları gelmektedir

İçerik Başlıkları

Gösterilen: 10 Kayıt

Arama Yap:

SIRANO	BAŞLIK	AÇIKLAMA	İŞLEM
1	Portfolyo	Öğrencilerin belirli bir süreçte bir amaca hizmet etmek için gösterdikleri performans, gelişim, çalışma ve çabalarının bir	

İçerik Ekleme Alanı

İçerik Adı

Yeni İçerik Yazın

İçerik Resmi

Dosya Seç

Dosya seçilmedi

Açıklama

İçerik Yazınız

Kaydı Tamamla

Temizle

Kapat

+ tıkladığınızda sayfada görünmesini istediğiniz ya da başka öğretmenler ile paylaşmak istediğiniz yeni bilgiler yüklemenizi sağlar

+ tıkladığınızda sayfada görünmesini istediğiniz ya da başka öğretmenler ile paylaşmak istediğiniz yeni resimler yüklemenizi sağlar

DEĞERLENDİRME BAŞLIĞI

[↔ Değerlendirme](#)

Bu bölüme tıkladığınızda karşınıza **Öğretmen**, **Öğrenci** ve **Veli** alt başlıkları gelmektedir.

Öğretmen

Öğretmen başlığında okulunuzda bulunup bu sistemi kullanan öğretmenlerin listesi görünmektedir.

Genel Tanımlar

Öğretmen

Öğrenci

Veli

Öğrencilerimiz

Gösterilen: 10 Kayıt Arama Yap:

SIRANO	OKUL	SINIF	ÖĞRETMEN	TC NO	OKUL NO	ÖĞRENCİ ADI	VELİSİ
1		1A SINIFI	MELDA DEMİRKOL	420		ZEYNEP ÖZEN	
2		1A SINIFI	MELDA DEMİRKOL	33		ZEHRA ALPHAN	
						VEYSEL ALPBOĞA	

İşlem Düzenleme Alanı

Okul: Sınıf:

Okul Seç: 1A SINIFI

Öğretmen: TC Kimlik No:

Öğretmen Seç: 4202

Adı: ZEYNEP Soyadı: ÖZEN

Doğum Tarihi: Doğum Yeri:

Doğum Tarihi Yazın: Doğum Yeri Yazın:

Okul Numarası: Cinsiyeti: Adresi:

Okul Numarası: Erkek Kadın Adres Yazın:

Telefonu: Email Adresi:

Telefon Numarası Yazın: Email Adresi Yazın:

Veli Adı: Veli Soyadı: Veli Telefonu:

Veli Adı Yazın: Veli Soyadı Yazın: Telefon Numarası Yazın:

Resmi: Dosya Seç: Dosya seçilmedi

Öğrenci Hakkında: Öğrenci Hakkında Bilgi Giriniz

Öğrencilerin genel bilgilerinin girildiği sistem açılır.

ÖĞRENCİ SİSTEME GİRİŞİ

Genel Ayarlar

Kullanıcılar

Kullanıcılar

Öğrencilerin sisteme girişini sağlayan bölümdür

Öğrenciyi pasif hale getirir (nakil, devamsızlık durumu)

TC NO	ADI	SOYADI	EMAIL	DURUM	İŞLEM
36878	GÜNEY	ALPBOĞA	as1@gmail.com	Aktif	
4207	SARA	ALPHAN	as2@gmail.com	Aktif	
41201	EYÜP	AZLI	as3@gmail.com	Aktif	
5	ATILG		as4@gmail.com	Aktif	

Öğrencinin kayıt bilgilerini güncellemenizi sağlar

Yönetici Ekleme Alanı

Yönetici Grubu Seç

Yönetici Grubu Seç

Öğrenciler

Veliler

Adı

Yönetici Adı

Soyadı

Yönetici Soyadı

Email Adresi

2222222222

Şifre

Kaydı Tamamla Temizle Kapat

+ tıklandığında öğrencinin sisteme girişi sağlanır

ÖĞRENCİ DEVAMSIZLIK GİRİŞİ

Öğretmen

Öğretmen İşlemleri

Devamsızlıklar

Öğrencilerin devamsızlık girişini sisteme yükleyen bölümdür

Öğrenci Devamsızlık Takibi

Gösterilen: 10 Kayıt

Açılan Sayfa

Arama Yap:

SIRANO	OKUL	SINIF	ÖĞRETMEN	ÖĞRENCİ	YIL	AY	GÜN	DEVAMSIZ DURUMU	NOT
1	Hantepe İlköğretim Okulu	1A Sınıfı		EYÜP AZLI	2017	12	26	Gelmedi	
2	Hantepe İlköğretim Okulu	1A Sınıfı		SÜBHAN NAZLI	2017	12	26	Gelmedi	
3	Hantepe İlköğretim Okulu	1A Sınıfı		MİRAÇ ARI	2017	12	26	Gelmedi	sürekli devamsız
4	Hantepe İlköğretim Okulu	1A Sınıfı		VEYSEL ALPBOĞA	2017	12	26	Gelmedi	nakil oldu
5	Hantepe İlköğretim Okulu	1A Sınıfı		ZEHRA ALPHAN	2017	12	26	Gelmedi	

Sayfada 1 ile 5 arasında toplam 5 kayıt gösterilmektedir.

Önceki 1 Sonraki

+ Öğrenci Günlük Devamsızlık Ekleme Alanı

Okul: ATATÜRK İLKOKULU

Sınıf: 2/B SINIFI

SIRA NO	GÜN	AY	YIL	OKUL NO	ÖĞRENCİ ADI SOYADI	DEVAMSIZLIK DURUMU	NOT
1	19	ubat	2018		ZEYNEP ÖZEN	☒	nakil oldu
2	19	ubat	2018		ZEHRA ALPHAN	☐	Öğrencinin Gelmeme Nedeni
3	19	ubat	2018		VEYSEL ALPBOĞA	☐	Öğrencinin Gelmeme Nedeni
4	19	ubat	2018		MUHAMMED PİRAN ÖZEN	☐	Öğrencinin Gelmeme Nedeni

+ tıklandığında öğrencinin devamsızlık durumu (gerekçesiyle beraber) sisteme işlenir

ÖĞRENCİ ÜRÜN DOSYASI GİRİŞİ

Öğrenci İşlemleri

Öğrenci Ürün Dosyaları

Öğrencilerin devamsızlık girişini sisteme yükleyen bölümdür

Var olan etkinliklere ilişkin bilgilerin düzenlenmesini sağlar

Açılan Sayfa

ÖĞRENCİ	DOSYA ADI	AÇIKLAMA	ÜRÜN	İŞLEM
GÜNEY ALPBOĞA	OKUMA YAZMA ETKİNLİKLERİ		BULMACA (I) SESİ	
GÜNEY ALPBOĞA	OKUMA YAZMA ETKİNLİKLERİ	daha çok çalışması gerek	METİN OKUMA YAZMA ÇALIŞMASI	
GÜNEY ALPBOĞA	OKUMA YAZMA ETKİNLİKLERİ		S SESİ	
SERHAT YİĞİT	OKUMA YAZMA ETKİNLİKLERİ		U SESİ 2	

Öğrenci Ürün Dosyası Ekleme Alanı

Okul * Sınıf * Öğrenci *

Okul Seç Sınıf Seç Öğrenci Seç

Dosya Adı * Ürün *

Ürün Dosyası Adı Yazın Ürünü Yazın

Resim *

Dosya Seç Dosya seçilmedi

Dosya Açıklaması

Ürün Dosya Açıklaması Giriniz

Kaydı Tanımla Temizle Kapat

+ tıklandığında öğrencinin ürün dosyaları sisteme işlenir, yapılan çalışmalar ile ilgili değerlendirme yapılabilir

ÖLÇME DEĞERLENDİRME FORMLARI

ÖDF

Ölçme Değerlendirme Formları

Form Başlıkları

Değerlendirme Ölçütleri

3.Lü Likert Tipi Formu

3.Lü Likert Tipi Formu Proje

5.Li Likert Tipi Formu

Bu alan;

- Ölçme Değerlendirme formlarının hazırlandığı,
- Formlar içinde yer alacak değerlendirme maddelerinin eklendiği,
- Hazır alternatif ölçme değerlendirme araçlarının yer aldığı bölümdür.

Bu bölümde yer alan başlıklar ayrı ayrı tanıtılacaktır.

Form Başlıkları

Ölçme Değerlendirme Form Başlıkları

Gösterilen: 10 Kayıt

Arama Yap:

Var olan formlara ilişkin bilgilerin düzenlenmesini sağlar

SIRANO	KATEGORİ ADI	AÇIKLAMA	İŞLEM
21	GÖZLEM FORMU A.1.6	2.SINIF GÖZLEM FORMU A.1.6	
22	GÖZLEM FORMU A.1.5	2.SINIF GÖZLEM FORMU	
23	GÖZLEM FORMU A.1.4	2.SINIF GÖZLEM FORMU	
24	ÖZ DEĞERLENDİRME FORMU C	ÖZ DEĞERLENDİRME FORMU C	
25	ÖZ DEĞERLENDİRME FORMU B	ÖZ DEĞERLENDİRME FORMU B	

Bu alanda sistemde var olan ölçme formlarının listesi yer almaktadır

Form Grubu *

Öğrenci Değerlendirme Formu

Öğrenci Değerlendirme Formu

Proje Değerlendirme Formu

Öğrenci Gözlem Formu

Yeni Kategori Yazın

Açıklama

Kategori Hakkında Açıklama Yazınız

+ tıklandığında öğretmen tarafından eklenmek istenen ölçme değerlendirme formu kaydı sisteme yapılır.

✓ Kaydı Tamamla

🗑 Temizle

🔒 Kapat

Değerlendirme Ölçütleri

Ölçme Değerlendirme Form Ölçütleri

Bu alanda sistemde var olan ölçme formlarının listesi yer almaktadır

Kategoriler

Lütfen Kategori Seçin

GENEL ÖĞRENCİ İZLEME FORMU (SOSYAL BECERİLER)

GENEL ÖĞRENCİ İZLEME FORMU (PSIKOMOTOR BECERİLER)

GENEL ÖĞRENCİ İZLEME FORMU (BİLİŞSEL)

MÜZİK 1. DEĞERLENDİRME FORMU

İLKOKUMA YAZMA ÖĞRETİM SÜRECİNİ DEĞERLENDİRME FORMU

DİNLEME BECERİLERİ

+ tıklandığında önceden kaydı yapılan ölçme değerlendirme formlarına madde ekleme sayfası açılır

+ Ölçüt Ekleme Alanı

Kategoriler *

GENEL ÖĞRENCİ İZLEME FORMU (SOSYAL BECERİLER)

Ölçüt Adı *

grup olarak çalışır

başkalarının fikirlerini dinler

Yeni Ölçüt Adı Yazın

✓ Kaydı Tamamla

🗑 Temizle

🔒 Kapat

Maddelerin ekleneceği ölçme değerlendirme formu

Ölçme değerlendirme formuna ilişkin maddelerin ekleneceği ya da silineceği bölme

Ölçme Değerlendirme Formları

Ölçme Değerlendirme Formları

Form Başlıkları

Değerlendirme Ölçütleri

- 3.Lü Likert Tipi Formu
- 3.Lü Likert Tipi Formu Proje
- 5.Li Likert Tipi Formu

Öğretmenler tarafından eklenen ve öğrenciler tarafından doldurulması istenen (öz değerlendirme, değerlendirme, grup değerlendirmesi) ölçme değerlendirme formları e bu bölümde yer alır.

Öğretmenler tarafından eklenen ölçme değerlendirme formları 3'lü ya da 5'li likert şekillerinde bu bölümde yer alır.

Likert Tipi Formlar

✓ Ölçme Değerlendirme Form İşlemleri

SN	DERS	KONU	TC NO	OKUL NO	ADI	SOYADI	PUANI	SONUÇ	ÖĞRETMEN GÖRÜŞÜ	İŞLEM
1	Türkçe	BİREY VE TOPLUM TEMASI DEĞERLENDİRME FORMU	3088		SADIK	YILDIRIM	2.25	Öğrencinin performansı orta düzeyde		
2	Türkçe	SÖZLÜ SUNUM DEĞERLENDİRME ÖLÇEĞİ	308		SADIK	YILDIRIM	2.38	Öğrencinin performansı iyi		
3	Türkçe	TARTIŞMA DEĞERLENDİRME ÖLÇEĞİ	30889		SADIK	YILDIRIM	2.67	Öğrencinin performansı iyi		

Açılan sayfada öğretmenlerin daha önce kullandıkları ölçme değerlendirme araçları, değerlendirme sonucu öğrencinin elde ettiği puan ve sonuç görünür

 Tıklandığında öğrencinin değerlendirme süreci detaylı olarak görülür

✓ Ölçme Değerlendirme Form İşlemleri

Kopyala Excel PDF Kolonlar

Arama Yap:

SN	DERS	KONU	TC NO	OKUL NO	ADI	SOYADI	PUANI	SONUÇ	ÖĞRETMEN GÖRÜŞÜ	İŞLEM
1	Türkçe	BİREY VE TOPLUM TEMASI DEĞERLENDİRME FORMU	3088		SADIK	YILDIRIM	2.25	Öğrencinin performansı orta düzeyde		
2	Türkçe	SÖZLÜ SUNUM DEĞERLENDİRME ÖLÇEĞİ	308		SADIK	YILDIRIM	2.38	Öğrencinin performansı iyi		
3	Türkçe	TARTIŞMA DEĞERLENDİRME ÖLÇEĞİ	30889		SADIK	YILDIRIM	2.67	Öğrencinin performansı iyi		

+ tıklandığında açılan sayfa

+ Ölçüt Ekleme Alanı

Ders *

Matematik

Değerlendirmenin yapılacağı ders seçilir

Öğrenci *

40512-SADIK YILDIRIM

Değerlendirilecek öğrenci seçilir

Kategoriler *

MATEMATİK ÖZDEĞERLENDİRME FORMU

Kullanılacak ölçme değerlendirme formu seçilir

ÖLÇÜTLER		DERECELER		
		İyi (3)	Orta (2)	Zayıf (1)
1	sayılar ile uğraşmayı severim	☐	☐	☐
2	matematik dersine girmek hoşuma gidiyor	☐	☐	☐
3	problemleri çözdüğümde çok mutlu olurum	☐	☐	☐

Kullanılacak ölçme değerlendirme formu seçildikten sonra forma ait maddeler aşağıda belirir

Öğretmenin Görüşü:

Öğretmenin öğrenci için paylaşmak istediği görüş varsa bu bölüme yazılır

Değerlendirme Ölçeği

Sistem öğrencinin aldığı puanların ortalamasını, aşağıdaki ölçütlere göre değerlendirerek otomatik hesaplamaktadır.

3 - 2,34	Öğrencinin performansı iyi
2,33 - 1,68	Öğrencinin performansı orta düzeyde
1,67 - 1	Öğrencinin performansı zayıf

✓ Kaydı Tamamla

🗑 Temizle

🚫 Kapat

Ana Merkez ÖDF Öğretmen Öğrenci Genel Ayarlar Değerlendirme İletişim İçerik Yönetimi

Öğretmen, RÜSTEM YÜKSELEN Sınıf, 1 B SINIFI Okulu, ZİYA GÖKALP İLKOKULU

ÖĞRENCİLER

SINIFI	TC NO	ADI SOYADI	İŞLEM	DOSYA
1 B SINIFI	1986	İSA ARI	İncele	Dosya
1 B SINIFI	45	LATİF BAKIR	İncele	Dosya
1 B SINIFI	26	ERVA EREN MİRAN BÜYÜM	İncele	Dosya
1 B SINIFI	333	EMİR MAHMUT BAĞRIYANIK	İncele	Dosya
1 B SINIFI	358	MUHAMMED EMİR YALUÇ	İncele	Dosya

DEVAMSIZLIKLAR

TC NO	OKUL NO	ADI SOYADI	DEVAMSIZLIK
1986		MELİSA ARI	1
99724		NECAH AHMAD	1
15631		MUHAMMED EMİN EFE	1
2971		MUHAMMED UMUT ÇINAKLI	1
358224		MUHAMMED ALİ DUDAN	1

İncele bölümüne tıklandığında listedeki öğrencinin bütün değerlendirme sürecine ilişkin bilgilere görünür

Dosya bölümüne tıklandığında listedeki öğrencinin bütün ürün dosyalarına ulaşılır

Öğrencilerin devamsızlık durumu bu bölümde görünür

İletişim:

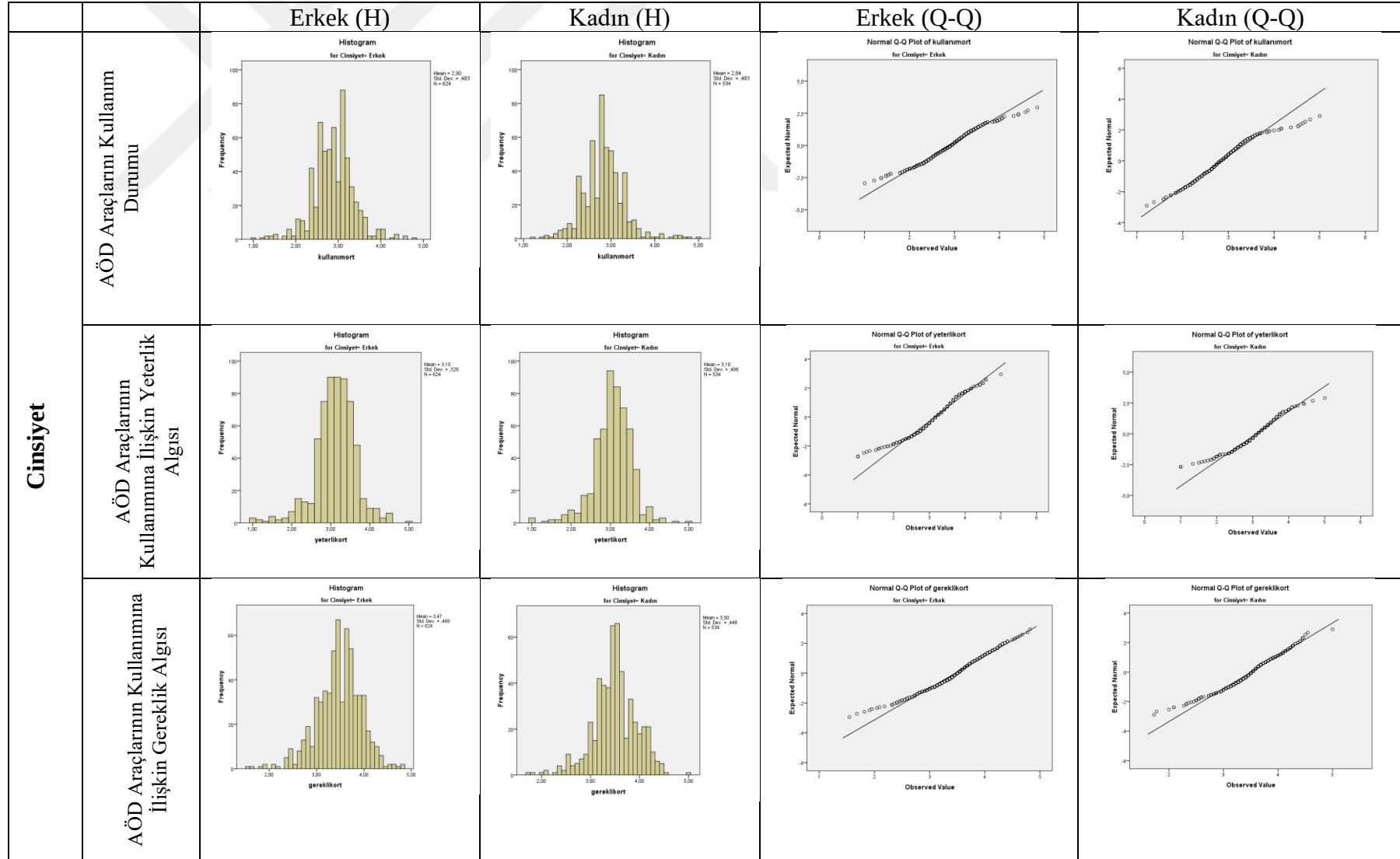
Mehmet DEMİRKOL

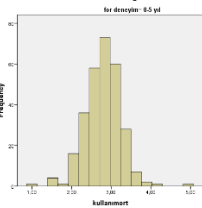
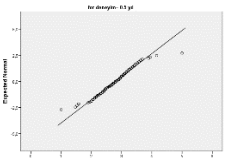
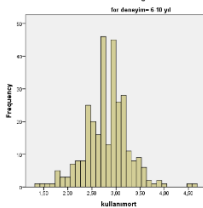
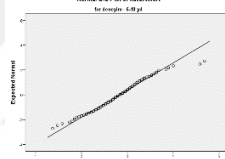
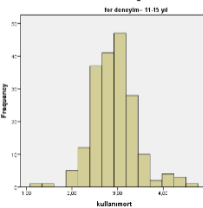
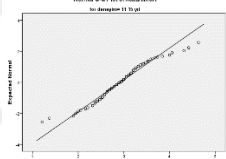
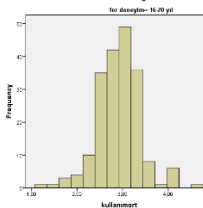
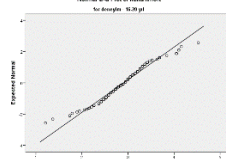
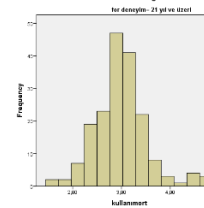
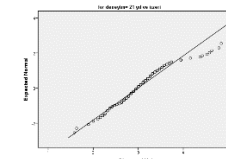
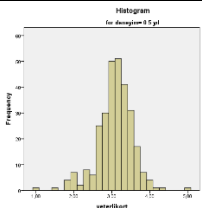
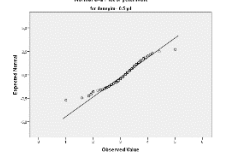
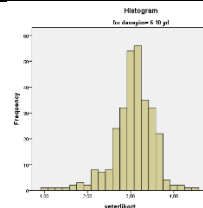
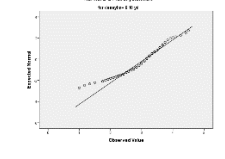
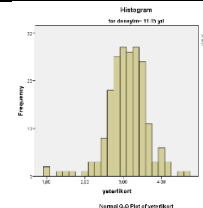
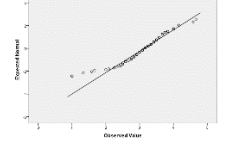
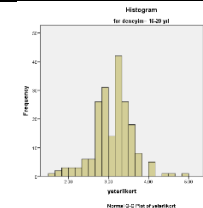
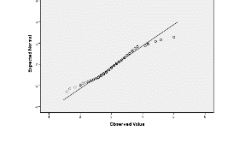
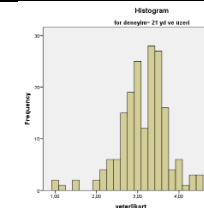
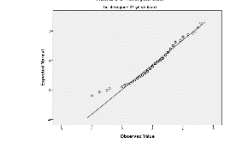
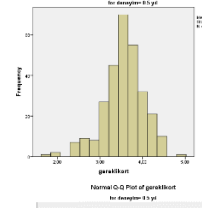
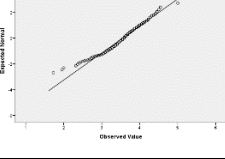
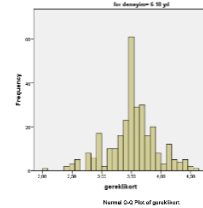
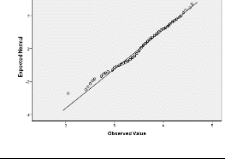
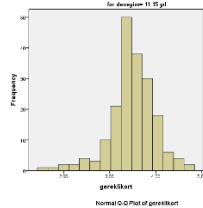
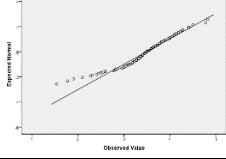
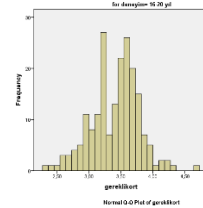
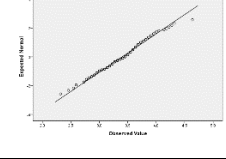
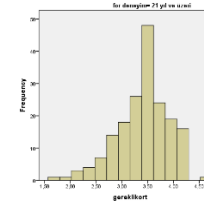
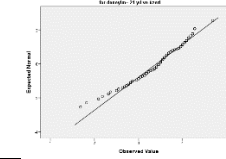
mehmet.demirkol@dicle.edu.tr

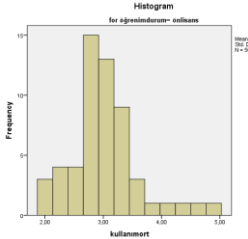
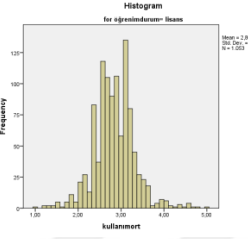
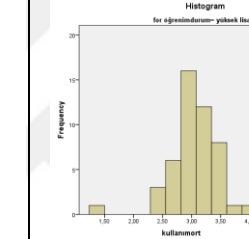
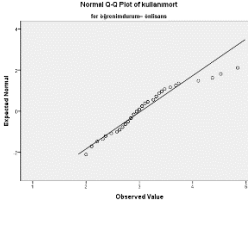
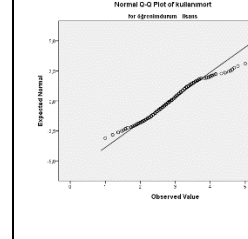
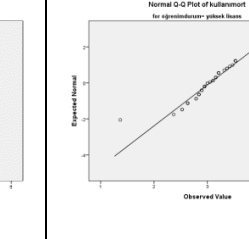
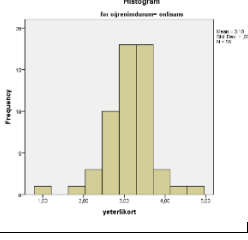
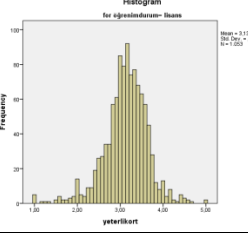
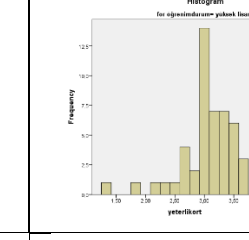
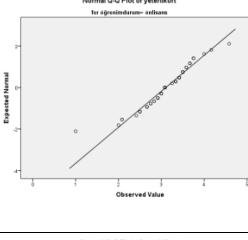
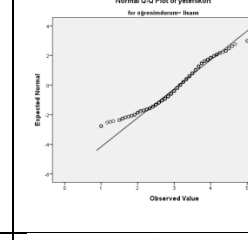
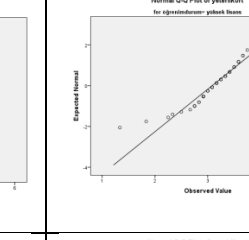
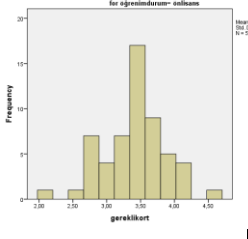
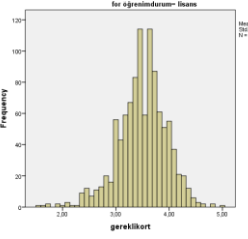
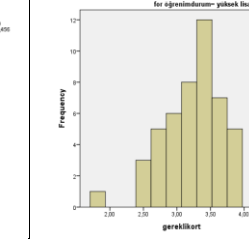
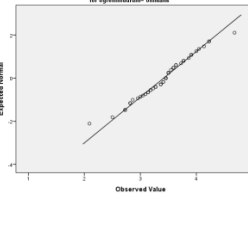
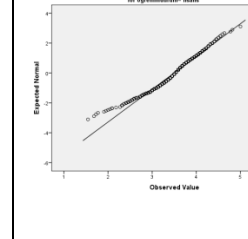
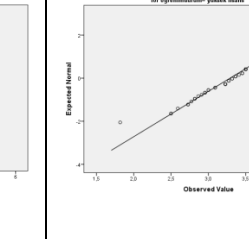
mexeme@gmail.com

05536085822

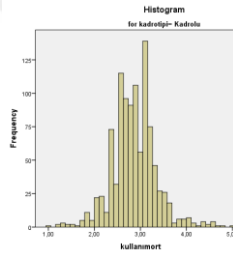
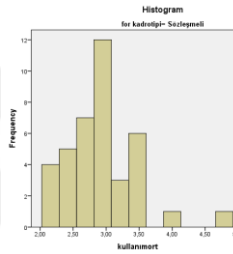
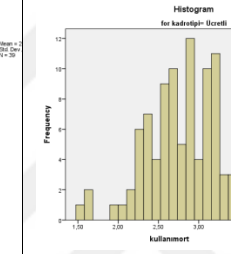
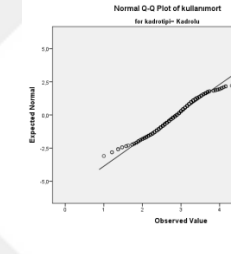
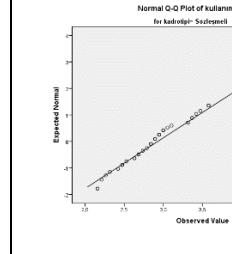
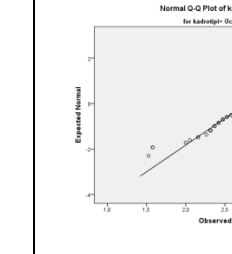
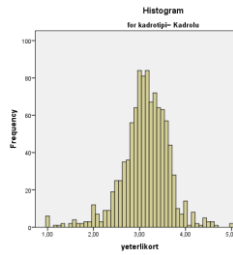
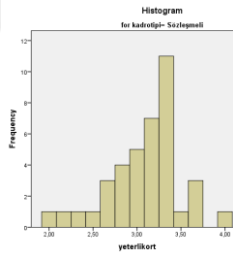
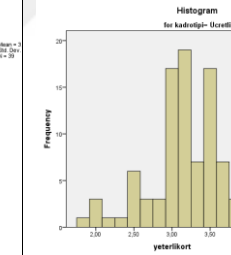
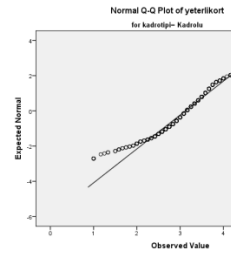
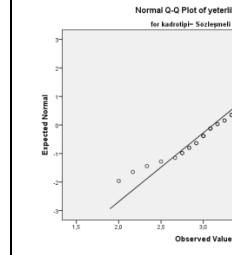
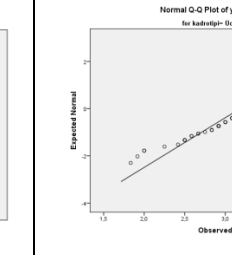
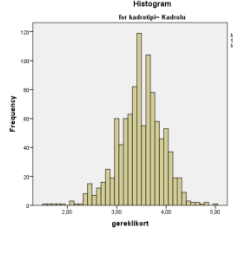
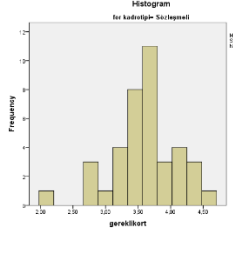
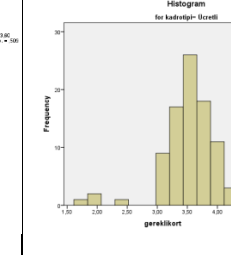
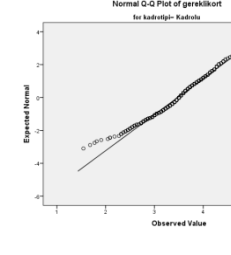
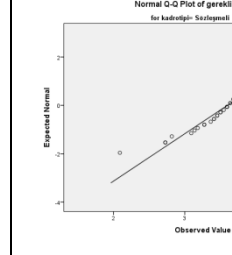
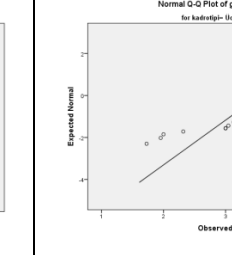
EK 4. Veri Toplama Aracında Kullanılan Değişkenlere Yönelik Veri Dağılım Grafiği

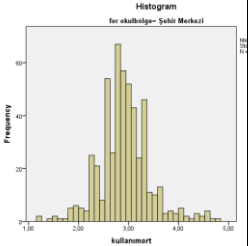
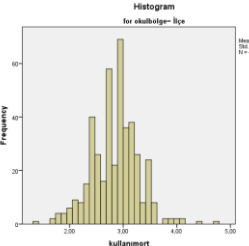
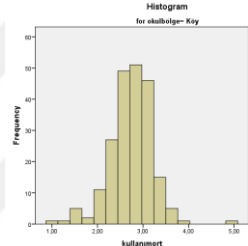
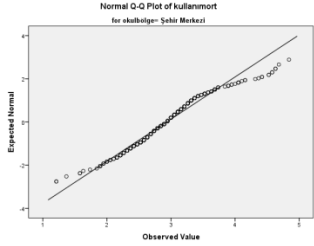
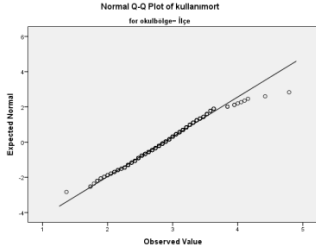
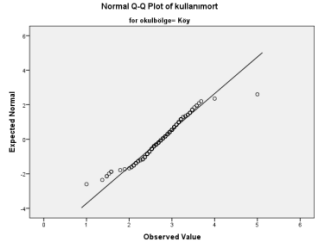
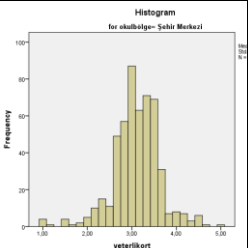
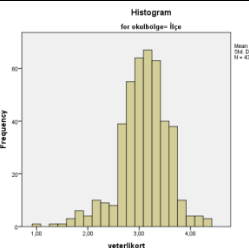
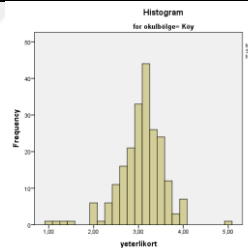
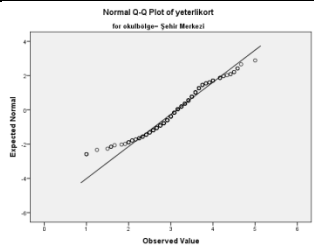
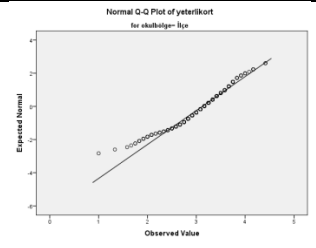
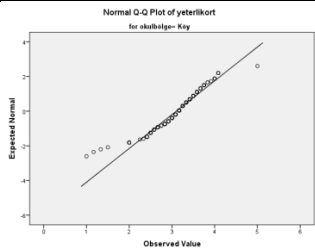
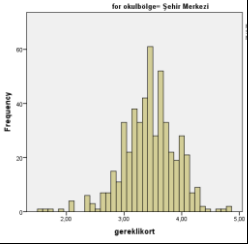
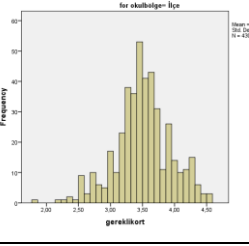
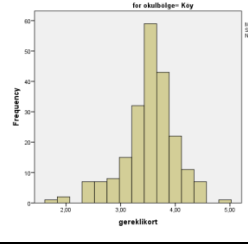
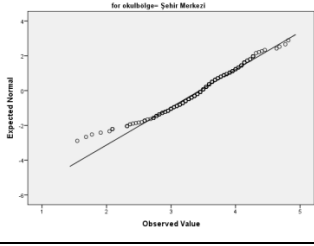
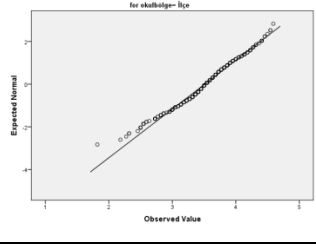
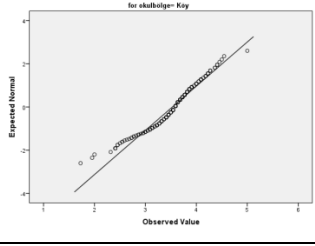

		0-5 yıl (H & Q-Q)	6-10 yıl (H & Q-Q)	11-15 yıl (H & Q-Q)	16-20 yıl (H & Q-Q)	21 yıl ve üzeri(H & Q-Q)
Deneysel	AÖD Araçlarını Kullanım Durumu	 	 	 	 	
	AÖD Araçlarının Kullanımına İlişkin Yeterlik Algısı	 	 	 	 	
	AÖD Araçlarının Kullanımına İlişkin Gereklik Algısı	 	 	 	 	

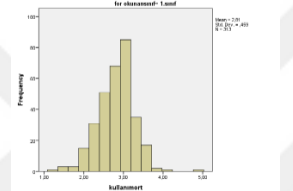
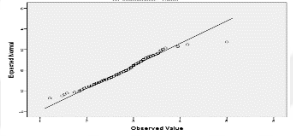
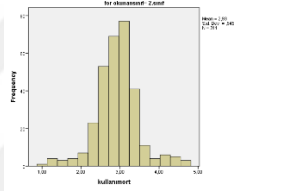
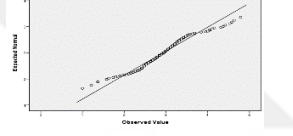
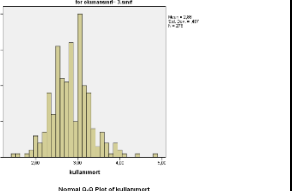
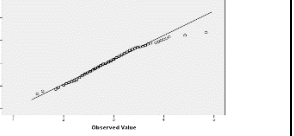
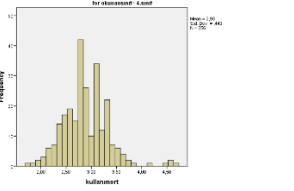
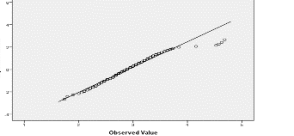
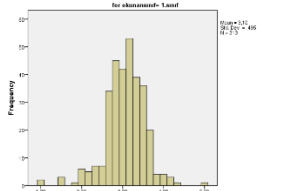
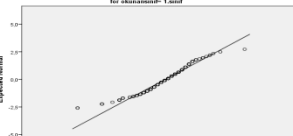
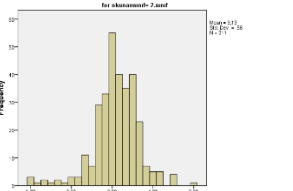
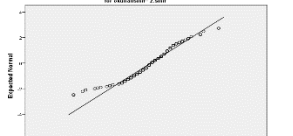
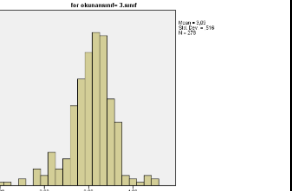
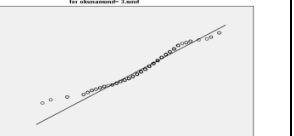
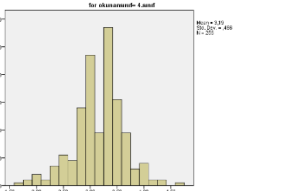
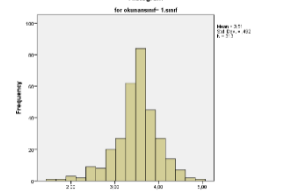
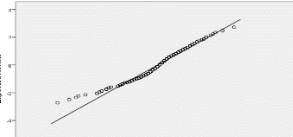
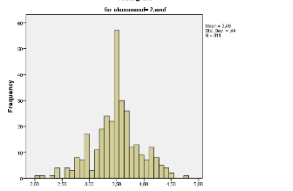
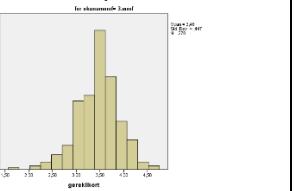
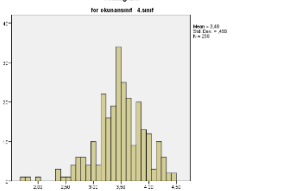
		Önlisans(H)	Lisans(H)	Lisansüstü(H)	Önlisans (Q-Q)	Lisans (Q-Q)	Lisansüstü (Q-Q)
Öğrenim Durumu	AÖD Araçlarını Kullanım Durumu						
	AÖD Araçlarının Kullanımına İlişkin Yeterlik Algısı						
	AÖD Araçlarının Kullanımına İlişkin Gereklik Algısı						

		Eğitim Fakültesi(H)	Diğer Fakülteler(H)	Eğitim Fakültesi(Q-Q)	Diğer Fakülteler (Q-Q)
Mezun Olunan Fakülte	AÖD Araçlarını Kullanım Durumu	Histogram for okumanfakulte- Eğitim Fakültesi	Histogram for okumanfakulte- Diğer Fakülteler	Normal Q-Q Plot of kullanimort for okumanfakulte- Eğitim Fakültesi	Normal Q-Q Plot of kullanimort for okumanfakulte- Diğer Fakülteler
	AÖD Araçlarının Kullanımına İlişkin Yeterlik Algısı	Histogram for okumanfakulte- Eğitim Fakültesi	Histogram for okumanfakulte- Diğer Fakülteler	Normal Q-Q Plot of yeterlikort for okumanfakulte- Eğitim Fakültesi	Normal Q-Q Plot of yeterlikort for okumanfakulte- Diğer Fakülteler
	AÖD Araçlarının Kullanımına İlişkin Gereklik Algısı	Histogram for okumanfakulte- Eğitim Fakültesi	Histogram for okumanfakulte- Diğer Fakülteler	Normal Q-Q Plot of gereklikort for okumanfakulte- Eğitim Fakültesi	Normal Q-Q Plot of gereklikort for okumanfakulte- Diğer Fakülteler

		Kadrolu(H)	Sözleşmeli(H)	Ücretli(H)	Kadrolu(Q-Q)	Sözleşmeli(Q-Q)	Ücretli (Q-Q)
Kadro Tipi	AÖD Araçlarını Kullanım Durumu						
	AÖD Araçlarının Kullanımına İlişkin Yeterlik Algısı						
	AÖD Araçlarının Kullanımına İlişkin Gereklik Algısı						

Okulun Bulunduğu Bölge		Şehir Merkezi(H)	İlçe(H)	Köy(H)	Şehir Merkezi (Q-Q)	İlçe(Q-Q)	Köy(Q-Q)
AÖD Araçlarının Kullanım Durumu	AÖD Araçlarının Kullanım Durumu						
	AÖD Araçlarının Kullanımına İlişkin Yeterlik Algısı						
	AÖD Araçlarının Kullanımına İlişkin Gereklik Algısı						

		Bağımsız sınıf(H)	Birleştirilmiş Sınıf(H)	Bağımsız sınıf (Q-Q)	Birleştirilmiş Sınıf (Q-Q)
Öğrenim Şekli	AÖD Araçlarını Kullanım Durumu	Histogram for öğrenimeklil- Normal Sınıf Mean = 2.89 Std. Dev. = .473 N = 1.086	Histogram for öğrenimeklil- birleştirilmiş Sınıf Mean = 2.89 Std. Dev. = .590 N = 72	Normal Q-Q Plot of kullanimort for öğrenimeklil- Normal Sınıf	Normal Q-Q Plot of kullanimort for öğrenimeklil- birleştirilmiş Sınıf
	AÖD Araçlarının Kullanımına İlişkin Yeterlik Algısı	Histogram for öğrenimeklil- Normal Sınıf Mean = 3.14 Std. Dev. = .507 N = 1.086	Histogram for öğrenimeklil- birleştirilmiş Sınıf Mean = 3.05 Std. Dev. = .572 N = 72	Normal Q-Q Plot of yeterlikort for öğrenimeklil- Normal Sınıf	Normal Q-Q Plot of yeterlikort for öğrenimeklil- birleştirilmiş Sınıf
	AÖD Araçlarının Kullanımına İlişkin Gereklik Algısı	Histogram for öğrenimeklil- Normal Sınıf Mean = 3.48 Std. Dev. = .451 N = 1.086	Histogram for öğrenimeklil- birleştirilmiş Sınıf Mean = 3.40 Std. Dev. = .574 N = 72	Normal Q-Q Plot of gereklikort for öğrenimeklil- Normal Sınıf	Normal Q-Q Plot of gereklikort for öğrenimeklil- birleştirilmiş Sınıf

		1.Sınıf (H & Q-Q)	2.Sınıf (H & Q-Q)	3.Sınıf (H & Q-Q)	4.Sınıf (H & Q-Q)
Okutulan Sınıf	AÖD Araçlarını Kullanım Durumu	 	 	 	
	AÖD Araçlarının Kullanımına İlişkin Yeterlik Algısı	 	 	 	
	AÖD Araçlarının Kullanımına İlişkin Gereklik Algısı	 	 	 	

		20 ve altı(H)	21-40(H)	41 ve üzeri(H)	20 ve altı (Q-Q)	21-40 (Q-Q)	41 ve üzeri (Q-Q)
Sınıf Mevcudu	AÖD Araçlarını Kullanım Durumu	Histogram for sınıfmevcudu= 20 ve aşağısı	Histogram for sınıfmevcudu= 21.40	Histogram for sınıfmevcudu= 41 ve üzeri	Normal Q-Q Plot of kullanımt for sınıfmevcudu= 20 ve aşağısı	Normal Q-Q Plot of kullanımt for sınıfmevcudu= 21.40	Normal Q-Q Plot of kullanımt for sınıfmevcudu= 41 ve üzeri
	AÖD Araçlarının Kullanımına İlişkin Yeterlik Algısı	Histogram for sınıfmevcudu= 20 ve aşağısı	Histogram for sınıfmevcudu= 21.40	Histogram for sınıfmevcudu= 41 ve üzeri	Normal Q-Q Plot of yeterlikort for sınıfmevcudu= 20 ve aşağısı	Normal Q-Q Plot of yeterlikort for sınıfmevcudu= 21.40	Normal Q-Q Plot of yeterlikort for sınıfmevcudu= 41 ve üzeri
	AÖD Araçlarının Kullanımına İlişkin Gereklik Algısı	Histogram for sınıfmevcudu= 20 ve aşağısı	Histogram for sınıfmevcudu= 21.40	Histogram for sınıfmevcudu= 41 ve üzeri	Normal Q-Q Plot of gereklikort for sınıfmevcudu= 20 ve aşağısı	Normal Q-Q Plot of gereklikort for sınıfmevcudu= 21.40	Normal Q-Q Plot of gereklikort for sınıfmevcudu= 41 ve üzeri

		Evet(H)	Hayır(H)	Hatırlamıyorum(H)	Evet (Q-Q)	Hayır (Q-Q)	Hatırlamıyorum(Q-Q)
Seminer Alma Durumu	AÖD Araçlarını Kullanım Durumu	Histogram for semineralma= Evet	Histogram for semineralma= Hayır	Histogram for semineralma= Hatırlamıyorum	Normal Q-Q Plot of kullanimort for semineralma= Evet	Normal Q-Q Plot of kullanimort for semineralma= Hayır	Normal Q-Q Plot of kullanimort for semineralma= Hatırlamıyorum
	AÖD Araçlarının Kullanımına İlişkin Yeterlik Algısı	Histogram for semineralma= Evet	Histogram for semineralma= Hayır	Histogram for semineralma= Hatırlamıyorum	Normal Q-Q Plot of yeterlikort for semineralma= Evet	Normal Q-Q Plot of yeterlikort for semineralma= Hayır	Normal Q-Q Plot of yeterlikort for semineralma= Hatırlamıyorum
	AÖD Araçlarının Kullanımına İlişkin Gereklik Algısı	Histogram for semineralma= Evet	Histogram for semineralma= Hayır	Histogram for semineralma= Hatırlamıyorum	Normal Q-Q Plot of gereklikort for semineralma= Evet	Normal Q-Q Plot of gereklikort for semineralma= Hayır	Normal Q-Q Plot of gereklikort for semineralma= Hatırlamıyorum

T.C.
DİYARBAKIR VALİLİĞİ
İl Milli Eğitim Müdürlüğü

Sayı : 30769799/605.01-E.4302916
Konu : Araştırma İzni

30/03/2017

VALİLİK MAKAMINA

- İlgi: a) MEB Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğünün 07/03/2012 tarih ve 3616 sayılı 2012/13 Nolu Genelgesi
b) Atatürk Üniversitesi Rektörlüğü Öğrenci İşleri Daire Başkanlığının 14.03.2017 tarih ve 1700078298 sayılı yazısı.

Atatürk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Doktora Programı Öğrencisi Mehmet DEMİRKOL'un "**Sınıf Öğretmenlerinin Alternatif Ölçme Değerlendirme Araçlarını Kullanmalarına Yönelik Model Önerisi**" konulu araştırma çalışması için ilimize bağlı ilkokullarda çalışma yapmak istediği ilgi (b) yazıda belirtilmektedir.

Söz konusu araştırma çalışmasının Okul Müdürlerinin gözetiminde ve sorumluluğunda gönüllülük esasına bağlı olarak, 2016-2017 eğitim öğretim yılı içerisinde eğitim öğretimi aksatmayacak şekilde yapılması, Müdürlüğümüzce uygun görülmektedir.

Makamlarınızca da uygun görülmesi halinde olurlarınıza arz ederim.

Hasan ASLAN
İl Milli Eğitim Müdürü

OLUR
30/03/2017

Sercan GÖKDEMİR
Vali a.
Vali Yardımcısı

İl Milli Eğitim Müdürlüğü - Eski Eğitim Fakültesi Binası
Şehitlik Yenişehir/DİYARBAKIR
Elektronik Ağ: diyarbakir.meb.gov.tr
e-posta: istatistik21@meb.gov.tr

Ayrıntılı bilgi için: Semra ÇAKIR/Memur
Tel: (0 412) 322 22 35
Faks: (0 412) 322 22 48

Bu evrak güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. <http://evraksorgu.meb.gov.tr> adresinden: 8b0f-65a7-3e83-bf13-a902 kodu ile teyit edilebilir.

T.C.
DİYARBAKIR VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü
Araştırma Ve Değerlendirme Formu

ARAŞTIRMA SAHİBİNİN	
Adı Soyadı	Doktora Programı Öğrencisi Mehmet DEMİRKOL
Kurum / Üniversitesi	Atatürk Üniversitesi / Eğitim Bilimleri Enstitüsü
Araştırma yapılacak eğitim kurumu ve kademesi	İlimize Bağlı İlkokullarda Eğitim Veren Sınıf Öğretmenlerine Yönelik
Araştırma Konusu	"Sınıf Öğretmenlerinin Alternatif Ölçme Değerlendirme Araçlarını Kullanmalarına Yönelik Model Önerisi"
Kurum / Üniversitesi onayı	
Araştırma /Proje / Ödev / Tez Önerisi	Tez Önerisi
Veri Toplama Araçları	Araştırma
Görüş İstenilecek Birim / Birimler	
KOMİSYON GÖRÜŞÜ	
İlgi: Milli Eğitim Bakanlığı'nın 07/03/2012 tarihli ve 3616 sayılı Milli Eğitim Bakanlığı'na Bağlı Okul ve Kurumlarda Yapılacak Araştırma ve Araştırma Desteğine Yönelik İzin ve uygulama Genelgesi. Genelgenin ilgili maddeleri gereğince yapılan incelemede, araştırma başvurusu olması gereken nitelikler açısından incelenmiş olup araştırmanın 2016-2017/ 2017-2018 eğitim öğretim yılını aksatmayacak şekilde yapılmasına oy birliği ile karar verilmiştir.	
Komisyon Kararı	Oy birliği
Muhalif Üyenin Adı ve Soyadı:	Gerekçesi;
.....	
.....	

KOMİSYON/03/2017

Komisyon Başkanı

Ramazan TEKDEMİR

Üye

Osman AKKAYA

Üye

Turan KAÇAR

Üye

Ercan DENİZ

EK 6. Alternatif Ölçme Değerlendirmeye Yönelik Öğretmen ve Okul Yöneticilerinin Görüşlerini Temel Alan Çalışmalar

Tür	Çalışma	Amaç	Yöntem	Çalışma grubu	Veri toplama aracı	Verilerin analizi	Sonuç
Yüksek lisans Tezi	Duran (2017)	Öğretmenlerin AÖD araçlarının kullanımına ilişkin öz-yeterlikleri ile bu araçları kullanma sıklıklarının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi amaçlanmıştır.	Nicel araştırma (genel tarama)	Sınıf öğretmeni	Ölçek, anket	betimsel istatistikler, t-testi, ANOVA testi, LSD testi	Öğretmenler AÖD araçlarından gözlem ve görüşmeyi sık kullanmaktadırlar. Yapılandırılmış grid, tanılayıcı dallanmış ağaç, vee diyagramını bilmediklerinden dolayı hiç kullanmadıkları, bilenlerin ise az kullandığı görülmüştür.
Yüksek lisans tezi	Okur (2008)	Öğretmenlerin Fen ve Teknoloji Dersinde kullanılan AÖD tekniklerine ilişkin görüşlerinin belirlenmesi amaçlanmıştır.	Karma yöntem	Sınıf öğretmeni (4.-5.)	Anket, Yarı yapılandırılmış görüşme tekniği	betimsel istatistikler, t-testi, ANOVA, LSD testi, Mathison üçgenleme yöntemi	Öğretmenlerin en çok geleneksel ölçme değerlendirme araçlarını tercih ettikleri sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca sınıf mevcudunun azaltılması, ders saatlerinin artırılması ve öğretmenlere hizmet içi eğitimin verilmesi AÖD kullanımına katkı sağlayacağı görüşü araştırmada yer almaktadır.
Doktora tezi	Özenç (2013)	Öğretmenlerin AÖD yeterlikleri ile sınıf içi ölçme ve değerlendirme uygulamalarının incelenmesi ve AÖD ile ilgili görüşlerinin belirlenmesi amaçlanmıştır.	Tarama modeli	Sınıf öğretmeni	Bilgi testi, yarı yapılandırılmış görüşme, sınıf içi gözlem formu	betimsel istatistikler, t-testi, tek yönlü varyans analizi, içerik analizi	Öğretmenlerin AÖD araçlarına ilişkin yeterli bilgiye sahip olmadığı, AÖD araçlarının hazırlama uygulama aşamasında problemler ile karşılaştıkları ve araçlar hakkında kavram kargaşası yaşadıkları görülmüştür.
Yüksek lisans tezi	Duran (2013)	Öğretmenlerin AÖD teknikleri hakkında görüşleri, bilgi seviyeleri, kullanım sıklıkları ve karşılaşılan sorunları belirlemek amaçlanmıştır.	Tarama modeli	Sınıf öğretmeni	Anket, yarı yapılandırılmış görüşme	betimsel istatistikler, t-testi, tek yönlü varyans analizi, karşıt özel durum analizi	Öğretmenlerin AÖD Teknikleri hakkında yeterli bilgiye sahip olmamalarından dolayı öğrencileri değerlendirmede sorun yaşadıkları ortaya çıkmıştır. En sık karşılaşılan sorunlar, zaman yetersizliği, sınıf mevcudunun kalabalık olması ve öğrenci seviyelerinin farklı olmasıdır.
Yüksek lisans	Kanatlı (2008)	Öğretmenlerin AÖD teknikleri hakkındaki görüşlerini ve bu teknikleri kullanırken yaşadıkları zorlukları tespit etmek ve bu konulara çözüm önerileri sunmak amaçlanmıştır.	Betimsel (genel tarama)	Sınıf öğretmeni	Anket	betimsel istatistikler, t-testi, tek yönlü varyans analizi	Öğretmenler, AÖD araçlarına tekniklerine yönelik olumlu tutuma sahiptir.

Yüksek lisans tezi	Bağcı (2011)	Öğretmenlerin AÖD tekniklerini etkin kullanabilme yeterlikleri araştırılmıştır.	Nicel (tarama)	Sınıf öğretmenleri	Anket	t-testi, tek yönlü varyans analizi, mann whitney u testi,kruskal Wallis h testi,sceheffe testi	Öğretmenlerin ÖAD teknikleri kullanabilme yeterlikleri görev yaptıkları okul türü ve hizmet içi eğitim alma değişkenine göre farklılaşmaktadır.
Doktora tezi	Bal (2009)	5. sınıf matematik öğretim programının AÖD boyutu hakkındaki öğrenci ve öğretmen görüşlerini belirlemek; ayrıca, öğretmen ve öğrencilerin sınıf içi uygulamalarında karşılaştıkları sorunları ortaya çıkarmak amaçlanmıştır.	Karma yöntem	Sınıf öğretmenleri	Anket, yarı yapılandırılmış görüşme formları, yapılandırılmamış gözlem ve doküman incelemesi	betimsel istatistikler, kay kare analizi, faktör analizi, korelasyon, t testi, varyans analizi, Kruskal Wallis H testi, Mann-Whitney U testi ve içerik analizi	Öğretmen ve öğrencilerin AÖD yaklaşımları hakkında olumlu görüşlere sahip oldukları ancak uygulama aşamasında bazı sorunlar yaşadıkları görülmektedir.
Yüksek lisans tezi	Çermik (2011)	Sınıf öğretmenlerinin tamamlayıcı ölçme değerlendirme tekniklerine yönelik görüşleri ve bu teknikleri kullanma durumu amaçlanmıştır.	Tarama	Sınıf öğretmenleri	Anket	betimsel istatistikler, t-testi, tek yönlü varyans analizi	Öğretmenlerin AÖD tekniklerine yönelik olumlu görüş bildirmelerine rağmen geleneksel ölçme değerlendirme araçlarını kullanmaktadırlar.
Yüksek lisans tezi	Adanalı (2008)	İlköğretim beşinci sınıf sosyal bilgiler dersinin ölçme ve değerlendirme sürecinde hangi AÖD etkinliklerinin nasıl kullanıldığı, karşılaşılan sorunlar ve uyguladıkları çözümler incelenmiştir.	Genel tarama modeli	Sınıf öğretmenleri 5.sınıf öğrencileri	Anket, görüşme formu	betimsel istatistikler, içerik analizi	Öğretmenler AÖD araçlarının kullanımını olumlu görmesine rağmen geleneksel ölçme araçlarını tercih etmektedir. Ayrıca hem öğretmen hem öğrenciler AÖD sürecinde güçlükler ile karşı karşıya kalmaktadır.
Makale	Karamustafaoğlu, çağlak ve meşeci (2012)	Sınıf öğretmenlerinin AÖD konusunda yeterliklerini belirlemek ve farklı değişkenler açısından değerlendirmek amaçlanmıştır	Betimsel (tarama)	Sınıf öğretmenleri	Anket	t testi, ANOVA	Öğretmenlerin öz yeterlik durumları AÖD araçlarına göre farklılık göstermektedir.

Makale (yabancı)	Tan (2012)	Öğretmenlerin alternatif değerlendirme kavramlarına yönelik görüşlerini belirlemek amaçlanmıştır.	Fenomenografi	Sınıf öğretmenleri	Yarı yapılandırılmış görüşme	kategorisel analiz	Araştırma sonucunda AÖD ye ilişkin öğrenmeyi geliştirmek, değerlendirmeyi anlamak ve AÖD kullanım potansiyeli kavramları üzerinde durulmuştur.
Makale (yabancı)	Letina (2014)	Geleneksel ve AÖD araçlarının karşılaştırılması amaçlanmıştır.	Betimsel	Sınıf öğretmenleri	Ölçek	Betimsel istatistik,t testi	Öğretmenler AÖD'yi yararlı görmelerine ve geleneksel araçların sınırlık durumlarını fark etmelerine rağmen kısmen kullanmaktadırlar
Doktora tezi	Öztürk (2014)	AÖD yöntemlerinin Matematiğe ilişkin akademik başarıya, öğrenmelerin kalıcılığına, öz-yeterlilik algısına ve tutuma etkisini ortaya çıkarmak amaçlanmıştır.	Karma yöntem	5.sınıf öğrencileri, Sınıf öğretmeni	Ölçek, yarı yapılandırılmış Görüşme formu, başarı testi	Betimsel analiz, t-Testi, Mann Whitney U Testi, Kruskal Wallis H Testi, Pearson Korelasyon Katsayıları ve Çoklu Doğrusal Regresyon Analizi.	Öğrencilerin matematik dersinde AÖD yöntemlerinin geleneksel ölçme değerlendirmeye göre başarı, öz-yeterlilikleri, öğrenme kalıcılığını arttırdığı sonucuna ulaşılmıştır. Sınıf öğretmenlerinin AÖD araçlarına yönelik olumlu tutuma sahip olduğu ancak geleneksel ölçme araçlarını daha çok kullandığı görülmüştür.
Yüksek lisans tezi	Demirbaş (2012)	4. ve 5. sınıf öğrencilerinin yansıtıcı düşünme beceri düzeyleri ile öğretmenlerinin AÖD tekniklerini bilme ve tercih etme sıklıkları arasındaki ilişkiyi ortaya koymaktır	İlişkisel tarama modeli	4. ve 5. sınıf öğretmenleri ve öğrencileri	Anket, ölçek	betimsel istatistikler, t-testi, tek yönlü varyans analizi, regresyon analizi	İlköğretim 4. ve 5. sınıf öğretmenlerinin AÖD tekniklerini bilme düzeyleri oldukça yüksektir. Öğrencilerin yansıtıcı düşünme becerileri öğretmenlerinin AÖD tekniklerini bilme ve tercih etme sıklıklarını yordamamaktadır.
Makale	Güneş vd. (2010)	Ölçme-değerlendirme yöntem ve tekniklerini kullanma durumları, konuyla ilgili öz yeterlilik algılarını belirlemek amaçlanmıştır.	Tarama	Fen bilgisi ve sınıf öğretmenleri	Anket	betimsel istatistikler,	Fen Bilgisi ve Sınıf öğretmenleri, AÖD tekniklerini faydalı görmesine rağmen uygulama sürecinde yaşanan sorunlar ve deneyimsizlikten dolayı geleneksel ölçme araçlarını daha çok tercih etmektedirler.

Yüksek lisans tezi	Yayla (2012)	Fen ve Teknoloji öğretmenlerinin AÖD yöntem teknikleri hakkındaki görüş ve düşünceleri ile deneyimleri arasındaki ilişkiyi irdelemektir.	Gelişimci araştırma yöntemi	Fen ve Teknoloji Öğretmeni	Anket, yarı yapılandırılmış görüşme	ANOVA, betimsel istatistik, betimsel analiz	Öğretmenlerin en çok kavram öğretimi, görsel yetenek ve süreç değerlendirme, en az sözel yetenek belirleme amacındaki araçları kullandıkları ortaya çıkmıştır. Öğretmenler kavram öğretimi ve görsel yetenek amacındaki araçların gerekçelerinin farkında iken sözel yetenek amacındaki araçların gerekçelerinin çoğunun farkında değildirler
Yüksek lisans tezi	Altınışık (2014)	Fen ve teknoloji dersi öğretmenlerinin, AÖD etkinlikleri ile ilgili görüşlerinin farklı değişkenlere göre (cinsiyet, mesleki kıdem, mezun olunan okul) değişimini ve bu etkinlikleri kullanmaları konusundaki yeterliliklerini tespit etmek amaçlanmıştır.	Nicel Tarama yöntemi	Fen ve teknoloji öğretmeni	Anket, yarı yapılandırılmış görüşme	betimsel istatistikler, t-testi, tek yönlü varyans analizi, içerik analizi	Öğretmenlerin AÖD araçlarını öğrencileri öğrenme sürecine aktif katılımını sağladığı ve süreci değerlendirdiği için kullandıkları, bazı öğretmenlerin ise AÖD araçlarının uygulama sürecinde zorlandıkları için kullanmadıkları sonucuna ulaşılmıştır.
Makale	Belet ve Sağlam (2015)	Türkçe derslerinde kullanılan ölçme-değerlendirme yöntem ve tekniklerini öğretmenlerin görüşlerine göre değerlendirmek amaçlanmıştır.	Tarama	Sınıf Öğretmenleri	Anket, açık uçlu sorular	Betimsel istatistik, Ki-kare, t testi	Öğretmenlerin ölçme-değerlendirme yöntem ve tekniklerini en temel düzeyde kazanımların gerçekleşme düzeyini belirlemek için kullandıkları belirlenmiştir. Bunun yanında öğretmenlerin süreç temelli değerlendirmenin uygulama sürecinde güçlükler ile karşılaştıkları sonucuna ulaşılmıştır.
Doktora tezi	Orhan (2007)	AÖD yöntemlerinin öğretmen adaylarının akademik başarı ve kaygı üzerine etkilerini ortaya koymak, 6. sınıf Fen ve Teknoloji dersinde öğrencilerin AÖD yöntemlerine karşı tutumlarını belirlemek ve öğretmenlerin AÖD yöntemlerine ilişkin bakış açılarını sergilemektir	Karma yöntem	Fen ve teknoloji öğretmen adayı, 6.sınıf öğrencileri, fen ve teknoloji öğretmeni	Başarı ölçek testleri,	betimsel istatistikler, t-testi	AÖD yöntemlerini kullanan öğretmen adaylarının akademik başarılarında artış, kaygılarında azalma olduğu görülmüştür. Ayrıca 6.sınıf öğrencileri ile öğretmenlerin AÖD yöntemlerini olumlu karşılamaktadırlar.

Yüksek lisans tezi	Sütçü (2013)	Alternatif ölçme ve değerlendirme tekniklerini kullanma düzeylerine ilişkin yeterlik algıları belirlenmeye çalışılmıştır.	Nicel (genel tarama)	İlköğretim matematik öğretmeni	Ölçek	betimsel istatistikler, t-testi, tek yönlü varyans analizi, Kruskal Wallis H, Mann Whitney U, Scheffe ve LSD testi	Öğretmenlerin AÖD araçlarına ilişkin yeterli bilgiye sahip olmalarına rağmen bu araçları bazen kullandıkları sonucuna ulaşılmıştır.
Yüksek lisans tezi	Sağlam (2013)	Öğretmenlerin AÖD araçlarına yönelik yeterlilikleri, bu yöntem ve araçları uygularken karşılaştıkları sorunlar ve çözüm önerilerini tespit etmektir.	Betimsel çalışma	İlköğretim matematik öğretmeni	Anket, görüşme	Betimsel istatistik, kay kare, içerik analizi	Öğretmenlerin başta performans değerlendirme olmak üzere AÖD araçlarına ilişkin yeterli bilgiye sahip olduğu ancak sınıf mevcutları, yetersiz ders saatleri ve dosyalama sorunu bu araçların kullanılmasında problemidir.
Yüksek lisans tezi	Torçuk (2008)	6. Sınıf Matematik Dersi Öğretim Programının “Ölçme ve Değerlendirme” Boyutunun Uygulanma Düzeyinin İncelenmesi	Tarama yöntemi	İlköğretim matematik öğretmenleri	Anket	Betimsel istatistik	Öğretmenler geleneksel ölçme değerlendirme araçlarını tercih etmekte, AÖD araçlarını uygulama sürecinde zorlanmaktadırlar.
Makale	Dandis (2013)	Öğretmenlerin değerlendirme yöntemlerine ait kullanım durumlarını belirlemektir	Durum çalışması	İkinci kademe matematik öğretmenleri	Görüşme		Öğretmenlerin geleneksel değerlendirme araçlarını kullandıkları fakat memnun olmadıkları sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca AÖD araçlarını da düzensiz kullandıkları görüşüne ulaşılmıştır.
Yüksek lisans Tezi	Yiğit (2013)	Öğretmenlerin Türkçe Dersi Öğretim Programı (6, 7 ve 8. Sınıflar)’nda yer alan AÖD yöntemleri hakkındaki görüşleri araştırılmaktadır	Karma yöntem	Türkçe Öğretmeni	Anket Görüşme	İçerik analizi Betimsel analiz	Öğretmenlerin AÖD araçlarını etkili bulmalarına karşın öz ve akran değerlendirmeyi objektif değerlendirme açısından yeterli bulmadıkları sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca performans görevi, projelerin sık kullanıldığı ve bu araçların kullanım sürecinde dereceli puanlama anahtarından faydalandığı sonucuna ulaşılmıştır.
Makale	Ruqieishi ve Humaidi (2016)	Öğretmenlerin AÖD araçlarına yönelik algılarını belirlemek amaçlanmıştır.	Tarama	İngilizce öğretmenleri	Anket	Betimsel istatistik	Öğretmenlerin AÖD araçlarını değerlendirmeye açısından yeterli görmesine rağmen uygulama aşamasında sorunların yaşandığı sonucuna ulaşılmıştır.

Makale	Yıldırım, Orsdenir (2013)	Dil eğitiminde performans araçlarının değerlendirme aracı olarak incelenmesi amaçlanmıştır.	Betimsel	İngilizce öğretmenleri	Anket, görüşme, doküman inceleme	Betimsel istatistik içerik analizi	Dil öğretiminde performans değerlendirme aracının orta düzeyde etkiye sahip olduğu, duyuşsal alanda olumlu katkısı olmasına rağmen zayıflıklarının da olduğu görölmüştür.
Yüksek lisans Tezi	Özkoparan (2016)	Öğretmenlerin ölçme ve değerlendirme yöntemlerini kullanma sıklıkları ve bu yöntemlere yönelik görüşlerinin saptanması amaçlanmıştır.	Nicel, nitel yöntem (tarama)	Beden eğitimi öğretmeni	Anket, yarı yapılandırılmış görüşme formu,	İçerik analizi Mann-Whitney U Testi, Kruskal Wallis H testi, Post Hoc testi	Öğretmenlerin AÖD araçlarından en çok gösteri, performans değerlendirme, gözlem, kontrol listesi, dereceleme ölçeğı en az ise yapılandırılmış grid, tanılayıcı dallanmış ağaç ve vee diyagramı kullandıkları sonucuna ulaşmıştır.
Doktora tezi	Aksu (2013)	Biyoloji öğretmenlerinin uyguladığı AÖD tekniklerini değerlendirmek için öğretmen-öğrenci görüşlerine başvurulmuştur.	Karma yöntem	Biyoloji öğretmenleri, lise öğrencileri	Yarı yapılandırılmış görüşme, doküman değerlendirme ölçeğı	İçerik analizi, betimsel istatistikler, Mann-Whitney U Testi, Kruskal Wallis H testi,	Öğretmenlerin AÖD araçlarını hazırlama, uygulama ve değerlendirme açısından yeterli olduğu görüşü çıkmasına rağmen, doküman incelemesi sonucunda kullanılan araçların önerilen özellikler barındırmadığı görölmüştür.
Yüksek lisans tezi	Yıldız (2015)	Öğretmenlerin, AÖD tekniklerini kullanma düzeylerini belirlemek, uygulamada karşılaşılan sorunları tespit etmek ve bu sorunlara yönelik çözüm önerilerinde bulunmaktır.	Tarama	Din kültürü ve ahlak bilgisi öğretmeni	Anket, görüşme	betimsel istatistikler, betimsel analiz	AÖD araçlarını kullanan öğretmen sayısının fazla olduğu elde edilen sonuçlardan anlaşılmaktadır.
Yüksek lisans tezi	Yazıcı (2012)	Öğretmenlerin ölçme değerlendirme yöntemlerine ilişkin bakış açılarını, kullanım sıklıklarını ve yeterlik düzeylerini tespit edip, bu alanda karşılaşılan sorunları belirleyerek çözüm önerileri üretmek amaçlanmıştır.	Nicel araştırma (tarama)	6-8.sınıf öğretmenleri	Anket	betimsel istatistikler, Mann Whitney U testi, Kruskal Wallis H testi, Sperman Sıra Farkları korelasyonu testi	Öğretmenlerin çoğunlukla geleneksel ölçme değerlendirme araçlarını kullandıkları görüşmüştür. Ayrıca AÖD araçlarının kullanımı için hizmet içi eğitime ihtiyaç duyulmaktadır.

Yüksek lisans tezi	Bayram (2012)	Öğretmenlerin hem AÖD teknikleri ile ilgili görüşleri hem de bu tekniklerin ne boyutta kullanıldığının ortaya çıkarılması amaçlanmıştır.	Betimsel (genel tarama)	Sosyal bilgiler dersi veren I-II. kademe öğretmenleri	Kaynak inceleme, yarı yapılandırılmış görüşme	betimsel istatistik, t testi ANOVA	Öğretmenlerin geleneksel ölçme araçlarını daha çok tercih ettikleri görülmüştür. Ayrıca zaman yetersizliği ve sınıf mevcudu AÖD araçlarının kullanımını olumsuz etkilediği görülmüştür.
Yüksek lisans tezi	Ceylandağ (2009)	Ölçme-değerlendirme uygulamalarına yönelik öğretmen öz yeterliğini belirlemek amaçlanmıştır.	Tarama	İlköğretim kurumunda çalışan öğretmenler	Ölçek	Betimsel istatistik, ANOVA	Ölçme ve değerlendirme uygulamalarına yönelik öğretmen öz yeterliğinin alternatif ve geleneksel ölçme değerlendirme araçlarının kullanım sıklığı ile olumlu bir ilişkisi olduğuna işaret etmiştir
Makale (yabancı)	Nasri vd.(2010)	Öğretmenlerin alternatif değerlendirme üzerine algılarını belirlemek amaçlanmıştır.	Tarama yöntemi	Ortaokul öğretmenleri	Anket	Betimsel istatistik	Öğretmenlerin çoğu AÖD'nin aktif öğrenmeyi sağlayacağı, öğrencinin öz güvenini destekleyen ve düşünme becerilerini geliştirmeye uygun olduğu görüşündedir. Ayrıca AÖD kullanımının öğretmenlerin öğretim sürecini aksatmayacağı görüşü hâkimdir.
Yüksek lisans tezi	Mussawy (2009)	Öğretmen ve öğrencilerin sınıf içi değerlendirmelerine ilişkin algılarını belirlemek amaçlanmıştır.	Karma yöntem	Yükseköğretim kurumu öğretim üyeleri ve öğrencileri	Görüşme, gözlem, anket	Betimsel istatistik, tek yönlü varyans analizi	Öğretim üyeleri öğrencilerin tepkilerini dikkate alarak Alternatif değerlendirme yaklaşımlarının yeni bir değerler dizisi olarak gördükleri sonucuna ulaşılmıştır.
Yüksek lisans tezi	Alkan (2012)	Okul yöneticilerine göre AÖD yaklaşımlarının uygulanabilirliği ve karşılaşılan güçlükleri bir öğretim lideri olarak okul yöneticilerinin görüşlerine göre incelemektir	Betimsel tarama modeli	Okul yöneticileri (ilköğretim kurumlarında)	Ölçek	t-testi, ANOVA, tukey HSD	Okul yöneticilerinin AÖD araçlarını geleneksel ölçme değerlendirme araçlarına göre oldukça üstün ve işlevli gördüğü anlaşılmıştır.
Yüksek lisans tezi	Özeren (2013)	2004 yılı sonrasında eğitimde ölçme ve değerlendirme alanında yapılan çalışmaların daha genel bir bakış açısıyla değerlendirilmesi amaçlanmıştır.	Meta analiz				AÖD araçlarının çağdaş, işlevsel, bireysel farklılıkları ön plana alması vb. olumlu yanları yanında sınıf mevcudu, ders saatlerinin yetersizliği, fazla zaman alması vb. olumsuzluklar ile karşı karşıya olması sonucuna ulaşılmıştır.
Makale	López-Pastor vd.(2013)	Beden eğitiminde alternatif değerlendirme üzerine uluslararası alan yazın incelemesi amaçlanmıştır.	Doküman incelemesi	Alan yazın (1988-2011)		Doküman analizi	Beden eğitimi öğretim sürecinde AÖD araçlarının desteklediği sonucu ortaya çıkmıştır.

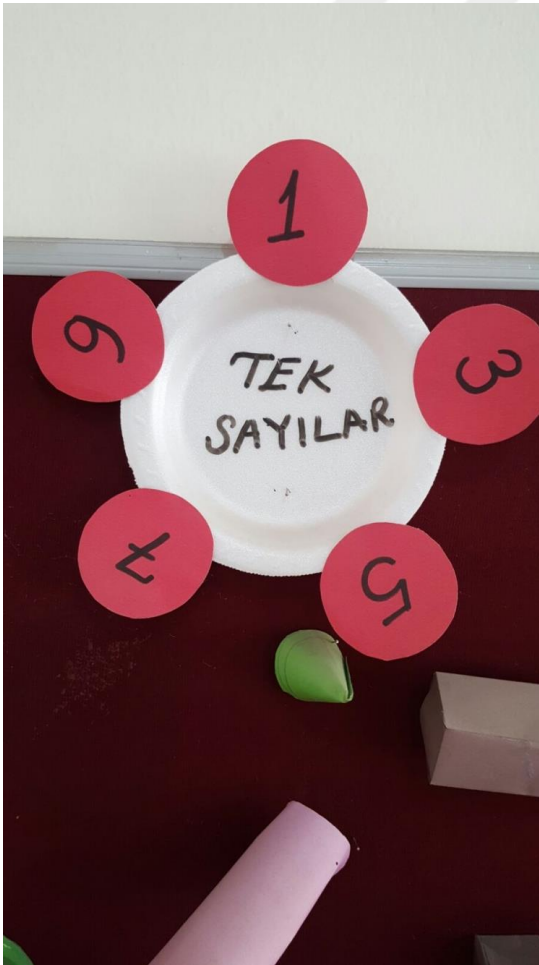
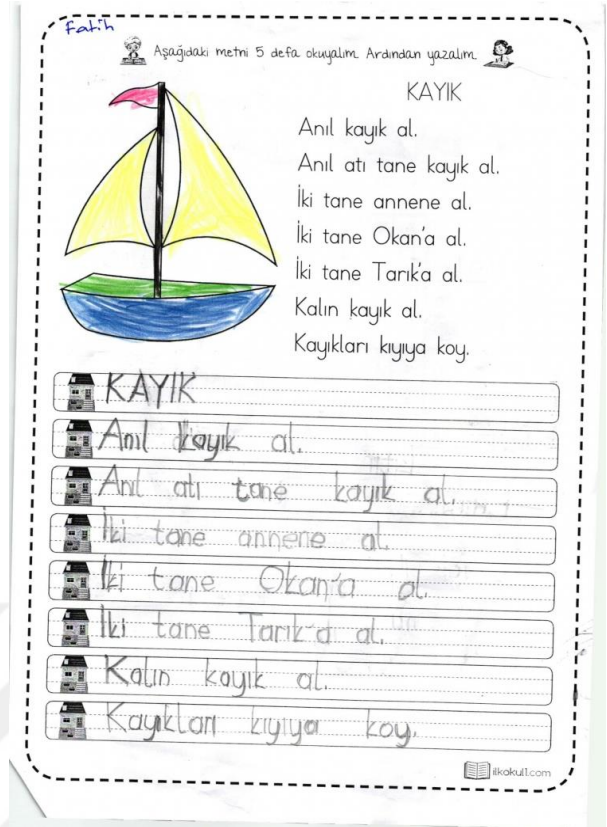
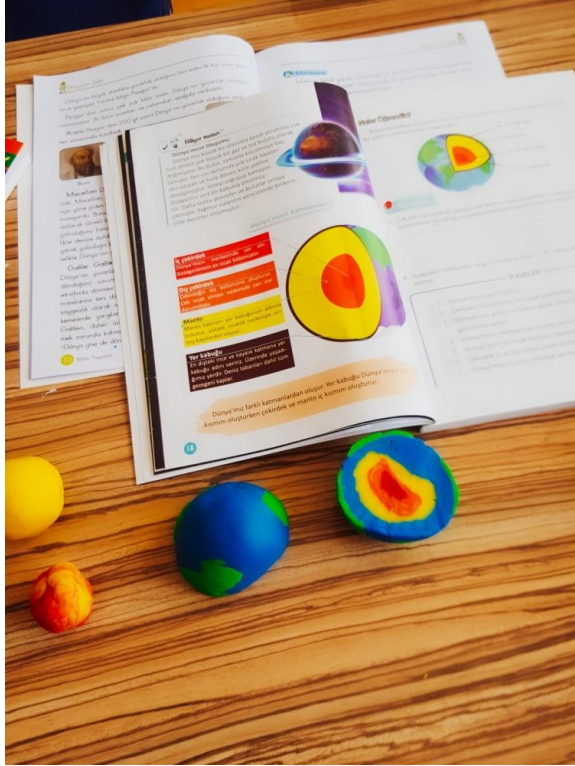
EK 7. Alternatif Ölçme Değerlendirmeye Yönelik Öğrenci Görüşlerini Temel Alan Çalışmalar

Tür	Çalışma	Amaç	Yöntem	Çalışma grubu	Veri toplama aracı	Verilerin analizi	Sonuç
Yüksek lisans tezi	Köklükaya (2010)	Öğretmen adaylarının alternatif ölçme ve değerlendirme tekniklerine ilişkin yeterlik düzeylerini belirlemektir	Nicel tarama (genel tarama)	Fen bilgisi öğretmen adayı	Ölçek, Açık uçlu soru formu	betimsel istatistik, İçerik analizi	Öğretmen adaylarının AÖD araçlarına ilişkin yeterlik algılarını yüksek olduğu ancak doküman incelemesi sonucunda eksiklerinin olduğu görülmüştür.
Makale	İzci, Gökteş ve Şad (2014)	Öğretmen adaylarının ölçme değerlendirme araç ve yöntemlerine yönelik görüş ve yeterlik algıları	Tarama	İlköğretim bölümü öğretmen adayları	Ölçek, anket	betimsel istatistikler, t-testi, tek yönlü varyans analizi, Scheffe testi	Öğretmen adaylarının AÖD yaklaşımlarını olumlu yönde destekledikleri ve bu araçları kullanma konusundaki algılarının yeterli ile kısmen yeterli düzeyinde olduğu görülmüştür
Makale	Ören, Ormancı, Evrekli (2011)	Fen ve teknoloji öğretmen adaylarının AÖD yaklaşımlarına yönelik öz-yeterlilik düzeylerinin ve görüşlerinin belirlenmesi amaçlanmıştır.	Betimsel (nicel+nitel)	Fen ve teknoloji öğretmen adayları	Ölçek, yapılandırılmış görüşme	betimsel istatistikler, içerik analizi	Öğretmen adayları, ilerideki öğretmenlik yaşantılarında bu yaklaşımları farklı amaçlarla kullanmak istediklerini ancak söz konusu yaklaşımların uygulanmasında bazı sorunlar yaşayabileceklerine inandıklarını ifade etmişlerdir.
Makale	Yenice, Özden ve Tunç (2017)	Öğretmen adaylarının AÖD yaklaşımlarını kullanmaya yönelik öz yeterliklerinin incelenmesi	Betimsel Tarama	Sınıf-fen-okul öncesi öğretmen adayları	Ölçek	betimsel istatistikler, t-testi, tek yönlü varyans analizi,	Öğretmen adaylarının AÖD yaklaşımlarını kullanmaya yönelik öz yeterliklerinin iyi düzeye yakın olduğu belirlenmiştir.
Makale	Yenice, Özden ve Tunç (2014)	Fen bilgisi öğretmen adaylarının alternatif ölçme ve değerlendirme yaklaşımlarını kullanmaya yönelik öz yeterliklerini incelemek olarak belirlenmiştir	Kesitsel tarama modeli	Fen bilgisi öğretmen adayları	Ölçek	betimsel istatistikler, t-testi, tek yönlü varyans analizi,	Öğretmen adaylarının AÖD kullanmaya yönelik öz yeterliklerinin iyi düzeye yakın olduğu belirlenmiştir
Doktora tezi	Peng (2009)	Kolej öğrencilerinin dil öğretiminde akran değerlendirmesine ilişkin davranışlarını belirlemek amaçlanmıştır.	Karma yöntem	Kolej öğrencileri, öğretmen	Anket, açık uçlu sorular, yazılı metinler, değerlendirme formları, e-posta ve yarı yapılandırılmış görüşme	t-testi, korelasyon, içerik analizi	Öğrencilerin akran değerlendirmeye karşı olumlu tepki verdiği sonucuna ulaşılmıştır.

Yüksek lisans tezi	Buldur (2009)	Öğretmen adaylarının AÖD yaklaşımlarına yönelik okuryazarlık düzeylerinin ve öz yeterliklerinin tespit edilmesi ve bunların geliştirilmesidir.	Karma yöntem	Fen bilgisi öğretmen adayları	Ölçek, Rapor ve Formlar	betimsel istatistik, kestirimsel istatistik, ANOVA, içerik-betimsel analizi	Öğretmen adaylarına verilen eğitim sonucunda AÖD yaklaşımını kullanmaya yönelik öz yeterlikleri ilerledikçe arttığı ve okuryazarlık düzeylerini geliştirdiği görülmüştür.
Makale	Gömlüksüz ve Kan (2010)	Öğretmen adaylarının yeni ilköğretim programında yer alan ölçme değerlendirme yaklaşımlarını tanıma düzeylerini belirlemek	Tarama modeli	Sınıf öğretmeni adayları	Ölçek		Öğretmen adaylarının yeni programda yer alan ölçme değerlendirme yaklaşımları hakkında yeterli bilgiye sahip olmadıkları görülmüştür.
Yüksek lisans tezi	Uysal (2008)	Akran ve öz değerlendirmenin Yüksek Öğretim Hazırlık Sınıflarında uygulanabilirliğini belirlemektir	Nedensel karşılaştırma modeli	Dil hazırlık öğrencileri	Ölçek, anket, değerlendirme formu	Betimsel istatistik, t testi, Pearson Korelasyon Katsayısı	Araştırma sonunda öğrencilerin öz ve akran değerlendirmeye karşı olumlu görüş bildirdiği ve akran puanları ile öğretmen puanları arasında yüksek düzeyde ilişki ortaya çıkmıştır.
Tez(yabancı)	Carper (2012)	Davranışların değerlendirme türlerinden etkilenme durumunu belirlemek amaçlanmıştır	Karma yöntem	Lise öğrencileri (2.-son sınıf)	Başarı testi, doküman inceleme	Betimsel istatistik	AÖD araçlarının öğrenci kaygılarını azalttığı, ancak değerlendirme sürecinde zorlukların yaşandığı görülmüştür.
Makale	Stears ve Gopal (2009)	6. sınıf öğrencilerinin fen eğitimin AÖD araçlarının etkisini belirlemektir.	Nitel yöntem	6.sınıf öğrencileri	Gözlem, çalışma yaprakları		Öğrencilerin fen eğitiminde AÖD tekniklerini kullanarak daha iyi öğrendikleri sonucuna ulaşılmıştır.
Yüksek lisans tezi	Müjdeci (2009)	Kavram haritalarının ölçme ve değerlendirme aracı olarak kullanımının incelenmesidir.	İlişkisel tarama modeli	6.sınıf öğrencileri	Yazılı, test, kavram haritaları	Pearson Korelasyon Katsayısı	Kavram haritaları ile güvenilir ölçme yapılabileceği sonucuna ulaşılmıştır.
Yüksek lisans tezi	Orhan (2012)	Fen ve teknoloji dersinde AÖD tekniklerinin yoğun olarak kullanımının öğrencilerin akademik başarısına, öğrenme kalıcılığına ve görüşleri üzerine etkisinin araştırılması amaçlanmıştır.	Karma yöntem	6.sınıf öğrencileri	Başarı testi, öğrenci günlükleri, çalışma yaprakları	betimsel istatistik, mann whitney u testi, ANOVA, değerlendirici analiz	Alternatif ölçme ve değerlendirme tekniklerinin kullanılması öğrencilerin başarılarını arttırmada ve bilgi kalıcılığını sağlamada etkili olmuştur.

Yüksek lisans tezi	Yıldırım (2011)	Teknoloji destekli matematik öğretimi çerçevesinde alternatif ölçme araçlarının kullanımının incelenmesi amaçlanmaktadır.	Özel durum yöntemi	10.sınıf öğrencileri	Video kaydı, doküman, görüşme	Betimsel analiz	Tasarlanan teknoloji destekli öğretim ile AÖD araçları verimli kullanılabilmekte ve öğrenci ilgi, başarı ve algılarını olumlu yönde etkilemektedir.
Yüksek lisans Tezi	Mert (2008)	Fizik eğitiminde kullanılan AÖD araçları ile geleneksel ölçme araçlarının karşılaştırılması yapılmıştır.		10-11.sınıf öğrencileri	Yapılandırılmış grid, tanılayıcı dallanmış ağaç, çoktan seçmeli test”	betimsel istatistikler	Yapılandırılmış grid ile çoktan seçmeli test, yapılandırılmış grid ile tanılayıcı dallanmış ağaç arasında negatif yönde anlamsız bir ilişki olduğu gözlenmektedir. Bunlara karşın tanılayıcı dallanmış ağaç ve çoktan seçmeli test arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki gözlenmiştir.
Yüksek lisans Tezi	Kirman (2008)	İlköğretim II. kademe fen bilgisi dersinde, öğretmenlerin kullandıkları geleneksel ölçme ve değerlendirme teknikleriyle, AÖD tekniklerinin, başarı testleri yapılarak karşılaştırılması yapılmıştır.		6-8.sınıf öğrencileri	Başarı testleri	betimsel istatistikler	Karşılaştırma sonucunda öğrencilerin geleneksel ölçme değerlendirme testlerinde daha başarılı oldukları görülmüştür.

EK 8.Web Tabanlı Ölçme Değerlendirme Sistemine Yüklenen Portfolyo Örnekleri

EK 9.Web Tabanlı Ölme Değerlendirme Sisteminde Geliştirilip Kullanılan Ölme Değerlendirme Form Örnekleri

HAYAT BİLGİSİ SAĞLIKLI HAYAT DEĞERLENDİRME FORMU 1.SINIF

SATİ İLKOKULU
1A SINIFI

Öğrencinin:

Adı Soyadı: ZEYNEP ÖZEN

Sınıfı : 1A SINIFI

Numarası :

İşlem Tarihi: 2018-04-29

İşlem Saati : 23:15

Değerlendiren Öğretmen:

Ders: Hayat Bilgisi

Açıklama : Verilen ifadelerle ilgili olarak öğrencinin durumunu ifade eden seçenekler seçilerek aşağıdaki sonuca ulaşılmıştır.

ÖLÇÜTLER		DERECELER		
		İyi (3)	Orta (2)	Zayıf (1)
1	Kişisel bakımını düzenli olarak yapar.	☒	☐	☐
2	Sağlığını korumak için alması gereken önlemleri fark eder.	☒	☐	☐
3	Sağlığı için yararlı yiyecek ve içecekleri seçer.	☐	☐	☒
4	Gün içerisinde öğünlere uygun ve dengeli beslenir.	☐	☒	☐
5	Temizlik kurallarına dikkat ederek kendisi için yiyecek hazırlar.	☐	☒	☐
6	Yemek yerken görgü kurallarına uyar.	☐	☒	☐
7	Kitle iletişim araçlarını kullanırken beden sağlığını korumaya özen gösterir.	☒	☐	☐
GENEL TOPLAM				
DEĞERLENDİRME PUANI		2.29 Öğrencinin performansı orta düzeyde		

Öğretmenin Görüşü:

GÖRSEL SANATLAR ÜRÜN DEĞERLENDİRME FORMU**ATATÜRK İLKOKULU**
3/D**Öğrencinin:****Adı Soyadı:** ECRİN YAREN KALE**Sınıfı :** 3/D**Numarası :** 1287**İşlem Tarihi:** 2018-04-28**İşlem Saati :** 16:34**Değerlendiren Öğretmen:****Ders:** GÖRSEL SANATLAR**Açıklama :** Verilen ifadelerle ilgili olarak öğrencinin durumunu ifade eden seçerekler seçilerek aşağıdaki sonuca ulaşılmıştır.

ÖLÇÜTLER		DERECELER		
		İyi (3)	Orta (2)	Zayıf (1)
1	Çevresinden belirlediği biçimlerden hareketle özgün çalışmalar yapar	☒	☐	☐
2	Çeşitli sanat alanlarının şarkı, türkü, şiir, öykü, masal, anı, efsane gibi türlerinden yararlanırsa	☒	☐	☐
3	Çalışmalarında çizgi, renk, biçim ve leke ilişkilerini kullanır	☒	☐	☐
4	Ana ve ara renkleri ayırt eder	☒	☐	☐
5	Renkleri karıştırarak renk zenginliğini keşfeder	☒	☐	☐
6	Görsel sanat çalışmalarını sergilemekten ve çevresindekilerle paylaşmaktan zevk alır	☐	☒	☐
7	Gösterilen eserle ilgili duygu ve düşüncelerini ifade eder	☒	☐	☐
GENEL TOPLAM				
DEĞERLENDİRME PUANI		2.86 Öğrencinin performansı iyi		

Öğretmenin Görüşü:

MATEMATİK TOPLAMA İŞLEMİNE YÖNELİK DEĞERLENDİRME FORMU
1.SINIF

SATİ İLKOKULU
1A SINIFI

Öğrencinin:

İşlem Tarihi: 2018-04-26

Adı Soyadı: ALİ FIRAT ALPHAN

İşlem Saati : 22:48

Sınıfı : 1A SINIFI

Değerlendiren Öğretmen:

Numarası :

Ders: Matematik

Açıklama : Verilen ifadelerle ilgili olarak öğrencinin durumunu ifade eden seçerekler seçilerek aşağıdaki sonuca ulaşılmıştır.

ÖLÇÜTLER		DERECELER		
		İyi (3)	Orta (2)	Zayıf (1)
1	Toplama işleminin anlamını kavrar.	☐	☒	☐
2	Toplamları 20'ye kadar (20 dâhil) olan doğal sayılarla toplama işlemini yapar	☐	☒	☐
3	Toplama işleminde toplananların yerleri değiştiğinde toplamın değişmediğini fark eder	☐	☒	☐
4	Toplamları 20'yi geçmeyen sayılarla yapılan toplama işleminde verilmeyen toplananı bulur.	☐	☐	☒
5	Zihinden toplama işlemi yapar.	☐	☐	☒
6	Doğal sayılarla toplama işlemini gerektiren problemleri çözer.	☐	☒	☐
GENEL TOPLAM				
DEĞERLENDİRME PUANI		1.67		
		Öğrencinin performansı zayıf		

Öğretmenin Görüşü:

ÖZ GEÇMİŞ

Mehmet DEMİRKOL, 15.04.1983 tarihinde Diyarbakır'ın Bağlar ilçesinde doğdu. Ortaokul ve lise öğrenimini 1995–2002 yıllarında Diyarbakır Anadolu Lisesi'nde, lisans öğrenimini 2008 yılında Dicle Üniversitesi Siirt Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği Bölümü'nde tamamladı. 2008-2011 yılları arasında Diyarbakır ili Hani ilçesi Sergen Köyü Goman Mezrası İlköğretim Okulunda, 2011-2013 yılları arasında ise Diyarbakır ili Çınar ilçesi Başaklı İlköğretim okuluna sınıf öğretmeni olarak görev yaptı. 2013 yılında Dicle Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsüne Araştırma Görevlisi olarak atandı. Halen Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Temel Eğitim Bölümü'nde Araştırma Görevlisi olarak devam etmektedir. Aynı zamanda 2012 yılında Fırat Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eğitim Programları ve Öğretim Anabilim Dalında, Yüksek lisansını tamamladı. Ardından 2018 Atatürk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Sınıf Eğitimi Anabilim Dalında doktorasını tamamladı.

Ulusal-Uluslararası Hakemli Dergilerde Yayımlanan Makaleler

1. Kutluca T., Demirkol M. (2016). Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisinin bibliyometrik analizi. *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, 28(28), 108-118.
2. Yılmaz F. , Demirkol M. (2015). Öğretmen adaylarının evrim teorisine ilişkin görüşleri. *Route Educational and Social Science Journal*, 2(4), 538-550.
3. Aküzüm, C. , Demirkol M. & Ekici, Ö. (2015). Öğretmen adaylarının KPSS öğretmenlik alan bilgisi sınavına ilişkin görüşleri. *Avrasya Sosyal Bilimler Dergisi*, 6(18), 331-344.
4. Demirkol, M. , Demir C. & Doğru M. (2014). Öğretmen adaylarının lisansüstü eğitim yapmak isteme nedenleri. *International Journal of New Trends in Arts, Sports & Science Education*, 3(3), 48-57.
5. Kuzu ,İ.Y.& Demirkol M. (2014). Effect of blended learning environment model on high school students academic achievement. *The Turkish Online Journal of Educational Technology*, 13(1), 78-87.
6. Özmen, F., Aküzüm, C., Tan, Ç., Koçoğlu, E. & Demirkol, M. (2014). Öğretim elemanlarının alan bilgisi yeterliklerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *E-Journal of New World Sciences Academy*, 217-233.
7. Demirkol M. & Kılıç D. (2017). Sınıf öğretmenlerinin vicdan algısı. *Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, 3(32), 853-864.

8. Özmen, F. , Aküzüm, C., Koçoğlu, E., Tan Ç. & Demirkol, M. (2014). Eğitim kurumlarında sosyal sermayenin iş tatmini üzerindeki etkisi. *Sosyal Bilimler EKEV Akademi Dergisi*
9. Özmen, F. Aküzüm, C., Koçoğlu, E. , Tan, Ç. , Doğru M. & Demirkol M. (2013). Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi öğrencilerinin öğretim elemanlarının alan bilgisi yeterliğine ilişkin görüşleri. *Dicle Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*(258), 242.

Bildiriler

10. Demirkol M. & Kılıç D. (2018, Nisan). *Alternatif ölçme değerlendirme araçlarına ilişkin gereklik algı ölçeğinin geliştirilmesi: geçerlik ve güvenirlik çalışması*. 17. Uluslararası Sınıf Öğretmenliği Sempozyumunda sunulan sözlü bildiri, Ankara.
11. Kılıç, D. & Demirkol M. (2018, Nisan). *Sınıf öğretmenlerinin alternatif ölçme değerlendirme araçlarına ilişkin gereklik algıları*. 17. Uluslararası Sınıf Öğretmenliği Sempozyumunda sunulan sözlü bildiri, Ankara.
12. Demirkol M. & Kılıç D. (2018, Mart). *Temel Eğitim Bölümü öğretmen adaylarının eğitim araştırmalarına yönelik inançları*. IKSAD 1. Uluslararası Sosyal Bilimler Kongresinde sunulan sözlü bildiri, Mardin.
13. Kılıç, D. & Demirkol M. (2018, Mart). *Bilimsel araştırma yöntemleri dersinde proje tabanlı öğrenme yaklaşımının akademik başarıya ve öğretmen adaylarının tutumlarına etkisi*. IKSAD 1. Uluslararası Sosyal Bilimler Kongresinde sunulan sözlü bildiri, Mardin.
14. Demirkol, M., Kılıç D. , Öz A. D.& Keleş, Ö. M. (2017). Sınıf öğretmenlerinin görüşlerine göre ilköğretim öğrencilerinin güdülenmelerini etkileyen faktörler. ULEAD 2017 Annual Congress: ICRE’de sunulan sözlü bildiri, Çanakkale.
15. Kılıç, D. , Demirkol, M. & Karabulut, S. (2017). *Öğretmen ve öğretmen adaylarının kaynaştırma eğitimine ilişkin yeterlik algıları*. ULEAD 2017 Annual Congress: ICRE’de sunulan sözlü bildiri, Çanakkale.
16. Gürbüz, R. , Keleş, M. Ö. & Demirkol, M. (2017). Matematik problemleriyle değerler eğitimi uygulamaları. VII. Uluslararası Eğitimde Araştırmalar Kongresinde sunulan sözlü bildiri, Gaziantep.